

AUDZINĀŠANA

Šī grāmata ir veltīta vecākiem, skolotājiem un audzēkņiem, visiem censoņiem šīs zemes sagatavošanas skolā.

Kaut tā palīdzētu viņiem nodrošināt sev dzīves vislielākos labumus, attīstību un kalpošanas prieku šeit, un tā sagatavotu tai plašākai kalpošanai, tam „augstākam kursam”, kas atveras katrai cilvēcīgai būtnei mūžības skolā.

1. PIRMIE PAMATLIKUMI

„Mēs visi, atsegtām sejām spoguļodamies tā Kunga spožumā, topam pārvērsti Viņa paša līdzībā no spožuma uz spožumu.” (2 Kor. 3:18)

PATIESAS AUDZINĀŠANAS AVOTS UN MĒRKIS [13]

“Kunga bijāšana ir gudrības noslēpums”;

“Meklē Viņa draudzību.”

Mūsu audzināšanas ideāli ir par šauriem un zemiem. Ir nepieciešams plašāks vēriens un augstāks mērķis. Patiesa izglītība nozīmē vairāk, nekā zināma mācību kursa izņemšanu. Tā nozīmē vairāk nekā sagatavošanos tagadnes dzīvei. Audzināšana aptver visu cilvēka personību un tā iespējamās eksistences periodu. Tā ir harmoniska fizisko, prāta un garīgo spēju attīstīšana. Tā sagatavo audzēkni kalpošanas priekam šinī pasaulē un augstākam kalpošanas priekam tajā pasaulē, kas vēl nāks.

Šādas audzināšanas avots ir parādīts tajos Svēto Rakstu vārdos, kas norāda uz Mūžīgo: Viņā “ir apslēpta visa gudrības un atziņas bagātība,” (Kol. 2:3) “Viņam ir padoms un prāts.” (Ijāb. 12:13)

Pasaulē ir bijuši lieli skolotāji, gara milži, izcili pētnieki, vīri, kuru izteicieni ir ierosinājuši domas un atvēruši skatu uz ārkārtīgi plašiem zināšanu laukiem; šos vīrus ir godinājuši kā vadoņus un cilvēces labdarus; bet vēl ir Viens, kas stāv augstāk par viņiem. Mēs varam izsekot pasaules audzinātāju rindai tik tālu, cik tālu sniedzas cilvēku ziņojumi; [14] bet Gaisma ir bijusi pirms viņiem. Kā mēness un citas mūsu saules sistēmas planētas spīd ar atstarotu saules gaismu, tā pasaules lielākie domātāji ir taisnības saules staru atstarotāji. Katrs domu stars, katrs prāta uzliesmojums nāk no pasaules Gaismas.

Mūsu dienās plaši pārrunā “augstākās izglītības” būtību un svarīgumu. Patiesa “augstākā izglītība” ir tā, ko sniedz Tas, kam pieder “godība un spēks” (Ijāb. 12:13) un no kura mutes nāk “atzišana un saprašana. (Sal.pam. 2:6)

Dieva atziņa ir visas patiesās zināšanas un attīstības avots. Kurp mēs arī negrieztos, fizikas, prāta vai gara valstī; visā, ko mēs redzam, atskaitot grēka nāves dvesmu, atklājas šī atziņa. Kādaī pētīšanas nozarei mēs arī nenodotos, ar sirsnīgu vēlēšanos nākt pie patiesības, mēs nākam sakarā ar neredzamo, visspēcīgo Garu, kas darbojas visā un caur visu. Cilvēka prāts tiek vadīts sakarā ar Dieva prātu, galīgais ar bezgalīgo. Šādas satiksmes ietekme uz miesu, garu un dvēseli ir nenovērtējama. Patiesa

Šinī satiksmē atrodama augstākā audzināšana. Tā ir paša Dieva izraudzītā attīstības metode. “Meklē Viņa draudzību”, (Ijāb. 22:21) skan Viņa vēsts cilvēcei. Sajos vārdos ietērtā metode bija metode, pēc kuras noritēja cilvēces pirmtēva audzināšana. Kad savas bezgrēcīgās cilvēcības cēlumā Ādams atradās svētajā paradīzē, tad Dievs viņu tādā veidā pamācīja.

Lai saprastu, kas domāts ar audzināšanas darbu, mums jāaplūko kā cilvēka daba, tā arī Dieva nodoms pie cilvēka radīšanas. Mums jāaplūko tā pārmaiņa cilvēka stāvoklī, [15] kas radās caur jaunā atziņas ienākšanu, kā arī Dieva plāns izvest savu vareno nodomu cilvēces audzināšanā.

Mūžīgā rokas veidots, Ādams sava fiziskā, intelektuālā un garīgā dabā nesa sava Radītāja līdzību. “Dievs radīja cilvēku pēc sava gīmja, (1.Moz. 1:27) un tas bija Viņa nodoms, ka, jo ilgāk cilvēks dzīvotu, jo pilnīgāk viņš arī parādītu šo līdzību — jo pilnīgāk atstarotu Radītāja godību. Visas viņa

dotības bija attīstības spējīgas; dāvanu apjomam un spēkam bija pastāvīgi jāpavairojas. Ļoti plašas iespējas bija dotas darbībai; krāšņs bija lauks, kas bija atvērts viņu pētīšanai. Redzamās pasaules noslēpumi — "Visuzinātāja brīnuma darbi" (Ijāb. 37:16) ierosināja cilvēku uz pētīšanu. Viņam bija augstā priekštiesība vaigu. vaigā satikties un sirsnīgi sarunāties ar savu Radītāju. Ja viņš būtu palicis uzticīgs Dievam, tā būtu palikusi viņa neatņemamā daļa. Laikmetu laikmetos viņš būtu turpinājis iegūt jaunus atziņu dārgumus, atklājis jaunus laimes avotus, un būtu ieguvis skaidru un arvien skaidrāku Dieva gudrības, visspēcības un mīlestības izpratni. Arvien pilnīgāk viņš būtu tuvojis savas radīšanas mērķim un arvien pilnīgāk viņš būtu atstarojis sava Radītāja varenību. un godību.

Bet nepaklausības dēļ viss tas zuda. Grēks dievišķīgo līdzību sakropļoja un gandrīz izdzēsa. Cilvēka fiziskie spēki samazinājās, gara spējas sašaurinājās un viņa garīgais skats aizplūvurojās. Viņš tika padots nāvei. Tomēr cilvēci neatstāja bez cerības. Bezgalīgā mīlestība un žēlastība atrada pestīšanas plānu un piešķīra dzīvi, ka pārbaudes laiku cilvēkam. Atjaunot cilvēkā Radītāja līdzību, atvest viņu atpakaļ pie pilnības, [16] kurai viņš bija radīts, veicināt miesas, prāta un dvēseles attīstību tā, ka dievišķīgais radīšanas nodoms varētu piepildīties — tādām bija jābūt pestīšanas darbam. Tas ir audzināšanas mērķis — lielais dzīves mērķis.

Mīlestība — radīšanas un atpestīšanas pamats — 1 ir arī patiesas audzināšanas pamats. Skaidri tas ir izsacīts Dieva baušļos, kurus Dievs devis par dzīves vadoni. Pirmais un lielākais baušlis skan: "Tev būs Dievu, savu Kungu mīlēt no visas savas sirds, ar visu savu dvēseli, ar visu savu spēku un ar visu savu prātu." (Lūk.10:27) Mīlēt to, kas ir mūžīgs un visuzinātājs, ar visu spēku, saprašanu un sirdi, nozīmēs ikvienas spējas augstāko attīstību. Tas nozīmē, ka visa. būtne — miesā prātā un dvēselē — tikš atjaunota Dieva līdzībā. Pirmajam baušlim ir līdzīgs otrais, — "Tev būs savu tuvāku mīlēt kā sevi pašu." (Maqt. 22:39) Mīlestības baušlība uzaicina nodot miesu, saprašanu un dvēseli Dieva un mūsu līdzcilvēku kalpošanai, Sī kalpošana, kas padara mūs par svētību citiem, atnes arī mums pašiem lielākas svētības. Nesavtīgums ir vasas patiesas attīstības pamats, Nesavtīgā kalpošana mēs iegūstam ikvienas spējas augstāko kultūru. Tā mēs kļūstam arī par dievišķīgās dabas līdzdalībniekiem. Mēs esam sagatavoti debesīm, jo mēs uzņemam debesis savās sirdīs.

Kā redzējām, tad Dievs ir visas patiesās audzināšanas avots, tāpēc audzināšanas pirmais mērķis ir vadīt mūsu prātu uz to, ko Viņš pats par sevi mums atklājis. Ādams un Ieva ieguva atzišanu tiešā satiksmē ar Dievu; viņi mācījās par to no Viņa darbiem. Visas radītas lietas savā pirmatnējā pilnības stāvoklī bija [17] Dieva domu izpausme. Ādamam un Ievai daba bija dievišķīgās gudrības pārpilna. Bet apgrēkošanās pārtrauca cilvēka mācīšanos no Dieva tiešā satiksmē ar Viņu, un liela mērā arī mācīšanos no Viņa darbiem. Grēka samaitātā un aptraipītā zeme tikai neskaidri atspoguļoja Radītāja godību. Ir gan patiesība, ka Viņa uzskatāmās mācības nav pilnīgi izdzēstas. Katrā Viņa radīto darbu lielā sējuma lapas pusē varam saburtot Viņa rokrakstu. Daba vēl arvien runā par savu Radītāju, tomēr šīs atklāsmes sniedz tikai fragmentāras daļas un ir nepilnīgas. Mūsu kritušajā stāvoklī mēs ar savām šamaitātajām spējām un aprobežoto skatu neesam spējīgi tās pareizi iztulkot. Mums ir nepieciešama pilnīgāka Dieva atklāsmē, ko Viņš pats devis savā rakstītajā vārdā.

Svētie Raksti ir pilnīga patiesības mēraukla, un kā tādiem, viņiem audzināšanā vajadzētu ierādīt visaugstāko vietu. Lai iegūtu audzināšanu, kas šī vārda cienīga, mums jāiegūst atziņa par Dievu kā Radītāju un par Kristu kā Pestītāju, kā tie atklāti svētajā vārdā.

Katra cilvēcīga būtne radīta pēc Dieva līdzības, ir apveltīta ar Radītājam radniecīgu spēku — ar īpatnību un ar spējām domāt un darboties. Vīri, kuros šīs spējas ir attīstītas, ir vīri, kas nes atbildības, kas uzņemas vadonību un kas ietekmē raksturu. Patiesas audzināšanas uzdevums ir šīs spējas attīstīt; audzināt jaunatni par patstāvīgiem domātājiem un ne par citu cilvēku domu atspoguļotājiem. Cilvēku izteikumu un rakstu pētīšanas vietā vajadzētu vest audzēkņus pie patiesības avotiem un vadīt tos plašajos dabas un atklāsmes pētījumu laukos. Lai viņi pārdomā par lielajām pienākuma un mērķtiecīgā likteņa patiesībām, un viņu prāts paplašināsies un nostiprināsies. [16] Izglītotu glēvuļu vietā audzināšanas iestādes tad varēs izlaist vīrus, kas spējīgi domāt un darboties; vīrus, kas ir apstākļu kungi un ne vergi; vīrus, kam ir plašs skats, kam ir domu skaidrība un kam drosme stāvēt par savu pārliecību.

Tāda audzināšana sniedz vairāk nekā prāta disciplīnu; tā sniedz arī vairāk nekā fizisko spēku vingrumu. Tā nostiprina raksturu tā, ka patiesība un godprātība netiek upurētas patmīlīgām vēlēšanām un pasaulīgai godkārei. Tā nocietina prātus pret ļaunumu. Tur, kur parasti kāda visu pārvarētāja kaislība kļūst par postītāju spēku, tur tagad katra, tieksme, katra vēlēšanās tiek pieskaņota lielajiem patiesības principiem. Kad pārdomā par Dieva rakstura pilnību, tad atjaunojas saprašana, un dvēsele atdzimst Dieva līdzībā.

Kāda izglītība varētu būt augstāka par šo? Kas varētu līdzināties viņai vērtīguma?

“Zeltu par viņu nevar dot,
Nedz sudraba maksu par viņu iesvērt.
To nevar uzsvērt ar Ovīra zeltu,
Nedz ar dārgiem onika un zavīra akmeņiem.
To neatsver ne zelts, ne spīdoši akmeņi,
To nevar izmīt pret zelta glītumiem.
Par pērlēm un kristālu nav ko runāt
Jo gudrību mantot ir pārāki par pērlēm.”
(Ijāb. 28:15-18)

Augstāk, nekā spēj sniegties visaugstākās domas, sniedz Dieva ideāls priekš Viņa bērniem. Dievišķīgums — Dieva līdzība — ir mērķis, kas jāsasniedz. Audzēkņa priekšā atveras nebeidzamas attīstības ceļš. Viņam ir mērķis, pēc kura censties, ideāls, kuru var sasniegt, un kas satur sevī visu labo un cēlo. Viņš iet uz priekšu katrā patiesā zinātnes nozarē tik ātri un tik tālu, cik tas iespējams. Bet viņa cenšanās būs pievērsta mērķim, [19] kas ir augstāks par patmīlīgām un laicīgām interesēm, cik debesis ir augstākas par zemi.

Tas, kas darbojas pēc dievišķīgā nodoma, sniegdams jaunatnei Dieva atziņu, un veidodams tās raksturu saskaņā ar dievību, tas dara augstu un cēlu darbu. Kad viņš pamodina vēlēšanos sasniegt Dieva ideālu, viņš sniedz audzināšanu, kas ir tik augsta kā debesis un tik plaša kā pasaules visums; audzināšanu, kas nevar tikt pabeigta šinī dzīvē, bet kas turpināsies nākošajā dzīvē; audzināšanu, kas nodrošinās sekmīgam audzēknim pāreju no Sīs zemes sagatavošanas skolas uz augstāko pakāpi — skolu augstībā.

ĒDENES SKOLA [20]

“Svētīgs tas cilvēks, Kas atradis gudrību.”

Audzinašanas sistēmai, kuru iedēstīja pasaules sākumā, vajadzēja būt cilvēkam par paraugu uz visiem laikiem. Viņas pamatlikumu attēlošanai iekārtoja paraugskolu Ēdenē — mūsu pirmo vecāku mītnē. Ēdenes dārzs bija skolas telpa, daba bija mācību grāmata, pats Radītājs bija skolotājs un cilvēces ģimenes vecāki bija skolnieki.

Radīti būt “pēc Dieva ģimja un līdzības,” Ādams un Ieva bija saņēmuši mantojumu, kas bija cienīgs viņu augstajam stāvoklim. Skaisti un labi veidoti, pareiziem un daiļiem sejas vaibstiem, viņu āriene šaroja no veselības, prieka un cerības gaismas, un ārēja izskata viņi nesa sava Radītāja līdzību, taču šai līdzībai bija jāparādās ne vien viņu fiziskajā dabā. Katra gara un dvēseles spēja atspoguļoja Radītāja godību. Apbalvoti ar augstam intelektuālām un garīgām dāvanām, Ādams un Ieva bija radīti “mazāki par eņģeļiem”, (Ebr. 2:7) lai viņi varētu aptvert ne vien redzamā universa brīnumus, bet sprast arī morāliskās atbildības un pienākumus.

“Un Dievs Kungs stādīja dārzu Ēdenē pret rītiem un iecēla tur cilvēku, ko Viņš bija taisījis. Un Dievs Kungs izaudzināja no zemes vīšādus [21] kokus, kas jauki bija uzlūkot un labi ēst, un dzīvības koku dārza vidū.” (1. Moz. 2:8,9) Šeit, neskartās dabas skaisto ainavu vidū, mūsu pirmajiem vecākiem vajadzēja saņemt savu audzināšanu.

Rūpēdamies par saviem bērniem, mūsu debesu. Tēvs personīgi vadīja viņu audzināšanu. Viņus bieži apmeklēja Dieva sūtņi — svētie eņģeļi — un no tiem viņi saņēma padomus un pamācības. Bieži, pastaigājoties dienas dzestrumā, viņi dzirdēja Dieva balsi un vaigu vaiga satikās ar Mūžīgo. Viņa domas pret tiem bija miera domas un ne jaunas domas.” (Jer. 29:11) Katrs Dieva nodoms bija viņu augstākais labums.

Ādamam un Ievai bija uzdots rūpēties par dārzu, “to kopt un sargāt.” (1. Moz 2:15) Lai gan viņi bija bagāti ar visu, ko vispasaules Valdnieks varēja dot, viņi tomēr nebija atstāti bezdarbībā. Derīga nodarbošanās tiem bija dota par svētību, lai stiprinātu miesu, paplašinātu un padziļinātu saprašanu un .attīstītu raksturu.

Dabas grāmata, kas atvēra savas dzīvās mācības viņu priekšā, sniedza tiem neizsmeļamus pamācību un prieka krājumus. Dieva Vārds bija rakstīts uz katras lapas mežā, uz zemes, jūras un debesīm. Ēdenes iemītnieki sarunājās ar dzīvo un nedzīvo radību — ar lapām, puķēm un kokiem, un katru dzīvu radījumu, sakot no levijatāna udeņos, līdz knislītim saules staros — pētīdami viņu dzīves noslēpumus. Dieva godība debēsīs, neskaitāmas pasaules savos kārtējos riņķojumos, “padebešu lidināšanās”, (Ijāb. 37:16) gaismas un skaņu, dienas un nakts noslēpumi — tie visi bija pirmās zemes

skolas audzēkņu pētišanas priekšmeti.

[22] Mūžīgais visuma Veidotājs atklāja viņu saprašanai dabas likumus un norises, un lielos patiesības pamatlikumus, kas pārvalda gara pasauli. "Dieva godības atziņas gaismā" (2. Kor. 4:6) viņu intelektuālās un garīgās spējas attīstījās, un viņi sāka aptvert savas svētākās esamības augstākos priekus.

Nākot no Radītāja rokas, ne vien Ēdenes dārzs, bet arī visa zeme bija apbrīnojami skaista. Nevienš grēka traips nedz nāves ēna nemaitāja jeb neaptraipīja krāšņo radību. "Dieva augstība aplāj debesis un zeme ir pilna Viņa slavas." (Hab. 3:3) Kad rīta zvaigznes kopā priecīgi dziedāja, un visi Dieva bērni priecīgi gaviļēja." (Ijāb. 38:7) Zeme bija piemērots tā simbols, "kas ir lēnprātīgs un liels žēlastībā un uzticībā"; (2. Moz. 34:6) piemērots pētišanas priekšmets tiem, kas bija radīti Viņa līdzībā. Ēdenes dārzs attēloja to, par ko Dievs vēlējās, lai visa zeme taptu. Dieva nodoms bija, lai cilvēku ģimene, skaitā pieaugdama, nodibinātu citus mājokļus un skolas, līdzīgus tai, kuru Viņš bija devis. Tādā kārtā visa zeme ar laiku būtu pilna mājokļiem un skolām, kur pētītu Dieva vārdus un darbus, un kur skolnieki arvien pilnīgāki tiktu sagatavoti atstarot bezgalīgos laikmetos Viņa godības atziņas gaismu.

LABĀ UN ĻAUNĀ ATZIŠANA [23]

"Tāpēc, ka tie, Dievu atzīdami, to kā Dievu nav godājuši... Viņu neprātīgā sirds ir aptumšota."

Lai gan radīti bezgrēcīgi un svēti, mūsu pirmie vecāki nebija tādā stāvoklī, ka tie nebūtu spējīgi rīkoties nepareizi. Dievs būtu varējis tos radīt tā, kā tiem nebūtu bijis iespējams pārkāpt Viņa noteikumus; bet tādā gadījumā nebūtu bijusi iespējama rakstura attīstība; viņu kalpošana nebūtu bijusi brīvprātīga, bet piespiesta. Tādēļ Dievs tiem deva spējas izvēlēties — spējas paklausīt vai nepaklausīt. Un pirms tie varēja saņemt visā pilnībā tās svētības, kuras Dievs vēlējās piešķirt, bija jāpārbauda viņu mīlestība un uzticība.

Ēdenes dārzā atradās "laba un ļauna atzišanas koks... Un Dievs tas Kungs pavēlēja cilvēkam, sacīdams: no visiem dārza augļiem tu vari ēst, kā tik; bet no ļauna un laba atzišanas koka tev nebūs ēst." (1. Moz. 2:9-17) Dieva prāts bija, lai Ādams un Ieva nepazītu ļaunumu. Labā atziņa viņiem bija piešķirta bagātīgi, bet ļaunā atziņa — grēka un tā seku atziņa, grūtas pūles, mokošas rūpes, vilšanās un bēdas, sāpes un nāve — tās tika mīlestībā aiztaupītas.

Kamēr Dievs meklēja cilvēka labumu, sātans meklēja [24] viņa bojā eju. Kad Ieva, neievērodama Kunga aizradījumu attiecībā par aizliegtu koku, iedrošinājās tam tuvoties, viņa sastapās ar savu ienaidnieku. Pamodinājis viņas interesi, un ziņkāri, sātans ķērās pie Dieva vārda noliegšanas, cenzdams iedvest neuzticību par Viņa gudrību un labvēlību. Uz sievietes apgalvojumu par atzišanas koku, "Dievs sacīja: neēdiet no tā un neaizkariet to, ka jūs nemirstat," kārdinātājs atbildēja: "Mirt nemirsiet vis; bet Dievs zina, kurā dienā jūs no tā ēdīsiet, tad jūsu acis taps atvērtas, un jūs būsiet itin kā Dievs, zinādami labu un ļaunu." (1. Moz. 3:3-5)

Sātans vēlējās lietu nostādīt tā, it kā šī labā atziņa, sajaukta ar ļaunā atziņu, būtu liela svētība, un, ka aizliegdamas tiem ņemt no koka augļiem, Dievs aiztur lielu labumu. Viņš centās iestādīt, ka koka brīnīšķīgās īpašības dēļ sniegt gudrību un spēku, Dievs aizliedzis viņiem to baudīt; un ka Viņš tādā veidā mēģina aizkavēt viņus no cēlākas attīstības sasniegšanas un lielākas laimes atrašanās. Viņš paskaidroja, ka pats esot ēdis no aizliegtā koka un iznākumā ieguvis spēju runāt, un ka ja arī viņi no tā ēdīšot, viņi pacelšoties augstākā esamības sfērā, un ieiešot plašākā atziņu lokā.

Kad sātans apgalvoja, ka tas esot ieguvis lielus labumus, ēzdams no aizliegtā koka, viņš neatklāja to, ka pārkāpumu dēļ viņš kļuvis par izdzīto no debesīm. Seit bija viltus tik labi noslēpts zem šķietamas patiesības apsega, ka Ieva, savaldzināta, glaimota un pievilta, neatšķīra krāpšanu. Viņa iekāroja, ko Dievs bija aizliedzis; tā neuzticējās Viņa gudrībai; viņa aizsvieda projām ticību — atzišanas atslēgu.

[25] Kad Ieva redzēja, "ka labi būtu ēst no tā koka, un ka tas acīm jauks un patīkams koks esot, gudru darīt, un tā ņēma no viņa augļiem. un ēda." Bija patīkami to baudīt; un kad viņa ēda, viņai likās, ka tā jūt dzīvinātāju spēku un tā iedomājās, ka nupat viņa pāriet augstākā esamības stāvoklī. Izdarījusi pārkāpumu, viņa kļuva par kārdinātāju savam vīram, "un viņš ēda". (1. Moz. 3:6)

"Jūsu acis taps atvērtas," sacīja ienaidnieks, "un jūs būsiet itin kā Dievs, zinādami labu un ļaunu" (1. Moz. 3:5) Viņu acis patiešām atvērās. Bet cik bēdīga bija šī atvērsšanās! Ļaunā dziņa — grēka lāsts — bija viss, ko pārkāpēji ieguva. Pašā auglī nebija nekas indīgs, un grēks nebija vienīgi padošanās ēstgribai. Tā bija neuzticēšanās Dieva labumam, neticēšana Viņa vārdam, Viņa autoritātes atmešana,

kas padarīja mūsu pirmos vecākus par pārkāpējiem un kas pasaulē ienesa ļaunā atziņu. Tas bija tas, kas atvēra durvis visāda veida viltībām un maldiem.

Cilvēks pazaudēja visu tāpēc, ka viņš no brīva prāta izvēlējās paklausīt labāk krāpniekam nekā tam, kas pats ir patiesība, un kam vienīgām ir saprašana, Sajaucot labu ar ļaunu, cilvēka saprašana tika samulsināta, un viņa prāta un garīgās spējas bija paralizētas. Viņš vairs nevarēja novērtēt to labo, ko Dievs tik bagātīgi bija piešķīris.

Ādams un Ieva bija izvēlējušies ļaunā atziņu; un ja viņiem kādreiz būtu jāatgūst zaudētais stāvoklis, viņiem tas būtu jāatgūst tajos nelabvēlīgajos apstākļos, kādus viņi paši sev bija sagādājuši. Tie vairs nevarēja ilgāk dzīvot Ēdenē, jo tā ar savu pilnību nevarēja sniegt tiem mācības, kas tiem tagad bija svarīgi mācīties. Ar neizsakāmām skumjām viņi atvadījās no savas skaistās [26] apkārtnes un izgāja dzīvot pasaulē, pār kuru bija nācis grēka lāsts.

Dievs Ādamam bija sacījis: "Tāpēc, ka tu esi klausījis savas sievas balsij un ēdis no tā koka, par ko es tev pavēlēju sacīdams, tev nebūs no tā ēst, — nolādēta lai ir zeme tevis dēļ; ar mokām tev no tās būs uzturēties visu savu mūžu. Ar sava vaiga sviedriem tev būs maizi ēst, tiekams tu atkal topi par zemi, no kā tu esi ņemts, jo tu esi no pīšļiem, un tev būs atkal palikt par pīšļiem". (1. Moz. 3:17,19)

Lai gan zeme bija apkrauta ar lāstu, daba tomēr vēl arvien bija cilvēka mācības grāmata. Tā nevarēja attēlot labo vien, jo ļaunums bija sastopams visur, maitādams zemi, jūru un gaisu ar savu netīro pieskārienu. Kur reiz bija ierakstīts tikai Dieva raksturs, labā atziņa, tagad bija ierakstīts arī sātana raksturs, ļaunā atziņa. No dabas, kas tagad atklāja labā un ļaunā atziņu, cilvēkam bija pastāvīgi jāsaņem biedinājums par grēka sekām.

Vīstosās puķēs un krītošās lapās Ādams un viņa biedre redzēja pirmās iznīcības zīmes. Spilgti viņu prātam atklājās nežēlīgā patiesība, ka katrai dzīvībai jāmirst. Pat gaiss, no kā ir atkarīga viņu dzīvība, saturēja nāves dīglus.

Viņiem pastāvīgi bija jāatceras zaudētā ķēniņvalsts. Zemāko radījumu vidū Ādams bija stāvējis kā ķēniņš, un tikmēr, kamēr Ādams palika uzticīgs Dievam, visa daba atzina viņa valdību, bet kad viņš apgrēkojās, šī valdība bija zaudēta. Sacelšanās gars, kuram viņš pats bija atvēris durvis, pārņēma visu dzīvo radību. Tādā kārtā ne vien cilvēka dzīve, [27] bet arī dzīvnieku daba, meža koki, lauka zāle un pat gaiss, ko viņš elpoja, viss stāstīja bēdīgo mācību par ļaunā atzišanu.

Bet cilvēks netika pamesls izvēlē — tā ļaunuma sekām. Spriedumā, kuru izsacīja par sātanu, bija ietverts arī norādījums uz atpestīšanu. Dievs sacīja: "Es celšu ienaidu starp tevi un sievu, un starp tavu sēklu un viņas sēklu; šis samīs tev galvu, un tu viņam iedursi papēdī." (1. Moz. 3:15) Šis spriedums, izsacīts mūsu pirmajiem vecākiem dzirdot, tiem bija apsoliņums. Pirms viņi dzirdēja par ērkšķiem un dadžiem, par pūlēm un bēdām, kas tiem kļuva par viņu daļu, vai arī par pīšļiem, kuros tiem bija atgriezties, viņi dzirdēja vārdus, kas sniedza tiem cerību. Viss, ko viņi bija zaudējuši paklausot sātanam, varēja tikt atgūts caur Kristu.

Šo pasludinājumu mums atkārtoti arī daba. Lai gan grēka maitāta, tā runā ne vien par radišanu, bet arī par atpestīšanu, lai gan ar skaidri redzamām iznīcības pazīmēm zeme liecina par lāstu, tā tomēr vēl arvien parādās bagāta un skaista, izpaužot dzīvības devēju spēku. Koki nomet savas lapas, lai uzplauktu ļaunā skaistumā, un katrā radoša spēka izpausmē sadzirdams apgalvojums, ka mēs varam tikt no jauna radīti "patiesā taisnumā un svētumā." (Efez. 4:24) Tā dabas līdzības un norises, kas tik spilgti izceļ mūsu prātam lielo zaudējumu, kļūst mums arī par cerības vēstnešiem.

Tik tālu, cik tālu sniedzas ļaunums, atskan arī mūsu Tēva balss, kas pavēl saviem bērniem skatīt ļaunuma sekās grēka dabu, un kas pasludina atstāt ļaunu un aicina saņemt labo.

AUDZINĀŠANAS UN PESTĪŠANAS ATTIECĪBAS

"Dieva godības atziņas gaisma Kristus vaigā."

Grēks cilvēku šķīra no Dieva. Bez pestīšanas plāna viņa daļa būtu mūžīga šķiršana no Dieva un nebeidzamas nakts tumsa. Pateicoties Pestītāja upurim, satiksme ar Dievu ir darīta atkal iespējama. Mēs nevaram nākt tieši Viņa tuvumā; mūsu grēku dēļ mēs nevaram raudzīties Viņa vaigā; bet mēs varam skatīt Viņu Jēzū un satīties ar Viņu Jēzū, mūsu Pestītājā. "Dieva godības atziņas gaisma ir atklāta "Jēzus Kristus vaigā." Dievs ir Kristū, "salīdzinādams pasauli ar sevi pašu." (2. Kor. 4:6; 5:19)

“Vārds tapa miesa un. mājoja mūsu vidū... pilns žēlastības un patiesības.” “Viņā bija dzīvība; un dzīvība bija cilvēku gaišums.” (Jāņa 1:14,4) Kristus dzīve un nāve — mūsu pestīšanas maksa — ir mums ne vien dzīvības apsolījums un ķīla, ne vien līdzeklis, atvērt mums gudrības krātuves, tā sniedz pat plašāku un augstāku Viņa rakstura atklāsmi, nekā to bija saņēmuši bezgrēcīgie Ēdenes iemītnieki.

Un kamēr Kristus atver debesis cilvēkam, Viņa sniegtā dzīvība atver sirdi debesīm. Grēks atšķir [29] mūs ne vien no Dieva, bet arī iznīcina cilvēka dvēselē gan vēlēšanos, gan arī spējas atzīt Dievu. Kristus uzdevums ir izpostīt visu šo ļaunā darbu. Viņam ir spēks stiprināt un atjaunot grēka paralizētās dvēseles spējas, aptumšoto prātu un ļaunumam pievērsto gribu. Viņš atver mums pasaules visuma bagātības un dāvā spēku tās aptvert un novērtēt.

Kristus ir “patiesais gaišums, kas nāca pasaulē kas apgaismo ikvienu cilvēku.” (Jāņa 1:9) Tā kā caur Kristu katra cilvēcīga būtne iegūst dzīvību, tā arī caur Viņu katra dvēsele saņem kādu dievišķīgās gaismas staru. Katrā sirdī iemīt ne tikai intelektuālas, bet arī garīgas spējas, nojauta par to, kas taisns, un ilgas pēc labā. Bet pret šiem pamatlīkumiem cīnās kāds pretējs spēks. Katra cilvēka piedzīvojumos parādās laba un ļauna atzišanas koka augļa baudīšanas sekas. Viņa dabā ir tieksme uz ļaunu — kāds spēks, kuram viņš pats nevar pretoties. Lai pretotos ļaunā varai, lai aizsniegtu ideālu, kuru viņš savas dvēseles dziļumos atzīst par vienīgi vērtīgu, viņš var atrast palīdzību tikai vienā spēkā. Šis spēks ir Kristus. Sadarboties ar šo spēku ir cilvēka vislielākā vajadzība. Vai visās audzināšanas pūlēs šai sadarbībai nevajadzētu būt par augstāko mērķi?

Īsts skolotājs nav apmierināts ar otrās šķiras darbu. Viņš nav apmierināts, ja nevar aizvadīt savus audzēkņus līdz tik augstai pakāpei, cik augstu vien tiem ir iespējams sasniegt. Viņš nevar apmierināties, ja tiem vienīgi ir tehniskas zināšanas, padarot tos par gudriem grāmatvežiem, veikliem amatniekiem, spējīgiem tirgotājiem. Viņa cenšanās ir iedvest tiem patiesības pamatlīkumus — paklausību, godbijību, godprātību un skaidrību — tādus pamatlīkumus, kas darīs tos par pozitīvu spēku [30] sabiedrības stabilizēšanai un pacelšanai. Bet par visu vairāk Viņš vēlas, lai tie iemācītos lielo dzīves mācību — nesavtīgo kalpošanu.

Šie pamatlīkumi kļūst par dzīvu raksturu veidotāju spēku tad, kad dvēsele nāk satiksmē ar Kristu, kad tā pieņem Viņa spēku par sirds un dzīves stiprumu. Kad šāda savienība ir nodibināta, tad audzēknis ir atradis gudrības avotu. Viņam ir pieejams spēks, kā piepildīt sevī viscēlākos ideālus. Izdevības sasniegt visaugstāko izglītību dzīvei šinī pasaulē pieder viņam. Un ar šeit iegūtiem sasniegumiem viņš pāriet tai kursā, kas aptver mūžību.

Audzināšanas un atpestīšanas darbs augstākā nozīmē ir viens un tas pats, jo audzināšanā tāpat kā atpestīšanā “citu pamatu neviens nevar likt, kā to, kas jau. ir likts, proti, Jēzus Kristus,” “Jo Tēvam ir patīcis, ka Viņā mājotu visa pilnība.” (1. Kor. 3:11; Kol. 1:19)

Pārveidotajos apstākļos patiesa audzināšana vēl arvien pieskaņota Radītāja plānam, t. i. Ēdenes skolas plānam. Ādams un Ieva saņēma pamācības tiešā satiksmē ar Dievu; mēs skatām “Dieva godības atziņas gaismu Kristus vaigā.” Lielie audzināšanas pamatlīkumi ir nemainīti. “Tie ir stipri mūžīgi mūžam”, (Ps. 111:8) jo tie ir Dieva rakstura pamatlīkumi. Skolotāja galvenajām pūlēm un viņa pastāvīgajam mērķim vajadzētu būt palīdzēt audzēknim izprast šos pamatlīkumus un palīdzēt tam nākt tādā attieksmē ar Kristu, kas padarītu to par dzīvi veidotāju spēku. Skolotājs, kas pieņem šo mērķi, patiesībā ir Kristus līdzstrādnieks un darbojas kopā ar Dievu.

2. PIEMĒRI

“Viss, kas agrākos laikos ir rakstīts, tas viss ir mums par mācību.”

DIEVIŠKĪGĀ AUDZINĀŠANA SENATNĒ

(33) Ģimene bija Ēdenes audzināšanas sistēmas vidus punkts. Ādams bija “Dieva dēls” (Lūk. 3:38, un no sava Tēva cilvēki, kā Visaugstākā bērni, saņēma pamācības. Tiem, vārda visistākā nozīmē piederēja ģimenes skola.

Dievišķīgā audzināšanas plānā, kas bija pieskaņots stāvoklim pēc grēkā krišanas, Kristus stāv kā Tēva pārstāvis — vidutājs starp Dievu un cilvēku; Viņš ir lielais cilvēces audzinātājs. Un Viņš bija pavēlētājs, ka vīriem un sievietēm jābūt Viņa pārstāvjiem. Ģimene bija skola, un vecāki bija skolotāji.

Sentēvu dienās audzināšanai ģimenē bija galvenā nozīme. Šādām skolām Dievs sagādāja apstākļus, kas bija vislabvēlīgākie rakstura attīstībai. Ļaudis, kas atradās Viņa vadībā, vēl arvien sekoja dzīves

plānam, kādu Viņš bija iestādījis sākumā. Tie, kas atšķirās no Dieva, uzcēla sev pilsētas, un sapulcēdamies tanīs dzīvoja tai spožumā, greznībā un netikumos, kas padara mūsaiķu pilsētas par pasaules lepnumu un viņas lāstu. Bet cilvēki, kas cieši turējās pie dievišķīgiem dzīves pamatlīkumiem, dzīvoja laukos un pakalnos. Tie kopa zemi, ganīja sikus un lielus lopus, un šajā brīvajā un neatlaidīgajā dzīvē, kas sniedza daudz izdevības darbam, mācībām un pārdomāšanai, viņi mācījās pazīt Dievu, un arī, saviem bērniem mācīja pazīt Dieva darbus un Dieva ceļus. (34)

Tāds bija audzināšanas veids, ko Dievs vēlējas iestādīt Izraēlī. Bet kad Viņš izveda Izraēli no Ēģiptes, starp izraēliešiem maz bija tādu, kas bija savu bērnu audzināšanā sagatavoti būt par Viņa līdzstrādniekiem. Vecākiem pašiem vajadzēja pamācības un disciplīnas. Visu dzīves laiku atradušies verdzībā, viņi bija visās lietās neprāšas, nemācīti un pazemoti. Viņiem bija maza dievatziņa un maza ticība. Viņi bija maldu mācību samulsināti un samaitāti no ilgās satiksmes ar pagāniem. Dievs vēlējās pacelt viņus uz augstāka morāliska līmeņa, un tādēļ Viņš mēģināja sniegt tiem atziņu par sevi.

Savā rīcībā ar ceļiniekiem tuksnesī, visos viņu klejojumos, kuros Viņš lika tiem ciest izsalkumu, slāpes un nogurumu, un tajās briesmās, kas tiem draudēja no pagāniem — ienaidniekiem, un Viņa aizgādības parādīšanā par viņu atsvabināšanu, Dievs meklēja nostiprināt viņu ticību, atklādams tiem spēku, kas pastāvīgi darbojās viņiem par labu. Un kad Viņš bija tiem mācījis uzticēties savai mīlestībai un spēkam, tad tas bija Viņa nodoms, uzstādīt tiem savas bauslības priekšrakstos rakstura mērogu, kuru Viņš savā žēlastībā gribēja, lai viņi sasniegt.

Dārgas bija tās mācības, kuras Izraēlim mācīja pa viņa uzturēšanās laiku pie Sinaja. Tas bija sevišķs mācību periods Kānānas iemantotājiem. Arī apkārtējā daba šeit bija piemērota Dieva nodoma izvešanai. Sinaja virsotne apēnoja ieleju, kurā ļaudis izpleta savas teltis. Uz tās dusēja padebeša stabs, kas tos bija vadījis viņu ceļojumā. Kā uguns stabs naktī, tas liecināja tiem par dievišķīgo aizsardzību, un kad tie aizvēra acis miegā, debesu maize klusi nokrita nometnē. Abās pusēs milzīgas šautnainas klintis savā svinīgi drūmā varenībā runāja par mūžīgu pastāvību un majestāti. (35) Cilvēkam vajadzēja izjust savu nevarību un vājumu Tā priekšā, kas "nosvēris kalnus ar svaru un pakalnos svaru kausā." (Jes. 40:12) Seit, parādīdams savu godību, Dievs gribēja ietekmēt Izraēli ar sava rakstura un prasību svētumu un parādīt pārkāpuma ārkārtīgi lielo grēcīgumu.

Bet tauta bija kūtra mācīties šo mācību. Ēģiptē dzīvodami ļaudis bija pieraduši pie taustāmiem dievības attēlojumiem, kas pie tam vēl bija ļoti zemi, un tiem bija ļoti grūti saprast Neredzamā esamību vai raksturu.

Iežēlodamies par viņu vājumu, Dievs tiem deva savas klātbūtnes simbolu. "Un tiem būs Man taisīt svētu vietu," Dievs sacīja, "ka Es mājāju viņu vidū." (2. Moz. 25:8)

Pie svētās vietas, kā Dieva mājokļa celšanas, Mozus tika pamācīts taisīt visas lietas pēc Debesu lietu parauga. Dievs aicināja viņu uz kalnu un parādīja viņam debesu lietas, un pēc šīs līdzības tika darināta telts ar visu, kas pie tās pieder.

Tā Viņš atklāja Izraēlim, kuru Viņš gribēja darīt par savu mājokli, savu godības pilno un vareno rakstura ideālu. Viņiem rādīja kalnā paraugu, kad deva no Sinaja bauslību; un Dievs gāja Mozum garām un izsauca: "Kungs, Kungs ir žēlīgs un sirds mīlīgs Dievs, lēnprātīgs un liels no žēlastības un uzticības." (2. Moz. 34:6) Bet šo ideālu paši viņi nebija spējīgi sasniegt. Atklāsme pie Sinaja spēja viņiem parādīt tikai viņu pašu vajadzību un nespēcību. (36) Otrajai mācībai saiešanas telti ar savu upuru kalpošanu vajadzēja tiem mācīt mācību par grēku piedošanu un par spēku, ko saņem caur Pestītāju paklausībā uz dzīvību.

Caur Kristu vajadzēja piepildīties tam, nodomam, kura simbols bija saiešanas telts — šī krāšņā celtne, kuras spožās zelta sienas atspoguļoja varavīksnes krāsās priekškarus ar ieauštiem ķerubiem, un kuru viscaur piepildīja pastāvīgi degošā vīraķa smarža. Priesteri, tērpti nevainojami baltās drēbēs, un vissvētākās vietas dziļajā noslēpumā pāri žēlastības krēslam eņģeļu tēli, kas attēloti godbijībā un pie lūgšanā noliektām galvām, atradās Vissvētākā godība. Dievs vēlējās, lai Viņa ļaudis no visa tā lasa Viņa nodomu cilvēka dvēselei, Tas bija tas nodoms, kuru daudz vēlāk izsacīja apustulis Pāvils, runādams caur Svēto Garu: "Vai jūs nezināt, ka jūs esat Dieva nams, un ka Dieva gars jūsos mājō? Ja kas Dieva namu samaitā, to Dievs samaitās; jo Dieva nams ir svēts, tas jūs esat." (1. Kor. 3:16,17)

Liela priekštīesības un gods tika piešķirts svētnīcas uzcelšanā; liela bija arī atbildība. Tautai, kas tikko bija izbēgusi verdzībai, bija jāuzceļ tuksnesī vēl neredzēti krāšņā celtne, kuras uzcelšana prasīja visdārgāķo materiālu un vislielāķo mākslinieķisko veiksmi Tas bija apbrīnojams uzdevums. Bet Viņš, kas bija devis celtnes plānu, apsōlīja cēlāķiem savu palīdzību.

“Pēc tam Kungs runāja uz Mozu un sacīja: redzi, Es esmu saucis pie vārda Becaleeli, Ūrus, Kūra dēla, dēlu no Jūda cilts. Un Es to esmu pildījis ar Dieva garu, ar gudrību un prātu un samanību pie visāda darba, izdomāt gudrus darbus un strādāt iekš zelta un iekš sudraba un iekš vara, un iekš smalkas akmeņu griešanas, un iekš smalkas koku griešanas, darīt visādus darbus. (37) Un redzi, Es esmu viņam pielicis Aaliabu, Aķimazaka dēlu, no Dana cilts, un ikkatram, kam gudrs prāts, Es esmu devis gudrību sirdī, un tiem būs taisīt visu, ko Es tev esmu pavēlējis.” (2. Moz. 31:16)

Kas tā bija par varenu darba skolu tuksnesī, kur Kristus un Viņa eņģeļi bija par skolotājiem!

Visai tautai bija jādabojas līdz svētnīcas uzcelšanā un iekārtošanā. Tur bija darbs galvai un rokai. Bija vajadzīga liela materiālu bagātība, un visus uzaicināja ziedot, piedaloties pēc viņu pašu sirds labprātības.

Tā darbā un došanā viņus mācīja darboties kopā ar Dievu un vienam ar otru. Un tiem bija jāsadabojas kopā arī pie garīgā nama — Dieva nama celšanas dvēselē.

Kopš izceļošanas no Ēģiptes, viņiem sniedza mācības, kas bija derīgas viņu audzināšanai un disciplīnai. Pat agrāk nekā viņi atstāja Ēģipti, bija radīta pagaidu organizācija, un ļaudis tika sakārtoti pulkos zem nozīmīgiem vadoņiem. Pie Sinaja organizācijas iekārtu papildināja. Kārtība, kas tik skaidri parādās visos Dieva darbos, parādījās arī ebreju saimnieciskā iekārtā. Dievs bija autoritātes un valdības centrs. Mozum, kā Dieva pārstāvim, vajadzēja izvest likumus Viņa vārdā. Tad nāca septiņdesmitu padome, tad priesteri un lielkungi, “un zem tiem virsnieki par tūkstošiem, virsnieki par simtiem, un virsnieki par piecdesmitiem, un virsnieki par desmitiem,” (4. Moz. 11:16,17; 5. Moz. 1:15) (38) un beidzot, uzraugi sevišķiem uzdevumiem. Nometni ierīkoja pēc sevišķas kārtības: saiešanas telts, Dieva mājoklis, vidū, un ap to priesteru un levitu teltis. Tālāk aiz tām nometās katra cilts zem sava karoga.

Ieveda vispārējus veselības noteikumus. Tos ievada tautai, ne tikai kā nepieciešamus veselībai, bet arī kā noteikumus, kas darītu iespējamu viņu vidū Svētā klātbūtni. Dievišķīgā autoritātē Mozus pasludināja: “Kungs, tavs Dievs, staigā tavā nometnē tevi pestīdams... tāpēc tavai nometnei būs būt svētai.” (5. Moz. 23:14)

Izraēliešu audzināšanā bija ietverts viss viņu dzīves veids. Viss, kas attiecās uz viņu labklājību, bija dievišķīgās aizgādības temats, un bija ietilpināts dievišķīgajā likumā, Pat apgādādams viņiem barību, Dievs rūpējās par viņu augstāko labklājību. Manna, ar kuru Viņš tos baroja tuksnesī, bija tāda barība, kas veicināja miesas, prāta un morāliskos spēkus, Lai gan daudzi sacēlās pret viņu diētas ierobežojumiem un vēlējās atgriezties pie dienām, par kurām tie sacīja: “Kad sēdējām pie gaļas podiem un mums maizes bija papildam ko ēst,” (2. Moz. 16:3) tomēr Dieva izveles gudrība tika tādā veidā pierādīta, ka viņi nevarēja to noliegt. Neskatoties uz viņu tuksneša dzīves grūtībām, viņu ciltis nebija neviena nespēcīga.

Visos viņu ceļojumos derības šķirstam ar Dieva baušļiem vajadzēja iet pa priekšu, un viņu apmešanās vietu norādīja padebeša nolaišanās. Tik ilgi, kamēr padebešis stāvēja pār saiešanas telti, viņi palika nometnē, — kad tas pacēlās, viņi turpināja savu ceļojumu. Tāpat kā apmešanos, tā arī došanos ceļā pasludināja ar svinīgu lūgšanu. “Un notikās, kad šķirsts cēlās, tad Mozus sacīja: celies, Kungs, lai tavi ienaidnieki top izkaisīti... Un kad tas dusēja, tad viņš sacīja: atgriezies, Kungs, pie Izraēla pulku tūkstošiem.” (4. Moz. 10:35,36)

Ceļojumā pa tuksnesi dziesmas iespieda viņu prātā daudzas vērtīgas pamācības. Viss Izraēla pulks, pēc viņu atsvabināšanas no faraona armijas, apvienojās uzvaras dziesmā. Tālu pāri tuksnesim un jūrai skanēja priecīgais atkārtojums, un kalni atbalsoja slavas vārdus: “Dziediet Kungam, jo Viņš ir ļoti paaugstinājies.” (2. Moz. 15:21) So dziesmu bieži atkārtoja ceļojumā; tā iepriecināja ceļotāju sirdis un iededzināja viņos ticību. No Sinaja dotos Dieva baušļus līdz ar Dieva žēlastības apsolutumiem un ziņojumiem par Viņa brīnišķīgajiem darbiem viņu atpestīšanas dēļ, uz dievišķīgo norādījumu izteica dziesmās, un dziedāja instrumentālās mūzikas pavadījumā; tauta soļodama apvienoja savas balsis slavā.

Tādā kārtā viņu domas atraisījās no ceļa pārbaudījumiem un grūtībām, un tika apmierināts un klusināts nemierīgais un dumpīgais gars; atmiņā tika iedēstīti patiesības principi un stiprināta ticība. Saskaņotā darbība mācīja kārtību un vienprātību, un veda tautu ar Dievu un arī savstarpēji tuvākā satiksmē.

Par Dieva rīcību ar Izraēli četrdesmit gadu tuksneša ceļojuma laikā Mozus saka: “Kungs, tavs Dievs,

tevi pārmāca, itin kā kāds savu dēlu pārmāca;” “ka viņš tevi pazemotu un pārbaudītu, ka viņš zinātu, kas ir tavā sirdī, vai tu viņa baušļus turēsi, vai nē.” (5. Moz. 8:5,2) (40)

“Viņš tos atrada tuksneša zemē, briesmīgā kaukšanas postažā, Viņš tos pasargāja kā savu acs raugu. Kā ērglis savu perēkli vedina un lidinājās pār saviem bērniem, izplata savus spārnus un tos uzņem un tos nes uz saviem spārnieniem; tā Kungs vien tos vadīja, un sveša dieva nebija ar viņu.” (5. Moz. 32:1012)

“Viņš pieminēja savu svēto vārdu un Ābrahāmu, savu kalpu. Tā Viņš izveda savus ļaudis ar prieku un savus izredzētos ar gavilēšanu, un tiem deva pagānu zemes; tie iemantoja tautu sviedrus, lai turētu Viņa likumus un sargātu Viņa bauslību.” (Ps. 105:42:45)

Dievs sagādāja Izraēlim visādas ērtības, un deva visas priekštiesības, kas varētu to darīt Viņa vārdam par godu un apkārtējām tautām par svētību. Ja viņi staigātu paklausības ceļus, Viņš apsolīja, ka tos augsti cels par visām tautām, ko Viņš ir darījis, par teikšanu, par slavu, un par godu.” Viņš sacīja: “Tad visi ļaudis virs zemes redzēs, ka tu esi nosaukts pēc Kunga vārda un bīsi no tevis.” Tautas, kas dzirdēs visus šos noteikumus, sacīs; “Tiešām gudri un prātīgi ļaudis ir šī lielā tauta,” (5. Moz. 26:19; 28:10; 4:6)

Izraēlim dotajos likumos, par audzināšanu bija dotas noteiktas pamācības. Dievs Mozum Sinajā bija atklājis kā “žēlīgs un sirds mīlīgs Dievs, lēnprātīgs, un liels žēlastībā un uzticībā.” (2. Moz. 34:6) Šos pamatlikumus, kas ietilpst Viņa bauslībā, tēviem un mātēm Izraēlī vajadzēja mācīt saviem bērniem. (41) No Dieva pamācīts, Mozus tiem pavēlēja: “Sie vārdi, ko es tev šodien pavēlu, lai tev iet pie sirds. Un tev tos būs piekodināt saviem bērniem un no tiem runāt savā namā sēžot un pa ceļu ejot, guļoties un ceļoties.” (5. Moz. 6:6,7)

Šīs lietas nebija jā māca kā kāda sausa teorija. Tiem, kas pasludināja patiesību, tās pamatlikumi pašiem bija arī jādzīvo. Vienīgi atstarojot Dieva raksturu savas paša dzīves taisnīgumā, cēlumā un nesavtīgumā, viņi varēja iespaidot citus.

Patiesa audzināšana nav pamācības uzspiešana nesagaņotam un neuzņēmīgam prātam. Ir jāpamodina gara spējas un jārada interese. Dieva audzināšanas metode par to bija gādājusi. Viņš, kas radījis prātu, un noteicis viņa likumību, arī ir gādājis par tā attīstību saskaņā ar šiem likumiem. Mājā un svētnīcā, caur dabas parādībām un mākslu, darbā un svētkos, svētajā celtnē un piemiņas akmeņos, neskaitāmos veidos, ceremonijās un simbolos Dievs deva Izraēlim mācības, kas darīja saprotamus Viņa pamatlikumus, un uzglabāja Viņa darba brīnišķīgo piemiņu. Tad, ja radās jautājumi, sniegtā pamācība iespaidās sirdī un prātā.

Izredzētās tautas audzināšanas iekārtā ir skaidri parādīts, ka dzīve, kuras viduspunkts ir Dievs, ir pilnīga dzīve. Viņš ir gādājis par katru cilvēkā likto vajadzību apmierināšanu; katru doto spēju Viņš mēģina attīstīt. Būdams visa skaistuma radītājs skaistuma mīlētājs, Dievs gādājis par to, lai apmierinātu arī savos bērnos mīlestību uz skaistumu. Viņš bija gādājis arī par viņu sabiedriskajām vajadzībām, par laipnu un izpalīdzīgu biedriskumu, kas tik liela mērā veicina līdzjūtību, un dara dzīvi gaišu un jauku. (42)

Izraēla svētki kā audzināšanas līdzeklis izpildīja svarīgu vietu. Ikdienas dzīvē ģimene bija kā skola un kā draudze. Vecāki bija pamācītāji kā laicīgā tā garīgā ziņā. Bet trīs reizes gadā bija nolikti laiki sabiedriskām sanāksmēm un dievkalpojumiem. Šīs sanāksmes vispirms notika Sīlo un vēlāk Jeruzalemē. Noteiktu ierašanos prasīja tikai no tēviem un dēliem; bet neviens negribēja palaist garām svētku izdevības, un, cik tālu tas bija iespējams, piedalījās visa saime, un līdz ar tiem, kā viņu viesmīlības līdzdalībnieki, bija arī svešinieki, levīti un trūcīgie.

Ceļojums uz Jeruzalemi vienkāršajā patriarhālajā veidā ziedoņa skaistumā, vasaras bagātībā, vai rudens brieduma krāšņumā bija prieks. Viņi nāca ar pateicības upuriem, sākot no sirmgalvja līdz mazajam bērnam, lai parādītos Dieva priekšā Viņa svētajā mājoklī. Ceļojot atkal no jauna atstāstīja ebreju bērniem pagātnes piedzīvojumus, kas bija tik mīļi kā veciem, tā jauniem. Dziedāja dziesmas, kas bija iepriecinājušas tuksneša ceļojumos. Dziedāja arī Dieva baušļus, un tas viss kopā ar dabas svētīgo iespaidu un laipno cilvēku sadarbību, iespieda tos uz visiem laikiem daža laba bērna un jauneklja prātā.

Ceremonijas, kuras viņi pieredzēja Jeruzalemē sakarā ar Pasā svētkiem — nakts sapulce, vīri apjotiem gurniem, apautām kājām un spieķiem rokā, steidzīga maltīte, jērs, neraudzētas maizes un rūgtas zāles, un svinīgā klusumā pazīstamā notikuma atstāstījums par slacītām asinīm, nāvētāju eņģeli un lielo gājienu no verdzības zemes — tas viss bija tāds, kas pamodināja iztēli un iespaidoja

sirdi. (43)

Lieveņa jeb pļaujas svētki ar saviem augļu dārzu un lauku upuriem, nedēļu ilgā dzīvošana zaru būdīnās, vispārējās sanāksmēs, svētais piemiņas dievkalpojums un augstsirdīgā devība attiecībā pret Dieva darbiniekiem — svētnīcas levītiem, un pret Viņa bērniem — svešiniekiem un nabagiem, pacēla visu prātus pateicībā Tam, kas “pušķo gadu ar savu labumu, un kura pēdas pil no taukumiem.”

Šādā veidā dievbijīgajiem Izraēlī katru gadu pagāja vesels mēnesis. Tas bija laiks, brīvs no rūpēm un darba, un bija veltīts, vārda īstākā nozīmē, audzināšanai.

Saviem ļaudīm sadalot mantojumu, Dieva nolūks bija tiem mācīt, un vēlākām paaudzēm rādīt pareizos pamatlikumus par zemes īpašuma tiesībām. Kānānas zemi izdalīja visiem, izņemot vienīgi levītus, svētnīcas kalpotājus. Lai gan katrs cilvēks uz laiku varēja rīkoties ar savu īpašumu, viņš tomēr nevarēja izšķiest savu bērnu mantojumu. Kad viņš to izdarīja, viņam bija iespēja katrā laikā to atkal atpirkt. Parādus atlaida katru septīto gadu, un piecdesmitā, jeb gaviļu gadā, visi zemes īpašumi nāca atpakaļ viņu pirmajam īpašniekam. Tā katrai ģimenei bija nodrošināts viņas īpašums, un bija radīts nodrošinājums pret pārmērīgu bagātību un nabadzību.

Izdalīdams zemi tautai Dievs gādāja tiem, tāpat kā Ēdenes iemītniekiem, nodarbošanos, kas visvairāk sekmēja attīstību — rūpes par stādiem un dzīvniekiem. Kas vēl tālāk veicināja audzināšanu, bija atsvabināšana no lauku darbiem katru septīto gadu. Tad zemi atstāja neapstrādātu, un kas tad auga pats no sevis, to atstāja trūcīgajiem. (44) Tā radās izdevība plašākai pētīšanai, sabiedriskām sanāksmēm, dievkalpojumiem un labdarības darbam, ko visu tik bieži aizkavē dzīves rūpes un pienākumi.

Atdot Dievam desmito tiesu no visiem dārziem, tīrumiem, avju vai citiem ganāmpulkiem, no garīga vai fiziska darba, un nodot otru desmito trūcīgo atbalstīšanai un citiem labdarīgiem mērķiem, spieda uzturēt tautā svaigu patiesību, ka Dievs ir visa īpašnieks, un ka tiem ir izdevība būt par Viņa svētību izplatītājiem. Šī audzināšana bija vērsta uz to, lai iznīcinātu visu šauro patmīlību un veidotu rakstura plašumu un cēlumu.

Dieva atziņai, sadarbošanās ar Viņu mācībās un darbā, un līdzināšanās Viņam raksturā, vajadzēja būt Izraēla audzināšanas — tās audzināšanas avotam, līdzeklim un mērķim, kuru Dievs deva vecākiem, un kas tiem bija jāsniedz tālāk saviem bērniem.

PRAVIEŠU SKOLAS

“Tie nosēžas pie Tavām kājām un ņem no Taviem vārdiem.”

Visur, kur Izraēlā izveda Dieva audzināšanas plānu, tā panākumi liecināja par viņa autoru. Bet ļoti daudzās ģimenēs no debesīm ieceltā audzināšana, tāpat kā tās attīstītie raksturi, bija retums. Dieva plānu izpildīja tikai pa daļai un nepilnīgi. Ar neticību un Dieva pavēļu neievērošanu izraēlieši sagādāja paši sev kārdināšanas, kurām tikai nedaudziem bija spēks pretoties. Ieņemot Kānānas zemi, “tie arī neizdeldēja tās tautas, kā Kungs tiem bija pavēlējis; bet tie sajaucās ar pagāniem un mācījās viņu darbus; un kalpoja viņu elkiem un tie viņiem palika par valgu.” Viņu sirdis nebija Dieva priekšā patiesas, “un tie nebija uzticīgi Viņa derībā. Bet Viņš bija sirds žēlīgs un piedeva noziegumu un tos nesamaitāja, bet novērsa dažkārt savu dusmību... Jo Viņš pieminēja, ka tie ir miesa, it kā vējš, kas aizskrien un atpakaļ neatgriežas.” (Ps. 106:34-36; 78:27-39) Tēvi un mātes Izraēlī palika vienaldzīgi savos pienākumos pret Dievu, un vienaldzīgi savos pienākumos pret saviem bērniem. No neuzticības ģimenē un elka dievīgas ietekmes visapkārt daudzi ebreju jaunieši saņēma audzināšanu, kas ļoti tālu atšķīrās no tā, ko Dievs tiem bija paredzējis, Tie mācījās pagānu ceļus. (46)

Lai stātos pretī šim pieaugošajam ļaunumam, “Dievs gādāja par citiem līdzekļiem, kas palīdzētu vecākiem audzināšanas darbā. No vissenākajiem laikiem praviešus atzina par Dieva ieceltiem skolotājiem. Tiešākā vārda nozīmē pravietis bija tas, kas runāja tieši no Dieva iedvesmots, kas pasludināja ļaudīm no Dieva saņemto vēsti. Bet šo vārdu arī piešķīra tiem, kas, lai gan nesaņēma tješu inspirāciju, tomēr bija no Dieva aicināts sniegt ļaudīm pamācības par Dieva darbiem un ceļiem. Sādu skolotāju šķiras sagatavošanai Samuēls uz Kunga pavēli dibināja praviešu skolas.

Šo skolu mērķis bija būt par aizsargu pret plaši izplatījušos pagrimšanu, gādāt par jaunatnes intelektuālo un garīgo labklājību, un veicināt tautas uzplaukšanu, ar to sagādājot vīrus, kas bija spējīgi darboties visā dievbijībā kā vadītāji un padomdevēji. Sinī nolūkā Samuēls atsevišķās vietās sapulcēja jaunekļus, kas bija dievbijīgi, saprātīgi un centīgi. Tos sauca par praviešu bērniem. Kad viņi pētīja Dieva vārdus un darbus, Dieva dzīvinātājs spēks atspirdzināja viņu prātu un dvēseles spēkus,

un audzēkņi saņēma gudrību no augšienes. Skolotāji bija ne tikai dievišķīgās patiesības zinātāji, bet bija arī priecājušies satiksmē ar Dievu, un bija saņēmuši sevišķu Viņa gara dāvanu. Viņi baudīja tautas cieņu un uzticību gan savu zināšanu, gan arī dievbijības dēļ. Samuēla dienās bija divas tādās skolas — viena Rāmā, pravieša dzimtenē, un otra KirjotJearimā. Vēlākos laikos dibināja vēl citas. So skolu audzēkņi nopelnīja paši sev uzturu, strādādami vai nu zemi, vai arī kādu amatu. Izraēlā to neuzskatīja par kaut ko neparastu vai pazeminošu; drīzāk gan uzskatīja par grēku ļaut bērniem uzaugt tā, ka viņi neprata kādu derīgu darbu. (47) Katram jauneklī, neraugoties uz to, vai viņa vecāki bija bagāti vai nabagi, mācīja kādu praktisku nodarbošanos. Pat ja viņi bija jāaudzina svētajai, kalpošanai, praktiskās dzīves pazīšanu viņi uzskatīja par nepieciešamu, lai jauneklis kļūdu derīgāks, Arī daudzi skolotāji pārtika no savu roku darba.

Kā skolā tā arī mājās lielākā daļa mācību tika nodotas mutvārdos; bet jauneklī mācījās arī lasīt ebreju rakstus. Arī Vecās Derības pergamentu rullī bija pieejami viņu pētīšanai. Galvenie mācību priekšmeti šīs skolās bija Dieva likumi līdz ar Mozum dotajām pamācībām, svētā vēsture, svētā mūzika un poēzija. Svētās vēstures ziņojumos izsekoja Jehova pēdām. Apskatīja lielās patiesības, kas izteicās svētnīcas kalpošanas simbolos, un ticība satvēra visas šīs ticības sistēmas vidus punktu — Dieva Jēru, kam bija atņemt pasaules grēkus. Kopa lūgšanas garu. Skolniekiem mācīja, ka tiem ir ne vien pienākums lūgt, bet viņus mācīja arī kā lūgt, kā tuvoties savam Radītājam, kā vingrināties ticībā Viņam, kā saprast un paklausīt Viņa gara mācībām. Svētot prāts ņēma no Dieva mantu nama jaunas un vecas lietas, un Dieva gars izpaudās pravietojumos un svētās dziesmās.

Šīs skolas izrādījās par vienu no visspēcīgākiem līdzekļiem, tās taisnības veicināšanai, kas "paaugstina tautu." (Sak. v. 14:34) Tas lielā mērā palīdzēja likt pamatus tam brīnišķīgajam uzplaukumam, ar ko izceļas Dāvida un Salamana valdīšana.

Pamatlikmi, kurus mācīja praviešu skolās, bija tie paši, kas veidoja Dāvida raksturu un virzīja viņa dzīvi. (48) Dieva Vārds bija viņa pamācītājs. "Caur Tavām pavēlēm," viņš sacīja, "es topu prātīgs... Es griežu savu sirdi darīt Tavus likumus." (Ps. 119:104-112) Šī iemesla dēļ Kungs nosauca Dāvidu, kad Viņš to aicināja tronī, par vīru "pēc manas sirds." (Ap.d.13:22)

Salamana dzīves sākumā arī var redzēt Dieva audzināšanas metodes panākumus. Salamans savā jaunībā izvēlējās to pašu ko Dāvids. Vairāk par visiem zemes labumiem viņš lūdza no Dieva gudru un labprātīgu sirdi. Un Dievs deva viņam ne vien to, ko viņš meklēja, bet arī to, ko viņš nebija meklējis — bagātību un godu. Viņa lielā gudrība, plašās zināšanas un viņa valdības spožums kļuva par pasaules brīnumu.

Dāvida un Salamana valdīšanas laikā Izraēlis sasniedza savas varenības augstumus, Piepildījās Abrahāmam dotais un Mozum atkārtotais apsolījums: "Jo ja jūs turēsiet visus šos baušļus, ko es jums pavēlu turēt, mīļodami Kungu, savu Dievu, un staigādami visos Viņa ceļos un Viņam pieķerdamies, tad Kungs izdzīs visas šīs tautas jūsu priekšā, un jūs uzņemsiet lielākas un stiprākas tautas, nekā jūs esat. Visas vietas, kur jūsu kāja staigās, jums piederēs, no tuksneša un Lībanas, no Vratupes līdz vakara jūrai būs jūsu robeža. Neviena priekš jums nepastāvēs. (5. Moz. 11:22-25)

Bet uzplaukuma vidū uzglūnēja briesmas. Dāvida vēlāko gadu grēks, lai gan sirsnīgi nožēlots un bargi sodīts, paskubināja ļaudis uz pārgalvīgu Dieva baušļu pārkāpšanu; Arī Salamana dzīvi pēc tik daudz apsolāva rīta aptumšojo atkāpšanās. (49) Politiskas varas un pašpaaugstināšanās kāre noveda, viņu pie savienības ar pagānu tautām. Tarzisas sudrabu un Ovira zeltu ieguva upurējot skaidrību un noziedoties pie uzticētām svētām lietām. Sabiedrošanās ar elku kalpiem, precības ar sievietēm no pagānu tautām šamaitāja viņa ticību. Sādā veidā noplēsa aizsargvalņus, kurus Dievs bija uzcēlis savas tautas drošībai, un Salamans pats nodevās neīstu dievu pielūgšanai. Eljas kalna virsotnē, taisni pretī Jehovas templim, bija uzcelti milzīgi tēli un altāri, lai kalpotu pagānu dievībām. Atmezdams savu padevību Dievam, Salamans pazaudēja pašsavaldīšanos. Notrulinājās viņa maigais jūtīgums. Pamazām izzuda viņa agrākās valdīšanas apzinīgais gars. Lepnums, godkāre, izšķērdība un baudkāre nesa nežēlības un pārmērības augļus. Tas, kas bija bijis taisns, līdzjūtīgs un dievbijīgs valdnieks, kļuva tagad par tirānu un apspiedēju. Tas, kas pie tempļa iesvētīšanas bija lūdzis par savu tautu, lai viņas sirds nedalīti piederētu Kungam, tagad kļuva par viņas pavedēju. Salamans apkaunoja sevi, apkaunoja Izraēli un apkaunoja Dievu.

Tauta, kuras lepnums viņš bija bijis, sekoja viņa vadībai. Lai gan viņš vēlāk nožēloja, tomēr viņa nožēlošana neaizkavēja iesētā jaunuma augļu nešanu. Izraēlim no Dieva dotajai audzināšanai un iekārtai vajadzēja panākt to, lai tie visos savos dzīves ceļos atšķirtos no citām tautām. Bet šī īpatnība, kuru viņiem vajadzēja uzskatīt par sevišķu priekštiesību un svētību, tiem nepatika. Vienkāršību un atturību, kas tik raksturīga augstākajai attīstībai, viņi mēģināja apmainīt pret pagānu tautu greznību un vajību. Viņu cenšanās bija pielīdzināties "visām tautām". (1. Sam. 8:5) (50) Dieva

audzināšanas plānu nobīdīja pie malas un noliedza Viņa autoritāti.

Ar Dieva ceļu atmešanu cilvēku ceļu dēļ, sākās Izraēla krišana. Tā tas turpinājās, kamēr jūdu tauta kļuva par laupījumu tām pašām tautām, kuru ieradumus viņi brīvprātīgi bija piesavinājušies.

Kā tauta Izraēla bērni nemācēja saņemt tās dāvanas, ko Dievs gribēja tiem dot. Viņi nenovērtēja Dieva nodomu, un nepiedalījās tā izpildīšanā. Bet, lai gan atsevišķi cilvēki un tautas var tādā veidā atšķirties no Dieva, Viņa prāts, attiecībā uz tiem, kas tam uzticas, paliek nemainīts. "Ko Dievs dara, tas paliek mūžīgi." (Sal. māc. 3:14)

Lai gan ir dažādas attīstības pakāpes un dažādas ir Viņa spēka atklāsmes, sastopot cilvēku vajadzības dažādos laikos, Dieva darbs vienmēr ir tas pats. Mācītājs ir tas pats. Dieva raksturs un Viņa plāns ir tas pats. Pie Viņa nav "pārmaiņas, ne pārgrozību ēnas." (Jēk. 1:17)

Izraēla piedzīvojumi ir uzrakstīti mums par pamācību. "Un viss tas viņiem noticis zīmīgā kārtā un ir rakstīts par brīdinājumu mums, kas esam nonākuši pie laiku robežām." (1.Kor. 10:11) Mums, tāpat kā veco laiku Izraēlim, panākumi audzināšanā ir atkarīgi no uzticīgas Radītāja plāna izvešanas. Turēšanās pie Dieva Vārda pamatlīkumiem atnesīs mums tikpat lielas svētības, kā tā būtu atnesusi ebreju tautai.

NO LIELO VĪRU DZĪVES

"Taisnā auglis ir dzīvības koks."

Svētā vēsture sniedz daudz piemēru par īstās audzināšanas panākumiem. Tā rāda daudzus cēlus piemērus — vīrus, kuru raksturi izveidoti dievišķīgā vadībā; vīrus, kuru dzīves bija par svētību viņu apkārtnē un kas atradās pasaulē kā Dieva pārstāvji. To starpā ir Jāzeps un Dāniēls, Mozus, Elīsa un Pāvils, — lielākie valsts vīri, visgudrākais likumdevējs, viens no visuzticamākajiem reformatoriem un vislielākais skolotājs, kādu jebkad pasaule pazinusi, ja neskaita To, kas runāja tā, kā neviens cilvēks nav runājis.

Savas dzīves sākumā, pārejot no jaunības vīra gados, Jāzepu un Dāniēlu atrāva viņu dzimtām un aizveda par gūstekņiem uz pagānu zemēm. Sevišķi Jāzeps bija padots kārdināšanām, kas sekoja viņa likteņa pavērsieniem. Sava tēva mājā mīlēts un lūtināts, Potifara namā vergs, tad uzticības vīrs un pārvaldnieks, studijās, novērojumos un satiksmē ar cilvēkiem audzināts veikalnieks, faraona cietumā, valsts gūsteknis, netaisni notiesāts, bez cerības uz attaisnošanu, bez izredzēm uz atsvabināšanu, lielas krīzes laikā aicināts vadīt tautu. Kas viņam deva spēku paturēt savu skaidrību?

Neviens nevar bez briesmām stāvēt šādā augstumā. Tāpat kā vētra, kas nenodara postu ielejas puķēm, bet izrauj ar visām saknēm kokus kalnu virsotnēs, (52) tā lielas kārdināšanas, kas paiet garām šīs zemes neievērojamiem, uzbrūk tiem, kas stāv pasaules augstās panākumu un goda vietās. Bet Jāzeps panesa kā pretestību, tā arī labklājības pārbaudījumu. Viņš parādīja to pašu uzticību gan faraona pilī, gan arī cietumnieka kamerā. Savā bērnībā Jāzeps bija mācījies mīlēt un būt Dievu. Bieži sava tēva teltī zem Sīrijas zvaigznēm viņš bija dzirdējis stāstu par nakts atklāsmi Bētelē, par kāpnēm, kas sniedzās no debesīm līdz zemei, par eņģeļiem, kas pa tām nokāpa un uzkāpa un par to, kas atklājās Jēkabam no troņa augstībā. Viņš bija dzirdējis stāstu par cīņu pie Jabokas, kad, atteicies no iemīļotiem grēkiem, Jēkabs stāvēja kā uzvarētājs un saņēma Dieva lielkunga nosaukumu.

Jāzēpa skaidrā un vienkāršā dzīve, kad viņi kā ganu zēni rūpējās par sava tēva avju pulkiem, bija veicinājusi fizisko un intelektuālo spēju attīstīšanos. Satikdamies ar Dievu dabā un mācīdamies tās lielās patiesības, kuras kā svēts mantojums gāja cauri paaudzēm, viņš ieguva stiprumu un noteiktību pamatlīkumos. Savas dzīves visgrūtākajā laikā, kad viņš atradās briesmīgajā ceļojumā no savas bērnības mājām Kānanā uz verdzību, kas viņu sagaidīja Ēģiptē, un kad viņš pēdējo reizi raudzījās uz pakalniem, kas apslēpa viņa cilts teltis, Jāzeps atcerējās sava tēva Dievu. Viņš atcerējās bērnības mācības un savā dvēselē apņēmas palikt uzticīgs — apņēmas rīkoties tā, kā pienākas debesu valdnieka pavalstniekam.

Svešinieka un verga grūtajā dzīvē, netikumīgu skatu un skaņu vidū, vilināts no elku kalpības, kas bija saistīta ar visas bagātības, kultūras un ķenišķīgas greznības pievilcību, (53) Jāzeps stāvēja nelokāms. Viņš bija mācījies paklausīt pienākumam. Uzticība katrā vietā, sākot ar viszemāko un beidzot ar visaugstāko, attīstīja katru spēju augstākai kalpošanai. Tai laikā, kad viņu aicināja faraona galmā; Ēģipte bija visvarenākā nācija. Viņai nebija līdzīgas civilizācijā, mākslā un izglītībā. Vislielāko grūtību un briesmu laikā Jāzeps pārvaldīja valsti; un to viņš darīja tā, ka mantoja valdnieka un tautas uzticību. Faraons viņu iecēla "par kungu savam namam un par valdnieku visai savai mantai, ka tas

saistītu viņa lielkungus pēc sava prāta un mācītu gudrību viņa vecākajiem.” (Ps. 105:21,22)

Inspirācija mums atklājusi Jāzēpa dzīves noslēpumu. Dievišķīgā skaistuma un spēka pilnajos vārdos Jēkabs, svētīdams savus bērnus, sacīja par savu vismīļāko dēlu tā:

“Jāzeps ir jauns augļu koks, jauns augļu koks avota malā, tie zari stiepjas pāri mūriem. Strēlnieki viņu kaitinājuši, viņu apšaudījuši un ienīduši. Bet viņa stops ir palicis stiprs, un viņa roku elkoņi spēcīgi, no tā rokām, kas varens iekš Jēkaba; no turienes, kur tas gans Izraēla klints. No tava tēva Dieva, un tas tev palīdzēs, — un no Visuvarenā, tas tevi svētīs ar debess svētījumiem no augšienes, ar dziļumu svētījumiem apakšā, ar svētījumiem no krūtīm un miesām. Tava tēva svētījumi ir stiprāki nekā manu vecaju svētījumi līdz mūžīgo kalnu galiem, tie nāks pār Jāzēpa galvu, un pār to galvu, kas tas izredzētais savu brāļu starpā.” (1. Moz. 49:22-26) (54)

Uzticība Dievam, ticība Neredzamajam bija Jāzēpa enkurs. Tur guļ viņa spēka noslēpums.

“Bet viņa stops ir palicis stiprs, un viņa roku elkoņi spēcīgi, no Tā rokām, kas varens iekš Jēkaba.”

Dāniēlam un viņa biedriem Bābelē, viņu jaunībā liktenis bija šķietami labvēlīgāks nekā Jāzēpam viņa pirmajos dzīves gados Ēģiptē; bet viņiem bija jāiztur lajam gan ne mazāki rakstura pārbaudījumi, No viņu dzimtenes, Jūdejas un apkārtnes vienkāršības, šos ķēniņa cilts jaunekļus aizveda uz vislielāko pilsētu, uz visvarenākā valdnieka galmu; un tur viņus izraudzīja apmācīt speciālam ķēniņa dienestam. Stipras bija kārdināšanas, kam viņi bija padoti šajā samaitātajā un izšķērdīgajā galmā. To, ka Jehovas pielūdzēji bija Bābeles gūstekņi, ka Dieva nama trauki bija nolikti Bābeles dievu tempļos, ka pats Izraēla ķēniņš bija cietumnieks babiloniešu rokās, to viņu uzvarētāji lielīgi uzskatīja kā pierādījumu, ka viņu reliģijas un ierašas ir augstākas par ebreju reliģiju un dzīves veidu.

Šādos apstākļos, pat šajā pazemojumā, ko bija nesusi Izraēla atkāpšanās no Dieva baušļiem, Dievs deva pierādījumu par savu virsvaldību, par savu pavēļu svētumu un paklausības drošajām sekām. Un šo liecību Viņš deva, kā to vienīgi var dot caur tiem, kas vēl arvien stipri turējās savā uzticībā.

Dāniēlam un viņa biedriem jau pašā viņu dzīves gaitas sākumā nāca izšķirošais pārbaudījums. Rīkojums, ka pārtika viņiem bija jāņem no ķēniņa galda, bija ķēniņa labvēlības un gādības apliecinājums. Bet tā kā viena daļa bija upurēta elkiem, tad barība no ķēniņa galda bija veltīta elku kalpošanai, (55) un ja tie piedalītos ķēniņa pārpilnībā, tad šos jaunekļus uzskatītu par dalībniekiem neīsto dievu pagodināšanā. Un šādā pagodināšanā piedalīties viņiem aizliedza uzticība Jehovam. Viņi nedrīkstēja arī pielaiest greznības un nesātības vājinātāju iespaidu uz fizisko, intelektuālo un garīgo attīstību.

Dāniēls un viņa biedri bija cītīgi mācīti Dieva Vārda pamatlikumos. Viņi bija mācījušies upurēt laicīgo garīgajam un mīlēt augstāko labumu. Un viņi saņēma atalgojumu. Viņu pareizais dzīves veids, “atbildības izjūta, ka viņi ir Dieva pārstāvji, izsauca miesas, prāta un dvēseles krāšņāko attīstību. Viņu mācību laika beigās, kad viņus pārbaudīja kopā ar citiem ķēniņa valsts goda amata kandidātiem, tad “visu starpā neatradās neviena tāda, kā Dāniēls, Ananija, Mizaels un Azarija.” (Dan. 1:19)

Bābeles galmā bija sapulcināti visu zemju pārstāvji — vīri, kas bija no dabas visbagātāk apveltīti un kam bija visaugstākā kultūra, kādu šī pasaule varēja sniegt; bet tomēr starp visiem neviens nebija līdzīgs ebreju gūstekņiem. Fiziskā spēkā, skaistumā, gara spējās un izglītībā neviens nevarēja ar viņiem sacensties. “Un visādā gudrībā un zināšanā, ko ķēniņš tiem jautāja, viņš tos atrada desmitkārt pārākus nekā visus zīlniekus un vārdotājus pa visu savu valsti.” (Dan. 1:20)

Būdams nesatricināms savā uzticībā Dievam, nepiekāpīgs pašdisciplīnā, Dāniēls ar savu cēlo godprātību un pieklājīgo izturēšanos, neskatoties uz savu jaunību, mantoja “želastību un labvēlību”, pie tā pagānu ierēdņa, kā gādībā viņš bija nodots. (56) Šis pašas rakstura īpašības parādījās viņa dzīvē. Ātri viņš pacēlās līdz valsts pirmā ministra stāvoklim. Viņš pārdzīvoja veselu rindu valdnieku, nācījas pagrimšanu un pretinieka valsts nodibināšanos. Tik liela bija viņa gudrība un valstsvīra spējas, tik pilnīga takta izjūta, viņa pieklājība un viņa īstā sirds laipnība, kas saistījās ar uzticību principiem, ka pat viņa ienaidnieki bija spiesti atzīties, ka “tie nekādu iemeslu, nedz vainu nevarēja atrast, jo viņš bija uzticīgs.” (Dan. 6:4)

Kad nu Daniels ar nesatricināmu uzticību pieķērās Dievam, pār viņu nāca pravieša gars. Kamēr cilvēki viņu pagodināja ar galma atbildībām un valsts noslēpumiem, arī Dievs viņu pagodināja,

iecelandams viņu par savu sūtni un mācīdams viņam lasīt nākošo laikmetu noslēpumus. Pagānu valdnieki, satiekoties ar šo debesu pārstāvi, bija spiesti apliecināt Dāniēla Dievu. "Tas ir tiešām tiesa," sacīja Nebukandnēcars, "ka jūsu Dievs ir Dievs pār visiem dieviem un Kungs pār visiem ķēniņiem, un parāda noslēpumus."

Dārijs savā uzsaukumā "visiem ļaudīm, visām tautām un mēlēm, kas visapkārt virs zemes" atzina, ka "Dāniēla Dievs ir dzīvais Dievs un pastāvīgs mūžīgi, un Viņa valstība nav nīcīga un Viņa valdībai nav gala. Viņš atpestī un izglābj, un dara brīnumus un zīmes debesīs un virs zemes. (Dan. 2:47; 6:25-27)

Ar savu gudrību un taisnīgumu, ar savas ikdienišķās dzīves skaidrību un labdarību un ar savu uzpurēšanos tautai, kas tomēr kalpoja elkiem, (57) Jāzeps un Dāniēls pierādīja savu uzticību tiem pamatlikumiem, ko viņi bērnībā bija mācījušies. Viņi palika "uzticīgi Dievam, kā pārstāvji viņi bija. Sos vīrus, Ēģiptē kā Bābelē godināja visa nācija; un Bābeles pagānu tauta un visas nācijas, kuras ar to bija saistītas, redzēja viņos Dieva laipnību un labprātību, Kristus mīlestības piemēru.

Kāds dzīves uzdevums bija šiem cēlajiem ebrejiem! Kad viņi atvadījās no sava bērnības stūrīša, cik maz viņi sapņoja par savu augsto uzdevumu! Uzticīgi Un nelokāmi viņi pakļāvās dievišķīgai vadībai un tā Dievs caur viņiem varēja piepildīt savu nodomu

Tās pašas varenās patiesības, kuras tika atklātas caur šiem vīriem, Dievs vēlas atklāt arī caur jaunatni un bērniem mūsu dienās. Jāzeps un Dāniēla dzīves stāsts noder paraugam tam, ko Dievs darījis tiem, kas Viņam nododas, un ar visu sirdi cenšas izpildīt Viņa prātu.

Pasaules lielākā vajadzība ir vajadzība pēc vīriem, kas neļaujas pirkties nedz pārdoties, vīriem, kas savos dvēseles dziļumos ir uzticīgi un godīgi, vīriem, kas nebaidās grēku saukt tā īstajā vārdā, vīriem, kuru sirdsapziņa ir tik uzticīga pienākumam kā magnēta adata polam, vīriem, kas nostājas par taisnību, kaut arī debesis grūtu.

Bet šāds raksturs nav nejaušība; par to nav jāpateicas Aizgādības sevišķai labvēlībai vai apdāvinātībai. Cēls raksturs ir pašdisciplīnas rezultāts, sekas no zemākās dabas pakļaušanas augstākajai — sevis nodošana mīlestības kalpošanai Dievam un cilvēkiem.

Jaunatnei vajadzētu ieaudzināt patiesību, ka viņas dāvanas nepieder viņai pašai. Spēks, laiks un prāts ir tikai aizdotas mantas. (58) Tas pieder Dievam, un lai katra jaunieša apņemšanās būtu tās vislabāk likt lietā. Tas zars, no kā Dievs sagaida augļus, nama turētājs, kā mantai jāpavairojas, gaisma apgaismot pasauli.

Katram jaunietim, katram bērnam ir kāds darbs, ko darīt Dievam par godu un cilvēcei par svētību.

Pravieša Elīsa pirmie gadi pagāja lauku dzīves klusumā, mācoties no Dieva un dabas, un strādājot derīgu darbu. Gandrīz vispārējās atkāpšanās laikā viņa tēva nams bija viens no tiem, kas nebija, locījuši savus ceļus Baāla priekšā. Viņa mājā godāja Dievu un uzticību pienākumam uzskatīja par ikdienišķās dzīves likumu.

Kā bagāta zemkopja dēls Elīsa bija uzņēmies nodarbošanos, kas viņam bija vistuvākā. Lai gan viņam bija vadoņa spējas, viņš tika apmācīts dzīves parastajos pienākumos. Lai varētu gudrāk vadīt, viņam bija jāmacās paklausīt. Uzticībā mazajās lietās, viņš tika sagatavots svarīgākiem pienākumiem.

Lai gan lēnas un maigas dabas, tomēr Elīsa bija arī enerģisks un izturīgs. Kā svētumu viņš sargāja mīlestību un bijību uz Dievu un ikdienas neievērojamās gaitās viņš iemācījās neatkāpties no mērķa un rakstura cēluma, pieaugdams dievišķīgā žēlastībā un atzīšanās. Darbodamies kopā ar savu tēvu mājas pienākumos, viņš mācījās sadarboties ar Dievu.

Aicinājums par pravieti Elīsam nāca tad, kad viņš kopā ar sava tēva kalpiem ara laukā. Kad Elija Dieva vadīts meklēja sev pēcnācēju un uzmēta savu mēteli jauneklja pleciem, Elīsa saprata aicinājumu un tam paklausīja. Viņš "cēlās un gāja Elījam pakaļ un tam kalpoja." (1. Ķēn. 19:21) (59) Tie nebija lieli darbi, kurus sākumā prasīja no Elīsas; visparastākie pienākumi vēl arvien sastādīja viņa audzināšanu. Par viņu sacīts, ka viņš lējis ūdeni uz Elijas, sava mācītāja, rokām. Kā pravieša personīgs pavadoņš viņš turpināja pierādīt savu uzticību mazajās lietās, bet tai pašā laikā viņš ar ikdienas pieaugošiem pienākumiem svētošanās uzdevumam, kuram Dievs viņu bija nozīmējis.

Kad viņu aicināja pirmo reizi, tad pārbaudīja viņa apņemšanos. Kad viņš griezās, lai sekotu Elijam, pravietis viņam pavēlēja atgriezties mājās. Viņam tas bija jāpārdomā — jāizlemj pašam aicinājumu pieņemt vai atraidīt. Bet Elīsa saprata savas izdevības vērtīgumu. Ne par kādām laicīgām priekšrocībām viņš nepalaidu garām iespēju kļūt par Dieva vēstnesi, vai arī upurētu priekštiesību būt satiksmē ar Dieva kalpu.

Pagāja laiks un Elija bija sagatavots pārvēršanai; un arī Elīsa bija sagatavots kļūt par Elijas pēcnācēju. Atkal pārbaudīja viņa ticību un apņemšanos. Kad viņš pavadīja Eliju viņa kalpošanas gaitās un kad viņš zināja, ka drīz jānāk pārmaiņai, pravietis katrā vietā uzaicināja viņu griezties atpakaļ. "Paliec jel šeitān," Elija sacīja, "jo Kungs mani sūtījis uz Bēteļi." Bet no savas agrākās nodarbošanās, kad viņš soļoja aiz arkla, Elīsa bija mācījies neatkāpties un nezaudēt drosmi; un tagad, pieliekot roku arklam citā darba nozarē, viņš neļāvās novirzīties no mērķa. Tikpat bieži, cik viņu uzaicināja griezties atpakaļ, viņa atbilde skanēja: "Tik tiešām kā Kungs dzīvs un tava dvēsele dzīva, es tevi neatstāšu." (2. Ķēn. 2:2) (60)

"Tā tie gāja abi divi... un tie abi stāvēja pie Jordānas. Tad Elija ņēma savu mēteli un satina un sita ūdenī un tas dalījās uz abējām pusēm, ka tie abi gāja cauri sausām kājām. Kad tie nu bija cauri izgājuši, tad Elija sacīja uz Elīsu: lūdz, ko man tev būs darīt, pirms es topu atņemts no tevis. Un Elīsa sacīja: lai jel tavs gars divkārtīgā mērā ir uz manis. Un viņš sacīja: grūtu lietu tu esi lūdzis; ja tu mani redzēsi, kad es no tevis tapšu atņemts, tad tas tev" tā notiks, bet ja nē, tad tas nenotiks, Un šiem tā ejot un runājot, redzi, ugunīgi rati un ugunīgi zirgi nāca, kas tos abus šķīra. Tā Elija aizbrauca vētrā uz debesīm.

Un Elīsa to redzēja un brēca: mans tēvs, mans tēvs! Izraēla rati un viņa jātnieki!

Un viņš to vairs neredzēja. Un viņš sagrauba savas drēbes un tās saplēsa divos gabalos; un viņš pacēla Elijas mēteli, kas tam bija nokritis un griezās atpakaļ un stāvēja Jordanas malā; un viņš ņēma Elijas mēteli, kas tam bija nokritis un sita to ūdenī un sacīja: kur nu viņš, tas Kungs, Elijas Dievs? Un viņš sita ūdenī un tas dalījās uz abējām pusēm un Elīsa gāja cauri. Kad nu praviešu bērni iepretim Jērikai viņu redzēja, tad tie sacīja: Elijas gars dus uz Elīsas, un tie viņam gāja pretī un metās pie zemes viņa priekšā." (2. Ķēn. 2:6-15)

No šī brīža Elīsa stāvēja. Elijas vietā. Un tas, kāš bija bijis uzticīgs mazumā, izrādījās uzticīgs arī lielās lietās.

Elija; spēka vīrs, bija Dieva ierocis milzīgu ļaunumu pārvēršanai. Elku kalpība, ko atbalstīja Āhabs un pagāniete Izebele, kas bija pavadusi tautu, tika vājināta, (61) Baāla pravieši bija nokauti, Visa Izraēla tauta bija dziļi aizkustināta, un daudzi atgriezās pie Dieva pagodināšanas. Par Elijas pēcnācēju tagad vajadzēja tādu vīru, kas ar rūpīgu, pacietīgu pamācību vadītu Izraēli uz drošām takām. Šim darbam Elīsa savos agrākajos mācību gados bija sagatavots Dieva vadībā.

Šī mācība ir domāta visiem. Neviens nevar zināt, kāds nolūks Dieva audzināšanai; bet visi var būt pārliecināti, ka uzticība mazās lietās ir pierādījums par gatavību lielākām atbildībām. Katra cilvēka dzīves rīcība ir viņa rakstura atklāsmē; un tikai to, kas mazos pienākumos izrādās par "darbinieku, kam nav jākaunas", (2. Tim. 2:15) Dievs pagodinās ar lielāku uzticību.

Jaunāks par Jāzepu vai Dāniēlu bija Mozus, kad viņam atņēma vecāku gādību un aizsardzību; bet gandrīz tie paši spēki, kas bija veidojuši Jāzēpa un Dāniēla dzīvi, veidoja arī viņu. Tikai divpadsmit gadus viņš pavadīja pie saviem ebreju piederīgiem, bet šajos gados bija likts pamats viņa lielumam; to lika kāda roka, kas maz pazīst pasaules slavu.

Jochebeda bija sieviete un verdzene. Viņas liktenis dzīvē bija grūts, viņas nasta smaga. Bet caur nevienu citu sievieti, izņemot Mariju no Nācaretes, pasaule nav saņēmusi lielākas svētības. Zinādama, ka bērnu drīz atņems viņas aizgādībai un viņš drīz nonāks to aizbildniecībā, kas nepazīst Dievu, viņa jo nopietnāki centās saistīt viņa dvēseli ar debesīm. Viņa centās iedēstīt bērna sirdī mīlestību un uzticību Dievam, un darbs tika uzticīgi pabeigts. (62)

Nekāds vēlākais iespaids nevarēja Mozu ierosināt atsaukt tos patiesības pamatlikumus, kas bija viņa mātes pamācību un visas viņas dzīves mācības smaguma punkts.

No vienkāršās būdiņas Gozenē Jochebedas dēls pārgāja faraona pilī, kur to Ēģiptes princese apsveica

kā mīlotu un lutinātu dēlu.

Ēģiptes skolās Mozus saņēma augstāko pilsonisko un militāro audzināšanu. Personīgi ļoti pievilcīgs, daiļu seju un staltu augumu, apgaismotu prātu, ķēnišķīgu izturēšanos un kā slavens karavadonis viņš kļuva par nācijas lepnumu.

Ēģiptes ķēniņš bija arī priesteru šķiras loceklis; un Mozu, lai gan viņš atteicās piedalīties pagāniskos dievkalpojumos, tomēr ievadīja visos Ēģiptes reliģijas noslēpumos. Tā kā Ēģipte tai laikā vēl arvien bija visvarenākā un viscivilizētākā tauta, tad Mozum, kā tās nākošajam valdniekam, bija arī izredzes uz visaugstāko godu, kādu šī pasaule var sniegt. Bet viņa izvēle bija vēl augstāka. Dieva goda un Viņa samītās tautas atsvabināšanas dēļ Mozus upurēja Ēģiptes godu. Tad, sevišķā nozīmē, viņa audzināšanu pārņēma Dievs.

Vēl Mozus nebija sagatavots savam dzīves darbam. Viņam vēl bija jāmacās mācība par atkarību no dievišķīgā spēka. Viņš bija pārpratis Dieva nodomu. Viņš cerēja atsvabināt Izraēli ar ieročiem. Šī iemesla dēļ viņš riskēja visu un cieta neveiksmi. Pazaudējis un vilies viņš kļuva par bēgli un trimdinieku svešumā.

Midiānas tuksnesī Mozus pavadīja četrdesmit gadus ganot avis. Šķietami uz visiem laikiem šķirts no sava dzīves uzdevuma, viņš saņēma audzināšanu, kas bija nepieciešama tā piepildīšanai. Gudrību valdīt neapzinīgu un stūrgalvīgu pulku, vajadzēja iegūt caur pašdisciplīnu. (63) Rūpējoties par avīm un nevarīgiem jēriem, viņam vajadzēja iegūt piedzīvojumus, kas viņu padarīja par Izraēla uzticīgu un lēnprātīgu ganu. Lai varētu kļūt par Dieva pārstāvi, Mozum bija jāmacās no Viņa.

Iespaidi, kas viņam bija visapkārt Ēģiptē, viņa audžu mātes mīlestība, viņa ķēniņa mazdēla stāvoklis, greznība un netikums, kas viņu vilināja tūkstoš veidos, neīstās reliģijas izsmalcinātība, viltība un misticisms bija ietekmējuši viņa prātu un raksturu. Tuksneša skarbā vienkāršībā viss tas izzuda.

Kalnu vientulības svinīgajā varenumā Mozus bija viens ar Dievu. Uz visa bija rakstīts Radītāja vārds. Mozum likās, ka viņš stāv Dieva priekšā un ka viņu apēno Dieva spēks. Seit izgaisa viņa pašapziņa. Mūžīgā priekšā viņš aptvēra, cik vājš, cik nespēcīgs, cik isredzīgs ir cilvēks.

Šeit Mozus ieguva to, kas pavadīja viņu visos pūļu un rūpju dzīves gados — izjūtu par Dievišķīgā tiešo klātesamību. Viņš ne tikai skatījās cauri laikmetiem uz Kristu, kur tas parādīsies miesā; viņš redzēja Kristu pavadām Izraēla pulkus visos ceļojumos. Nesaprasts un nepatiesi apvainots, kad Viņam bija jāpanes pārmetumi un apvainojumi, kad bija jāraugās briesmām un nāvei acīs, viņš izturēja "it kā neredzamo redzēdams". (Ebr. 11:27)

Mozus ne tikai domāja par Dievu, viņš To skatīja. Dievs kā pastāvīga vīzija bija viņa acu priekšā. Nekad viņš To neizlaida no savām acīm.

Mozum ticība nebija minējums, viņam tā bija realitāte. Viņš ticēja, ka Dievs sevišķi vada viņa dzīvi un atzina Dievu visos dzīves sīkumos. (64) Viņš uzticējās Dievam, ka Tas dos spēku pretoties katrai kārdināšanai.

Lielo, viņam uzdoto darbu Mozus gribēja padarīt tik labi, cik vien iespējams, bet viņš visu savu drosmi lika dievišķā spēkā. Viņš izjuta palīdzības nepieciešamību, lūdza to, ticībā satvēra to, un saņēmis palīdzības apsolījumu viņš devās uz priekšu.

Tādi bija piedzīvojumi, ko Mozus ieguva savos četrdesmit gados tuksnesī. Lai sniegtu šādus piedzīvojumus, bezgalīgā Gudrība neuzskatīja laiku par garu un maksu par lielu.

Šis audzināšanas iznākums no tur sniegtām mācībām ir savijies ne vien ar Izraēla vēsturi, bet ar visu, kas kopš tās dienas līdz mūsu laikam ir liecinājis par pasaules progresu. Visaugstākā liecība par Mozus lielumu, spriedums, kuru inspirācija izsaka par viņa dzīvi, skan: "Un tāds pravietis Izraēlā vairs necēlās, ko Kungs bija atzinis vaigu vaigā." (5. Moz. 34:10)

Jeruzalemes rakstu mācītāja ugunīgā dedzība un gara spēks pievienojas Jēzum sekotāju Galilejas mācekļu ticībai un piedzīvojumiem evaņģēlija pasludināšanas darbā. Romas pilsonis, dzimis kādā pagānu pilsētā, jūds, ne vien pēc izcelšanās, bet pēc visas dzīves audzināšanas, nacionālās nodarbošanās un reliģiskās pārliecības, audzināts no visslavenākā rakstu mācītāja, pamācīts visos sentēvu likumos un ierašās — Sauls no Tarsas vislielākā mērā turējās pie savas nācijas lepnuma un

aizspriedumiem. Būdams vēl jauneklis, viņš kļuva par godājamu augstās tiesas locekli. (65) Uz viņu skatījās kā uz daudz apsološu vīru, kā uz dedzīgu vecās ticības aizstāvi.

Jūdejas teoloģijas skolās Dieva Vārds bija nobīdīts cilvēku spekulāciju dēļ pie malas; rakstu mācītāju izskaidrojumi un tradīcijas atņēma tam viņa spēku. Šo skolotāju vadošie principi un dzinuļi bija pašpaaugstināšanās, varas kāre, šausmīga noslēgšanās, svētība un citu nicinātājs lepnums.

Rakstu mācītāji lepojās savā pārkūmā ne vien citu, bet arī savas tautas priekšā. Neganti nīzdami savus romiešu apspiedējus, viņi klusībā loloja nodomu atgūt savu nacionālo virskundzību ar ieroču varu. Jēzus sekotājus, kuru miera vēsts bija tik pilnīgi pretēja viņu godkāriņģajiem nodomiem, viņi ienīda un nogalināja. Sinīs vajāšanās Sauls bija viens no visniknākajiem un nežēlīgākajiem.

Ēģiptes militārās skolās Mozum iemācīja varas likumu un tik stipri šī mācība bija iespiedusies viņa raksturā, ka vajadzēja četrdesmit gadus klusuma un satiksmes ar Dievu un dabu, lai sagatavotu viņu vadīt Izraēli ar mīlestības likumu. Šī pati mācība bija jāmācās Pāvilam.

Krustā sistā parādīšanās pie Damaskas vārtiem pārmainīja visu viņa dzīves gaitu. Vajātājs kļuva par mācekli, skolotājs par skolnieku. Vientulībā pavadītās tumšās dienas Damaskā viņa piedzīvojumos atsvēra gadus. Viņa atmiņā uzkrātās Vecās Derības rakstu vietas sastādīja viņa mācību vielu, un Kristus bija viņa skolotājs. Arī dabas vientulība kļuva viņa skola. Viņš aizgāja uz Arābijas tuksnesi, lai tur pētītu Rakstus un mācītos no Dieva. Viņš iztukšoja savu dvēseli no tiem aizspriedumiem un ierašām, kas bija veidojuši viņa dzīvi un saņēma pamācību no Patiesības avota. (66)

Viņa vēlākā dzīve bija apgarota no vienīgā pašuzpurēšanās principa — mīlestības kalpošanas. "Es esmu parādnieks," viņš sacīja, "grieķiem un barbariem, gudriem un negudriem." (Rom. 1:14) "Jo Kristus mīlestība mūs spiež." (2. Kor. 5:14)

Pāvils, vislielākais no cilvēkiem mācītājiem, uzņēmās kā zemākos tā arī augstākos pienākumus. Viņš atzina, ka darbs ir tikpat nepieciešams kā rokai, tā arī prātam. Viņš strādāja amatu, lai uzturētu pats sevi. Viņš strādāja savā telšu taisītāja arodā, ikdienas sludinādams evaņģēliju lielajos civilizācijas centros. Šķirdamies no Efezas vecajiem, viņš sacīja: "Jūs paši zināt, ka šīs manas rokas kalpojušas manām vajadzībām un tiem, kas pie manis bija." (Ap.d. 20:34)

Pāvils bija apbalvots izcilām gara dāvanām, un viņa dzīvē atklājās retas gudrības spēks. Visplašāk tvērēji principi, principi, par kuriem nezināja viņa laika vislielākie gari, ir atklāti viņa mācībā un parādīti viņa dzīvē. Viņam bija vislielākā gudrība, kas palīdz ātri cilvēku saprast un iejusties viņa stāvoklī, palīdz saprast to, kas vieno cilvēkus ar cilvēkiem, dara tos spējīgus pamodināt viņā labāko dabu un iedvesmot tos augstākai dzīvei.

Paklausāties vārdus, ko viņš sacīja pagāniskajiem listriešiem, kad viņš tiem norāda uz Dievu — visa laba avotu, kas atklājas dabā, "sevi nav pametis neapliecinātu... no debesīm jums dodams lietu un auglīgus laikus, mūsu sirdis pildīdams ar barību un prieku." (Ap.d. 14:17)

Uzlūkojiet viņu Filipu pilsētas cietumā, kad, neskatoties uz savām fiziskajām sāpēm, viņa slavas dziesma pārtrauc pusnakts klusumu, (67) kad pēc zemes trīces atvērās cietuma durvis, viņa balss ir atkal dzirdama, vārdos, kas mierina pagānu cietuma uzraugu: "Nedari sev ļauna, jo mēs esam visi šeit." (Ap.d. 16:28) — Katrs vīrs bija savā vietā; tos bija aizturējusi viena cietumnieka — Pāvila klātbūtne. Un cietuma uzraugs, pārliecināts par tās ticības īstenību, kas palīdzēja Pāvilam, jautāja pēc pestīšanas ceļa un ar visu savu namu pievienojās vajātajam Kristus mācekļu pulciņam.

Vēro Pāvila Atēnās, Areopagā, kad viņš atspēko zinātni ar zinātni, loģiku ar loģiku un filozofiju ar filozofiju! Ievēro, kā viņš ar smalkjūtību, kas dzimusi no dievišķīgās mīlestības, norāda uz Jehovu, kā "Nepazīstamo Dievu", ko viņa klausītāji nezinādami pagodinājuši, un kā viņš kāda viņu pašu dzejnieka vārdiem tēlo to kā Tēvu, kā bērni viņi esot. Klausies viņu, kā viņš šai šķiru laikmetā, kad pilnīgi neatzina cilvēku cilvēcīgās tiesības, izceļ lielo cilvēku brālības patiesību paskaidrodams, ka Dievs "licis visām tautām celties no vienām asinīm un dzīvot pa visu zemes virsu." (Ap.d. 17:26) Tad viņš rāda, ka visā Dieva radībā kā zelta pavediens stiepjas Viņa labvēlības un žēlastības nodoms ar cilvēku. "Viņš nospraudis noteiktus laikus un robežas, kur tiem dzīvot, lai tie meklētu Dievu, vai tie Viņu varētu nojaust un atrast, jebšu Viņš nav tālu nevienam no mums." (Ap.d. 17:23,26,27)

Klausies viņu Fēsta galmā, kad ķēniņš Agripa, pārliecināts par evaņģēlija patiesību, izsaucas: "Tu gandrīz mani pārliecināji kļūt par kristietiem." Ar kādu cēlu smalkjūtību Pāvils, norādīdams uz savām ķēdēm, atbild: (68) "Lai Dievs dod, ka ātri vai vēlu ne vien tu, bet arī visi, kas mani šodien dzird, kļūtu tādi, kāds es esmu, tikai bez šīm važām." (Ap.d. 26:28,29)

Tā pagāja viņa dzīve, kā viņš pats attēlo savos vārdos; "Bieži biju ceļojumos, ūdens briesmās upēs, laupītāju briesmās, briesmās savu laužu vidū, briesmās pagānu vidū, briesmās pilsētā, briesmās tuksnesī, briesmās uz jūras, briesmās viltus brāļu starpā, darbā un pūlēs, daudzās bezmiega naktīs, izsalkumā un slāpēs, daudzreiz badā, salā un kailumā." (2. Kor. 11:26, 27)

"Mūs lamā un mēs svētījam; mūs vajā un mēs paciešam," saka Pāvils.

"Kā noskumuši, bet vienmēr priecīgi, kā nabagi, bet kas dara daudzus bagātus, kā tādi, kam nav nenieka, un kam tomēr ir visas lietas." (1. Kor. 4:12; 2. Kor. 6:10)

Kalpošanā viņš atrada sev prieku, un savas darbīgās, pūļu pilnās dzīves beigās, skatīdamies uz tās cīņām un uzvarām, viņš varēja sacīt: "Labo cīnīšanos esmu cīnījies." (2. Tim. 4:7)

Šie stāsti nekad nenoveco. Nevienam viņi nav tik svarīgi kā jaunatnei. Mozus atteicās no izredzēm uz ķēniņvalsti, Pāvils no priekšrocībām dzīvot bagātībā un godā starp saviem ļaudīm, lai visu dzīvi nestu nastas, kalpojot Dievam. Daudziem šo vīru dzīve izliekas viena vienīga atsacīšanās un upuris. Vai tas patiešām bija tā? Mozus vērtēja Kristus negodu augstāk par Ēģiptes mantām. Viņš to darīja tāpēc, ka tas tiešām arī tā bija, Pāvils sacīja: "Bet kas man bija ieguvums, to es Kristus dēļ esmu uzskatījis par zaudējumu, (70) jo patiesi es arī visu uzskatu par zaudējumu. Bet arī tagad es visu to uzskatu par zaudējumu, salīdzinot ar mana Kunga Kristus Jēzus atziņas visai augsto cildenumu, kura dēļ es visu to esmu zaudējis un uzskatu par mēsliem, lai Kristu iegūtu." (Fil. 3:7,8) Viņš bija apmierināts ar savu izvēli.

Mozum piedāvāja faraona pili un valdnieka troni, bet šajos greznajos pagalmos bija grēcīga laime, kas liek cilvēkam aizmirst Dievu un tā vietā viņš izvēlējās "paliekamu mantu un taisnību." (Sak.v. 8:18) Negribēdams saistīties ar Ēģiptes lielumu, viņš izvēlējās vienot savu dzīvi ar Dieva nodomu. Viņš deva likumus nevis Ēģiptei, bet, Dieva vadīts, pasludināja likumus visai pasaulei. Viņš kļuva Dieva darba rīks to pamatlikumu došanā cilvēkiem, kas noderēja par aizsargu, kā ģimenei tā sabiedrībai un kas bija pamatakmens nāciju labklājībai — pamatlikums, kurus mūsu laikos pasaules lielākie vīri atzīst par pamatu visam tam, kas ir labākais laicīgajās valdībās.

Ēģiptes varenība guļ pišļos. Viņas vara un civilizācija ir pagājusi, bet Mozus darbs nevar iznīkt nekad. Tie lielie taisnības pamatlikumi, kuru nodibināšanai viņš dzīvoja, ir mūžīgi.

Mozus darba un sirdi nospiedēja rūpju dzīve ir Tā klātbūtnes caurstrāvota, kas ir "pārāks par tūkstošiem" un kura "būtība ir mīlestība." (Augstā dz. 5:10,16) Ar Kristu ceļojot pa tuksnesi, ar Kristu uz apskaidrošanas kalna, ar Kristu debesu pagalmos — viņa dzīve zemes virsū bija par svētību un svētīta un debesīs godāta.

Pāvilu, viņa daudzajos darbos, cēla uz augšu Dieva klātbūtne kā uzturētājs spēks. (71) Viņš sacīja: "Es spēju visas lietas iekš tā, kas mani dara spēcīgu, proti, Kristus." (Fil. 4:13) "Kas mūs šķirs no Kristus mīlestības? Vai ciešanas, izbailes, vajāšanas, bads, plikums, briesmas vai zobens?... Nē, visās šīs lietās mēs pārparēm paliekam uzvarētāji tā spēkā, kas mūs mīlējis. Tāpēc es esmu pārliecināts, ka ne nāve, ne dzīve, ne eņģeļi, ne varas, ne tagadne, ne nākotne, ne spēki, ne augstumi, ne cita kāda radīta lieta mūs nevarēs šķirt no Dieva mīlestības, kas atklājusies Kristū Jēzū, mūsu Kungā." (Rom. 8:35-39)

Bet tomēr bija kāda līksmība, uz kuru Pāvils raudzījās nākotnē kā algu par savām pūlēm — tas pats prieks, kā dēļ panesa krustu un nebēdāja par kaunu, — prieks redzot sava darba augļus. "Jo kas gan cits ir mūsu cerība, prieks un slavas vaiņags?" viņš rakstīja Tesalonikas ticīgajiem. "Vai arī ne jūs mūsu Kunga Jēzus Kristus priekšā Viņa atnākšanas dienā? Tiešām, jūs esat mūsu gods un prieks! (1. Tes. 2:19,20)

Kas var izmērīt Pāvila dzīves darba iznākumu pasaulei? No visām tām labajām ietekmēm, kas mazina ciešanas, kas iepriecina bēdās, kas aiztur ļaunumu, kas paceļ dzīvi no patmīlības un juteklības, kas pagodina to ar nemirstības cerību, cik daudz no tā jāpateicas Pāvila un viņa līdzstrādnieku darbam, kad tie ar evaņģēliju no Dieva Dēla neievēroti ceļoja no Āzijas līdz Eiropas piekrastei?

Kāda vērtība būs katrai dzīvei, ja tā būs bijusi par Dieva ieroci ierosināt šādus svētīgus iespaidus? Cik vērtīgi būs mūžībā skatīt šādas dzīves darba iznākumu?

3. VISLIELĀKAIS SKOLOTĀJS

“Nekad vēl neviens cilvēks nav tā runājis, kā runā šis cilvēks.”

NO DIEVA SŪTĪTS SKOLOTĀJS

“Nem viņu vērā.”

“Viņa vārds top saukts: Brīnums, Padomdevējs, Varenais Dievs, Mūžīgais Tēvs, Miera Lielskungs.”
(Jes. 9:6)

No Dieva sūtītajā skolotājā debesis deva cilvēkiem savu labāko un lielāko. Tas, kas bija stāvējis Visuaugstākā padomēs, kas bija runājis Mūžīgā svētnīcas vissvētākajā vietā, bija Tas, ko izvēlēja, lai cilvēcei savā personā atnestu Dieva atziņu.

Caur Kristu bija nācis katrs dievišķīgās gaismas stars, kas visos laikos bija sasniedzis mūsu kritušo pasauli. Tas bija Viņš, kas visos laikmetos bija runājis caur katru, kas bija pasludinājis Dieva vārdu cilvēkam. Viss tas labais un cēlais, kas parādījies, šīs zemes vislielākajās un viscēlākajās dvēselēs, bija atspoguļojums no Viņa. Jāzēpa skaidrība un labdarība, Mozus ticība un pacietība, Elīsas pastāvība, Daniēla cēlā skaidrība un noteiktība, Pāvila dedzība un pašuzpurēšanās, intelektuālās un garīgās spējas, kas parādījās minētajos vīros un visos citos, kas kādreiz dzīvojuši uz šīs zemes, bija tikai atspulgs no Viņa starojošās godības, Viņā ir atrodams pilnīgais ideāls.

Kristus nāca pasaulē, lai parādītu šo ideālu kā vienīgo patieso mērķi, pēc kā censties, lai rādītu, (76) par ko var kļūt katra cilvēcīga būtne un par ko var kļūt visi, kas uzņemuši Viņu caur dievišķīgā iemājošanu cilvēkā. Viņš nāca, lai rādītu, kā cilvēkiem jātop audzinātiem, lai tie būtu pienācīgi Dieva bērni, kā tiem zemes virsū jāpilda debesu pamatlikumi un jādzīvo debesu dzīve.

Dievs deva lielāko dāvanu, lai piepildītu cilvēka lielāko vajadzību. Gaisma atspīdēja tad, kad tumsība pasaulē bija visdziļākā. Nepareizas mācības jau ilgi bija cilvēku prātus novērsušas no Dieva. Pastāvošās audzināšanas sistēmās cilvēcīgā filozofija bija ieņēmusi dievišķīgās atklāsmes vietu. Debesu dotās patiesības vietā cilvēki, bija pieņēmusi pašu atrastu mērauklu. Viņi bija novērsušies no Dzīvības gaismas, lai staigātu pašu sakurtas uguns dzirksteļu gaismā.

Kad tie bija atšķīrušies no Dieva, un kad viņu vienīgā pašaušanās bija uz cilvēcīgām spējām, tad viņu spēks bija tikai vājums. Pat to mērķi, ko viņi paši bija uzstādījuši, viņi nespēja sasniegt. Patiesās vērtības trūkumu viņi aizpildīja ar ārēju izlikšanos un apliecinājumu. Tukša līdzība aizņēma īstenības vietu.

Laiku pa laikam radās skolotāji, kas norādīja cilvēkiem patiesības avotu, izskaidroja patiesos pamatlikumus, un cilvēku dzīves liecināja par viņu spēku. Bet šim pūlēm nebija paliekami iespaidi. Tas gan uz īsu laiku aizmācīja jaunuma vilni, bet lejup gāšanās netika apturēta; Reformatori bija gaisma, kas spīdēja tumsībā, bet viņi to nevarēja izklīdināt. Pasaule mīlēja “tumsību. vairāk nekā gaismu. (Jāņa 3:19) (77)

Kad Kristus nāca zemes virsū, cilvēce likās ātri tuvojamies savam viszemākajam stāvoklim. Paši sabiedrības pamati bija sašķobīti. Dzīve bija kļuvusi neīsta un mākslota. Jūdi, kuriem trūka Dieva Vārda spēks, sniedza pasaulei prāta aptumšotājas un dvēseli nāvētājas tradīcijas un spekulācijas. Dieva pielūgšana “garā un patiesībā” bija atvietota ar cilvēka pagodināšanu bezgalīgo, cilvēku iecelto ceremoniju virknējumā, Vispār pasaulē visas reliģijas sistēmas zaudēja savu varu par prātu un dvēseli. Apnikuši teikas un maldības, mēģinādami apslāpēt domu, cilvēki pievērsās neticībai un materiālismam. Izmezdami no saviem aprēķiniem mūžību, viņi dzīvoja tagadnei.

Beiguši atzīt dievišķīgo, viņi beidza cienīt arī cilvēcīgo. Pasaulē zuda taisnīgums, godprātība, skaidrība un līdzjūtība. Nežēlīga mantrausība un visu apslāpētāja godkāriba radīja vispārēju neuzticību. Kā sapni vai kā teiku aizmeta projām jēdzienu par pienākumu, domu par to, ka stiprais ir parādā vājam, ideju par cilvēcīgo cieņu un cilvēcīgām tiesībām. Vienkāršos ļaudis uzskatīja kā nastu nesējus lopiņus, kā darba rīkus, vai arī kā kāpnes godkāribai. Pēc bagātībām, varas, ērtībām un baudkāres dzinās kā pēc augstākajiem labumiem. Laikmetu raksturoja fiziska deģenerācija, prāta stulbums un garīga nāve.

Kā jaunās kaislības un cilvēku centieni izdzina no viņu domām Dievu, tā Viņu aizmirstot viņi vēl vairāk slīdēja uz ļaunu. Sirds, iemīlējusi ļaunu, piešķīra Viņam savas pašas īpašības, un šis uztvēruma stiprināja grēka varu. Sekodami savām iegribām, cilvēki uzskatīja Dievu sev līdzīgu — par būtņi, kā

mērķis ir pašpagodināšanās, kā prasības pieskaņotas viņu pašu patikai, par būtni, kas cilvēku paceļ vai nogrūž, skatoties pēc tā, vai tie veicina vai traucē Viņa patmīlīgos mērķus. Zemākās šķiras domāja, ka augstākā Būtne gandrīz ne ar ko neatšķiras no viņu apspiedējiem, izņemot to, ka tā ir pārāka par tiem varā. Šīs idejas bija veidojušas visu reliģiju formas. Katra no tām bija prasību sistēma. Ar dāvanām un ceremonijām pielūdzēji mēģināja pielabināt dievību, lai tā nodrošinātu šīs dievības labvēlību savu pašu mērķu izvešanai. Šāda reliģija, kurai nebija varas par sirdi un sirdsapziņu, varēja būt tikai formu virknējums, kas apgrūtināja cilvēkus, un no kuras tie ilgojās tikt brīvi, atskaitot labumus, kādus tā varēja sniegt. Tā neierobežotais ļaunums kļuva stiprāks, kamēr cieņa un vēlēšanās pēc labā mazinājās. Cilvēki zaudēja Dieva līdzību, un dēmoniskās varas, kas tos pārvaldīja, uzspieda tiem savu zīmogu. Visa pasaule maz pamazām kļuva par samaitāšanas zaķi.

Bet cilvēcei bija tikai viena cerība — ka šo nesaderīgo un samaitāto elementu masā tiktu iesviests jauns raugs, ka cilvēcei tiktu atnests jaunas dzīves spēks, ka dievatziņa tiktu atjaunota pasaulē.

Kristus nāca atjaunot šo atziņu. Viņš nāca nobīdīt pie malas neīstās mācības, ar kurām tie, kas teicās Dievu pazīstam, bija Viņu attēlojuši nepareizi. Viņš nāca parādīt Dieva likumu dabu, atklāt savā paša raksturā svētuma skaistumu.

Kristus nāca pasaulē ar mūžībā uzkrātu mīlestību. Nobīdīdams pie malas sagrozījumus, kas apgrūtināja Dieva bauslību, Viņš rādīja, ka bauslība ir mīlestības bauslība — dievišķīgās laipnības izteiksme. Viņš rādīja, ka paklausībā tās pamatlikumiem slēpjas cilvēces laime, un līdz ar to paši cilvēces sabiedrības pamati un balsti.

Neuzstādot nekādas patvaļīgas mācības, Dieva likums cilvēkiem dots par aizsargu un vairogu. Ikviens, kas pieņem tā pamatlikumus, ir pasargāts no ļaunuma. Uzticība Dievam ieslēdz sevī uzticību cilvēkam. Tā likums pasargā katras cilvēcīgās būtnes tiesības un īpatnību. Tas attur augstāko no apspiešanas un padoto no nepaklausības. Tas nodrošina cilvēkam labklājību šinī un arī nākamajā pasaulē. Paklausīgam tas ir mūžīgās dzīvības ķīla, jo tas izsaka pamatlikumus, kas pastāv mūžīgi.

Kristus nāca parādīt dievišķīgo pamatlikumu vērtību, atklājot viņu spēku cilvēces atjaunošanā. Viņš nāca mācīt kā šos pamatlikumus attīstīt un pielietot.

Tā laikmeta ļaudīm visu lietu vērtību noteica ārējais izskats. Kad reliģijas spēks bija mazinājies, tad bija pavairojušies viņas ārējā greznība. Tā laika audzinātāji centās iedvest godbijību caur greznību un teatrāliskumu. Visam tam Jēzus dzīve bija noteikts pretstats. Viņa dzīve parādīja, ka visas tas lietas, ko cilvēki uzskatīja par dzīves vislielāko nepieciešamību ir bezvērtīgas. Dzimis visvienkāršākos apstākļos, dzīvodams zemnieku mājā, apmierinādamies ar viņu pārtiku, amatnieka nodarbošanos, dzīvojot neievērojama cilvēka dzīvi, pielīdzinādamies pasaules neatzītiem nastu nesējiem — šādos apstākļos un apkārtne — Jēzus paklausīja dievišķīgajam audzināšanas plānam. Viņš nemeklēja sava laika skolas, kas palielināja mazās lietas un padarīja lielās lietas mazas. Viņš ieguva audzināšanu tieši no debesu noteiktiem avotiem: no lietderīga darba, no Svēto Rakstu un dabas pētīšanas un no dzīves piedzīvojumiem — Dieva mācību grāmatām, kas pilnas pamācībām visiem tiem, kas nāk pie tiem ar čaklu roku, redzīgu aci un saprātīgu sirdi. "Bet bērns auga un tapa stiprs garā, pilns gudrības un Dieva žēlastība bija ar Viņu." (Lūk. 2:40)

Tā sagatavots Viņš ķērās pie sava uzdevuma. Katru brīdi satiksmē ar cilvēkiem Viņš izstaroja uz tiem tādu pārveidotāju spēku, kādu pasaule nekad nebija pazinusi.

Tas, kas grib cilvēci pārveidot, tam arī cilvēce jāsaprot. Cilvēkus var sasniegt un pacelt vienīgi ar līdzjūtību, ticību un mīlestību. Seit Kristus parādās kā vislielākais skolotājs no visiem, kas kādreiz dzīvojuši virs zemes, Viņš vienīgais pilnīgi saprot cilvēka dvēseli.

"Mums nav augsts priesteris", paraug skolotājs, jo priesteri bija skolotāji — "mums nav augsts priesteris, kas nevarētu iežēloties par mūsu vājībām, bet kas kārdināts visās lietās tāpat kā mēs." (Ebr. 4:15)

"Jo tāpēc, ka Viņš pats kārdināts un cietis, Viņš var palīdzēt tiem, kas tiek kārdināti." (Ebr. 2:18)

Vienīgi Kristum bija piedzīvojumi visās bēdas un kārdināšanās, kas uzbrūk cilvēkiem. Nekad neviens no sievas dzimis nav tik stipri kārdināts, nekad neviens nav nesis tik smagu pasaules grēku un sāpju nastu. Nekad vēl nav bijis kāds, kura līdzjūtība būtu bijusi tik pilnīga un tik maiga. Kā visu cilvēces piedzīvojumu dalībnieks Viņš spēja just ne vien priekš katra, bet kopā ar katru, kas nospiests, kārdināts un kas cīnās. Ko Viņš mācīja, to Viņš arī izdzīvoja.

“Jo es jums priekšzīmi esmu devis,” Viņš sacīja saviem mācekļiem, “lai jūs darītu, kā es jums esmu darījis.” (Jāņa 13:15)

“Es esmu turējis sava Tēva baušļus.” (Jāņa 15:10) Tā Kristus dzīvē Viņa vārdi atrada pilnīgu apgaismojumu un atbalstu. Un vēl vairāk, ko Viņš mācīja, tas Viņš bija. Viņa vārdi bija ne vien Viņa paša dzīves piedzīvojumu izteiksme, bet arī Viņa paša raksturs. Viņš ne vien mācīja patiesību, bet Viņš bija patiesība. Tas bija tas, kas deva Viņa mācībām spēku.

Kristus bija uzticīgs norājējs. Vēl neviens nav dzīvojis, kas būtu tā ienīdis ļaunu; nekad vēl neviens nav bijis tik bezbailīgs ļaunuma norāšanā. Jau pati Viņa klātbūtne bija pārmetums visam, kas bija nepatīss un zems. Viņa skaidrības gaismā cilvēki paši redzēja, ka viņi ir netīri, ka viņu dzīves mērķis zems un neīsts. Tomēr Viņš tos pievilka, Viņš, kas bija cilvēku radītājs, saprata cilvēcības vērtību. Viņš paskaidroja, ka ļaunums ir ienaids tiem, ko Viņš centās svētīt un izglābt. Katrā cilvēcīgā būtnē, cik zemu tā arī nebūtu kritusi, Viņš saskatīja Dieva bērnu, ko varētu pacelt līdz savas dievišķīgās radniecības priekšrocībām.

“Jo Dievs savu Dēlu nav sūtījis pasaulē, lai tas pasauli tiesātu, bet lai pasaule caur Viņu tiktu glābta.” (Jāņa 3:17) Raudzīdamies uz cilvēkiem viņu ciešanās, viņu pazemotā un pagrimušā stāvoklī, Kristus atrada iemeslu cerībai tur, kur likās tikai bezcerība un bojā eja. Kur vien bija vajadzības izjūta, tur Viņš arī redzēja iespēju palīdzēt. Kārdinātās, neveiksmi cietušās dvēseles, kas jutās pazudušas, kas bija tuvu bojā ejai, Viņš saņēma nevis ar apsūdzību, bet ar svētīšanu.

Svētību vārdi bija Viņa sveiciens visai cilvēcei. Raudzīdamies uz lielo pulku, kas bija sanācis, lai noklausītos kalna svētrunā, Viņš likās, uz brīdi aizmirdams, ka neatrodas debesīs, lietoja gaismas pasaules parasto sveicienu. No Viņa lūpām plūda svētības kā ilgi aizzurēta avota plūsma.

Novērdamies no šīs pasaules godkārigajiem pašapmierinātajiem lutekļiem, Viņš pasludināja svētīgus tos, kas saņems Viņa gaismu un mīlestību, lai cik lielas arī nebūtu viņu vajadzības. Uz garā nabagajiem, apbēdinātiem, vajātiem rokas izstiepis Viņš sacīja: “Nāciet pie Manis... Es jūs gribu atvieglināt.” (Mt. 11:28)

Katrā cilvēcīgā būtnē Viņš saredzēja bezgalīgas iespējamības. Viņš redzēja cilvēkus tādus, kādi tie varēja būt Viņa žēlastības pārvērsti — “Kunga mūsu Dieva skaistumā.” (Ps. 90:17) (angļu tul.) Skatīdamies uz tiem ar cerību, Viņš iedvesa cerību. Nākdams tiem pretī ar uzticību, Viņš iedvesa uzticību. Parādīdams sevī cilvēka patieso ideālu, Viņš pamodināja vēlēšanos un arī ticību šī stāvokļa sasniegšanai. Viņa klātbūtnē nicinātās un kritušās dvēseles saprata, ka viņām arvien vēl ir cilvēcīga vērtība un viņas ilgojās pierādīt, ka tās ir Viņa ievēribas cienīgas. Dažā labā sirdī, kas likās mirusi visam svētam, pamodās jaunas dziņas. Dažam labam izmisušam atvērās jaunas dzīves iespējas.

Kristus saistīja cilvēkus pie sevis ar mīlestības un nodošanās saitēm, un ar tām pašām saitēm Viņš piesaistīja tos viņu tuvākiem. Pie Viņa mīlestība bija dzīvība, un dzīvība bija kalpošana. “Bez maksas jūs esat dabūjuši,” Viņš sacīja, “bez maksas dodiet.” (Mat. 10:8)

Ne vien pie krusta Kristus upurēja sevi cilvēcei. Kad Viņš “gājis apkārt labu darīdams” (Ap.d. 10:38), katras dienas piedzīvojums bija Viņa dzīves atdošana. Tikai vienā vienīgā veidā šāda dzīve varēja tikt uzturēta. Jēzus dzīvoja atkarībā no Dieva un satiksmē ar Viņu. Visaugstākā aplēptās vietās, Visvarenā paēnā cilvēki laiku pa laikam atspīgst, viņi tur kavējas kādu laiku, un iznākums atklājas cēlos darbos; bet tad viņu ticība apstājas, satiksme ar Dievu tiek pārtraukta, un mūža darbs samaitāts. Bet Jēzus dzīve bija pastāvīgas uzticēšanās dzīve, uzturēta ar nepārtrauktu satiksmi ar Dievu un Viņa kalpošana debesīm un zemei bija bez vainas un svārstīšanās.

Kā cilvēks Viņš nāca pie Dieva troņa lūgšanās tik ilgi, kamēr Viņa cilvēcība saņēma debesu straumi, kas savienoja cilvēcību ar dievišķību. Saņemdam dzīvību no Dieva, Viņš sniedza dzīvību cilvēkiem.

“Nekad vēl neviens cilvēks nav tā runājis, kā runā šis cilvēks.” (Jāņa 7:46) Šī liecība par Kristu būtu bijusi patiesība, ja Viņš būtu mācījis tikai fizikas un prāta valstībā, vai vienīgi teorijas un prātniecību. Viņš būtu varējis atklāt noslēpumus, kuru izpētīšana prasījusi gadu simtus. Viņš būtu varējis dot zinātnes nozarēs ierosinājumus, kas līdz laikmetu beigām būtu devuši vielu pārdomām un ierosinājumus izgudrojumiem. Bet Viņš to nedarīja. Viņš nesacīja nekā, lai apmierinātu ziņkārī vai ierosinātu patmīlīgu centību. Viņš nerīkojās ar abstraktām teorijām, bet ar to, kas nepieciešams rakstura attīstībai; ar to, kas palielina cilvēka spējas atzīt Dievu un pavairo viņa spēkus darīt labu. Viņš runāja par patiesībām, kas saistās ar dzīves veidošanu un kas savieno cilvēku ar mūžību.

Viņš nemācīja ļaudis pētīt cilvēku teorijas par Dievu, Viņa Vārdu, vai Viņa darbiem, bet Viņš mācīja

skatīt Dievu kā tas atklājas savos darbos, savā Vārdā un savā aizgādībā. Viņš vadīja viņu prātus saskaņā ar Bezgalīgā prātu.

“Laudis ļoti brīnījās par Viņa mācību.” (Lūk. 4:32) Nekad vēl neviens nebija runājis ar tādu spēku, kas ierosinātu domas, iededzinātu sajūsmu un pamodinātu katru miesas, prāta un dvēseles spēju.

Kristus mācība, tāpat kā Viņa līdzjūtība aptvēra visu pasauli. Nevar būt dzīvē apstākļa, nevienas krīzes cilvēku piedzīvojumos, ko Viņš nebūtu paredzējis savā mācībā un priekš kuriem Viņa pamatlīkumi nesaturētu mācību. Viņa, visu skolotāju virsvadoņa, vārdi būs vadītājs Viņa līdzstrādniekiem līdz laika beigām.

Viņam tagadne un nākotne, tuvais un tālais bija viens un tas pats. Viņš raudzījās uz visas cilvēces vajadzībām. Viņa gara acu priekšā bija atklāta katra cilvēcīgo pūļu un sasniegumu, kārdinājumu un cīņas, samulsumu un briesmu ainas. Viņam bija pazīstamas visas sirdis, visas ģimenes, katra laime, prieks un ciešanas.

Viņš runāja ne vien par, bet uz visu cilvēci. Uz mazo bērnu viņa priecīgā dzīves rītā, uz dedzīgo nerimstošo jaunatnes sirdi, uz vīriem spēka gadus, kas nes atbildību un rūpes, uz vecajiem viņu nespēkā un nogurumā— visiem skanēja Viņa vēsts — uz katru cilvēku cilts bērnu katrā zemē un katrā laikmetā.

Viņa mācībā bija ietvertas laicīgas, un mūžīgās lietas — redzamās lietas viņu attiecībās pret neredzamajām, ikdienas dzīves pārejošie notikumi un nākotnes dzīves svinīgais iznākums.

Šīs dzīves lietām Viņš ierādīja viņu īstās attiecības, pakārtotas mūžības interesēm, bet Viņš nenoliedza šo lietu svarīgumu. Viņš mācīja, ka debesis ir saistītas kopā ar zemi, un dievišķīgās patiesības atzišana sagatavo cilvēku labāk izvest savus ikdienas pienākumus.

Viņam nekas nebija nenozīmīgs. Bērna rotaļāšanās, vīra darbi, dzīves prieki, rūpes un bēdas, tie visi bija līdzekļi vienam mērķim — Dieva atklāsmei, kas paceltu cilvēci.

Dieva Vārds no Viņa mutes atgriezās cilvēku sirdīs ar jaunu spēku un jaunu nozīmi. Viņa mācības nostādīja vēlreiz radītās lietas jaunā gaismā. Dabā vēlreiz atspīdēja spožuma stari, ko grēks bija apēnojis. Katrā dzīves darbībā un piedzīvojumos atklājās dievišķīgās mācības un iespēja sadraudzēties ar dievišķīgo. Dievs atkal dzīvoja uz šīs zemes, cilvēku sirdīs radās nojauta par Viņa klātbūtni. Pasaule bija Viņa mīlestības apņemta. Debesis nonāca pie cilvēkiem. Viņu sirdis Kristū pazina to, kas bija tiem atklājis mūžības zinātni. “Imanuels, Dievs ar mums.”

Viss patiesās audzināšanas darbs atrod savu vidus punktu no Dieva sūtītā skolotājā. Par šo darbu Pestītājs šodien tikpat tiešām saka vārdus, kā par to darbu, ko Viņš nodibināja 19 gadsimtus atpakaļ:

“Es esmu pirmais, pēdējais un dzīvais.” “Es esmu A un O, sākums un gals.” (Jāņa atkl. 1:17; 21:6)

Šāda skolotāja klātbūtne, kur tādas izdevības gūt dievišķīgu audzināšanu, kas varētu būt vēl lielāks neprāts, kā meklēt audzināšanu, kas nav ar Viņu saistīta — meklēt gudrību aizejot no Gudrības, būt patiesam atmetot Patiesību, meklēt prāta gaismu šķīroties no Gaismas un dzīvību ārpus Dzīvības, novērsties no dzīvā ūdens Avota un izcirst cauras akas, kas nevar saturēt ūdeni.

Raugi, Viņš vēl arvien aicina: “Ja kam slāpst, tas lai nāk pie Manis un dzer. Kas Man tic kā Rakstos sacīts, no tā miesas dzīvas ūdens straumes tecēs.” (Jāņa 7:37,38) “Ūdens, ko Es tam došu, kļūs viņā par ūdens avotu, kas verd mūžīgai dzīvei.” (Jāņa 4:1)

VIŅA AUDZINĀŠANAS PIEMĒRI

“Es Tavu vārdu esmu darījis zināmu cilvēkiem, ko Tu man no pasaules esi devis.”

Vispilnīgākais piemērs par Kristus metodēm, kur Viņš parādās kā skolotājs, ir Viņa pirmo divpadsmit mācekļu audzināšana. Uz šiem vīriem vajadzēja gulties lielai atbildībai. Viņš izvēlēja tos kā vīrus, lai varētu tos pildīt ar savu garu un kas būtu sagatavoti turpināt Viņa darbu zemes virsū, kad Viņš to atstās. Vairāk kā visiem citiem Viņš tiem piešķīra priekštīesību atrasties Viņa sabiedrībā. Personīgā satiksmē šiem izredzētajiem līdzstrādniekiem Viņš uzspīda savu zīmogu. “Dzīvība ir parādījusies,” saka mīļotais māceklis Jānis, “mēs esam redzējuši un apliecinām.” (1. Jāņa 1:2)

Vienīgi caur šādu satiksmi — prāta satiksmi ar prātu un sirids satiksmi ar sirdi, cilvēcīgā satiksmi ar dievišķīgo — var tikt sniegts tas dzīvinātājs spēks, kuru dot ir patiesais audzināšanas darbs. Tikai dzīvība var radīt dzīvību.

Savu mācekļu audzināšanā Pestītājs pieturējās pie tā audzināšanas plāna, ko iekārtoja pašā sākumā. Divpadsmit izredzētie kopā ar nedaudziem citiem, kas kalpodami viņu vajadzībām, laiku pa laikam nāca ar tiem satiksmē, izveidoja Jēzus ģimeni. Tie bija kopa ar Viņu mājā, pie galda, kambarī un laukā. Viņi pavadīja Viņu ceļojumos, dalījās ar Viņu pārbaudījumos un grūtībās, un tik daudz, cik viņi varēja, piedalījās Viņa darbā.

Dažreiz Jēzus mācīja tos, kad viņi sēdēja kopa kalna nogāzē, citreiz jūrmalā vai arī no zvejnieku laivas, dažkārt ejot pa ceļu. Vienmēr, kad Viņš runāja uz laužu pulkiem, mācekļi izveidoja ap Viņu iekšēju loku. Viņi spiedās ciešāk pie Tā, lai nezaudētu nekā no Viņa pamācībām, Viņi bija uzmanīgi klausītāji, degdami saprast patiesības, kuras tiem bija jā māca visās zemēs un laikmetos.

Savus mācekļus Jēzus izraudzīja no vienkāršās tautas vidus. Šie Galilejas zvejnieki bija vienkārši, nemācīti vīri, kas nebija skoloti rakstu mācītāju zinībās un ierašās, bet audzināti pūļu un grūtību skarabajā skolā. Tie bija vīri ar iedzimtām spējām un centīgu garu, vīri, kurus varēja pamācīt un veidot Pestītāja darbam. Dzīves ikdienas tekās ir dažs labs censonis, kas pacietīgi iet savu dienas uzdevumu gaitās, neapzinādamies tos apslēptos spēkus, kas pamodināti darbībai, ierindotu viņu starp pasaules lielākajiem vadoņiem. Tādi bija vīri, ko Pestītājs aicināja kļūt par saviem līdzstrādniekiem. Viņiem bija priekštiesība trīs gadus tikt audzinātiem no vislielākā audzinātāja, kādu šī pasaule jebkad pieredzējusi.

Šajos pirmajos mācekļos iezīmējās liela dažādība. Viņiem bija lemts kļūt par pasaules skolotājiem, un viņi pārstāvēja dažādus rakstura tipus. Tur bija muitnieks Mātejs, kuru aicināja prom no veikalnieciskās rosības un atkarības Romai, dedzīgais Sīmanis, nepiekāpīgais ķeizara, varas pretinieks, un impulsīvais, pašapmierinātais un sirsnīgais Pēteris ar Andreju, savu brāli; Jūda, izveicīgs, spējīgs, bet zemsirdīgs; Filips un Toms, uzticīgi un nopietni savās sirdīs, tomēr kūtri ticēt, Jēkabs jaunākais un Jūda — mazāk ievērojami starp brāļiem — bet spēka vīri, tik pat noteikti savās kļūdās, kā savos tikumos, Nātanaēls, bērns sirsnībā un uzticībā, godkāriģie un aizrautīgie Cebedeja dēli.

Lai varētu sekmīgi virzīt uz priekšu darbu, kam viņi bija aicināti, šiem mācekļiem, kas tik ļoti atšķīrās raksturā, audzināšanā un dzīves ierašās, vajadzēja nākt, šakust vienībā, jūtās, domās un rīcībā. Nodrošināt šo vienību bija Kristus mērķis. Šī mērķa dēļ Viņš centās tos vienot ar sevi. Nasta, kādu Viņš izjuta, pie viņiem strādādams, izsacīta Viņa, lūgšanā Tēvam: "Lai visi ir viens, it kā Tu, Tēvs, manī, un Es Tevī, lai arī viņi ir viens Mūsos... lai pasaule atzīst, ka Tu Mani esi sūtījis, un viņus esi mīlējis, tāpat kā Tu Mani esi mīlējis." (Jāņa 17:21-23)

No divpadsmit mācekļiem četriem bija jāieņem vadošā loma, katram savādā veidā. Sagatavodams uz to, Kristus mācīja viņus visu paredzēdams. Jēkabs nolemts ātrai nāvei caur zobenu, Jānis, visilgāk no visiem brāļiem sekot savam Mācītājam darbā un vajāšanās, Pēteris, kam bija lemts kā celmlauzim iziet cauri gadsimteņa žogiem un mācīt pagānu pasauli, Jūda, spējīgs kalpošanā ieņemt augstāku vietu par saviem brāļiem, bet kas tomēr savā dvēselē perināja nodomus, par kuru sekām viņš pats nesapņoja — tie bija tie, kuriem Kristus nodevās ar vislielāko rūpību un kas visbiežāk saņēma no Viņa pamatīgas pamācības.

Pēteris, Jēkabs un Jānis izmantoja katru izdevību nākt ciešākā satiksme ar savu Mācītāju, un viņu vēlēšanās piepildījās. No visiem divpadsmitiem viņu attiecības ar Kristu bija visciešākās. Jānis varēja apmierināties tikai ar vēl lielāku tuvību, un to viņš arī panāca. Pirmajā sanāksmē pie Jordānas, kad Andrejs, dzirdējis Jēzu, aizsteidzās ataicināt savu brāli, Jānis sēdēja kluss, aizgrābts un iegrimis brīnišķīgo mācību pārdomās. Viņš sekoja Pestītājam un bija vienmēr aizrautīgs un uzmanīgs klausītājs. Tomēr Jāņa raksturs nebija bez kļūdām. Viņš nebija maigs, sapņains un jūsmotājs. Viņš ar savu brāli ir nosaukti par "pērķona dēliem." (Mark. 3:17) Jānis bija lepns, godkāriģis, cīņas kārs; bet zem visa tā dievišķīgais Mācītājs saskatīja dedzīgu, patiesu un mīlošu sirdi. Jēzus norāja viņa patmīlību, neattaisnoja viņa godkāribu un pārbaudīja ticību. Bet Viņš atklāja viņam to, pēc kā viņa dvēsele ilgojās — svētuma skaistumu un Viņa paša pārveidotāju mīlestību. "Es Tavu vārdu esmu darījis zināmu cilvēkiem, ko Tu Man no pasaules esi devis," (Jāņa 17:6) sacīja Viņš uz savu Tēvu.

Jānis pēc savas dabas ilgojās pēc mīlestības, līdzjūtības un draudzības. Viņš spiedās cieši pie Jēzus, sēdēja pie Viņa sāniem, dusēja pie Viņa krūts. Kā zieds uzsūc sauli un rasu, tā viņš uzņēma sevi dievišķīgo gaismu un dzīvību. Pielūgsmē un mīlestībā viņš raudzījās uz Pestītāju tik ilgi, kamēr līdzība Kristum un sadraudzība ar Viņu kļuva par viņa vienīgo karsto vēlēšanos, un tā raksturā atspoguļojās

viņa Meistara raksturs.

“Redziet,” viņš sacīja, “kādu mīlestību Tēvs mums ir parādījis, ka tiekam saukti Dieva bērni, un mēs tādi arī esam. Pasaule mūs tāpēc neatzīst, ka tā Viņu nav atzinusi. Mīļie, tagad mēs esam Dieva bērni, un vēl nav atklājies, kas mēs būsim. Mēs zinām, ka kad tas atklāsies, mēs būsim Viņam līdzīgi, jo mēs redzēsim Viņu, kāds Viņš ir. Katrs, kam ir šī cerība uz Viņu, šķīsta sevi pašu, kā Viņš ir šķīsts.” (1. Jāņa 3:13)

Neviena cita mācekļa piedzīvojumi neraksturo Kristus audzināšanas metodi tik labi, kā stāsts par Pēteri. Drošsirdīgs, agresīvs, pašpaļāvīgs, tāds, kas ātri uztver un ātri rīkojas, ātrs atmaksāt un tomēr augstsirdīgs piedošanā, Pēteris bieži kļūdījās un saņēma rājienus. Bet tādēļ viņa sirsnīgo uzticību un nodošanos Kristus ne mazāk atzina un uzteica. Pacietīgi ar sapratīgu mīlestību Pestītājs rīkojās ar savu straujo mācekli, lūkodams ierobežot viņa pašpaļāvību, un mācīt viņam pazemību, paklausību un uzticību.

Bet šo mācību viņš iemācījās tikai pa daļai. Pašpaļāvība netika izravēta ar saknēm.

Bieži Jēzus, sajuzdams savā sirdī nastas smagumu, mēģināja atklāt mācekļiem savu grūtību un ciešanu ainas. Bet viņu skats bija aizplīvurots. Atziņa bija nepatīkama, un viņi neredzēja. Sevis žēlošana, kas baidās no ciešanām līdz ar Kristu, izsauca Pētera iebildumu: “Lai Dievs pasarga, Kungs, ka Tev tas nenotiek!” (Mat. 16:22) Viņa vārdi izsacīja pārējo mācekļu domas un jūtas.

Tā tas turpinājās, kamēr tuvojās krīze; viņi ķildodamies, lielīgi, jau iepriekš sadalīja karalisko godu, nemaz nesapņodami par krustu.

Priekš viņiem visiem Pētera piedzīvojums bija mācība. Pašpaļāvībai grūtības nozīmēja neveiksmi. Kristus nevarēja aizkavēt tā ļaunuma noteikto iedarbību, kamēr ļaunums vēl nebija atmests. Bet tā kā Viņa roka bija izstiepta glābt, kad viņi draudēja aprīt Pēteri, tā Viņa mīlestība sniedzās pretī izglābt to, kad dziļi ūdeņi vēlās pāri viņa dvēselei. Paša bezdibēja malā, atkal un atkal Pētera lielīgie vārdi veda viņu arvien tuvāk bezdibenim. Atkal un atkal skanēja atgādinājums: “Tu... būsi noliedzis, ka tu mani pazīsti.” (Lūk. 22:34) Tā bija mācekļa apbēdinātā mīlestības pilnā sirds, kas izplūda apgalvojumā: “Kungs, es esmu gatavs ar Tevi iet cietumā un nāvē.” (Lūk. 22:33) Un Viņš, siržu manītājs, deva Pēterim vēsti, kuru tas tomēr maz vērtēja, bet kas ātri uznākošā tumsā viņam nesa cerības staru: “Sīmani, Sīmani, redzi, sātanam ļoti iegribējies jūs sijāt kā kviešus. Bet Es esmu lūdzis par tevi, lai tava ticība nemitētos; un kad tu atgriezies, tad stiprini savus brāļus!” (Lūk. 22:31,32)

Kad tiesas zālē liegšanās vārdi bija izrunāti; kad Pētera mīlestība un uzticība bija pamodusies no Pestītāja skumjā, taču mīlestības un bēdu pilnā skata, un tas bija aizvadījis viņu uz dārzu, kur Kristus bija raudājis un lūdzis, kad viņa nožēlas asaras ritēja zemē, kas bija slacīta ar Kristus cīņas asins lāsēm, tad Pestītāja vārdi: “Es esmu lūdzis par tevi,... un kad tu atgriezies, tad stiprini savus brāļus,” bija stiprums viņa dvēselei, Lai gan Kristus paredzēja viņa grēkus, Viņš nepameta to izmisumam.

Ja skats, ko Jēzus viņam raidīja, žēlastības vietā ainotu nosodīšanu, ja Viņš iepriekš pasacīdams grēku, nebūtu izteicis arī cerību, cik dziļa tad būtu bijusi tumsa, kas apņēma Pēteri, cik briesmīgs būtu bijis sagrautās dvēseles izmisums! Sinī sājpu un sevis nicināšanas stundā, kas būtu varējis viņu atturēt no tā ceļa, ko mina Jūda?

Tas, kas nevarēja aiztaupīt sava mācekļa sāpes, nepameta viņu vienu sājpu rūgtumam. Viņa mīlestība neatstāj un nepamet.

Cilvēcīgas būtnes, pašas padotas ļaunumam, sajūt tieksmi izturēties cietsirdīgi pret tiem, kas kārdināti, un kas maldās. Tās nespēj lasīt sirdis, tās nezina viņu cīņas un ciešanas. Viņiem jāmacās rājiens, kā pamatā ir mīlestība, sitiens, kas ievaino, lai dziedinātu, un brīdinājums, kas izsaka cerību.

Nevis Jānis, kas bija ar Jēzu nomodā tiesas zālē, kas bija stāvējis pie Viņa krusta, un kas no divpadsmitiem bija pirmais pie kapa — nevis Jānis, bet Pēteris tika nosaukts vārdā pirmajā vēstījumā, ko Kristus sūtīja mācekļiem pēc savas augšāmcelšanās. “Sakiet to Viņa mācekļiem un Pēterim,” sacīja eņģelis, “ka Viņš jūs priekšā noies uz Galileju, tur jūs Viņu redzēsiet.” (Marka 16:7)

Pēdējā sanāksmē, kad Kristus ar mācekļiem bija pie jūras, Pēteris, pārbaudīts ar trīskārtīgo jautājumu: “Vai tu Mani mīli”, tika atkal iecelts savā vietā starp divpadsmitiem. Viņam uzdeva savu

darbu, Viņam bija jāgana Kunga ganāmpulks. Tad kā pēdējo personīgo rīkojumu Kristus sacīja viņam: "Tu seko Man!" (Jāņa 21:17,22)

Tagad viņš varēja novērtēt šos vārdus. Pēteris tagad labāk varēja saprast mācību, ko Kristus deva, kad Viņš ievēda kādu mazu bērnu savu mācekļu vidū un pavēlēja tiem tapt tādiem kā tas. Pilnīgāk atzinis savu paša vājumu un Kristus spēku, viņš bija gatavs uzticēties un paklausīt. Viņš spēja sekot sava Mācītāja spēkā.

Un savu piedzīvojumu beigās pēc darba un upuriem šis māceklis, kas reiz tā negribēja uzņemties krustu, uzskatīja par prieku nodot savu dzīvību par evaņģēliju, sajuzdams vienīgi to, ka viņam, kas bija aizliedzis Kungu, nomirt tādā pašā veidā, kā mira viņa Mācītājs, ir pārāk liels gods.

Pētera pārveidošana bija dievišķīgās mīlestības brīnums. Tā ir dzīves mācība visiem, kas cenšas staigāt lielā Mācītāja pēdās.

Jēzus norāja savus mācekļus, Viņš tos biedināja un pamācīja. Bet Jānis, Pēteris un viņu brāļi Viņu neatstāja, Neskatoties uz rājienu, viņi izvēlējās būt ar Jēzu. Un Pestītājs viņu kļūdu dēļ tos neatstāja. Viņš ņem cilvēkus tāds, kādi viņi ir, ar visām viņu kļūdām un vājībām un sagatavo tos savai kalpošanai, ja viņi ļaujās no Viņa audzināties un pamācīties.

Bet bija viens no divpadsmitiem, uz ko Kristus, gandrīz līdz pašam sava darba beigām nesacīja nevienu tiešu pārmetuma vārdu.

Ar Jūdu mācekļu starpā ieviesās naidīgs elements. Viņš bija Jēzum pievienojies tādēļ, ka to bija pievilcis Jēzus raksturs un dzīve. Viņš bija sirsnīgi vēlējis piedzīvot sevī pārmaiņu un cerēja to panākt satiksmē ar Jēzu. Bet šī vēlēšanās neguva virsroku. Viņu pārvaldīja cerība uz savtīgiem labumiem laicīgajā ķēniņvalstī, kuru viņš gaidīja, ka Kristus uzcelš. Atzīdams Kristus mīlestības dievišķīgo spēku, Jūda tomēr nepadevās tā visvarenībai. Viņš turpināja izkopt savus paša spriedumus un ieskatus, viņš neatsacījās no savas tieksmes kritizēt un nosodīt. Kristus motīvi un rīcība" kas bieži bija tik daudz augstāki par viņa izpratni, izsauca šaubas un nepiekrišanu, un viņa šaubu jautājumi un godkāriģie centieni pielīpa mācekļiem. No Jūdas izgāja daudzi viņu strīdi par to, kas augstākais un daudzākārt arī neapmierinātība par Kristus rīcību.

Jēzus redzēdams, ka pretī stāties nozīmētu tikai apcietināt, atturējās no tieša strīda. Šaursirdīgo egoismu Jūda dzīvē Kristus mēģināja izdziedināt liekot tam sajūst savu pašaieliedzīgo mīlestību. Savās mācībās Viņš atklāja pamatlikumus, kas skāra pašās saknēs mācekļu pašlabuma meklēšanu. Tā tika sniegta mācība pēc mācības, un dažu labu reizi Jūda saprata, ka bija ticis attēlots viņa raksturs un ticis norādīts viņa grēks; bet viņš negribēja padoties.

Kad žēlastības aicinājumu atvairīja, tad tieksme uz jaunu beidzot guva virsroku. Netiešu rājienu sakaitināts un būdams izmisis par savu godkāriģo sapņu nepiepildīšanos, viņš nodeva savu dvēseli mantkāribas velnam un nolēma nodot savu Mācītāju. No Pashā mielasta telpas, no Kristus klātbūtnes prieka un nemirstīgās cerības gaismas, viņš aizgāja pie sava jaunā darba — galējā tumsībā, kur nav cerības. "Jēzus no paša sākuma zināja, kas ir tie, kas netic, un kas ir tas, kas Viņu nodos." (Jāņa 6:64) Tomēr, visu zinādams, Viņš neatrāva nedz žēlastības aicināšanu, nedz arī mīlestības dāvanu.

Redzēdams briesmas, kas draud Jūdam, Jēzus bija vilcis viņu tuvu pie sevis, ievēdis savu izredzēto un uzticamo mācekļu tuvākā pulciņā. Dienu no dienas, kad nasta jo smagāk gūlās uz Viņa pleciem, Viņš bija panesis pastāvīgās satiksmes mokas ar šo stūrgalvīgo, neuzticīgo un neapmierināto garu. Viņš bija liecinājis un darbojies, lai iznīcinātu savu mācekļu vidū šo pastāvīgo, apslēpto un viltīgo nenotveramo naidīgo garu. Un visu to Viņš darīja, lai apdraudētajai dvēselei no pestījošās ietekmes nekas nepaietu garām!

Lieli ūdeņi mīlestību nevar apdzēst,

Nedz upes viņu apslīcināt,"

"Mīlestība ir stipra kā nāve." (Augstā dz. 8:7,6)

Uz Jūdu, Kristus mīlestības darbs bija veltīgs. Bet tā tas nebija ar pārējiem mācekļiem. Tiem tā bija mācība, ko viņi neaizmīrsa visu mūžu. Viņa maigās mīlestības un pacietības piemēram bija uz visiem laikiem jāveido viņu izturēšanās pret kārdinātiem un maldīgajiem. Bet tās nebija vienīgās mācības,

kuras mācekļi ieguva. Pie iesvētīšanas kalpošanai mācekļi ļoti vēlējās, lai Jūda ietilptu viņu skaitā, un viņi rēķināja, ka viņa pievienošanās ir daudzsolītāis notikums viņu apustuļu pulciņam. Jūda pazina pasauli labāk nekā viņi. Viņš bija vīrs ar labu uzvešanos, spriešanas spējām un veiksmi. Un tā ka viņš bija augstās domās par savām paša spējām, viņš bija pamudinājis mācekļus domāt par sevi to pašu. Bet tie paņēmienu, ko viņš gribēja ieviest Kristus darbā, balstījās uz pasaulīgiem principiem un tika pārvaldīti no pasaulīgas politikas. Viņi raudzījās uz pasaulīgās atzinības un goda nodrošināšanu — centās pēc šīs pasaules ķēniņvalsts uzcelšanas. Šī dziņu izpausme Jūdā dzīvē palīdzēja mācekļiem saprast plaisu starp pašpaaugstināšanās principu un Kristus uzpurēšanās principu — garīgās valsts principu. Jūdā liktenī viņi redzēja galu, pie kāda noved kalpošana sev.

Priekš šiem mācekļiem Kristus misija beidzot sasniedza savu mērķi. Maz pamazām Viņa piemērs un pašaieliedzības mācības veidoja viņu raksturus. Viņa nāve iznīcināja cerības uz laicīgo varenību. Pētera krišana, Jūda atkāpšanās, viņu pašu neveiksme, kad viņi atstāja Kristu tā ēdās un briesmās, izgaistināja viņu palaušanos sev. Viņi redzēja savu paša vājumu. Viņi pa daļai saskatīja tiem uzdotā darba lielumu; viņi izjuta, ka uz katra soļa tiem vajadzīga Mācītāja vadība.

Viņi zināja, ka Kristus personīgi vairs nebūs pie tiem, un viņi atzina, kā tie nekad vēl nebija atzinuši, cik liela vērtība bija viņu izdevībām staigājot un sarunājoties ar Dieva Sūtīto. Daudzas Viņa mācības, kad Viņš tiem tās sacīja, viņi nebija novērtējuši un sapratuši; tagad viņi ilgojās atsaukt šīs mācības, atkal dzirdēt Viņa vārdus. Kāds prieks bija atcerēties Viņa apsolījumu:

“Tas jums par labu, ka Es aizeimu. Jo ja Es neaizietu, Aizstāvis nenāktu pie jums. Bet aizgājis, Es to sūtīšu pie jums.” “Visu, ko esmu dzirdējis no sava Tēva, Es jums esmu darījis zināmu.” Un Aizstāvis, ko Tēvs sūtīs manā vārdā, tas jums visu mācīs, un atgādinās jums visu, ko es jums esmu sacījis,” (Jāņa 16:7; 15:15; 14:26)

“Viss, kas Tēvam pieder, pieder Man.” “Bet kad nāks viņš, Patiesības Gars, tas jūs vadīs visā patiesībā... Viņš ņems no tā, kas ir mans, un jums to darīs zināmu.” (Jāņa 16:15,14,13)

Uz Eļļas kalna mācekļi bija redzējuši no viņu vidus Kristu uzbraucam, un kad debesis Viņu uzņēma, tie atcerējās šķiršanās apsolījumu: “Redzi, Es esmu pie jums ikdienas līdz pasaules galam.” (Mt. 28:20)

Viņi zināja, ka Viņš vēl arvien jūt tiem līdz. Viņi zināja, ka tiem ir pārstāvis, aizstāvis Dieva troņa priekšā. Jēzus vārdā viņi izsacīja savas lūgšanas, izteikdami Viņa apsolījumu, “ja jūs ko Tēvam lūgsiet, Viņš jums to dos Manā vārdā.” (Jāņa 16:23)

Augstāk un augstāk viņi izstiepa ticības roku ar vareno liecību: “Tas ir Kristus Jēzus, kas ir nomiris, vēl vairāk, kas ir augšāmcēlies un ir pie Dieva labās rokas, kas arī mūs aizstāv.” (Rom. 8:34)

Uzticīgs savam solījumam, Dievišķīgais, paaugstināts Debess pagalmos, sniedz no sava pilnuma saviem sekotājiem zemes virsū. Par Viņa paaugstināšanu tronī pie Dieva labās rokas liecināja Svētā Gara izliešana uz Viņa mācekļiem.

Caur Kristus darbu šie mācekļi bija mācījušies izjust Svēta Gara vajadzību. Svētā Gara pamācīti viņi tika pilnīgi sagatavoti un izgāja piepildīt savu uzdevumu.

Viņi vairs nebija neprašas un nemācīti. Viņi vairs nebija neatkarīgu vai nesaderīgu īpatņu kopoju. Viņu cerības vairs nebalstījās uz laicīgo lielumu. Viņi bija vienprātīgi, “viena sirds un viena dvēsele”. Kristus pildīja viņu domas. Viņa valstības veicināšana bija viņu mērķis. Savās domās un raksturā viņi bija kļuvuši līdzīgi savam Mācītājam, un cilvēki “uzzināja, ka tie bijuši kopā ar Jēzu”. (Ap.d. 4:13)

Tad notika tāda Kristus godības atklāsmē, kādu mirstīgi cilvēki vēl nekad nebija piedzīvojuši; veseli pulki, kas bija zaimojuši Viņa vārdu un nicinājuši Viņa spēku, atzina sevi par Krustā Sistā mācekļiem. Pateicoties Dieva Gara līdzdarbībai, vienkāršu, neizglītotu, bet Kristus izvēlētu cilvēku darbība sakustināja visu pasauli. Evaņģēliju aiznesa vienas paaudzes laikā visām tautām zemes virsū.

To pašu garu, kas bija sūtīts Kristus dienās par pamācītāju Viņa pirmajiem līdzstrādniekiem, Kristus ir pilnvarojis būt par Viņa līdzstrādnieku pamācītāju šodien. Viņa apsolījums skan: “Un redzi, Es esmu pie jums ikdienas līdz pasaules galam.” (Mt. 28:20)

Tā paša Vadoņa līdzdalība audzināšanas darbā izsauks tos pašus panākumus kā senatnē, Tas ir tas

mērķis, uz ko tiecas īsta audzināšana; tas ir tas darbs, ko Dievs grib lai audzināšana paveic.

4. DABAS MĀCĪBAS

“Apdomā stiprā Dieva, visuzinātāja brīnumus.”

DIEVS DABĀ

“Cik lieli ir tavi darbi, ak Kungs!

Tos visus Tu esi darījis ar gudrību, — zeme ir tava padoma pilna.”

Uz visām radītajām lietām ir redzams dievības zīmogs. Daba liecina par Dievu. Uzņēmīgais prāts, kas vests sakarā ar Universa brīnumiem un noslēpumiem, nevar citādi, ka atzīt bezgalīga spēka darbošanos. Ne ar viņā pašā iemītošu spēku zeme izdod savu pārpilnību un gadu no gada turpina savu riņķošānu ap sauli. Kāda neredzama roka vada planētu riņķošānu debesīs. Visu dabu caurstāvo noslēpumaina dzīvība, dzīvība, kas uztur neskaitāmās pasaules bezgalībā, kas dzīvo mazajā kukainītī, ko nes vasaras vēsmiņa, kas dara veiklu bezdelīgas lidojumu un baro jaunos kraukļus, kas brēc, kas pumpuram liek uzziēdēt un ziedam nest augļus.

Tas pats spēks, kas uztur dabu, darbojas arī cilvēkā. Tas pats lielais likums, kas vada zvaigzni kā puteklīti, pārvalda arī cilvēku dzīvi. Likumi, kas valda sirds darbību, regulēdami dzīvības strāvas plūsmu ķermenī, ir tā varenā Prāta likumi, kas pārzina arī dvēseles likumību. No Viņa iziet visa dzīvība. Vienīgi saskaņā ar Viņu var atrast īsto darbības sfēru. Visām Viņa radītajām lietām ir vieni un tie paši noteikumi — dzīvība uzturēta, saņemot dzīvību no Dieva, dzīve dzīvota, saskaņā ar Radītāja prātu. Pārkāpt Viņa likumu, fizisko, intelektuālo vai morālisko, nozīmē izvīrīt sevi no visuma saskaņas un ievest nesaskaņu, bezlikumību un bojāeju.

Tam, kas tā mācās iztulkot Viņa mācības, visa daba kļūst apgaismota, pasaule ir mācību grāmata, dzīve ir skola. Cilvēka vienība ar dabu un Dievu, vispārīgā likuma valdība, kā arī pārkāpuma sekas, nevar neiespaidot prātu un neveidot raksturu.

Šīs ir mācības, kas jāmacās mūsu bērniem. Mazajam bērnam, kas vēl nespēj mācīties no iespīestajām lapas pusēm un nevar tikt ievests skolas dzīves darbā, daba snīedz nevīltotu pamācības un prieka avotu. Sirds, kas vēl nav apcīetināta, saskaroties ar ļaunu, ir žīgla atzīt esamību, kas uztur katru radītu lietu. Auss, kas vēl nav pasaules trokšņu notrulināta, sadzīrd Tā balsi, kas runā dabas skaņās. Un tiem, kas vecāki gados, pastāvīgi nepīecīesams viņas klusais atgādinājums par garīgo un mūžīgo un dabas mācība būs ne mazāka prieka un pamācības avots. Kā Ēdenes iemītnīeki ļasīja dabas lappuses, kā Mozus skatīja Dieva rok rakstu Arabījas līdzenumos un kalnos un Jēzus bērns Nācaretes nogāzēs, tā arī mūsu dienu bērni var mācīties no Viņa. Neredzamais ir paskaidrots ar redzamo. Uz visām lietām zemes virsū, sākot ar visaugstāko koku mežā līdz sūnīņai, kas aug uz klīnts, no bezgalīgā okeāna līdz vismazākajam gliemežvācīņam krastā viņi var saskatīt Dieva līdzību un uzrakstu.

Cik vien iespējams, novīetojat bērnu no viņa visagrākās bērņības tur, kur viņa priekšā ir atvērta īš brīnīšķīgā mācību grāmata. ļaujāt viņam skatīt krāšņās aīnas, ko gleznojīs lielais Mākslīnieks uz debesu kustīgā audekla; ļaujāt viņam iepazīties ar zemes un jūras brīnumiem; ļaujāt viņam novērot mainīgo gadalaīku pārveīdīgos noslēpumus un ļaujāt visos Viņa darbos pazīt Radītāju.

Nevīenā citā veīdā patīesās audzīnāšanas pamatus nevar līkt tik stipri. Pat bērns, kad viņš nāk sakarā ar dabu, redzēs īemeslu samulsumam. Viņš nevar neredzēt naidīgu spēku darbību. Sēit arī dabai ir vajadzīgs īzkaidrotājs. Raugoties uz ļaunumu, kas parādās pat dabā, vīsiem ir jāmacās tā pati sāpīgā mācība: “To īenaidnīeks darījis.” (Mt. 13:28)

Tikai gāismā, kas spīd no Golgātas, var pareīzi īzlasīt dabas mācību. Ar stāstu par Bētleīmi un krustu rādīet bērņiem, cik labi ir uzvarēt ļaunu un ka katra svētība, kas nonāk līdz mums, ir atpestīšanas dāvana.

Ar ērkšķīem un dadźiem, dzelkšņiem un nezālēm ir attēlots ļaunums, kas nāvē un maitā. Putnā, kas dzied, un zīedā, kas veras, lietū un saulē, vasaras vēsmā un maīgajā rasā, desmit tūkstošās dabas lietās, sākot ar ozolu mežā līdz vījolītei, kas zīed pie tā saknēm, ir redzama atdzīvīnātāja mīlestība. Daba vēl arvīen uz mums runā par Dieva laipņību.

“Jo Es zīņu, kādas domas Es par jums domāju, saka Kungs, mīera domas un ne ļaunas domas.” (Jer. 29:11) Sī ir vēsts, ko krusta gāismā var salasīt visas dabas sejā. Debess pasludīna Viņa godību, un

zeme ir pilna Viņa bagātības.

DZĪVES MACĪBAS

“Runā ar zemi, tā tevi mācīs.”

Lielais Mācītājs tuvināja savus klausītājus dabai, lai viņi varētu sadzirdēt balsi, kas runā visās radītās lietās; un kad viņu sirdis kļuva maigas un prāti uzņēmīgi, Viņš palīdzēja tiem iztulkot garīgās mācības, ko sniedza ainas, pie kurām kavējās viņu skati. Līdzības, ar kuru palīdzību Viņš mēdza mācīt patiesības mācības, rāda, cik Viņa gars bija uzņēmīgs pret dabas iespaidiem, un ar kādu prieku Viņš savāca garīgās mācības no savas apkārtnes ikdienišķās dzīves.

Putni gaisā, lilijas laukā, sējējs un sēkla, gans un avis — ar tiem Kristus paskaidroja mūžīgās patiesības. Viņš ņēma piemērus arī no dzīves notikumiem, no piedzīvojumiem, kas labi pazīstami Viņa klausītājiem — raugs, apslēpta manta, pērle, zvejnieka tīkls, pazudušais grasis, pazudušai dēls, nami uz klints un uz smiltīm. Viņa mācībās bija kaut kas, kas spēja ieinteresēt katra prātu, pamudināt katru sirdi. Tā dienas uzdevums nebija tikai pūļu pilna gaita bez cēlākām domām, bet apgaismots un pacelts garīgo un neredzamo lietu atgādinājums. Tā jā māca arī mums. Mācat bērnus saskatīt dabā Dieva mīlestības un gudrības izpausmi. Saistiet domas par Viņu ar putnu, puķi un koku, lai visas redzamās lietas kļūst tiem par neredzamo lietu tulkiem, un visi dzīves notikumi lai top par dievišķīgas pamācības līdzekļiem.

Kad viņi tādā veidā mācās no visām radītajām lietām un visiem dzīves piedzīvojumiem pētīt pamācības, tad rādiet tiem, ka tiem pašiem likumiem, kas pārvalda dabu un dzīves notikumus, jāpārvalda arī mūs, ka tie doti mums par labu, ka tikai paklausot tiem, mēs varam gūt īstu laimi un panākumus.

Visas lietas debesīs un zemes virsū sludina, ka lielais dzīvības likums ir kalpošanas likums. Mūžīgais Tēvs kalpo katras dzīvas būtnes dzīvībai. Kristus nāca šai pasaulē “kā tāds, kas kalpo”. (Lūk. 22:27) “Eņģeļi ir kalpotāji gari, izsūtami kalpošanai to labā, kam jā manto pestīšana.” (Ēbr. 1:14) Tas pats kalpošanas likums ir rakstīts uz visām lietām dabā. Putniem gaisā, zvēriem laukā, kokiem mežā, lapām, zālei ir savs uzdevums. Ezers, okeāns, upe un ūdens avots — katrs ņem, lai dotu.

Tā kalpodama pasaules dzīvībai, katra lieta dabā nodrošina arī savu. “Dodiet, tad jums taps dots” (Lūk. 6:38), ir mācība, kas tikpat noteikti rakstīta dabā, kā Svēto Rakstu lapas pusēs.

Kad kalnu nogāzes un ielejas veido gultni kalnu straumei, lai tā varētu sasniegt jūru, tad tas, ko viņas atdod, ir simtkārtīgi atmaksāts. Straume, kas burbuļodama iet savu ceļu, atstāj aiz sevis skaistuma un. auglības dāvanas. Cauri laukiem, kas kaili un brūni vasaras tveicē, zaļa svītra iezīmē upes virzienu. Katrs krāšņs koks, katrs pumpurs, katrs zieds ir liecinieks par to atalgojumu, ko Dieva žēlastība piešķirusi visiem ar likumu, kas kļūst par viņas novadītājiem pasaulei.

No gandrīz neskaitāmajām mācībām, ko māca dažādi augšanas procesi, daži no visvērtīgākajiem ir sniegti Pestītāja līdzībā par augošo sēklu. Tā satur mācības veciem un jauniem.

“Tāpat ir ar Dieva valstību, kā kad kāds cilvēks sēklu iemet zemē, un guļ un ceļas nakti un dienu; un sēkla uzdīgst un uzaug, tā ka viņš pats to nenomana. Zeme pati no sevis nes augļus, papriekš stiebru, tad pilnus kviešus vārpā.” (Mk. 4:26-28)

Sēklā pašā ir dīgšanas spējas likums, ko Dievs pats viņā ielicis; tomēr, ja sēklu neliek vajadzīgos apstākļos, viņa nav spējīga uzdīgt. Cilvēkam ir jā dara sava daļa, lai veicinātu graudu augšanu; bet ir kāda robeža, aiz kuras viņš nekā nespēj. Viņam jāpaļaujas uz to, kas ir saistījis sēšanu un pļaušanu ar sava pašā visspēcīgās varas brīnišķīgo ķēdi.

Sēklā ir dzīvība, zemē ir spēks, bet ja bezgalīgais spēks nedarbosies dienu un nakti, sēkla neuzdīgs. Lietus straumēm jāatsvaidzina izslāpušos laukus, saulei jā dod siltums, iesētajam graudam jāpievada elektrība. To dzīvību, ko Radītājs tanī ielicis, vienīgi Viņš var arī izsaukt. Katra sēkla aug, katrs stāds attīstās Dieva spēkā.

“Sēkla ir Dieva vārds.” “Jo kā zeme izdod savus augļus, un kā dārzs liek uzdīgt savam sējumam, tā Kungs liks izplaukt savai taisnībai un slavai priekš visām tautām.” (Jes. 61:11) Kā ir ar dabīgo, tā ir arī ar garīgo sēšanu. Spēks, kas vienīgi var radīt dzīvību, nāk no Dieva.

Sējēja darbs ir ticības darbs. Sēklas dīgšanas un augšanas noslēpumu viņš nevar saprast, bet viņš uzticas tiem dabīgiem spēkiem, caur kuriem Dievs liek augu valstij attīstīties, augt un ziedēt. Viņš izsēj sēklu un sagaida to daudzkārtīgi ievākt bagātīgajā ražā. Tā jādarbomas arī vecākiem un skolotājiem gaidot ražu no sēklas, ko viņi sēj.

Kādu laiku labā sēkla var neievērota gulēt sirdī, ne ar ko neliecinādama, ka tā laidusi saknes; bet vēlāk, kad Dieva gars skar dvēseli apslēptā sēkla uzdīgst un beidzot nes augļus. Mūsu dzīves darbā mēs nezinām, kas izdosies, vai šis vai tas. Šis jautājums nav mums atrisināms. "No rīta sēj savu sēklu un neliec mierā savu roku vakarā." (Sal.māc. 11:6) Dievs savā lielajā derībā pasludina, ka, "kamēr būs dienas virs zemes, nemitēsies sēšana un pļaušana." (1. Moz. 8:22) Paļaudamies apsolījumiem, zemkopis ar un sēj. Tikpat paļāvīgi mums jādarbomas garīgajā sējas laukā, uzticoties Viņa apsolījumiem: "Tāpat būs Mans vārds, kas iziet no Manas mutes, tas neatgriezīsies pie Manis tukšs, bet darīs, kas Man patīk, un izdosies labi, par ko Es to sūtu." (Jes. 55:11) "Tie aiziet un raud, dārgu sēklu nesdami, bet tiešām ar prieku tie atkal nāks un nesīs savus kūlīšus." (Ps. 126:6)

Sēklas dīgšana attēlo garīgās dzīves iesākšanos un stāda augšana ir simbols rakstura attīstībai. Dzīvība nevar būt bez augšanas. Stādam vai nu jāaug vai jāmirst. Kā augšana ir klusa un neuztverama, bet nepārtraukta, tā tas ir arī ar rakstura pieaugšanu. Katra attīstības pakāpe mūsu dzīvē var būt pilnīga, tomēr, ja Dieva nodoms ar mums piepildās, tad būs pastāvīga uz priekšu iešana.

Stāds aug uzņemdams to, ko Dievs paredzējis viņa attīstības uzturēšanai. Tā garīgā augšana ir panākama, sadarbojoties ar dievišķīgajiem spēkiem, Kā augs iesakņojas zemē, tā mums ir jāiesakņojas Kristū. Kā stāds uzņem saules starus, rasu un lietu, tā mums jāuzņem Svētais Gars. Ja mūsu sirdis ir nopamatojušās Kristū, tad Viņš nāks pār mums "kā stiprs lietus, kā vēlais lietus, kas slacina zemi." Kā, taisnības saule, Viņš uzlēks pār mums, un "dziedināšana būs zem Viņa spārniem". Mēs augsim "kā līlija". (Hoz. 6:3; Mal. 4:2; Hoz. 4:28) Mēs augsim kā labība un zaļosim kā vīna koks.

Kviesis attīsta "paprīkš stiebru, tad vārpu, tad pilnus kviešus vārpā." (Marka 4:28) Zemkopja mērķis sējot sēklu un kopjot tīrumu ir ražot graudus — maizi izsalkušajam un sēklu nākošajam ražam. Tā arī dievišķīgais Saimnieks lūkojas uz pļauju. Viņš grib atveidot Ševi savu sekotāju sirdis un dzīvē, lai caur, tiem Viņš varētu tikt atdarināts citu sirdīs un dzīvēs.

Pakāpeniska augs attīstība no sēklas ir līdzība bērna audzināšanai. Tur ir paprīkš stiebrs, tad vārpa, tad pilni kvieši vārpā. Tas, kas sacīja šo līdzību, radīja sīko graudu, deva tam viņa dzīvības spējas un noteica likumus, kas kārtu viņa augšanu. Un patiesības, ko māca šī līdzība, kļuva par īstenību Viņa paša dzīvē. Viņš, debesu Majestāte, godības ķēniņš, tapa par bērnu Bētleme un bija savu laiku nevarīgs bērns savas mātes gādībā. Bērnībā Viņš runāja un rīkojās kā bērns, godāja savus vecākus un izpalīdzīgi pildīja viņu vēlēšanos. Bet no pirmā saprāta ausmas Viņš pastāvīgi pieauga žēlastībā un patiesības atziņā.

Vecākiem un audzinātājiem vajadzētu censties izkopt jaunatnes tieksmes tā, ka katra dzīves pakāpē viņi varētu attēlot savam laikmetam piemērotu skaistumu dabīgi uzplaukstot, kā tas ir ar augiem dārzā.

Mazos vajadzētu audzināt bērnišķīgā vienkāršībā. Viņus vajadzētu mācīt apmierināties ar mazajiem pakalpojumiem un pienākumiem, priekiem un piedzīvojumiem, kas dabīgi viņu gadiem. Bērnība atbilst stiebram līdzībā un stiebram ir savs īpatnējais skaistums. Bērņus nevajag spiest, lai viņi attīstās ātrāk par saviem gadiem, bet cik ilgi vien iespējams jāpasarga viņu bērņības svaigums un jaukums. Jo mierīgāka un vienkāršāka bērna dzīve, jo brīvāks viņš ir no mākslīgiem satraukumiem, un jo vairāk viņš būs saskaņā ar dabu, jo labāk tas ir priekš miesas un gara stipruma un garīgā spēka.

Pestītāja piecu tūkstošu paēdināšanas brīnums aino Dieva spēka darbību ražas došanā. Jēzus atvilka dabas plīvuri un atklāja Radītāja spēku, kas pastāvīgi darbojas mūsu labā. Tas, kas pavairoja maizes, dara brīnumus katru dienu, pavairodams zemē iesēto sēklu. Caur brīnumiem Viņš pastāvīgi paēdina miljonus no zemes ražas laukiem. Cilvēki ir pieaicināti darboties līdz ar Viņu labības sagādāšanā un maizes sagatavošanā, un tāpēc tie vairs nesaredz dievišķīgo darbību. Viņa spēka izpausme tiek

pierakstīta dabīgajiem iemesliem vai cilvēka darbam, un pārāk, bieži Viņa dāvanas izlieto nelietīgi un patmīlīgi un svētību vietā tās padara par lāstu. Dievs gribētu visu to pārvērst. Viņš gribētu mūsu trulos prātus dzīvināt, lai mēs izšķirtu Viņa žēlsirdīgo laipnību un lai Viņa dāvanas kļūtu mums par svētību, ko Viņš gribējis piešķirt.

Tas ir Dieva Vārds, Viņa dzīvības sadalījums, kas dod dzīvību sēklai, un ēzdami graudus, mēs kļūstam šīs dzīvības līdzdalībnieki. Dievs grib, lai mēs to saprastu. Viņš grib lai pat saņemot savu dienišķo maizi mēs atzītu Viņa spēku, un nāktu ciešākā satiksmē ar Viņu.

Pateicoties Dieva likumam dabā iznākums seko iemeslam ar neatvairāmu noteiktību. Pļaušana liecina par sēšanu. Seit necieš nekādu neīstu iemeslu. Cilvēki var pievilt citus cilvēkus un var saņemt slavinājumu un atlīdzību par darbu, ko viņi nav snieguši. Bet dabā nevar notikt pievilšana. Kūtram saimniekam. Pļauja nes (nosodītāju spriedumu. Un augstākā nozīmē tas ir patiesi arī gara valstī. Tas tik ir ārēji, ne īstenībā, ka Jaunums gūst panākumus. Bērns, kas aizbēg no skolas, jauneklis, kas nolaidīgs savās mācībās, rakstvedis vai māceklis, kas nekalpo sava darba devēja interesēm, cilvēks kurā katrā veikalā vai profesijā, kas ir neuzticīgs savām augstākajām atbildībām, var glaimot sev, ka viņš kaut ko iegūst, tik ilgi, kamēr Jaunums ir apslēpts. Bet tā nav. Viņš pats sevi pieviļ. Dzīves pļauja ir raksturs un tas noteic likteni šai un nākamajai dzīvei.

Raža ir izsētās sēklas iegūšana no jauna. Katra sēkla nes augļus "pēc savas kārtas." Tā tas ir arī ar rakstura īpašībām, kuras mēs mīlam. Savtīgums, patmīlība, sevis cienīšana, sevis izluņināšana pavairojas un gals ir posts un bojāeja. "Proti, kas sēj savā miesā, tas pļaus no miesas pazušānu, bet kas sēj garā, tas pļaus no gara mūžīgo dzīvošanu." (Gal. 6:8) Mīlēstība, līdzjūtība un laipnība nes svētības un augļus — neiznīkstošu ražu.

Pļaujā sēkla daudzkārtīgi ir pavairota. Viens vienīgs kviešu grauds vairākkārtējā sējā pavairots, piepildītu veselu zemes gabalu ar zelta kūlīšiem. Tik pat tālu spēj sniegties vienas vienīgas dzīves vai pat viena vienīga darba ietekme.

Uz kādiem mīlēstības darbiem caur gadu simteņiem gan nebūs pamudinājis tas alabastra akmens trauciņš, ko sasita Kristus svaidīšanai! Kādas neskaitāmas dāvanas ir ienesis Pestītāja lietai tas upuris, ko pienesā pazīstamā atraitne, dodot "divi artavas, tas ir viens kvadrants!" (Marka 12:42)

Sēklas izsēšana māca devību. "Kas sīksti sēj, tas sīksti. Pļaus, kas bagātīgi sēj, tas bagātīgi pļaus." (2. Kor. 9:6)

Kungs saka: "Svētīgi jūs, kas sējat pie visiem ūdeņiem." (Jes. 32:20) Sēt pie visiem ūdeņiem nozīmē dot visur, kur mūsu palīdzība ir nepieciešama. Tas nenovedīs pie nabadzības. "Tas, kas bagātīgi sēj, arī bagātīgi pļaus." Izsējot sējējs pavairo savu sēklu, Tāpat izdalot citiem, mēs pavairojam savas svētības. Dieva apsolījums nodrošina mūs pret trūkumu, lai mēs varētu pastāvīgi dot.

Vēl vairāk: kad mēs izdalām laicīgās dzīves. svētības, tad pateicība saņēmējā sagatavo tā sirdi uzņemt garīgās patiesības, un rodas raža mūžīgai dzīvošanai.

Ar gauda guldīšanu zemē Pestītājs attēlo savu upuri mūsu labā. Viņš saka: "Ja kviešu grauds nekrīt zemē un nemirst, viņš paliek viens; bet ja viņš mirst, viņš nes daudz augļu." (Jāņa 12:24) Tikai caur Kristus — Sēklas — upuri varēja tikt nesti augļi Dieva valstībai. Saskaņā ar augu valsts likumu dzīve ir Viņa nāves iznākums.

Tā pie visiem, kas kā Kristus līdzstrādnieki nes augļus, patmīlībai, paša interesēm jāiznīkst. Dzīvība jāmet pasaules vajadzību vagā. Bet sevis upurēšanas likums ir arī sevis uzturēšanas likums. Zemkopis uztur savus graudus, tos izkaisīdams. Tā arī tikai tā dzīvība tiks uzturēta, ko brīvi nodod Dieva un cilvēku kalpošanai.

Sēkla mirst, lai uzdīgtu jaunā dzīvībā. Šeit mums ir mācība par augšāmcelšanos. Par cilvēka, miesu, ko gulda kapā satrūdēšanai, Dievs ir sacījis: "Sēts top iznīcībā un uzmodināts neiznīcībā; sēts top

negodā un uzmodināts godībā; sēts top nespēkā un uzmodināts spēkā.” (1. Kor. 15: 42,43)

Kad vecāki un skolotāji grib sniegt šīs mācības, lai viņi to pasniedz praktiski. Lai bērni paši sagatavo zemi un iesēj sēklu. Pa darba laiku vecāki vai skolotājs var izskaidrot sirds dārzu, kur iesēta labā un jaunā sēkla, un ka tāpat kā dārzu, jāsgatavo dabīgai sēklai, tā arī sirdij jātiek sagatavotai patiesības sēklai. Liekot sēklu zemē, viņi var uzskatāmi mācīt Kristus nāvi un asnam uzdīgstot, patiesību par augšāmcelšanos. Kad stāds aug, var turpināt norādīt sakarību starp dabīgo un garīgo sēšanu.

Jaunatni vajadzētu pamācīt līdzīgā kārtā. No zemes apstrādāšanas var pastāvīgi smelties mācības. Neviens neapmetas uz neapstrādāta zemes gabala sagaidīdams, ka tas uz reizi dos ražu. Zemes sagatavošana, sēklas sēšana un labības izkopšana prasa daudz čakla un neatlaidīga darba. Tā tam jābūt arī garīgajā sēšanā. Sirds dārzs jākopj. Zeme jāuzzar ar nožēlošanu. Ar saknēm jāizrauj jaunā augi, kas nomāc labo sēklu. Ērkšķu pārņemto zemi var iztīrīt tikai čaklā darbā. Tāpat sirds jaunās tieksmes var pārvārtēt ar nopietnām pūlēm Kristus vārdā un spēkā.

Saprātīgam strādniekam zemes apstrādāšanā sāks atvērties tādas bagātības, par kurām viņš agrāk pat nesapņoja. Neviens nevar gūt panākumus lauksaimniecībā vai dārzkopībā, ja tas neievēro attiecīgos dabas likumus. Viņam jāpētī katras augu šķirnes īpatnējās vajadzības. Dažādas augu šķirnes prasa dažādu zemi, dažādu kopšanu, un panākumi atkarājas no tā, vai ir ievērotas katra auga īpatnējās prasības. Uzmanība, ko prasa pārstādīšana, ka pat nedrīkst tikt saspiesta vai nepareizi ielikta neviena saknīte, rūpes par jaunajiem stādiem, to apcirpšana un aplaistišana, aizsargāšana no sala naktī un no saules karstuma dienā, pasargāšana no nezālēm, slimībām un kukaiņiem, audzēšana un izstādīšana māca ne tikai mācības par rakstura attīstību, bet šis darbs palīdz attīstīties. Ieaudzīnot rūpību, pacietību, uzmanību sīkumos un paklausību likumam, ir izdarīts ļoti svarīgs audzināšanas darbs. Pastāvīgais sakars ar dzīvības noslēpumu un dabas jaukumu un maigumu, ko izsauc kalpošana Dieva radītajām lietām, tas viss tiecas atdzīvināt prātu un izsmalcināt raksturu, un saņemtā mācība sagatavo darbinieku sekmīgāk darboties pie citu dvēselēm.

CITAS LĪDZĪBAS

“Kas gudrs, lai to ņem vērā un atzīst Kunga žēlastības darbus.”

Dieva dziedinātājs spēks strāvo visā dabā. Ja iecērt kokā, vai ja cilvēks sevi ievaino vai lauž kādu kaulu, daba tūlīt vainu sāk dziedināt; pat pirms rodas vajadzība, jau dziedinātājas spējas sagatavotas, un tiklīdz kur ievainojums, atjaunošanas darbā tiek vērsta visa enerģija. Tā tas ir arī garīgajā valstī. Pirms grēks bija radījis vajadzību, Dievs jau bija sagatavojis dziedināšanas līdzekli. Katra dvēsele, kas padodas kārdināšanai, ir ievainota, pretinieka iedragāta, bet kur ir grēks, tur ir arī Pestītājs. Tas ir Kristus darbs, “sagrauztas sirdis dziedināt, cietuma ļaudīm sludināt atsvabināšanu... salauztos palaist vajā.” (Lūk. 4:18)

Šinī darbā mums jādarbojas līdz. “Ja arī kāds cilvēks ir pienākts kādā pārkāpumā, tad jūs... atgrieziet tādu.” (Gal. 6:1) Vārds, kas šeit tulkots ar “atgrieziet” nozīmē tikpat daudz, kā ievilkta atpakaļ izmežģītu locekli. Cik zīmīga šī līdzība! Tas, kas iekrīt maldos vai grēkā, ir izsists no pareizajām attiecībām pret visu apkārtējo. Viņš var saprast savu maldību un nožēlot, bet viņš pats nevar atveseļoties. Viņš ir apjucis un samulsināts, pārspēts un bez palīga. Viņš jāatgriež, jādziedina un jāatjauno. “Jūs, kas esat garīgi, atgrieziet tādu.” Dziedināt var tikai mīlestība, kas plūst no Kristus sirds. Tikai tas, kurā plūst šī mīlestība kā sula kokā vai asinis miesā, var atjaunot ievainoto dvēseli.

Mīlestības iedarbei ir brīnišķīgs spēks, jo tā ir dievišķīga. “Lēna atbilde, kas “klusina bardzību”, mīlestība, kas ir “lēnprātīga un laipnīga”, mīlestība — iezēla, kas “apsedz grēka pulku.” (Sal. pam. 15:1; 1. Kor. 13:4; 1. Pēt. 4:8) Ja mēs mācītos šo mācību, ar kādu dziedinātāju spēku būtu mūsu dzīve apbalvota! Kā pārvērstos dzīve un kā zeme kļūtu par debess līdzību un priekšizjūtu!

Šīs dārgās mācības var mācīt vienkārši, tā, ka tās var saprast pat mazi bērni. Bērna sirds ir maiga un viegli ietekmējama, bet kad mēs, kas esam vecāki, topam “kā mazi bērni” (Mat. 18:3), kad mēs mācāmies Pestītāja vienkāršību, laipnību un maigo mīlestību, mēs atradīsim, ka tas nav grūti, aizkustināt mazo sirdis un mācīt tiem dziedinātājas mīlestības kalpošanu.

Pilnība redzama Dieva vismazākajos, kā arī lielākajos darbos. Tā pati roka, kas pasaules novietoja telpā, ir roka, kas veido puķes laukā. Apskati zem mikroskopa vismazākos un visparastākos ceļmalas

ziedīņus un ievēro visās viņu sastāvdaļās izmeklēto skaistumu un pilnīgumu. Tā arī vispazemīgākajā liktenī var atrast patiesu diženumu; visparastākie uzdevumi, izpildīti ar sirsnīgu uzticību ir skaisti Dieva acīs. Apzinīga uzmanība pret mazām lietām darīs mūs par Dieva līdzstrādniekiem un atnesīs mums Tā uzslavu, kas visu redz un visu zina.

Varavīksne, kas liecas pāri debesij ar savu gaismas loku, ir zīme mūžīgajai derībai "starp Dievu un visām dzīvām dvasām." (1. Moz. 9:16) Un varavīksne, apvīdama troni augstībā, ir arī Dievā miera derības zīmē Viņa bērniem.

Kā varavīksne mākoņos rodas no saules un lietus apvienošanās, tā varavīksne virs Dieva troņa attēlo Viņa žēlastības apvienošanos ar Viņa taisnību. Grēcīgai, bet grēkus nožēlotājai dvēselei Dievs saka: dzīvo, "jo es esmu atradis salīdzināšanu." (Ijāb. 33:24)

"Jo tas man būs kā Noas ūdeņi, kur Es zvērēju, ka Noas ūdeņiem nebija vairs pārplūst zemi; tāpat Es esmu zvērējis, ka Es par tevi vairs negribu dusmoties, nedz tevi rāt. Jo kalni atkāpsies un pakalni šaubīsies, bet mana žēlastība no tevis neatkāpsies un mana miera derība nešaubīsies, saka Kungs, tavs apžēlotājs." (Jes. 54:9,10)

Arī zvaigznes nes prieka vēsti katram cilvēkam. Tādās stundās, kas nāk pār visiem, kad sirds ir vāja un laužas neatturami virsū kārdināšanas, kad šķēršļi liekas nepārejami un, liekas, ka dzīves mērķi nerasniedzami, tās skaistie apsolījumi kā Sodomas āboli, kur tad vēl atrast tādu iedrošinājumu un pastāvību kā mācībā, ko Dievs mums licis mācīties no zvaigznēm viņu neiztraucējamā riņķojumā?

"Paceļat savas acis uz augšu un skatieties, kas šīs lietas ir radījis un izved viņu pulku pēc skaita? Viņš tos visus sauc pie vārda pēc sava lielā spēka, un viņa stiprums ir tik varens, ka neviena netrūkst. Kāpēc tu saki, Jēkab, un tu, Izraēl, runā: mans ceļš ir priekš Kunga paslēpts un mana tiesa aiziet Dievam garām? Vai tu to nezini, vai tu to neesi dzirdējis? Mūžīgs Dievs ir Kungs, kas zemes galus radījis; Viņš nepiekūst un nenogurst, Viņa prāts ir neizprotams. Viņš piekusušiem dod spēku un vairo stiprumu nespēcīgiem." "Nebīsties, jo Es esmu ar tevi, neatkāpies, jo Es esmu tavs Dievs; Es tevi stiprināju, Es tev arī palīdzu, Es tevi arī turu ar savas taisnības labo roku. Jo Es, Kungs tavs Dievs, satveru tavu labo roku, Es, kas uz tevi saku: nebīsties, Es tev palīdzu." (Jes. 40:26-29; 41:10,13)

Palma, ko dedzina karstā saule; un ko lauza trakojošā smilšu vētra, stāv zaļa, ziedoša un auglīga tuksneša vidū. Viņas saknes baro dzīvi avoti, viņas zaļo kroni redz tālu pāri izdegušajam vientuļajam līdzenumam. Un ceļnieks, kas jau sagatavojies miršanai, skubina savus grīļojošos soļus uz vēso ēnu un dzīvinātāju ūdeni.

Tuksneša koks ir simbols tam, kam pēc Dieva prāta vajadzētu būt Viņa bērnu dzīvei šinī pasaulē. Viņiem ir jāvada nogurušās, nemiera pilnās un bojā ejošās dvēseles pie dzīvā ūdens. Viņiem ir jāvada citi cilvēki pie Tā, kas aicina: "Ja kam slāpst, tas lai nāk pie manis un dzer!" (Jāņa 7:37)

Platā, dziļā upe, kas rada tautām lielceļus satiksmei un ceļojumiem, tiek vērtēta kā pasaulplašs labums, bet kā ir ar mazajām urdziņām, kas palīdz veidot šo vareno straumi? Ja to nebūtu, tad upe izzustu. No tām atkarājas viņas pastāvēšana. Tā arī cilvēkus, kas, aicināti darīt kādus lielus darbus, godina tā, it ka par panākumiem būtu jāpateicas vienīgi viņiem; bet šis panākums prasīja gandrīz neskaitāmu strādnieku uzticīgu līdzdalību — strādnieku, par kuriem pasaule nekā nezina. Neslavēti uz devumi un darbs bez atzinības — tāds ir lielākās daļas pasaules strādnieku liktenis. Un šāds liktenis daudzus piepilda ar neapmierinātību. Tie izjūt, it kā dzīve būtu izšķiesta velti. Bet mazā upīte, kas klusi tek savu ceļu caur birzēm un pļavām, nesdama veselību, auglību un skaistumu, savā ziņā ir tik pat derīga, kā platā upe. Un dodama savu daļu upes dzīvībai, tā palīdz sasniegt to, ko viena pati tā nebūtu nekad varējusi panākt.

Šī mācība ir vajadzīga daudziem. Par daudz dievina talantu, par daudz iekāro stāvokli. Ir pārāk daudzi, kas negrib nekā darīt, ja tos neatzīst par vadītājiem. Pārāk daudzi ir tie, kam jāsaņem slava, vai arī viņi zaudē interesi darbam. Kas mums jāmacās, ir būt uzticīgiem vislabāk izlietot tās iespējas un izdevības, kas mums ir, un apmierināties ar likteni, ko debesis mums nolēmušas.

"Vaicā jel lopiem, tie tev to mācīs, un putniem, apakš debess, tie tev to stāstīs... un jūras zivis tev to

izteiks." "Ej pie skudras... skaties viņas ceļu." "Skataties uz putniņiem." "Ņemat vērā kraukļus!" (Ijāb. 12:7; Sal. pam. 6:6; Mat. 6:26; Lūk. 12:24)

Mums ne tikai bērnam jāstāsta par šiem Dieva radījumiem; dzīvniekiem pašiem jābūt viņa skolotājiem. Skudras māca pacietīgu čaklumu, izturību šķēršļu pārvarēšanā, rūpes par nākotni. Un putni, māca jauko paļaušanās mācību. Mūsu debesu Tēvs gādā par tiem, bet viņiem ir jāmeklē barība, jāceļ ligzdas un jāaudzē savi mazuļi. Katru mirkli tie ir padoti ienaidniekiem, kas meklē tos iznīcināt. Tomēr, cik priecīgi viņi iet pie sava darba! Cik līksmas ir viņu mazās dziesmas!

Cik skaisti dziesminieks apraksta Dieva rūpes par meža radījumiem: "Augstie kalni ir priekš meža kazām, Klintis kalnā āpšiem par patvērumu."

Viņš liek avotiem tecēt starp pakalniem, kur "mīt debess putni, zaros tie dzied." Visi mežu un pakalnu iemītnieki pieder pie Viņa lielās saimes. Viņš "atver savu roku un paēdina visus, kas dzīvo ar labu prātu." (Ps. 104:18,12; 145:16)

Alpu ērgli vētra dažreiz notriec zemē kalnu šaurajās aizās. Negaisa mākoņi apņem šo vareno meža putnu, padebeša tumšās malas šķir to no saulainajiem augstumiem, kur tas ir taisījis savu ligzdu. Viņa pūles izbēgt liekas bez panākumiem. Viņš šaudās šurp un turp, sizdams gaisu ar saviem stiprajiem spārniem, un izsaukdams kalnu atbāsis saviem kliegzieniem. Beidzot ar uzvaras skaņu viņš šaujas uz augšu, pāršķeldams mākoņus, atkal spožajā saules gaismā, un tumsa un vētra ir atkal tālu. zem viņa. Tā arī mēs varam būt apstāti no grūtībām, mazdūšības un tumsas. Mūs apņem viltība, nelaime, netaisnība. Tur ir mākoņi, kurus mēs nevaram izkliedēt. Veltīgi mēs cīnāmies ar apstākļiem. Ir viens un tikai viens ceļš kā izbēgt. Migla un tvaiki gulstas pār zemi; aiz mākoņiem spīd Dieva gaisma. Uz ticības spārniem mēs varam pacelties Viņa klātbūtnes saules gaismā.

Ir daudz mācību, ko tāda kārtā var mācīties. Patstāvību no koka, kas augdams viens klajumā vai kalna nogāzē, laiž savas saknes dziļi zemē un savā zarotā stiprumā spītē vētrām. Agro iespaidu spēku var redzēt pie zarainā, bezveidīgā stumbra, kas kā jauns kociņš ir saliekts un kuru nekāda zemes vara nevar vairs padarīt taisnu. Svētas dzīves noslēpumu var mācīties no ūdens lilijas, kas kāda dūņainā dīķa dibenā starp ūdens zālēm un netīrumiem stiepj lejup savu kātu līdz tīrajām smiltīm apakšā, un, no turienes uzsūkdama dzīvību, paceļ gaismā savus smaržīgos ziedus nevainojamā baltumā.

Tai pašā laikā, kad bērns un jaunatne iegūst no skolotājiem un mācību grāmatām atziņas par faktiem, ļaujiet tiem patstāvīgi rast mācības un izšķirt patiesības.

Kad viņi apstrādā savu dārzu, jautājiet tiem, ko viņi mācās no savu stādu kopšanas. Kad viņi skatās uz skaistu ainavu, jautājiet tiem, kāpēc Dievs tērpj laukus un mežus skaistās un dažādās krāsās? Kāpēc visam nedeva brūnu krāsu? Kad viņi plūc ziedus, ierosiniet viņus pārdomāt, kāpēc Dievs mums uzglabājis puķu — šo Ēdenes izceļotāju — skaistumu. Mācāt tiem ievērot Dieva aizgādības piemērus, kas parādās visur dabā, kā arī visu lietu brīnišķīgo piemērošanu mūsu vajadzībām un laimei. Tikai tas, kas dabā saskata sava Tēva roku darbu, kas zemes bagātībā un skaistumā lasa Tēva rokrakstu — tikai tas mācās no dabas viņas dziļākās mācības, un saņem viņas augstāko kalpošanu. Tikai tas, kas skatās uz tiem, kā uz Dieva domu izteiksmi un Radītāja atklāsmi, var pilnīgi novērtēt kalna un ielejas, upes un jūras skaistumu.

Bībeles rakstnieki lieto daudz piemēru no dabas, un kad mēs novērojam dabas lietas, mēs spēsim Svētā Gara vadībā pilnīgāk izprast Dieva Vārda mācības. Tādā veidā daba kļūst par Dieva Vārda mantnīcas atslēgu.

Bērnus vajadzētu skubināt meklēt dabā lietas, kas paskaidro Bībeles mācības un izsekot Bībeles līdzībām, kas ņemtas no dabas. Viņiem vajadzētu sameklēt dabā un Svētajos Rakstos katru priekšmetu, kas attēlo Kristu un tos, ko Viņš ir lietojis patiesības paskaidrošanai. Tā viņi var iemācīties redzēt Viņu kokā un viņa stādā, lilijā, rozē, saulē un zvaigznē, Viņi mācīsies dzirdēt Viņa balsi putnu dziesmās, koku šalkšanā, pērkona grāvienos un jūras mūzikā. Un katrs priekšmets dabā atkārtos viņiem Kristus dārgās mācības.

Kas tā iepazīnušies ar Kristu, tiem zeme nemūžam nebūs vientuļa un tukša. Tā būs viņu Tēva māja, pildīta ar Tā klātbūtni, kas reiz dzīvoja cilvēku vidū.

5. BĪBELE KĀ AUDZINĀTĀJA

“Kad tu staigā, tad tā tevi pavadīs;
kad tu apgulies, tad tā tevi apsargās un kad tu uzmodies, tad tā ar tevi runās.”

PRĀTA UN GARA KULTŪRA

“Caur atzišanu pildās mantu nami ar visādām dārgām un jaukām mantām.”

Tas ir Dieva likums, ka gan prātam, gan dvēselei spēks iegūstams ar pūlēm. Vingrinājumi ir tie, kas attīsta. Saskaņā ar šo likumu Dievs savā Vārdā ir sagādājis līdzekļus intelektuālai un garīgai attīstībai.

Bībele satur visus tos pamatlikumus, kas cilvēkiem jāsaprot, lai tie būtu derīgi šai, kā arī nākamajai dzīvei. Un šos pamatlikumus visi var saprast.

Neviens, kam gars spēj novērtēt viņas mācības, neizlasīs nevienu vienīgu gabaliņu no Bībeles, bez kā būtu ieguvis no tām dažas derīgas domas. Bet visvērtīgāko Bībeles mācību neiegūst gadījuma rakstura vai saraustītās studijās. Tās lielā patiesības sistēma nav pasniegta tā, ka to var atzīt steidzīgi vai paviršs lasītājs. Daudzas no viņas dārgajām mantām guļ dziļi apraktas, kas iegūstamas vienīgi ar rūpīgu meklēšanu vai neatlaidīgām pūlēm. Patiesības, kas sastāda visu lielo, veselo, ir jāmeklē un jāvāc “maķenīt še, maķenīt te.” (Jes. 28:10)

Kad viņas tā sameklētas un sanestas kopā, tad atgadīsies, ka tās pilnīgi viena otru papildina. Katrs evaņģēlijs ir izskaidrojums citam, katrs pravietojums izskaidrojums citam pravietojumam, katra patiesība kādas citas patiesības turpinājums. Evaņģēlijs dara skaidrus jūdu iekārtas simbolus. Katram pamatlikumam Dieva Vārdā ir sava vieta, katram faktam savs virziens, un visa celtnē uzmetumā un izvedumā liecina par tās autoru. Tādu celtni nevarēja izdomāt un veidot neviens, kā tikai Bezgalīgā prāts.

Izpētot atsevišķās daļas un studējot viņu attiecības, cilvēku prāta augstākās spējas sasniedz vislielāko attīstību. Neviens nevar nodoties šādām studijām, neattīstīdams savu prātu.

Ne vien patiesību atrašanās un sakopošana pastāv Bībeles studiju garīgā vērtība. Tā pastāv arī tajās pūlēs, kas vajadzīgas, lai satvertu sniegtos tematus.

Prāts, kas nodarbojas tikai ar ikdienas lietām, panīkst un tiek vājināts. Ja tam neuzdod nekad izprast lielas un plaši tverošas patiesības, tas pēc kāda laika zaudē spējas augt. Nekas cits nevar būt labāks aizsargs pret šo panīkšanu, un nekas nav labāks attīstības ierosinātājs, kā Dieva Vārda pētīšana kā intelektuālās audzināšanas līdzeklis Bībele sniedz vairāk kā citā kādā grāmata, vai arī visas citas grāmatas kopā. Viņas tematu dziņums, izteiksmes cēlā vienkāršība, viņas tēlu krāšņums atdzīvina vairāk par visu citu un attīsta domas. Nekādas citas studijas nespēj veicināt tādas prāta spējas, kā to dara pūles aptvert Atklāsmes grāmatas apbrīnojamās patiesības. Prāti, kas tādā kārtā vesti sakarā ar Bezgalīgā domām, var tikai kļūt plašāki un pilnīgāki.

Bet vēl lielāka ir Bībeles vara garīgajā attīstīšanā. Cilvēks, radīts satiksmē ar Dievu, var vienīgi šādā satiksmē atrast savu īsto dzīvību un attīstību. Radīts lai atrastu Dievā savu augstāko prieku, viņš nevar atrast neko citu, kas varētu apmierināt viņa sirds ilgas, varētu piepildīt viņa dvēseles izsalkumu un slāpes. Kas ar sirsnīgu un pēc atziņas alkstošu garu pēti Dieva Vārdu, gribēdams izprast tā patiesības, nāks sakarā ar viņa Autoru, un ja vien viņš pats to nevēlēsies, viņa attīstības iespējām nebūs robežu. Ar savu plašo stila un tematu bagātību Bībele sniedz vielu, kas var ieinteresēt katru prātu un aizkustināt katru sirdi. Viņas lapas pusēs atrod visvecāko vēsturi, vispatiesākos dzīves aprakstus, pamatlikumus, ko cilvēcīgā gudrība nekad nav aizsniegusi. Viņa satur visdziļāko filozofiju, visjaukāko, viscēlāko, visjūsmīgāko un visvarenāko dzeju. Nesalīdzināmi augstāk savā vērtībā par cilvēku ražojumiem ir Bībeles raksti, pat ja viņus tā aplūko; bet ar bezgalīgi lielāku nozīmi, ar bezgalīgi lielāku vērtību, ja mēs skatām tos sakarā ar lielo centrālo domu. Aplūkots šīs domas gaismā, katrs temats gūst jaunu nozīmīgumu. Visvienkāršāk izteiktajās patiesībās ir ielikti pamatlūkumi, kas ir tik augsti kā debesis un kas atver mūžību.

Bībeles galvenais temats, ap kuru grupējas visi pārējie visās grāmatās, ir pestīšanas plāns, Dieva līdzības atjaunošana cilvēka dvēselē. Sākot ar pirmo doto cerību Ēdenē izsacītajā spriedumā, līdz pēdējam godības pilnajam apsolījumam Atklāsmes grāmatā: “tie skatīs Viņa vaigu un Viņa vārds būs tiem uz pierēm,” (Atkl. 22:4), katras grāmatas un katras Bībeles rakstu vietas smaguma punkts ir šī brīnišķā temata atklāšana — cilvēka pacelšana — “Dieva spēks, kas mums devis uzvaru caur mūsu

Kungu Jēzu Kristu." (1. Kor. 15:57)

Kas satver šo domu, tā priekšā atveras bezgalīgs pētījumu lauks. Viņam ir atslēga, kas atslēgs visu Dieva Vārda dārgumu krātuvi.

Pestīšanas zinātne ir visu zinātņu zinātne; zinātne, ar ko nodarbojas arī eņģeļi un visas grēkā nekritušo pasaulu būtnes; zinātne, kas saista mūsu Kunga un Pestītāja uzmanību; zinātne, kas ietilpst nodomos, ko izdomājis Bezgalīgā prāts, un "kas mūžiem bijis neizprasts" (Rom. 16:25) Šī zinātne būs Dieva atpestīto pētīšanas priekšmets nebeidzamos laikmetos. Tas ir augstākais pētīšanas priekšmets, ar ko vien cilvēkam iespējams nodarboties. Visvairāk par jebkuru citu studiju tas pacilās dvēseli un atdzīvinās prātu.

"Un tas ir atzīšanas labums, ka gudrība dod dzīvību. tiem, kam tā ir." "Vārdi, ko es jums runāju," saka Jēzus, "ir gars un dzīvība." "Šī ir mūžīgā dzīvība, ka viņi atzīst Tevi, vienīgo patieso Dievu un to, ko Tu esi sūtījis." (Sal. māc. 7:13; Jāņa 6:63; 17:3)

Radītājs spēks, kas izsauca pasauli esamībā ir Dieva Vārds. Šis Vārds dod spēku, tas rada dzīvību. Katra pavēle ir apsolījums; ja griba to pieņemt, ja to uzņem dvēsele, tas atnes sev līdz Bezgalīgā dzīvību. Tas pārveido dabu un atdzemdina dvēselē Dieva līdzību.

Tā sniegtā dzīvība tiek arī līdzīgā kārtā uzturēta. Cilvēks dzīvo no ikkatra vārda, kas iziet no Dieva mutes". (Mt. 4:4) Prāts un dvēsele veidojas no tā, ko tie uzņem. Un tas ir atkarīgs no mums, nolemt, no kā lai tie pārtiek. Katram ir iespējams izvēlēties tematus, kas nodarbinātu domas un izveidotu raksturu. Par katru cilvēciņu būtni, kam pieejami Svētie Raksti, Dievs saka: "Es tam uzrakstīju lielu pulku savu baušļu." "Piesauc mani, tad es tev atbildēšu un tev darišu zināmas lietas un brīnišķas lietas, ko tu nezini." (Hoz. 8:12; Jer. 33:3)

Ar Dieva Vārdu rokā katrai cilvēciņai būtnei, kāds arī nebūtu viņas dzīves liktenis, var turēt tādu sadraudzību, kādu viņš izvēlas. Bībeles lapaš pusēs viņš var sarunāties ar cilvēces viscēlākajiem un vislabākajiem gariem, un var klausīties Mūžīgā balsī, kad Viņš runā uz cilvēkiem. Kad viņi pēti un pārdomā tematus, kuros "arī eņģeļi kāro ieskatīties" (1. Pēt. 1:12), viņi var staigāt debesu Mācītāja pēdās, klausīties Viņa vārdus, ko Viņš mācīja kalnā, ielejā un pie jūras. Viņš var dzīvot šinī pasaulē debesu atmosfērā, sniegdams šīs zemes bēdīgajiem un kārdinātiem cerību domas un ilgas pēc svētuma, pats nākdams ciešākā un arvien ciešākā sadraudzībā ar Neredzamo, līdzīgi tam vīram, kas vecos laikos staigāja ar Dievu, nākdams arvien tuvāk mūžīgās pasaules sliksnim, kamēr vārti atvērsies, un viņš tur ieies. Viņš nejutīsies kā svešinieks. Balsis, kas viņu apsveiks, ir to svēto balsis, kas neredzami šinī pasaulē bija viņa biedri — balsis, ko viņi šeit mācījušies pazīt un mīlēt. Kas caur Dieva Vārdu ir dzīvojis sadraudzībā ar debesīm, jutīsies debesu sabiedrībā kā mājās.

ZINĀTNE UN BĪBELE

"Kas neatzītu iekš visa tā,
ka Kunga roka to visu ir darījusi?"

Kad nu dabas grāmata un atklāsmes grāmata nes viena un tā paša Varenā gara zīmogu, viņas nevar citādi kā runāt saskanīgi. Ar dažādām metodēm un dažādās valodās viņas liecina tās pašas lielās patiesības. Zinātne vienmēr atklāj jaunus trūkumus, bet viņa savos pētījumos nesniedz neko tādu, kas pareizi saprasts runātu pretī dievišķīgajai atklāsmei. Dabas grāmata un rakstītais vārds viens otru apgaismo. Tie iepazīstina mūs ar Dievu, mācīdami mums kaut ko par likumiem, caur kuriem Viņš darbojas.

Secinājumi, kas maldīgi darināti no dabā novērotiem faktiem, tomēr ir veduši pie šķietamas pretrunas starp zinātni un atklāsmi; un pūloties atjaunot saskaņu ir tikuši pieņemti tādi Svēto Rakstu izskaidrojumi, kas izrok pamatus un iznīcina Dieva Vārda spēku. Ir radušās domas, ka ģeoloģija runā pretī Mozus radīšanas pārskata burtiskajam izskaidrojumam. Apgalvoja, ka zemes attīstība no haosa prasījusi miljonus gadus; un lai piemērotu Bībeli šai šķietamai zinātnes atklāsmei, pieņēma, ka radīšanas dienas esot bijušas ļoti gari, nenoteikti laikmeti, kas sniedzās tūkstoš vai pat miljonus gadu.

Šāds slēdziens ir pilnīgi nedibināts. Bībeles pārskats ir saskaņa ar sevi un arī ar dabas mācību. Par pirmo dienu, pavadītu radīšanas darbā, ir dots pārskats; "Un tapa vakars, un tapa rīts, pirmā diena." (1. Moz. 1:5) Un tas ir sacīts par katru no pirmās radīšanas nedēļas sešām dienām. Inspirācija ziņo, ka katrs no šiem periodiem ir bijis diena, kas sastāvēja no vakara un rīta, līdzīgi katrai citai dienai kopš tā laika. Par pašu radīšanas darbu dievišķīgā liecība skan: "Kad Viņš runā, tad notiek; kad Viņš

pavēl, tad stāv." (Ps. 33:9) Viņam, kas tā varēja izsaukt esamībā neskaitāmas pasaules, cik ilgs laiks būtu bijis vajadzīgs, zemes attīstīšanai no haosa? Lai izskaidrotu Viņa darbus, vai tad mums ir jādara pārestība Viņa vārdam?

Ir patiesība, ka zemē atrastās atliekas liecina par daudz lielāku, nekā tagad pazīstamu cilvēku, dzīvnieku un augu eksistenci. Tos uzskata par pierādījumiem, ka augi un dzīvā daba ir eksistējuši agrāk par Mozus ziņojumā uzrādīto laiku. Bet attiecībā uz šīm lietām Bībeles ziņojums sniedz pietiekošu paskaidrojumu. Pirms plūdiem augu un dzīvnieku attīstība bija nesalīdzināmi augstāka par to, kuru mēs pazīstam vēlāk. Plūdos zemes virsma tika salauzta, notika ievērojamas pārmaiņas un zemes garozas jaunajās formācijās tika uzglabātas daudzas liecības par agrāko dzīvi. Plūdu laikā zemē apraktie un kops tā laika oglēs pārvērstie milzīgie meži izveidoja tos plašos ogļu laukus un deva tos naftas krājumus, kas šodien kalpo mūsu ērtībām un labklājībai. Šīs lietas, izceltas dienas gaismā, pieder pie daudzajiem lieciniekiem, kas mēmi liecina par Dieva Vārda patiesību.

Zemes izcelšanas teorijai ir radniecīga tā teorija, kas runā par radības kroņa izcelšanos uz augšu ejošā līnijā no dīgļiem, mīkstmiešiem un četrkājainiem.

Kad aplūko pētīšanas iespējas, cik īsa tad ir cilvēka dzīve, cik aprobežota darbības sfēra, cik šaurs viņa redzes aploks, cik biežas un lielas kļūdas viņa slēdzienos, sevišķi, kas attiecas uz notikumiem, kas domāti kā pirms Bībelisko laiku notikumi. Cik bieži zinātnes pieņemtās teorijas tiek revidētas vai pavisam atmestas; ar kādu ātrumu zemes attīstības pieņemtie periodi laiku pa laikam tiek par miljoniem gadu palielināti vai pamazināti un kā no dažādiem zinātniekiem pārstāvētās teorijas runā viena otrai pretī. Visu to ievērojot, vai lai mēs, par priekštiesību novest savu izcelšanos no dīgļiem, mīkstmiešiem un pērtiņiem esam gatavi atmest Svēto Rakstu izteicienu, kas tik varens savā vienkāršībā; "Dievs radīja cilvēku pēc sava ģimja, pēc Dieva ģimja Viņš to radīja." (1. Moz. 1:27) Vai lai mēs atmetam to ziņojumu par ciltsrakstu, kas lepnāks par katru, ko vērtē pie karaļu galmiem "tas Ādama dēls, tas Dieva." (Lūk. 3:38)

Pareizi saprastas zinātnes atklāsmes un dzīves pieredzējumi ir saskaņā ar Svēto Rakstu liecību par pastāvīgo Dieva darbību dabā.

Nehemijas uzrakstītajā Slavās dziesmā levīti dziedāja: "Tu esi tas vienīgais Kungs, Tu esi darījis debesis un debesu debesis un visu viņu spēku, zemi un visu, kas zemes virsū, jūru un visu, kas iekš tās, un Tu dari šo visu dzīvu un debesu spēks klanās Tavā priekšā." (Neh. 9:6)

Kas attiecas uz šo zemi, tad Svētie Raksti paziņo radīšanas darbu par pabeigtu. "Darbi kopš pasaules radīšanas bija padarīti." (Ebr. 4:3) Bet Dieva spēks vēl arvien izpaužas Viņa radīto lietu uzturēšanā. Ne tāpēc pulss sit un elpa seko elpai, kā reizi iekustināts mehānisms turpina darboties caur pašam piemītošo enerģiju. Katrs elpas vilciens, katrs sirds puksts ir liecība par Tā gādību, kurā mēs dzīvojam, kustam un esam, No vismazākā kukaiņš līdz cilvēkam, katra dzīva radība ir atkarīga no Viņa aizgādības.

"Tie visi uz Tevi gaida...

Kad Tu tiem dod, tie salasa;

Kad Tu savu roku atveri, tad tie ar labumu top paēdināti.

Kad Tu apslēpi savu vaigu, tad tie iztrūkstas,

Kad Tu atņem viņiem dvasi, tad tie mirst

Un paliek atkal par pīšļiem.

Tu sūti savu Garu, tad tie top radīti,

Un Tu atjauno zemes ģīmi." (Ps. 104:27-30)

"Viņš zvaigžņu debesi gaisā izplētis

Un zemi piekāris, kur nekas.

Viņš saņem ūdeni savos mākoņos,

Un padebeši apakš viņa nesaplīst...

Viņš ap ūdeņiem ir licis ežu,

Līdz kur gaisma un tumsa šķiras."

"Debesu pīlāri trīc un

Iztrūcinājās no Viņa draudiem.

Caur Viņa ziņu augstie viņi tiek sašķelti...

Caur Viņa vēju debess paliek skaidra.

Redzi, tā ir Viņa ceļu maliņa,

Un kāda lēna balss tikai, ko samanām;

Kas Viņa varas pērkonī varētu dzirdēt?" (Ijāb. 26:714)

"Kunga ceļš ir viesulī un vētrā,
Un padebasis ir Viņa kāju pīšļi." (Nah. 1:3)

Varenais spēks, kas strāvo cauri visai dabai un uztur visas lietas, nav, kā daži zinātnieki apgalvo, tikai kāds visu piepildītājs princips, kāda darbīga enerģija. Dievs ir gars, tomēr Viņš ir personīga būtne, jo cilvēks radīts pēc Viņa līdzības. Dievs ir atklājis sevi kā personīgu būtni savā Dēlā. Jēzus, Tēva godības atspīdums "un Viņa būtības attēls" staigāja zemes virsū cilvēka veidā. Viņš nāca pasaulē kā personīgs Pestītājs. Kā personīgs Pestītājs Viņš ir uzbraucis augstībā. Kā personīgs Pestītājs Viņš mūs aizstāv debesu pagalmos. Mūsu dēļ Viņš kalpo Dieva troņa priekšā "kā cilvēka Dēls."

Apustulis Pāvils, rakstīdams Svētā Gara ietekmē, saka par Kristu: "Viss radīts caur Viņu un uz Viņu. Bet Viņš pats ir pirms visa, un viss pastāv Viņā." Roka, kas uztur pasauli telpā, roka, kas vada visas lietas visā Dieva Universā viņu pareizajā kārtībā un nerimtajā kustībā ir roka, kas tika pienaglota pie krusta par mums.

Dieva varenība mums ir neaptverama. "Kunga godības krēsls ir debesīs" (Ps. 11:4), tomēr caur savu Svēto Garu Viņš ir visur klātesošs. Viņš pazīst labi savu roku darbu un personīgi par to interesējas.

"Kas ir tāds, kā tas Kungs, mūsu Dievs, kas dzīvo augstībā, Kas pats zemojas, lai redzētu lietas, kas ir debesīs un virs zemes!"

"Kur man būs aiziet no tava Gara,
Un kur man būs bēgt no tava vaiga?
Ja es kāptu debesīs, tad tur Tu esi,
Ja es nogultos ellē, redzi, tur Tu arīdzan esi."
"Ja es ņemtu ausekļa spārnus
Un paliktu jūras galā,
Tad ir tur Tava roka mani vadīs,
Un Tava labā roka mani turēs." (Ps. 113:5,6) – (angļu tulk. 139:710)

"Tu zini manu sēdēšanu un ceļšanos,
Tu proti manas domas no tālienes.
Lai es eimu, lai guļu, tu esi ap mani, Un tev zināmi visi mani ceļi...
Tu apņem mani no visām pusēm,
Un turi savu roku pār mani.
Šī atzišana man ir visai brīnišķīga
Un augsta, es to nevaru izprast." (Ps. 139:26)

Tas bija visu lietu Radītājs, kas iekārtoja brīnišķīgo līdzekļu piemērošanos mērķim, vajadzības saskaņā ar devumu; Viņš bija tas, kas fiziskajā pasaulē gādāja par to, lai katra vēlēšanās tiktu piepildīta. Viņš bija tas, kas radīja cilvēka dvēseli ar tās spējām atzīt un mīlēt. Un tas nav Viņa būtībā atstāt dvēseles vajadzības neievērotas. Nekāds netverams princips, nekāds bezpersonisks gars vai tikai kāds neskaidrs jēdziens nevar apmierināt cilvēka būtnes vajadzības un ilgas šinī dzīvē, kas ir cīņa ar grēku, sāpēm un bēdām. Nepietiek ticēt likumam un spēkam, lietām kas nevar iežēloties, un kas nekad nedzird palīgā saucienus. Mums nepieciešami zināt par kādu visspēcīgu roku, kas mūs paceļ, un par kādu mūžīgu draugu, kas par mums iežēlojas. Mums nepieciešami satvert roku, kas ir silta, un sirdi, kas ir maiguma pilna. Un tieši tāds Dievs ir atklājies savā Vārdā.

Kas visdziļāk izpētī dabas noslēpumus, tas vispilnīgāk atzīs savu paša nezināšanu un vājumu. Viņš atzīs, ka ir dziļumi un augstumi, ko viņš nevar sasniegt, noslēpumi, kuros viņš nevar iespiesties, plaši viņa priekšā patiesības lauki, kurus viņš nevar izpētīt. Ar Ņūtonu viņš būs gatavs sacīt; "Es pats sev izliekos kā bērns jūrmalā, kas atrod oļus un gliemežu vāciņus, kamēr lielais patiesības okeāns guļ manā priekšā neatklāts."

Visnopietnākais zinātnes pētītājs spiests atzīt dabā mūžīgā spēka darbošanos. Bet cilvēka neatbalstītajam prātam dabas mācības nevar parādīties citādas, kā maldīgas un pievilošas. Tikai atklāsmes gaismā to var pareizi izlasīt. "Jo ticībā mēs noprotam." (Ebr. 11:3)

"Iesākumā Dievs" (1. Moz. 1:1), vienīgi šeit var gars sava dedzīgajā jautāšanā atrast dusu, laizdamies kā balodis uz šķirsta. Augšā, apakšā, viņpus mīt Bezgalīgā mīlestība, kas darbojas visās lietās "darīt pilnīgus visus labā prātā." (2. Tes. 1:11)

"Viņa neredzamās īpašības, tiklab viņa mūžīgā vara kā viņa dievišķība, kopš pasaules radīšanas gara

acīm saskatāmas viņa darbos...” (Rom. 1:20) Bet Viņa liecību var saprast vienīgi ar dievišķīgā Skolotāja palīdzību. “Jo kurš cilvēks zina, kas ir cilvēkā, kā vien cilvēka gars, kas ir viņā? Tāpat arī neviens nespēj izprast to, kas ir Dievā, kā vien Dieva gars.” (1. Kor. 2:11)

“Bet kad nāks Viņš, Patiesības Gars, tas jūs vadīs visā patiesībā.” (Jāņa 16:13) Tikai ar šī Gara palīdzību, kas sākumā “lidinājās pa ūdeņu virsu,” ar to vārdu, ar kuru visas lietas radītas, caur “patieso Gaismu, kas nāca pasaulē, kas apgaismoja ikvienu cilvēku,” zinātnes liecību var pareizi iztulkot. Tikai tā vadībā var atzīt dziļākās patiesības.

Tikai Visuzinātāja vadībā mēs, Viņa darbus pētīdami, varam domāt Viņa domas.

PAMATLIKUMI UN METODES VEIKALNIECISKAJĀ DZĪVĒ

“Taisnais ir skaidrs savā darbā.”

Nav nevienas ar likumu atļautas veikalnieciskas nozares, kurai Bībele nesniegtu sevišķu sagatavošanos. Viņas čakluma, godīguma, taupības, mērenības un skaidrības pamatlikumi ir visu patieso panākumu noslēpums. Šie pamatlikumi, kas izteikti Salamana pamācībās, sastāda praktiskās gudrības krājumu, kur vēl tirgotājs, amatnieks, katra darba nozares vadītājs var atrast labākus pamatlikumus sev un saviem darbiniekiem, kā tos, kas izteikti šajos gudrā vīra vārdos:

“Ja tu vīru redzi, kas tikuši savu darbu dara, tas stāvēs ķēniņu priekšā un nestāvēs šādu tādu laužu priekšā.” (Sal. pam. 22:29)

“Kur sviedriem strādā, tur kas atliek; bet kur vārdi vien, tur trūcība.” (Sal. pam. 14:23)

“Sliņķa dvēsele iekāro, — bet nekā; bet čaklo dvēsele dabū pa pilnam.” (Sal. pam. 13:4)

“Jo dzērājs un rijējs panīks, un paģiras vilks skrandas mugurā.” (Sal. pam. 23:21)

“Mēlnesis apkārt līdzams, izplāpā noslēpumus; tāpēc tu netinies ar to, kas savu muti nesavalda.” (Sal. pam. 20:19)

“Kas savu muti valda, tam ir samaņa;” bet “kas vien ģeķis, iemaisās.” (Sal. pam. 17:27; 20:3)

“Uz bezdievīgo tekas nenāc un uz Jauno ceļu neej”; “vai uz kvēlainām oglēm var iet un nesadedzinātu kājas?” (Sal. pam. 4:14; 6:28)

“Kas draudzējas ar gudriem, tas taps gudrs; bet kas ģeķiem ir biedrs, tiks postā.” (Sal. pam. 13:20)

Viss mūsu pienākumu loks citam pret citu ir izteikts šajos Kristus vārdos: “Tad nu visu, ko jūs gribat, lai cilvēki jums dara, tāpat darait arī jūs viņiem.” (Mat. 7:12)

Cik dažs labs cilvēks būtu varējis izbēgt finansiālām neveiksmēm un bankrotam, ja viņš būtu ņēmis vērā tik bieži atkārtoto un uzsvērto Svēto Rakstu biedinājumu:

“Bet kas dzenas bagāts palikt, nebūs nenoziedzīgs.” (Sal. pam. 28:20)

“Manta vēja grābeklim iet mazumā, bet kas rokā sakrāj, tas to vairo.” (Sal. pam. 13:11)

“Kas mantu ar meliem krāj, tas ir tikpat kā zūdoša elpa tiem, kas nāvi meklē.” (Sal. pam. 21:6)

“Kas aizņemas ir aizdevēja kalps.” (Sal. pam. 22:7; 11:15)

“Kas par svešu galvo, tam būs bēdu gan; bet kas galvošanu ienīst, tas paliek mierā.” (Sal. pam. 11:15)

“Neatcel vecas robežas un nenāc uz bāriņu tīrumiem; jo viņu atriebējs ir varens, tas iztiesās viņu tiesu pret tevi.” “Kas no nabaga plēš, savu mantu vairo, tas to atkal dos bagātam līdz pat trūcībai”. “Kas bedri rok, tas tanī iekritīs un kas akmeni veļ, uz to tas atvelsies.” (Sal. pam. 23:10,11; 22:16; 26:27)

Tie ir pamatlikumi ar kuriem saistās gan laicīgās sabiedrības, gan arī reliģiskās organizācijas labklājība. Tie ir pamatlikumi, kas nodrošina īpašumu un dzīvību. Par visu, kas dara iespējamu

uzticību un sadarbību, pasaulei jāpateicas Dieva likumam, kā tas uzrakstīts Viņa Vārdā un kam var vēl arvien izsekot pa bieži tumšām un izdzisušām pēdām cilvēku sirdīs.

Dziesminieka vārdi "Tavas muts bauslība man ir labāka nekā tūkstoši zelta un sudraba" (Ps. 119:72), izsaka, kas ir patiesss ne vien no reliģiskā viedokļa. Tie izsaka absolūtu patiesību, tādu, kas ir atzīta veikalnieciskajā pasaulē. Pat šinī kaislīgajā naudas saraušanas laikmetā, kad ir tik liela konkurence un tik nesaudzīgi paņēmieni, tomēr plaši atzīst to, ka jaunam cilvēkam, kas iesāk dzīvi, čaklums, atturība, skaidrība un taupība sastāda labāku kapitālu nekā kaut kāda naudas summa.

Bet pat no tiem, kas saprot šo īpašību vērtīgumu un apliecina Bībeli kā viņu avotu, ir tikai nedaudzi, kas atzīst tos pamatlikumus, no kuriem viņi atkarīgi.

Dieva īpašuma tiesību atzīšana ir tā, kas guļ veikalnieciskā godīguma un patiesu sekmju pamatos. Viņš kā visu lietu Radītājs ir arī to pirmīpašnieks. Mēs esam Viņa nama turētāji. Viss mums piederošais, ir Viņa uzticēts, lai to izlietotu saskaņā ar Viņa norādījumiem.

Šis pienākums gulstas uz katru cilvēcisku būti, un tas attiecas uz visu cilvēka darbības sfēru. Vai nu mēs to atzīstam vai nē, mēs esam nama turētāji, no Dieva apgādāti ar dāvanām un spējām, likti pasaulē darīt Viņa mums nozīmēto darbu.

Katram cilvēkam ir dots "savs darbs" (Mark. 13:34) — darbs, kas piemērots viņa spējām, darbs, kas nesīs viņam pašam un viņa tuvākiem vislielāko labumu, un Dievam vislielāko godu.

Tā mūsu nodarbošanās ir daļa no lielā Dieva plāna, un tik ilgi, kamēr to izved saskaņā ar Viņa prātu, Dievs pats ir atbildīgs par iznākumu. Kā "Dieva darba biedriem" (1. Kor. 3:9), mums pienākas uzticīgi izpildīt Viņa norādījumus, tāpēc zūdišanās ir nevietā. Nepieciešams čaklums un uzticība, rūpība, taupība un apdomība. Katra spēja jāattīsta līdz viņas augstākai pakāpei. Tomēr jāpaļaujas ne uz mūsu puļļu labiem panākumiem, bet gan uz Dieva apsoliījumiem. Vārdam, kas paēdināja Izraēli tuksnesī un uzturēja Eliju bada laikā, ir šodien tas pats spēks. "Tāpēc jums nebūs zūdieties un sacīt: ko ēdīsim, vai: ko dzersim? (..) Dzenaties pa priekšu pēc Dieva valstības un pēc Viņa taisnības, tad jums visas šās lietas taps piemestas." (Mat. 6:31-33)

Kas dod cilvēkiem iespēju iegūt bagātību, Tas katru dāvanu savienojis ar pienākumu.

"No namturiem galvenokārt prasa, ka tie būtu uzticami." (1. Kor. 4:2) Ja godīgums ir veikalnieciskās dzīves pamatlikums, vai tad mums nevajadzētu atzīt savu atkarību no Dieva — to pienākumu, kas guļ visu citu pamatā?

Mūsu nama turētāju stāvoklis uzliek mums pienākumus ne vien pret Dievu, bet arī pret cilvēkiem. Atpestītāja bezgalīgajai mīlestībai katra cilvēka būtne ir parādā par visām dzīves dāvanām. Pārīka, apģērbs un pajumte, miesa, saprašana un dvēsele — viss ir atpirkts Viņa asinīm, Un caur šo cēlušos pateicības un kalpošanas parādu Kristus mūs savienojis ar citiem cilvēkiem. Viņš mums pavēl: "Kalpojiet cits citam mīlestībā." (Gal. 5:13) "Ko jūs darījuši vienam no šiem maniem vismazākajiem brāļiem, to jūs esat man darījuši." (Mat. 25:40)

Pāvils vēstī; "Tiklab grieķiem kā ne grieķiem, mācītiem kā nemācītiem esmu parādnieks." (Rom 1:14) Tā arī mēs. Viss tas, ar ko mūsu dzīvē ir svētīta pāri citu dzīvei, mums uzliek pienākumu pret katru cilvēku, kuram mēs varam darīt ko labu.

Šis patiesības der tikpat daudz veikala telpai, kā privātai dzīvei. Mantas, ar kurām mēs rīkojamies, nepieder mums pašiem, — šo faktu nekad nesodītu nevar izlaist no acīm. Mēs esam tikai nama turētāji, un no mūsu pienākumu pildīšanas pret Dievu un cilvēkiem ir atkarīgs mūsu pašu liktenis, kā arī mūsu tuvāku labklājība šinī un nākamajā dzīvē.

"Cits izkaisa, un tam vēl krājas, un cits taupa pārlietu, bet tik uz trūcību." "Met savu maizi ūdenī, ar laiku tu to atdabūsi." "Tā dvēsele, kas svētī, tiks trekna, un kas dzirdina, tas atkal taps dzirdināts."

(Sal. pam. 11:24,25; Sal. māc. 11:1)

“Nedzenies bagāts tapt... Vai tu savām acīm ļausi laisties, kur nav nekā? Jo tas tiešam ņemsies spārnus, kā ērglis, kas pret debesi skrien.” (Sal. pam. 23:4,5)

“Dodiet, tad jums taps dots, pilnu, saspaidītu, sakratītu un pārpārim ejošu mēru jums iedos jūsu klēpī; jo ar to mēru, ar ko jūs mērojat, jums atmēros.” (Lūk. 6:38)

“Godā Kungu no savas mantas un no visa sava ienākuma pirmajiem; tad tavi šķūņi pildīsies ar pilnību un tavi vīna spaidi plūdīs no jauna vīna.” (Sal. pam. 3:9,10)

“Ja jūs manos likumos staigāsit un manas pavēles turēsit un tās darīsiet, tad es jums došu lietu savā laikā, un zeme dos savu labību, un koki laukā dos savus augļus. Un kušanas laiks sniegsies līdz vīna lasīšanai, un vīna lasīšana līdz sējamam laikam, un jūs ēdīsiet savu maizi un būsiet paēduši un dzīvosiet mierīgi savā zemē, Es došu mieru zemei... un nebūs kas biedina.” (3. Moz. 26:36)

“Mācieties labu darīt, meklējat tiesu, atgriezāt varas darītāju, izdodiet bāriņam tiesu, aizstāviet atraitni.” “Svētīgs tas, kas nabagu apgādā, to tas Kungs izglābs Jaunā dienā. Tas Kungs to pasargās un uzturēs pie dzīvības, viņš tam liks labi klāties virs zemes un to nenodos viņa ienaidnieka prātam.” “Kas par nabagu apžēlojas, tas aizdod tam Kungam, un tam tas atmaksās viņa labdarīšanu.” (Jes. 1:17; Ps. 41:2,3; Sal. pam. 19:17)

Kas tā krāj, tas nodrošina sev dubultu mantu. Līdzās gudri pavairotai laicīgai mantai, kas viņam tomēr jāatstāj, viņš ir sakrājis bagātības mūžībai — to rakstura bagātību, kas ir visvērtīgākais ieguvums, tiklab zemes virsū kā arī debesis.

“Tas Kungs zina sirdsskaidro dienas un viņu manta paliks mūžīgi. Bēdu laikā tie netaps kaunā un bada laikā tie taps paēdināti,” (Ps. 37:18,19)

“Kas taisnībā staigā un runā patiesību, kas netaisnu peļņu ienīst, kas savas rokas sarga no dāvanu ņemšanas, kas savas ausis aizbāž neklausīties uz asins padomu, kas savas acis aizdara nelūkot uz jaunu, tas dzīvos augstībā... viņam būs sava maize, ūdens viņam nepietrūks. Tavas acis redzēs ķēniņu viņa skaistumā. Tās redzēs plašu zemi.” (Jes. 33:15-17)

Dievs savā vārdā mums rādījis kādu laimīgu vīru — viru, kā dzīve vārda īstākajā nozīmē bija panākumu pilna, vīru, par kuru priecājās un ko cienīja debesis un zeme. Ījabs par saviem piedzīvojumiem saka:

“Kā es biju savās jaunības dienās, kad Dievs mājāja pār manu dzīvokli.

Kad tas Visuvarenais bija ar mani un mani bērni man apkārt;

Kad savus soļus mazgāju krējumā,

Un akmeņa kalni man izlēja eļļas upes,

Kad es pa vārtiem iegāju pilsētā,

Kad savu krēslu noliku uz tirgus:

Tad jauneklīgi mani redzot stājās pie malas,

Un sirmgalvji pacēlās un palika stāvot

Virsnieki mitējās runāt

Un lika savu roku uz muti,

Lielkungu balss apklusā...”

“Jo kura auss mani dzirdēja, tā teica mani laimīgu;

Un kura acs mani redzēja, tā deva man liecību;

Jo es izglābu nabagu, kas brēca un

Bāriņu, kam nebija palīgu.”

“Svētība no tā, kas ietu boja, nāca pār mani

Un atraitņu sirdi es iepriecināju,

Es apģērbos ar taisnību, un tā mani aptērpa

Mana krietnība bija kā mētelis un kā ķēniņa cepure.

Es biju aklam acs,

Un biju tizlam kāja.

Nabagiem es biju par tēvu,

Un nezināma sūdzību es izjautāju.”

“Svešiniekam nebija jāpaliek pa nakti ārā,

Savas durvis es atdarīju pret ceļa pusi.”

“Uz mani klausījās un gaidīja...

Un mana vaiga gaišumu tie neskumdināja.

Es tiem biju ceļa rādītājs un sēdēju goda vietā,

Un mājoju kā ķēniņš starp saviem pulkiem

Kā noskumušu iepriecinātājs.” (Ijāb. 29:416; 31:32; 29:21-25)

“Tā Kunga svētība dara bagātu, un rūpes tur nekā nepieliek.” “Bagātība un gods ir pie manis, paliekama manta un taisnība,” (Sal pam. 10:22; 8:18), pasludina mūžīgā gudrība.

Bībele rāda arī kādas ir sekas, ja atkāpjamiem no pareiziem pamatlikumiem mūsu rīcībā pret Dievu un vienam pret otru. Tiem, kam Viņš uzticējis savas dāvanas, bet kas ir vienaldzīgi pret Viņa noteikumiem, Dievs saka:

“Nemat vērā savus ceļus. Jūs sējat daudz un pļaujāt maz, jūs ēdat, bet nepaēdat, jūs dzerat, bet nepadzerat, jūs ņērbjaties, bet jums nepaliek silti, un algādzis pelna algu cauram makam... Jūs gan gaidāt daudz, bet redzi jūs dabūjat maz, un jebšu jūs to esat mājās pārnesuši, taču to es izputināju.”

“Kas gāja pie labības kopas no divdesmit pūriem, tad tur bija tikai desmit, bet kad viņš gāja pie vīna spaidā un gribēja smelt piecdesmit mērus, tad bija tikai divdesmit.” “Kāpēc tā? saka Kungs Cebaot. Mana nama labad, kas stāv postā.” “Vai gan cilvēks Dievu var apkrāpt, kā jūs mani apkrāpjat? Un jūs sakāt: kā mēs tevi apkrāpjam? Ar desmito un ar cilājamo upuri.” “Tādēļ debess aiztur jums rasu, un zeme aiztur savus augļus,” (Hag. 1:59; 2:17; 1:10; Mal. 3:8)

“Tādēļ, ka jūs apbēdināji nabagu... jūs gan esiet uztaisījuši namus no cirstiem akmeņiem, bet jūs tajos nedzīvosiet, jūs esat stādījuši diženus vīna dārzus, bet viņu vīnu jūs nedziersiet.” “Tas Kungs sūtīs pār tevi lāstu, bailes un briesmas pie ikviena darba, pie kā tu savu roku pieliksi.” “Tavi dēli un tavas meitas taps nodotas citai tautai... ka tavas acis to redzēs un pēc viņiem ikdienas īgs, bet tavā rokā spēka nebūs.” (Am. 5:11; 5. Moz. 28:20,32)

“Kas bagātību sakrāj, bet ne ar taisnību, pusemūžā viņam tā jāatstāj, un galā viņš ir ģeķis.” (Jer. 17:11)

Neredzami revidenti — tā kalpotāji, kas nekad neslēdz kompromisu ar netaisnību, kas ļaunumu nekad neatstāj neievērotu, kas nekad nemīkstina nepareizību, pārbauda katra veikala pārskatu, katra darījuma sīkumus.

“Kad tu redzi, ka nabagu apspiež kādā valstī un atrauj tiesu un taisnību, tad nebrīnies... Visuaugstākais ir pār tiem visiem.” “Tumsas nav, nedz nāves ēnas, kur ļauna darītāji varētu slēpties.” (Sal. māc. 5:7; Ijāb. 34:22)

“Tie paceļas ar savu muti līdz debesīm... un tie saka: Kā Dievs zinās? Un vai Visuaugstākais ir zinātājs?” “To tu dari un kad es ciešu klusu, tad tu domā, ka es tāds pat esmu, kā tu; bet es tevi pārmācīšu, un es tev to turēšu priekš acīm.” (Ps. 73:911; 50:22)

“Un es savas acis atkal pacēlu un skatījos, un redzi, satīta grāmata skrēja... Šis ir tas lāsts, kas iziet pa visu zemes virsu, jo ikkatrs, kas zog, pēc tā taps izdeldēts no šejienes, un ikkatrs, kas nepareizi zvēr, pēc tā taps izdeldēts no šejienes. Es to izlaižu, saka Kungs Cebaots, un lāstam būs iet zagļa namā, un tā namā, kas pie mana vārda nepatiesi zvēr, un tas piemājos viņa namā un to nobeigs ar viņa baļķiem un akmeņiem.” (Cah. 5:14)

Dieva likums nosoda katru ļauna darītāju. Viņš var neņemt vērā šo balsi, viņš var apslāpēt tās bēdinājumu, bet veltīgi. Tā viņam seko. Tā liek sevi sadzirdēt. Tā iznīcina viņa mieru. Ja to neklausā, tā seko viņam līdz kapam. Tā liecina pret viņu tiesā. Kā neizdzēšama uguns tā beidzot aprij viņa dvēseli un miesu.

“Jo, ko tas cilvēkam palīdz, ka viņš iemanto visu pasauli un zaudē savu dvēseli? Jeb ko cilvēks var dot par savas dvēseles atpirkšanu?” (Mark. 8:36,37).

Tas ir jautājums, kas prasa pārdomāšanu no vecākiem, katra skolotāja, katra skolnieka — no katra cilvēka, vai tas ir jauns, vai vecs. Nevienš veikala vai dzīves plāns nevar būt pareizs vai pilnīgs, ja tas ietver tikai šīs tagadējās dzīves īsos gadus, un neko nesagādā nebeidzamai nākotnei. Mācāt jaunatni ieslēgt savos aprēķinos mūžību. Tai jā māca izvēlēties pamatlikumus un dzīties pēc pastāvīgas mantas, sakrāt sev "neizsīkstošu mantu. debesīs, kur zagļi nevar piekļūt, un ko kodes nevar maitāt", darīt sev draugus "ar netaisno mamonu, lai kad viņa vairs nav, tie jūs uzņems mūžīgajos mājokļos." (Lūk. 12:33; 16:9)

Visi, kas to dara, vislabāk sagatavojas šai dzīvei pasaulē. Nevienš nevar sakrāt mantas debesīs neatradis, ka viņa dzīve tai pašā laikā zemes virsū kļūst bagātāka un cēlāka.

"Dievbijība der visās lietās, jo tai ir tagadējās un nākamās dzīves apsolījums." (1.Tim. 4:8)

BĪBELES DZĪVES APRAKSTI

"Kas ar ticību Valstis 'ir uzvarējuši, taisnus darbus darījuši, pārvarējuši nespēku."

Nevienai Bībeles daļai kā audzinātājai nav lielākas vērtības kā viņas dzīves aprakstiem. Šie dzīves apraksti atšķiras no visiem citiem ar to, ka viņi attiecībā pret dzīvi ir pilnīgi patiesi. Aprobežotajam prātam nav iespējams visās lietās pareizi iztulkot citu darbību. Nevienš cits, kā tikai tas, kas lasa sirdīs, kas pazīst dzīni un darbības slepenos avotus, var ar pilnīgu patiesīgumu zīmēt raksturu, vai arī sniegt kādas cilvēka dzīves patiesu gleznu. Vienīgi Dieva Vārdā varam atrast šādu raksturojumu.

Nevienu patiesību Bībele nemāca skaidrāk, kā to, ka viss, ko mēs darām, ir sekas no tā, kas mēs esam. Dzīves piedzīvojumi lielā mērā ir mūsu pašu domu un darbu augļi.

"Nenopelnīti lāsti neaizņem." (Sal. pam. 26:2)

"Sakiet par taisno, ka tam labi klāsies... vai tam bezdievīgam, tam labi neklāsies, jo pēc viņa rokas darba viņam taps maksāts." (Jes. 3:10,11)

"Klausies zeme! redzi, es vedīšu ļaunumu pār šiem ļaudīm, viņu padomu augļus." (Jer. 6:19)

Briesmīga ir šī patiesība, un to vajadzētu labi iegaumēt. Katrs darbs krīt atpakaļ uz darītāju. Nekad varbūt kāds cilvēks neatzīstas tajos ļaunumos, kas maitā viņa dzīvi, savas paša sējas augļus. Bet tomēr arī šīnī gadījumā mēs neesam bez cerības.

Lai iegūtu pirmdzimības tiesības, kas viņam pēc Dieva apsolījuma piederēja, Jēkabs ķērās pie viltības un saņēma pļauju sava brāļa ienaidā. Divdesmit trimdas gadus viņam pašam darīja pāri un pievīla, un tas beidzot bija spiests meklēt glābiņu bēgšanā; viņš ievāca vēl otru pļauju, kad viņa paša rakstura ļaunumi atklājās viņa dēlos — tā ir pārāk patiesa atmaksas aina cilvēka dzīvē.

Bet Dievs saka: "Jo es nebāršos mūžīgi nedz dusmošos bez gala, jo priekš mana vaiga izsamistos gars un tās dvēseles, ko es ešmu radījis. Es biju apskaities par viņu grēcīgo mantas kāriību un tos situ un apslēpos un apskaitos, taču tie atkāpušies aizgāja pa savas sirds ceļu. Es ieraudzīju viņu ceļus un tos dziedināšu, un es tos vadīšu un došu prieku tiem, kas apbēdināti... Miers, miers lai ir ar tiem, kas tālu un kas tuvu, saka Kungs, un es tos dziedināšu." (Jes. 57:16-19)

Jēkabs savās bēdās netika pārvarēts. Viņš bija nožēlojis, viņš bija centies atlīdzināt savam brālim par netaisnību. Un kad viņš bijās nāvi Ēzava dusmu dēļ, viņš meklēja palīdzību pie Dieva. "Viņš stipri cīnījās ar eņģeli un pārvarēja, viņš raudāja un viņu lūdza." "Un tas viņu turpat svētīja." (Hoz. 12:5; 1. Moz. 32:29) Dieva spēkā pacēlās tas, kam bija piedots, ne vairs kā krāpnieks, bet kā Dieva lielskungs. Viņš bija ieguvis ne tikai atsvabināšanu no sava saniknotā brāļa, bet arī atsvabināšanu no sevis paša. Ļaunuma spēks viņa paša dabā bija salauzts, viņa raksturs bija pārveidots.

Vakara laikā viņam bija gaisma. Jēkabs, atskatīdamies uz savu dzīves gaitu, atzina Dieva uzturētāju spēku, sacīdams: "Dievs, kas mani visu mūžu līdz šai dienai ir ganījis, tas Eņģelis, kas mani pestījis no visa ļauna." (1. Moz. 48:15,16)

Tas pats piedzīvojums atkārtots stāstā par Jēkaba dēliem — grēki, kas nes atmaksu un nožēlošana, kas nes taisnības augļus un dzīvību. Dievs neatceļ savus likumus. Viņš nerīkojas tiem pretī. Viņš nedara grēka darbu par nedarītu. Bet Viņš pārveido. Caur Viņa žēlastību lāsts vēl izveidojas svētībā.

No Jēkaba dēliem Levījs bija viens no visnežēlīgākajiem un atriebīgākajiem, viens no tiem diviem, kas bija vairāk vainīgi pie sihemiešu nodevīgās noslepkavošanas. Levija rakstura īpašības, atspoguļotas viņa pēcnācējos, izsauca pār tiem Dieva spriedumu: "Es tos izdalīšu pa Jēkabu un izkaisīšu pa Izraēli." (1. Moz. 49:7) Bet nožēlošana radīja pārmaiņu; un caur savu uzticēšanos Dievam, citu cilšu atkāpšanās laikā, lāstu pārvērtā par visaugstākā goda zīmi.

"Tanī laikā Kungs atšķīra Levija cilti, nest Kunga derības šķirstu un stāvēt Kunga priekšā, viņam kalpot un svētīt Viņa vārdā līdz šai dienai." "Mana derība ar viņu bija dzīvība un miers, un to es viņam devu, lai mani bīstas, un viņš mani bijās un drebēja priekš mana vārda... Viņš ar mani staigāja mierā un taisnībā un atgriezta daudz ļaužu no nozieguma." (5. Moz. 10:8; Mal. 2:5,6)

Levīti, svētnīcai nozīmēti kalpotāji, nesaņēma zemi par mantojumu. Viņi dzīvoja kopā pilsētās, kas bija nodotas viņu lietošanā, un saņēma savu daļu no desmitā, dāvanām un upuriem, ko veltīja dievkalpošanai. Viņi bija tautas skolotāji, viesi visos viņu svētkos un. visur tie tika godināti kā Dieva kalpi un pārstāvji. Visai tautai bija dota pavēle; "Sargies, ka tu levītu neatstāj, kamēr tu dzīvo savā zemē." "Tādēļ Levija ciltij nav nekādas daļas nedz mantības ar saviem brāļiem, Kungs ir viņa mantība." (5. Moz. 12:19; 10:9)

Patiesību, ka, kādas cilvēkam "viņa sirds domas, tāds viņš ir" (Sal. pam. 23:7), rāda kāds cits ainojums Izraēla piedzīvojumos. Pie Kānānas robežām izlūki, atgriezušies no zemes pārstaigāšanas, sniedza savus ziņojumus. Zemes skaistumu un auglīgumu tie izlaida no acīm, baidoties no grūtībām, kādas celtos viņu ieņemot. Līdz debesīm nocietinātas pilsētas, milži — karavīri, dzelzs vārti, atņēma viņiem ticību. Nerēķinādamies ar Dievu, pūlis atkārtoja neticīgo izlūku izteicienu: "Mēs nevaram iet pretim šiem ļaudīm, jo tie ir stiprāki nekā mēs." (4. Moz. 13:31,32) Izrādījās, ka viņu vārdi kļuva par patiesību. Viņi nebija spējīgi iet augšup, un viņi nobeidza savu dzīvi tuksnesī.

Tomēr divi no divpadsmitiem, kas bija redzējuši zemi, sprieda citādi. "Mēs tos tiešām uzvarēsim," viņi skubināja, uzskatīdami Dieva apsolījumu pārāku par milžiem, apcietinātajām pilsētām vai dzelzs ratiem Tomēr viņu vārdi bija patiesi. Lai gan viņi dalījās ar saviem brāļiem četrdesmit gadu ceļojumā, Kālebs un Jozua iegāja apsoltajā zemē. Tikpat drošsirdīgs savā sirdī kā tad, kad viņš ar Kunga pulkiem izgāja no Ēģiptes, Kālebs prasīja un dabūja savu daļu milzu cietoksnī. Ar Dieva spēku viņš izdzina kānāniešus. Tie viņa dārzi un olīvu birzes, kur tas savu kāju bija spēris, kļuva viņa īpašums. Lai gan bailīgie un dumpīgie aizgāja bojā tuksnesī, ticības vīri ēda Eskolas vīnogas.

Nevienu patiesību Bībele nenostāda skaidrākā gaismā, kā briesmas atkāpjoties kaut vai vienā lietā no pareizā — briesmas, kas draud gan pārkāpējam, gan visiem, kurus var aizsniegt viņa ietekme. Priekšzīmei brīnišķīgs spēks; un kad tas iegūst pārsvaru mūsu dabā uz ļauno pusi, bieži tas ir gandrīz nepārspējams.

Visstiprākais netikumu cietoksnis mūsu pasaulē nav pakļidušā grēcinieka vai pagrimušā, no sabiedrības izstumtā dzīve, bet gan tā dzīve, kas citādi izliekas tikumīgs, godājams un cēls, bet kas piekropj kādu grēku vai padodas kādam netikumam. Dvēselei, kas šlepenībā cīnās pret kādu grūti uzvaramu kārdinājumu un kas trīc paša bezdibeņa malā — šāda priekšzīme ir viens no visspēcīgākajiem pārdinājumiem uz grēku. Tas, kas apbalvots ar augstu dzīves patiesības un goda atziņu un tomēr tišā prātā pārkāpj vienu Dieva svētā likuma priekšrakstu, ir pārvērtis savas cēlās dāvanas par pārdinājumu uz grēku. Ģenialitāte, talants, līdzjūtība pat augstsirdīgi un cēli darbi var tādā veidā kļūt par sātana vilinājumiem, lai ievilinātu dvēseles bezdibenī,

Tāpēc Dievs ir devis tik daudz piemēru, kas rāda pat tikai viena nepareiza darba sekas. Sākot no bēdīga stāsta par to vienu grēku, kas ienesa pasaule nāvi, visas mūsu sāpes un lika pazudināt Ēdeni, līdz ziņojumam par to, kas par trīsdesmit sudraba grašiem pārdeva godības Kungu, Bībeles dzīves apraksti ir pilni šādu piemēru, kas kā biedinātājas bāku ugunis uzstādītas pie visiem blakus ceļiem, kas aizved prom no dzīvības tekas.

Ir arī biedinājumi, kas atzīmē sekas, kas cēlušās no vienreizējas padošanās cilvēcīgajam vājumam un maldībai — ticības atmešanas auglis.

Caur vienreizēju ticības apsīkšanu Elija paīsināja savu dzīves darbu. Smaga bija nasta, ko viņš bija nesis Izraēla dēļ. Uzticīgi viņš biedināja no vispārējas elku kalpības, un dziļas bija viņa rūpes, kad

viņš trīs ar pus gadu ilgajā bada laikā uzmanīgi gaidīja kādas nožēlas pazīmes. Viens viņš bija stāvējis par Dievu uz Karmela kalna, ticības spēkā iznīcinādams elku kalpību, un svētīgais lietus liecināja par svētību straumēm, kas sagatavotas izliet par Izraēli. Tad savā pagurumā un vājumā viņš bēga no Izebeles draudiem un viens pats tuksnesī lūdza, lai viņš varētu mirt. Viņam ticība izsīka. Iesākto darbu viņš nevarēja pabeigt. Dievs pavēlēja viņam svaidīt citu par pravieti savā vietā.

Bet Dievs bija licis vērā sava kalpa sirsnīgo darbu. Elijam nebija aiziet bojā tuksnesī mazdūšībā un vientulībā, Viņam nebija noiet kapā, bet pacelties ar Dieva eņģeļiem Viņa godības klātbūtnē.

Šie dzīves pārskati sludina to, ko katra cilvēka būtne kādreiz sapratusi, ka grēks var atnest tikai kaunu un zaudējumu, ka neticība nozīmē neveiksmi, bet ka Dieva žēlastība sniedzas visdziļākās dzelmēs, ka ticība paceļ nožēlotāju, dvēseli tā, ka viņa var kļūt par Dieva bērnu.

Visi, kas šinī pasaulē izpilda uzticīgu kalpošanu Dievam vai cilvēkiem, saņem iepriekšēju sagatavošanos ciešanu skolā. Jo vairāk uzticēts un jo augstāks uzdevums, jo nopietnāks pārbaudījums un jo stingrāka disciplīna. Pēti Jāzepa un Mozus, Dāniēla un Dāvida piedzīvojumus. Salīdzini Dāvida jaunības gadus ar Salamana dzīves stāstu un ievēro sekas.

Dāvids savā jaunībā bija cieši saistīts ar Saulu, un viņa uzturēšanās galmā un sakars ar ķēniņa saimi ļāva tam ieskatīties rūpēs, bēdās un sarežģījumos, kurus apsedza ķēnišķīgais spožums un greznība. Viņš redzēja, cik maz spēj cilvēku godība sagādāt dvēselei mieru. Un ar atvieglojumu un prieku viņš atgriezās no ķēniņa galma pie ganu būdīņām un ganāmpulkiem.

Kad Dāvidam Saula greizsirdības dēļ bija jābēg tuksnesī, Dāvids, kam bija atņemta cilvēku palīdzība, ciešāk paļāvās uz Dievu. Tuksneša dzīves nedrošība un nemiers, ar tās pastāvīgajām briesmām "un nepieciešamām biežām bēguļošanām, to vīru raksturs, kas pie viņa sapulcējās "vīri, kas bija spaidos" un "vīri, kam bija daudz parādu un vīri, kam bija rūgtums sirdī" (1.Sam. 22:2) — viss tas darīja nepieciešamu jo stingrāku pašdisciplīnu. Šie piedzīvojumi pamodināja un attīstīja spējas apieties ar cilvēkiem, just līdz apspiestiem un ienīst netaisnību. Gaidīšanas un briesmu pilnajos gados Dāvids mācījās atrast savu iepriecinājumu, savu atbalstu, savu dzīvību Dievā, Viņš mācījās, ka tikai caur Dieva spēku viņš var nākt tronī, tikai Viņa gudrībā viņš var valdīt gudri. Pateicoties audzināšanai grūtību un bēdu skolā Dāvids izpelnījās ziņojumu, kuru gan vēlāk aptraipīja viņa lielais grēks — ka viņš "nesa tiesu un taisnību visiem ļaudīm." (2. Sam. 8:15)

Salamanam jaunībā trūka Dāvida agro piedzīvojumu rūdiņums. Likās, ka apstākļos, raksturā un dzīvē viņam ir priekšrocības pāri par visiem citiem. Cēls savā jaunībā, cēls vīra gados, sava Dieva milēts, Salamans stājās valdībā, kas solīja viņam labvēlību un godu. Tauta brīnījās par tā vīra atziņām un saprašanu, kam Dievs bija devis gudrību. Bet bagātības lepība atnesa šķiršanos no Dieva. No dievišķīgās satiksmes priekiem. Salamans novērsās, lai atrastu apmierinājumu jutekliskās izpriecās. Par šo piedzīvojumu viņš saka:

"Es darīju lielus darbus, es uzcēlu sev ēkas, dēstīju vīna dārzus; es sev kopu dārzus un jaukas birzes... Es pirku kalpus un kalpones... Es sev sakrāju sudrabu un zeltu un dārgumus no ķēniņiem un valstīm. Es sev sagādāju dziedātājus un dziedātājas, un ko cilvēku bērni mēdz iekārot, sievas pār sievām, Un es paliku lielāks un lielāks un pieņēmos pār visiem, kas priekš manis bijuši Jeruzalemē... Un visu, ko manas acis iekāroja, es tām neatrāvu, es neliedzu sirdij nekāda prieka, jo mana sirds priecājās par visu manu pūliņu... Tad es uzlūkoju visus savus darbus, ko manas rokas bija darījušas, un to pūliņu, ar ko es grūti biju pūlējies, un redzi, viss bija niecība un grābstīšanās pēc vēja, un labuma nav pasaulē. Un es griezos, redzēt gudrību, neprātību un ģeķību. Jo ko tas cilvēks darīs, kas nāks pēc ķēniņa? To pašu, kas jau sen darīts." "Tādēļ es ienīdēju šo dzīvību... Es arī ienīdēju visu savu pūliņu, ar ko es biju nopūlējies pasaulē." (Sal. māc. 2:412; 17:18)

No sava paša rūgtā piedzīvojuma Salamans atzina, cik tukša ir tāda dzīve, kas meklē zemes lietās savu augstāko laimi. Viņš uzcēla altārus pagānu dieviem, bet tikai lai atzītu, cik veltīgs ir viņu solījums dot dvēselei mieru.

Savos vēlākos gados, novērzdamies no zemes caurajām akām, Salamans atgriezās dzert no dzīvības avota. Savu veltīgi izšķiesto gadu stāstu ar viņu biedinātājām mācībām, viņš caur Svēto Garu uzrakstīja vēlākām paaudzēm. Un tā, lai gan viņa izsēto sēklu viņa tauta ievāca ļaunuma ražās, Salamana dzīves darbs negāja pilnīgā zudumā. Ciešanu skola beidzot padarīja pie viņa savu darbu, Bet iesākusies ar tādu rītausmu, cik spoža bija varējusi būt viņa dzīves diena, ja Salamans savā jaunībā būtu mācījies to mācību, ko ciešanas mācījušas citiem!

Tiem, kas mīl Dievu, tiem, kas "pēc mūžīgā nodoma ir aicināti," (Rom. 8:28) Bībeles dzīves apraksti satur vēl lielāku mācību par to, ko rada ciešanas. "Jūs esat mani liecinieki, saka Kungs, ka es esmu Dievs," (Jes. 43:12), — liecinieki, ka Viņš ir labs, un ka labsirdība ir vislabākā lieta. "Jo mēs esam kļuvuši pasaulei, eņģeļiem un cilvēkiem par skatu spēli." (1. Kor. 4:9)

Pašai dziedība, Dieva valsts pamatlikumi, ir tie pamatlikumi, ko sātans ienīst. No lielās cīņas sākuma viņš ir centies pierādīt, ka Dieva rīcības pamatlikumi ir patmīlīgi, un to pašu viņš grib pierādīt arī visiem tiem, kas kalpo Dievam. Atspēkot sātana apgalvojumu ir Kristus darbs un visu to uzdevums, kas nes Viņa vārdu.

Lai sniegtu ar sava paša dzīvi nesavtīguma piemēru, Jēzus nāca cilvēka miesās. Un visiem, kas pieņem šo pamatlikumu, ir jātop par Viņa līdzstrādniekiem, kas to izved praktiskā dzīvē. Izvēlēties pareizo, tāpēc, ka tas ir pareizs; stāvēt par patiesību, kaut arī tas maksātu ciešanas un upurus. "Sī ir tā Kunga kalpu daļa, un viņa taisnība ir no manis." (Jes. 54:17)

No pasaules vēstures ļoti agrajiem laikiem ir uzrakstīts kāda vīra dzīves pārskats, kuram pieļāva cīņu ar sātanu. Par Ījabu, Ucas patriarhu, siržu Manītāja liecība skanēja: "Jo neviena tāda nav pasaulē kā viņš: sirds skaidrs, taisns un dievbijīgs vīrs, un kas tā sargās no ļauna." Pret šo vīru sātans cēla apsūdzību: "Vai tad Ījabs velti Dievu bīstas? Vai Tu viņu un viņa namu un visu, kas tam pieder, neesi visapkārt aptaisījis it kā ar sētu?... Bet nu izstiep jel savu roku un aizskar, kas tam pieder; izstiep jel savu roku un aizkar viņa kaulus un viņa miesas, tiešām viņš tev vaigā atsacīsies."

Kungs sacīja uz sātanu: "Viss, kas tam pieder, lai ir tavā rokā." "Lai viņš ir tavā rokā, bet taupi viņa dzīvību." (Ījāb. 1:812; 2:57)

Dabūjis atļauju, sātans ņēma visu, kas Ījabam piederēja: sīkos un lielos lopus, kalpus un kalpones, dēlus un meitas; un viņš "sita Ījabu ar nikniem augoņiem no pēdas līdz galvas virsum."

Vel vienu rūgtumu ieleja viņa kausa. Viņa draugi, kas nelaimē saskatīja tikai atmaksu par grēkiem, mocīja viņa ievainoto un apbēdināto garu, apvainodami viņu netaisnības darbos.

Šķietami debesu un zemes atstāts, tomēr cieši paturēdams savu ticību uz Dievu un savas nevainības apziņu, viņš izsaucās savās izbailēs un apmulsumā:

"Mana dvēsele apnikusi dzīvot."
"Ak, kaut Tu mani apslēptu kapā,
Un mani apsegtu, kamēr Tava dusmība novērstos,
Kaut tu manu galu nolemtu un tad mani nepieminētu."
"Redzi, es brēcu par varas darbu, bet man neatbild;
Es kļiedzu pēc palīga, bet tiesas nevaids...
Manu godu viņš man novilcis,
Un atņēmis manas galvas kroni...
Mani tuvinieki atstājas,
Un mani draugi mani aizmirst...
Un ko es mīlējis, tie ir griezušies pret mani...
Apžēlojaties par mani, apžēlojaties par mani, mani draugi;
Jo Dieva roka mani aizkārusi!
Ak, kaut es viņu zinātu atrast,
Un varētu aizmigt līdz Viņa krēslam...
Bet ja es eimu pret rītiem, tad Viņa tur nevaids,
Ja eimu pret vakariem, tad viņu nemanu.
Ja Viņš ziemeļos dara savu darbu, tad es Viņu neraugu;
Ja Viņš nogriežas uz dienas vidu, tad es viņu neredzu;
Bet viņš zina manu ceļu;
Ja Viņš mani pārbaudītu, tad es taptu atrasts kā zelts."
"Redzi, jebšu Viņš mani nokaus, taču uz Viņu es gribu cerēt."
"Es zinu, ka mans Pestītājs dzīvs,
Un pēcgālā Viņš celsies pār pīšļiem;
Un kad mana āda, kas tā sasista, vairs nebūs,
Tad vaļā no savas miesas es skatīšu Dievu.
Tiešām, es Viņu sevim skatīšu,
Un manas acis viņu redzēs, un nebūs svešs." (Ījāb. 10:1; 14:13; 19:721; 23:26; 23: 610; 13:15; 19:25-27)

“Pēc viņa ticības” —tā tas notika ar Ījabu. “Ja Viņš mani pārbaudītu,” viņš sacīja, “es taptu atrasts kā zelts.” (Ijāb. 23:10) Tā notikās. Ar savu izturīgo pacietību viņš attaisnoja pats savu raksturu, un līdz ar to arī tā raksturu, kā pārstāvis viņš bija. Un “Kungs novērsa Ījaba cietumu... un Kungs atdeva Ījabam visu otru tik, cik tam bija... Un Kungs svētīja Ījabu beidzot vairāk, neka papriekšu.” (Ijāb. 42:1012)

To sarakstā, kas caur pašizliedzību nākuši pie Kristus ciešanu līdzības, stāv — viens no Vecās un otrs no Jaunās Derības — Jonatāna un Jāņa Kristītāja vārdi.

Jonatāns, dzimis troņa mantinieks, tomēr zināja, ka viņš atcelts ar dievišķīgu pavēli. Savam sāncensim viņš bija labākais un uzticamākais draugs, sargāja Dāvida dzīvi, riskējams ar savējo. Viņš drošsirdīgi stāvēja pie sava tēva sāniem viņa norietošās varas tumšajās dienās un beidzot krita viņam blakus. — Jonatāna vārds tiek augsti cienīts debesīs un zemes virsū; tas liecina par nesavtīgas mīlestības stiprumu.

Jānis Kristītājs, uzstādamies kā Mesijas priekštecis, savilņoja visu tautu. No vienas vietas uz otru viņam sekoja milzīgas laužu masas, kas sastādījās no visām šķirām un kārtām. Bet kad tas nāca, par kuru viņš bija liecinājis, viss pārmainījās. Laužu pūlis sekoja Jēzum, un Jāņa darbs likās izbeidzamies. Tomēr viņa ticība nešaubījās. “Viņam vajag augt,” viņš sacīja, “bet man iet mazumā.” (Jāņa 3:30)

Laiks pagāja, un valstība, kurai Jānis tik pašāvēģīgi bija ticējis, nebija uzcelta. Hēroda cietumā, šķirts no dzīvinātāja gaisa un tuksneša brīvības, viņš gaidīja un vēroja.

Ieročus nepielietoja, cietuma durvis neatdarījās; bet slimo dziedināšana, evaņģēlija pasludināšana un cilvēku dvēseļu pacelšana liecināja par Kristus misiju.

Viens cietumā, redzēdams, kurp liecas viņa teka, līdzīga Meistara tekai — Jānis pieņēma uzdevumu — līdzību Kristum upurī. Debesu sūtņi pavadīja viņu līdz kapam.

Pasaules visuma saprātīgās kritušās un nekritušās būtnes bija par lieciniekiem viņa nesavtīgās kalpošanas taisnošanai.

Un visās paaudzēs, kas dzīvojušas kopš tā laika, cietēju dvēseles ir tikušas paceltas no Jāņa dzīves stāsta. Cietumā, uz ešafota, liesmās, vīrus un sievas cauri tumsības gadsimtiem ir stiprinājusi atziņa par to, par kuru Kristus izsacīja: “Neviens, kas no sievām dzimuši, nav cēlies lielāks par Jāni Kristītāju.” (Mat. 11:11)

Un ko vēl lai saku? Man pietrūktu laika stāstīt par Gideonu, Baraku, Samsonu, Jeftu, Dāvidu, Samuēlu un praviešiem, kas ar ticību valstis ir uzvarējuši, taisnus darbus darījuši, apsolījumus saņēmuši, lauvu rīkles aizbāzuši, uguns spēku nodzēsuši, zobena asmenim izbēguši, pārvarējuši nespēku, karā stipri kļuvuši, svešus kara pulkus piespieduši bēgt.

Sievas savus mirušos atguvušas ar augšāmcelšanos. Bet citi tika mocīti, nepieņemdami atsvabināšanu, lai iegūtu augšāmcelšanos. Citi izcietuši izsmieklu un pātagu sitienus, pat arī važas un cietumu. Viņi tika akmeņiem nomētāti, pārbaudīti, sazāģēti, mira no zobena, staigāja apkārt aitu ādās, kazu ādās, trūkumu ciedzami, spaidīti, mocīti; viņi, kuru pasaule nebija cienīga, maldījās pa tuksnešiem un kalniem un alām un zemes aizām.

Un šie visi, lai gan ticības dēļ viņi ir saņēmuši liecību, nesaņēma apsolīto, tāpēc ka Dievs mums kaut ko labāku bija paredzējis, lai viņi bez mums nerasniegtu pilnību. (Ebr. 11:32-40)

DZEJA UN DZIESMA

“Tava bauslība ir mana dziesma manas svešniecības namā.”

Svētajos Rakstos ir atrodami visagrākā un viscēlākā cilvēkiem pazīstamā dzejiskā izteiksme. Pirms vēl visvecākais no pasaules dzejniekiem bija dziedājis, Midiānas gans ir paziņojis tos vārdus, vārdus, ko Dievs runāja uz Ījabu, kam nav līdzīgu, viņu varenībā, un kurus neaizsniedz cilvēka ģenija visaugstākie ražojumi:

Kur tu biji tolaik, kad Es zemi veidoju? (..)

Un kas noslēdza jūru ar stipriem vārtiem,
kad tā, dzīvi burbuļojama, izplūda ārā no savas mātes klēpja
tolaik, kad Es mākoņus tai izveidoju par tērpu
un ietīstīju to tumsā it kā tinamos autos?
Kad Es tai noteicu Savu nolikto robežu
un pieliku šai robežai aizšaujāmās bultas un durvis,
un teicu: līdz šai vietai tu plūdīsi,
bet ne tālāk, un šeit lai norimst tavi lepnie viņi!
Vai tu savās mūža dienās jebkad esi pavēlējies aust rītam
vai rīta gaismai ierādījis savu vietu,
lai tā aptvertu visas zemes malas
un lai bezdievīgie tiktu aizbaidīti prom no tās?
Zeme pati tad pilnīgi pārvēršas līdzīgi vaskam zem zīmoga,
un viss izliekas tad kā goda tērpā. (..)
Vai tu jebkad esi nonācis pie jūras iztekas
vai arī pastaigājies pa pasaules jūru tumšākajām dzelmēm? (..)
Vai tu esi aptvēris ar savām acīm bezgalīgos zemes plašumus?
Pasaki, ja vien tu visu to zini!
Kur ir ceļš, kas ved uz gaismas mājokļiem, un kur ir tumsas mītne, (..)
Vai tu esi varējis noiet līdz attālākām sniega krātuvēm,
un vai tu esi apskatījis krusas krājumus? (..)
Kur tad ir ceļš turp, kur gaisma dalās,
un no kurienes pa visu zemi izplatās austrumu vējš?
Kas izrāva lietus plūsmām notekas un ierādīja ceļu pērkona strēlei,
lai lietus lītu pār zemi, kurā nav ļaužu,
pār klajumu, kur arī nav nevienas dzīvas dvēseles,
lai bagātīgi piesātinātas ar veldzi kļūtu postažas un tuksnesis
un lai liktu no jauna tanī augt zaļam zelmenim?
Vai tu sēji kopā gaišām saitēm Sietiņa zvaigznes,
un vai tu raisīji vaļā Oriona zvaigžņu jostu?
Vai tu liec parādīties Zodiaka tēliem pareizā laikā,
un vai tu ved Lielo Lāci kopā ar viņa mazuļiem? (Ijāb. 38:432)

Dzejiskās izteiksmes skaistuma dēļ izlasi arī pavasara aprakstu no "Augstās dziesmas": —

"Jo redzi, ziema ir pagājusi,
stiprais lietus jau ir pārgājis un nost.
Puķes rādās laukā,
dziesmu laiks ir atnācis,
un ūbeles balss ir dzirdāma mūsu zemē.
Vīgēs koks ir dabūjis pumpurus,
vīna koki plaukst un dod smaržu;
celies, nāc mana draudzene, mana skaistā, nāc šurp!" (Augstā. dz. 2:11-13)

Skaistumā nestāv arī zemāk Bileāma negribētais pravietojums par Izraēla svētību:

No Aramas Balaks, moābiešu ķēniņš, mani atvedis, —
no tiem kalniem pret rītiem:
Nāc, nosodi man Izraēli.
Kā lai es lādu, ko Dievs nelād,
un kā lai es nosodu, ko Kungs nesoda?
Jo no augstas klints es viņu redzu,
un no tiem augstiem kalniem es viņu ieraugu;
redzi, tauta, kas savrup dzīvo, un nepieskaitās pagāniem!
Redzi, man ir pavēlēts svētīt
Viņš ir svētījis, un es nedarīšu citādi.
Noziegumu viņš neredz iekš Jēkaba
un jaunuma neatrod iekš Izraēla;
tas Kungs, viņa Dievs, ir ar viņu
un ķēniņa prieki pie viņa...
Jo zīlēšana neder pret Jēkabu
un buršana neder pret Izraēli.
Savā laikā Jēkabam tiek sacīts un Izraēlim,
ko Dievs dara!"

“Tas Dieva Vārda klausītājs runā,
kas redz tā Visuvarenā parādīšanas.
Cik jaukas ir tavas teltis, Jēkab,
tavi dzīvokļi, Izraēl!
Kā upes lejās, tā viņi izplešas,
kā dārzi pie upēm,
kā alojas koki, ko Kungs stādījis,
kā ciedru koki pie ūdens.”

“Dieva Vārdu klausītājs runā,
kas atzīst Visaugstākā atzīšanu:...
Es Viņu redzu, bet ne tagad;
es Viņu ieraugu, bet ne tuvu klāt,
Zvaigzne uzlēks no Jēkaba,
un scepteris celsies no Izraēla...

Un no Jēkaba nāks tas valdītājs.” (4. Moz. 23:723; 24:46, 16-19)

Slavas dziesma ir debesu atmosfērā, un kad debesis saskaras ar zemi, tad atskan mūzika un dziedāšana, “pateikšana un slavas dziesmas.” (Jes. 51:3)

Par jaunradīto zemi, kad tā skaista un nemaitāta dusēja zem Dieva smaida, “rīta zvaigznes visas kopā priecīgi dziedāja un Dieva bērni gaviļēja.” (Ijāb. 38:7) Tā arī cilvēku sirdis, izjūtot Debesis, ir atbildējušas uz Dieva laipnību ar slavas dziesmām. Daudzi cilvēces vēstures notikumi ir saistīti ar dziesmām.

Visvarenākā dziesma no cilvēku lūpām, kas uzrakstīta Bībelē, bija varenā Izraēla pulka pateicības dziesma pie Sarkanās jūras:

“Es dziedāšu tam Kungam, jo Viņš ir ļoti paaugstinājies,
zirgus un jātniekus Viņš ir iegāzis jūrā.

Tas Kungs ir mans spēks un mana dziesma,
un Viņš man bijis par pestīšanu:

šis ir mans stiprais Dievs, es Viņu godināšu;
Viņš ir mana tēva Dievs, es Viņu paaugstināšu.”

“Ak Kungs! Tava labā roka ir paaugstināta caur spēku.

Tava labā roka, ak Kungs, ienaidniekus salauzījusi.

Ak Kungs!... kas ir tāds kā Tu starp dieviem,

Kas ir tāds ka Tu!... pagodināts svētībā,
cienījams ar teikšanām, brīnumu darītājs?”

“Tas Kungs ir ķēniņš mūžīgi mūžam...

Dziediet tam Kungam, jo Viņš ir ļoti paaugstinājies.” (2. Moz. 15:1,2,611, 18-21)

Lielu svētību cilvēki saņēmuši kā atbildi uz slavas dziesmām. Nedaudzie vārdi, kas atstāsta kādu Izraēla piedzīvojumu tuksneša ceļojumā, satur mācību, kuru mums vērts pārdomāt: — “Un no turienes tie aizgāja uz Beēru. Sī ir tā aka, par ko tas Kungs Mozum sacīja: sapulcini tos ļaudis, tad es tiem došu ūdeni.” 4. Moz. 21:16 “Tad Izraēlis dziedāja šo dziesmu:

“Verdi, aka, uzdziedat viņai!

Tu, aka, ko virsnieki rakuši,

ko laužu cienīgie izrakuši,

ar scepteri, ar saviem zižļiem.” (4. Moz. 21:17,18)

Cik bieži šis notikums ir atkārtojies garīgos piedzīvojumos! Cik bieži caur svētas dziesmas vārdiem dvēselē ir atvērušies nožēlošanas un ticības, cerības, mīlestības un prieka avoti!

Ar slavas dziesmām Izraēla pulki izgāja pretī lielajai atsvabināšanai zem Jošafāta vadības. Jošafātam bija pienākušas ziņas par draudošo karu “Liels pulks nāk pret tevi,” skanēja vēsts, “Moāba bērni un Amona bērni,” un līdz ar tiem citi. “Tad Jošafāts izbijās un grieza savu vaigu, to Kungu meklēt, un izsauca gavēni par visu Jūdu. Un Jūda ļaudis sapulcējās meklēt no tā Kunga palīgu, ir no visām Jūdu pilsētām tie nāca to Kungu meklēt.” Un Jošafāts, stāvēdams dievnama pagalmā, tautas priekšā, izsūdzēja savas bēdas lūgšanā, atsaukdams uz Dieva apsolišanām, atzīdams Izraēla bezspēcību. “Jo mums nevaids spēka pret šo lielo pulku,” viņš sacīja, “un mēs nezinām, ko būs darīt; bet mūsu acis griežas uz Tevi.” (2. Laiku 20:14,12)

Tad uz levītu Jahaziēlu “Kunga Gars nāca... un tas sacīja: klausāties, visa Jūda valsts un Jeruzalemes

iedzīvotāji, un ķēniņi Jošafāt, — tā saka Kungs uz jums: — nebīstaties un nebaiļojaties priekš šī lielā pulka, jo tas karš nepieder jums, bet Dievam... Šinī kaujā jums nebūs jākaujas, eita tikai klāt un redziet tā Kunga pestīšanu... nebīstaties un neizbaiļojaties, izeita rītu viņiem pretī, jo tas Kungs būs ar jums." (2. Laiku 20:14-17)

"Un tie cēlās it agri un izgāja uz Tekojas tuksnesi." 2. Laiku 20:20 Karaspēka priekšgalā gāja dziedātāji, kas pacēla savas balsis slavā uz Dievu ar dziesmām, slavēdami Viņu par apsolīto uzvaru.

Ceturtnā dienā pēc tam karaspēks atgriezās Jeruzalemē, apkrauts ar ienaidniekam atņemto laupījumu, dziedādams dziesmas par gūto uzvaru.

Dziesmā Dāvids, savas mainīgās dzīves pārmaiņu vidū uzturēja satiksmi ar debesīm. Cik jauki viņa gana zēna piedzīvojumi izteikti vārdos:

"Tas Kungs ir mans gans, man netrūks nenieka.
Viņš man liek ganīties uz zālainām ganībām.
Viņi mani vada pie palēna ūdens...
Jebšu arī es staigātu nāves ēnas ielejā,
taču ļaunuma nebīstos; jo Tu esi pie manis,
Tavs koks un Tavs zizlis mani iepriecina." (Ps. 23:14)

Savos vīra gados kā vajāts trimdinieks, kas atrod patvērumu tuksneša klintīs un alās, viņš rakstīja:

"Ak Dievs, Tu esi mans stiprais Dievs, Tevi es meklēju pašā rītā,
pēc Tevis slāpst manai dvēselei, pēc Tevis ilgojas mana miesa
sausā un izkaltušā zemē, kur ūdens nevaids...
Jo Tu esi mans palīgs,
un Tavu spārnu pavēnī es dziedāšu priecīgi." (Ps. 63:18)

Ko tu bēdājies mana dvēsele,
un esi tik nemierīga iekš manis?
Cerē uz Dievu;
jo es Viņam vēl pateikšu,
ka tas manam vaigam par pestīšanu un mans Dievs." (Ps. 42:12)

"Tas Kungs ir mans gaišums un mana pestīšana;
no kā man bīties?
Tas Kungs ir manas dzīvības stiprums,
no kā man baiļoties?" (Ps. 27:1)

Tā pati uzticība dveš pretī no vārdiem, ko Dāvids rakstījis, kad viņš kā ķēniņš bez goda krēsla un kroņa bēga no Jeruzalemes, Absaloma sacelšanās laikā. Bēdu un bēgšanas grūtību nomākts viņš ar saviem pavadoņiem bija apmeties pie Jordānas, lai kādas stundas atpūstos. Kad viņu pamodināja, uzaicinājums bija nekavējoties bēgt. Tumsā tiem bija jāiet pāri par dziļo un straujo upi ar visu vīru, sievu un mazo bērnu pulku, jo viņiem uz pēdām bija nodevīgā dēla karaspēks, šinī vistumsākajā pārbaudījumā Dāvids dziedāja:

"Es piesaucu to Kungu ar savu balsi,
un Viņš mani paklausa no sava svēta kalna.
Es apgulos un aizmigu,
un atmodos, jo tas Kungs mani uztur.
Es nebīstos no daudz tūkstošiem laužu,
kas visapkārt pret mani stājas." (Ps. 3:48)

Pēc sava lielā grēka, nožēlošanas un sevis nicināšanas sāpēs viņš tomēr griezās pie Dieva kā sava labākā drauga:

"Apžēlojies par mani, ak Dievs, pēc savas žēlastības,
izdeldē manus pārkāpumus pēc savas lielās sirds žēlastības,
mazgā mani no manas noziedzības...
Šķīsti mani no grēkiem ar īzapu, ka es topu šķīsts,
mazgā mani, ka topu baltāks nekā snieg." (Ps. 51:19)

Savā garajā mūžā Dāvids zemes virsū neatrada dusas vietu. "Mēs esam svešinieki un piemītēji Tavā

priekšā," viņš sacīja, "kā visi mūsu tēvi; mūsu dienas virs zemes ir kā ēna un bez pastāvības." (1. Laiku 30:15)

"Dievs ir mūsu patvērums un stiprums,
īsti varens palīgs bēdu laika.
Tādēļ nebīstamies, lai arī zeme pazūd,
un kalni pašā jūras vidū nogrimst."
Taču upes un strautiņi iepriecinās Dieva pilsētu,
kur Tā Visaugstākā svētie dzīvokļi.
Dievs ir viņas vidū, tā nešaubīsies,
Dievs viņai palīdzēs rītam austot...
Tas Kungs Cebaot ir ar mums,
Jēkaba Dievs ir mūsu augstais patvērums." (Ps. 11:2,48)

"Jo šis ir mūsu Dievs mūžīgi mūžam,
Viņš mūs vadīs līdz mūža galam." (Ps. 48:15)

Jēzus savā zemes dzīvē kārdināšanas sastapa ar dziesmu. Bieži, kad atskanēja dzēlīgi vārdi, kad atmosfēra ap Viņu bija smaga, baismu, neapmierinātības, neuzticības un nospiedoša jaunuma pilna, tad varēja dzirdēt Viņa ticības un svēta prieka pilno dziesmu.

Tanī pēdējā, skumjajā naktī pie Pashā mielasta, kad Viņš bija gatavs iet pretī nodevībai un nāvei, Viņš dziedāja dziesmu: —

"Slavēts lai ir tā Kunga vārds
no šī laika mūžīgi mūžam.
No, saules uzlēkšanas, līdz viņas noiešanai,
lai slavēts ir tā Kunga vārds." (Ps. 113:2,3)

Es mīlu to Kungu, jo Viņš klausā manu balsi un manu pielūgšanu,
Jo Viņš griež savu ausi pie manis,
tādēļ es piesaukšu Viņu visu mūžu.
Nāves saites bija mani apņēmušas,
un elles bēdas man bija uzgājušas,
bēdas un bailes man nāca virsū.
Bet es piesaucu tā Kunga vardu:
ak Kungs, izglāb manu dvēseli!
Tas Kungs ir žēlīgs un taisns,
un mūsu Dievs ir sirdsžēlīgs.
Tas Kungs pasarga vientiesīgos,
kad es biju bēdās, tad Viņš man palīdzēja.
Esi atkal mierā mana dvēsele,
jo tas Kungs tev dara labu.
Jo Tu manu dvēseli esi izglābis no nāves,
manas acis no asarām, manas kājas no slīdēšanas." (Ps. 116:18)

Pasaules pēdējās lielās krīzes satumstošās ēnās Dieva gaisma atspīdēs visspožāk, un cerības un pašāvēības dziesma atskanēs visskaidrākās un cēlākās skaņās.

"Tai dienā šo dziesmu dziedās Jūdu zemē:
mums ir stipra pilsēta,
pestīšanu Viņš mums ceļ par mūri un par stipru pili,
Atveriet vārtus,
lai taisni ļaudis ieiet, kas ticību tur.
Kam nešaubīgs prāts,
tam Tu uzturi pastāvīgu mieru.
Paļaujaties uz to Kungu mūžīgi,
jo tas Kungs, Kungs ir viens akmens kalns mūžīgi." (Jes. 26:14)

"Kunga atpirktie griezīsies atpakaļ un nāks uz Ciānu ar gaviļēšanu, un mūžīga liksmība būs pār viņu galvām; prieks un liksmība tos apkāms, bet skumjas un bēdas bēgs projām." (Jes. 35:10)

"Tie nāks un gaviļēs Ciānas kalnā, un plūdīs pie tā Kunga dāvanām;... un viņu dvēseles būs kā mitrs dārz, un tie vairs nebūs noskumuši." (Jer. 31:12)

Bībeles dziesmu vēsture sniedz daudz ierosinājumus par mūzikas un dziesmas pielietošanu un svētību. Mūziku pielieto bieži nepareizi, to kalpinādami ļaunā mērķiem, un tā viņa top par vienu no visvilinošākajiem kairināšanas līdzekļiem. Pareizi pielietota, tā ir dārga Dieva dāvana, kas nolemta pacilāt domas uz augstām un cēlām lietām, apgarot un darīt cēlāku dvēseli.

Kā Izraēla bērni, ceļodami pa tuksnesi, darīja savu ceļu vieglāku ar mūziku un svētām dziesmām, tā Dievs arī šodien pavēl saviem bērniem darīt gaišāku savu ceļinieku dzīvi. Nebūs daudz tādu līdzekļu, kas tik cieši iespiedīs Viņa vārdus atmiņā, kā šo vārdu sakārtošana dziesmā. Un šādām dziesmām ir brīnišķīgs spēks. Tās spēj savaldīt rupjus un neizveidotus raksturus, tām ir spēks izraisīt domas un pamodināt līdzjūtību, veicināt saskaņu darbībā, padzīt tumsu un bažas, kas iznīcina drosmi un vājina pūles.

Tas ir viens no vissekmīgākajiem līdzekļiem iespaidot sirdis ar garīgām patiesībām. Cik bieži, kad dvēsele ir nospiesta un izmisumam tuva, atmiņā ataukst kādi Dieva vārdi — varbūt kādas sen aizmirstas bērnu dziesmiņas piedziedājums — un kārdināšanas zaudē savu spēku, dzīve iegūst jaunu nozīmi, un drosme un prieks plūst tālāk uz citām dvēselēm!

Nekad nevajadzētu izlaist no acīm dziesmas audzinātājas nozīmi. Lai ģimenē atskan dziesmas, kas ir jaukas un skaidras, tad tur būs mazāk skarbu vārdu un vairāk laipnības, cerības un prieka. Lai atskan vairāk dziesmas skolā, un audzēkņi pieķersies vairāk Dievam, skolotājiem un viens otram.

Kā dievkalpojuma daļa dziedāšana tāpat pagodina Dievu kā lūgšana. Patiešām, daža laba dziesma ir lūgšana. Ja bērnam mācīs to saprast, tad viņš vairāk domās par dziedāto vārdu nozīmi un būs daudz uzņēmīgāks tās spēkam.

Tā kā mūsu Pestītājs mūs ved pie bezgalības sliekšņa, ko sārto Dieva godība, tad mēs varam uztvert ap Dieva troņa stāvošā debesu kora slavas un pateicības tematus, un kad eņģeļu dziesmu atbalss tiek pamodināta mūsu zemes mājās, tad sirdis tiek vilktas tuvāk debesu dziedoņiem. Debesu sadraudzība sākas zemes virsū. Seit mēs mācamies viņu slavas dziesmu tonkārtu.

BĪBELES NOSLĒPUMI

“Vai tu pētīdams vari izprast dievības dziļumus?”

Neviens aprobežots prāts nevar pilnīgi izprast Bezgalīgā raksturu vai Viņa darbus. Pētīdami mēs nevaram izdibināt Dievu. Šai svētai būtnei ir jāpaliek ietērptai noslēpumā — priekš visspēcīgākiem un visattīstītākajiem gariem, tāpat kā priekš vājākiem un neizglītotākiem. Lai gan “padebešis un krēslība ir ap Viņu, taisnība un tiesa ir Viņa godības krēsla stiprums.” (Ps. 97:2) Mēs tik daudz varam izprast Viņa rīcību ar mums, lai atzītu bezgalīgu žēlastību, savienotu ar bezgalīgu spēku. Mēs varam izprast no Viņa nodomiem tik daudz, cik tālu sniedzas mūsu saprašana; pāri par to mēs varam tikai uzticēties rokai, kas ir visspēcīga, sirdij, kas ir mīlestības pilna.

Dieva Vārds, tāpat kā Viņa autora raksturs, satur noslēpumus, kurus mirstīgas būtnes nekad nevar pilnīgi izprast. Bet Dievs ir devis Svētajos Rakstos pietiekoši daudz pierādījumus par viņu dievišķīgo izcelšanos. Viņa paša esamība, Viņa raksturs, Viņa vārda patiesīgums ir nopamatoti ar liecību, kas runā uz mūsu prātu, un šādu liecību ir papildinām. Ir patiesība, ka Viņš nav atņēmis iespēju šaubīties; ticībai jādibinās uz iekšējiem, ne uz ārējiem pierādījumiem. Kas grib šaubīties, atradīs izdevības diezgan; bet kas grib patiesību atzīt, atradīs pietiekošu pamatu ticībai.

Mums nav tiesības apšaubīt Dieva vārdu tāpēc, ka mēs nevaram saprast Viņa aizgādības noslēpumus. Dabā mums pastāvīgi apkārt notiek brīnumi, kas sniedzas pāri mūsu saprašanai. Vai tad mums vajadzētu būt pārsteigtiem, ka arī garīgā pasaulē atrodam mums neizmērojamus brīnumus. Grūtības atrodas vienīgi cilvēka prāta nespēkā un aprobežotībā.

Bībeles noslēpumi nav nekādā ziņā pierādījums pret, bet gan viens no stiprākiem pierādījumiem par viņas dievišķīgo inspirāciju. Ja tā nesaturētu citādas ziņas par Dievu, kā tikai tādas, ko mēs varētu saprast, ja Viņa lielumu un varenību mirstīgais prāts varētu aptvert, tad Bībele nenestu, kā tagad, nepārprotamu dievišķības pierādījumu. Viņas tematu varenumam vajadzētu iedvest ticību tai kā Dieva Vārdam.

Bībele attēlo patiesību ar tādu vienkāršību un tādu piemērošanos cilvēka sirds vajadzībām, prasībām un ilgām, kas piepildījusi ar izbrīnu visaugstāk izglītotus prātus, bet tai pašā laikā viņa noskaidro

dzīves ceļu vienkāršajam un nemācītajam. "Paši nesapraši tur nevar maldīties." (Jes. 25:8) Nevienam bērnam nav jāmalda. Nevienam bailīgam meklētājam nav jānoklīst staigājot skaidrā un svētā gaismā. Tomēr visvienkāršāk izteiktās patiesības skar tematus, kas ir cēli, tālu tveroši, un kas tālu pārsniedz cilvēku saprašanu, — noslēpumus, kas slēpj Viņa godību, noslēpumus, kurus pētot prāts apmulst, bet kas tai pašā laikā vienkāršo patiesības meklētāju pilda ar godbijību un ticību. Jo vairāk mēs pētām Bībeli, jo dziļāka kļūst mūsu pārlicība, ka tas ir dzīvā Dieva vārds, un cilvēcis prāts noliecas dievišķīgās atklāsmes varenības priekšā.

Dievs grib, lai Viņa vārds atveras arvien vairāk nopietnam patiesības meklētājam. Lai gan noslēpumi pieder Kungam, mūsu Dievam, tomēr tie noslēpumi, kas ir darīti zināmi, pieder "mums un mūsu bērniem mūžam." (5. Moz. 29:29)

Uzskats, ka atsevišķas Bībeles daļas nav saprotamas, ir pamudinājis atnest dažas no Bībeles vissvarīgākajām patiesībām. Ir jāuzsver un bieži jāatkārto tas, ka noslēpumi Bībelē nav tāpēc, ka Dievs gribējis apslēpt patiesību, bet gan tāpēc, ka mūsu vājība un nezināšana mūs dara nespējīgus patiesību saprast vai uzņemt. Ierobežojums nav Viņa nodomā, tas ceļas no mūsu nespējas. No tām pašām Rakstu vietām, kurām bieži pāriet pāri kā pavisam nesaprotamām, Dievs vēlas, lai mēs izprastu tik daudz, cik mūsu gars ir spējīgs uzņemt. "Ikkatrs Dieva iedvesmots raksts" ir dots, lai mēs ikviens "būtu pilnīgs, sagatavots katram labam darbam." (2. Tim. 3:16,17)

Nevienam cilvēka prātam nav iespējams pilnīgi izsmelt kaut vienu Bībeles patiesību vai apsolījumu. Viens uztver godību no viena viedokļa, cits no otra, tomēr mēs varam saredzēt tikai atsevišķus starus. Pilnīgais spožums iet pāri mūsu uztverei un apjautai.

Kad mēs aplūkojam Dieva Vārda varenās patiesības, tad mēs raugāmies it kā dzelmē, kas mums Skatoties paplašinājas un padziļinājas. Tās plašums un dziļums pārspēj mūsu atziņu. Kad mēs raugāmies, redzes loks paplašinājas, un mūsu priekšā mēs redzam izplēšamies jūru, kurai nav robežu un krastu.

Tādām studijām ir dzīvinātājs spēks, sirds un prāts saņem jaunu spēku, jaunu dzīvību.

Šis piedzīvojums ir Bībeles dievišķīgās izcelšanās visaugstākais pierādījums. Mēs uzņemam Dieva vārdu kā barību dvēselei ar tādu pat īstenību, kā mēs uzņemam maizi kā barību miesai. Maize apmierina mūsu dabas prasības; no piedzīvojumiem mēs zinām, ka tā veido asinis, kaulus un smadzenes. Izmēģini to pašu ar Bībeli: kad viņas pamatlikumi tiešām ir kļuvuši par rakstura pamatelementiem, kādas pārmaiņas tad ir notikušas dzīvē? — Kas bijis ir pagājis, redzi, viss ir tapis jauns." (2. Kor. 5:17) Dieva vārda spēkā vīri un sievietes ir sarāvuši grēcīgo paradumu ķēdes. Viņi ir atsacījušies no savtīguma, nesvētie ir kļuvuši godbijīgi, dzērāji atturīgnieki, netikumīgie šķīsti. Dvēseles, kas ir nesušas sātana līdzību, tikušas pārveidotas Dieva līdzībā. Šī pārmaiņa pati par sevi ir brīnumu brīnums. Dieva vārda radītā pārmaiņa ir viens no tā visdziļākajiem noslēpumiem. Mēs to nevaram izprast. Mēs tam varam ticēt, ka to pasludina arī Bībele:

"Kristus iekš jums, tā godības cerība." (Kol. 1:27)

Šī noslēpuma atziņa piegādā mums atslēgu visiem citiem. Tā atver dvēselei visuma bagātības, bezgalīgas attīstības iespējas.

Un kā šī attīstība iegūstama mums arvien pilnīgāk atklājoties Dieva raksturam, tas ir rakstītā vārda krāšņums un noslēpums. Ja mums būtu iespējams nākt pie pilnīgas Dieva un Viņa vārda izpratnes, tad mums vairs nebūtu iespējams tālāk atklāt patiesību, mantot dziļāku atziņu un plašāku attīstību. Dievs nebūtu vairs augstākais un cilvēks apstātos attīstībā. Paldies Dievam, ka tas nav tā. Bet tā kā Dievs ir bezgalīgs un pie Viņa atrodas visas gudrības krājumi, tad mēs varēsim visu mūžību vienmēr pētīt, vienmēr mācīties, un tomēr mēs nekad neizsmelsim Viņa gudrības, laipnības un spēka bagātības.

VĒSTURE UN PRAVIETOJUMI

"Kas to ir darījis zināmu no veciem laikiem? Vai ne Es, tas Kungs? Un cita Dieva nav ka Es vien."

Bībele ir visvecākā un visplašākā vēsture, kas pieder cilvēkiem. Tā nāca dzidra no mūžīgās patiesības avota, un cauri gadu simteņiem dievišķa roka ir uzglabājusi tās skaidrību. Tā apgaismo visattālāko pagātni, kurā cilvēcis pētījumi veltīgi mēģina iespiesties. Vienīgi Dieva Vārdā mēs redzam to spēku, kas lika zemes pamatus, un kas izplatīja debesis. Vienīgi šeit mēs atrodam ticamu ziņojumu par tautu izcelšanos. Vienīgi šeit ir sniegta mūsu rases vēsture, cilvēku lepnuma un aizspriedumu nesagrožīta.

Cilvēku vēstures hronikās nāciju uzplaukšana, impēriju pacelšanās un sabrukšana atkarīgas no cilvēka gribas un drošsirdības. Notikumu veidošana liekas lielā mērā atkarīga no viņa spēka, godkāres vai patvaļas.

Bet Dieva vārdā aizkars ir atvilkt, un mēs redzam aiz tā, virs tā un cauri visu cilvēcīgo interešu, varas un kaislību spēlei un pretspēlei visužēlīgā Dieva darba rīkus klusi un pacietīgi izvedam Viņa gribu un nodomus.

Bībele uzrāda īsto vēstures filozofiju. Tajos reti skaistos vārdos, ko apustulis Pāvils runāja uz Atēnu gudrajiem ir attēlots Dieva nodoms rases un tautu radīšanā un novietošanā. "Viņš līcis visām tautām celties no vienām asinīm un dzīvot pa visu zemes virsu un nospraudis noteiktus laikus un robežas, kur tiem dzīvot; lai tie meklētu Dievu, vai tie Viņu varētu nojaust un atrast, jebšu Viņš nav tālu nevienu no mums." (Ap. d. 17:26,27) Dievs paskaidro, ka ikviens, kas grib, var nākt "derības saitēs." (Ec. 20:37) Pie radīšanas Viņa nodoms bija, lai zeme tiktu apdzīvota no būtnēm, kuru esamība būtu par svētību pašiem un cits citam un viņu Radītājam par godu. Visi, kas grib, var pieskaņoties šim nodomam. Par tiem ir sacīts: "Sos ļaudis es sevim radījis, tie teiks manu slavu." (Jes. 43:21)

Dievs ir atklājis savā bauslībā tos pamatlikumus, uz kā balstās visa nāciju un atsevišķu cilvēku īstā labklājība. "Sī būs jūsu gudrība un jūsu saprašana," (5. Moz. 4:6) Mozus pasludina izraēliešiem par Dieva bauslību. "Jo tas jums nav tukšs vārds, bet ir jūsu dzīvība." (5. Moz. 32:47) Svētības, kas tā apsoltas Izraēlim, zem tādiem pašiem noteikumiem un tādā pašā mērā apsoltas katrai tautai un atsevišķam cilvēkam zem plašajām debesīm.

Vara, kuru izlieto katrs valdnieks zemes virsū, ir debesu dota; un no šīs dāvātās varas izlietošanas atkarājas viņa panākumi. Ikvienam skan dievišķīgā Sarga vārdi: "Es tevi esmu apjozis, jebšu tu mani nepazīni." (Jes. 45:5) Un senatnē uz Nebukadnēcaru sacītie vārdi der katram par pamācību dzīvei: "Atsvabinājies no saviem grēkiem caur taisnību..." (Dan. 4:24)

Saprast šīs lietas, — saprast, ka "taisnība tautu paaugstina," ka "caur taisnību goda krēsls top stiprināts," un "caur žēlastību stāv stiprs"; atzīt šo pamatlikumu izvešanu Tā varas izpausmē, kas "noceļ ķēniņus un ieceļ ķēniņus" (Sal. pam. 14:34; 16:2; 20:28; Dan. 2:21), — tas nozīmē saprast vēstures filozofiju.

Dieva vārdā tas ir skaidri parādīts. Šeit ir rādīts, ka nāciju stiprums, tāpat kā atsevišķu cilvēku stiprums nav meklējams izdevībās vai spējās, kas, liekas, tos darām neuzvaramus, tas nav arī atrodamas viņu izslavētā diženumā. To mēro ar uzticību, ar kādu tie izpilda Dieva nodomus.

Šis patiesības ainojums atrodam senās Babilonijas vēsturē. Ķēniņam Nebukadnēcaram nacionālās valdības īstais mērķis tika rādīts liela koka veidā, kura "augstums sniedzās līdz debesīm, un tas bija redzams līdz pasaules galam." Viņa zari bija skaisti un Viņa augļi bagāti, un barība priekš visiem; zemes zvēri apakš viņa atrada pavēni, un putni apakš debess dzīvoja uz viņa zariem." (Dan. 4:8,9) Šis ainojums rāda tās valdības raksturu, kas izpilda Dieva prātu, — valdības, kas tautu aizsargā un liek tai uzplaukt.

Dievs paaugstināja Bābeli, lai tā varētu izpildīt šo nodomu. Labklājība pavadīja tautu, līdz tā sasniedza tādas bagātības un varas augstumus, kāds pēc tam vairs nekad netika aizsniegts, — un ko Svētie Raksti zīmīgi aino caur Svētā Gara doto simbolu, ar "zelta galvu". (Dan. 2:38)

Bet ķēniņš neatzina to varu, kas bija viņu paaugstinājusi. Nebukadnēcars savas sirids augstprātībā sacīja: "Vai šī nav tā lielā Bābele, ko es esmu uztaisījis ķēniņam par mājokli caur savas varas stiprumu un par savas augstības godu?" (Dan. 4:27)

Tur, kur tai vajadzēja būt par cilvēku aizstāvētāju, Bābele kļuva par lepnu un nežēlīgu apspiedēju. Svēto Rakstu vārdi, tēlodami Izraēla valdnieku nežēlību un mantrausību, atklāj Bābeles krišanas noslēpumu, kā arī dažas labas citas valsts krišanu no pasaules sākumiem. "Jūs ēdat taukus un apgērbjaties ar vilnu, jūs kaujat karoto, bet tās avis jūs neganāt. Tās vājās jūs nespēcinājāt, un to neveselo jūs nedziedinājāt, un to satriekto jūs nesasienat, un to aizdzīto jūs nedzenat atpakaļ, un to pazudošo jūs nemeklējat, bet jūs valdāt par tiem bargi un ar grūtumu." (Ec. 34:3,4)

Par Bābeles valdnieku atskanēja dievišķīgā Sarga spriedums: "Tev, ķēniņ... top sacīts: tava valdība no tevis ir atņemta." (Dan. 4:28)

"Kāp zemē un sēdi pīšļos, jaunava, Bābeles meita...
Sēdi klusu,
lieni tumsā, Kaldeju meita,
jo tevi vairs nesauks valstu valdnieci." (Jes. 47:1-5)

"Tu, kas pie tā lielā ūdens dzīvo, kam daudz mantas,
tavš gals nācis, un tavas mantas kārības mērs ir pilns."
"Un Bābele, valstu glītums,
Kaldeju skaistums un lepnums,
būs it kā Sodoma un Gomora, ko Dievs apgāzis."
"Un es to došu par īpašumu ežiem un ūdens purviem,
un es tos izmēzīšu ar izdeldēšanas slotu,
saka tas Kungs Cebaot." (Jer. 13:19; Jes. 14:23)

Katrai tautai, kas uznākusi uz pasaules skatuves, ir ticis atļauts ieņemt savu vietu zemes virsū, lai kļūtu redzams, vai tā izpilda "Svētā Sarga" nodomu. Praviņojumi ir uzzīmējuši lielo pasaules impēriju — Babilonijas, Medo-Persijas, Grieķijas un Romas pacelšanos un krišanu. Vēsture ir atkārtojusies katrā no tām, tāpat kā tautās, kam bijusi mazāka vara. Katrai bija savs pārbaudījuma laiks, katra neizturēja pārbaudījumu, viņas godība nobālēja, viņas vara zuda un tās vietu ieņēma cita.

Kad nu tautas atmēta Dieva pamatlikumus, un ar šo atmešanu pašas veicināja savu bojāeju, arvien bija redzams, ka dievišķīgs, visu pārvaldītājs nodoms darbojās visās viņu kustībās.

Šo mācību māca brīnišķīgā simboliskā ainojumā, ko deva pravietim Ecēhiēlim, kad viņš atradās trimdā Kaldeju zemē. Atklāsmi Ecēhiēls saņēma tai laikā, kad viņu nospieda skumjas atmiņas un baidīja nojautas. Viņa tēvu zeme bija izpostīta. Jeruzaleme bija bez iedzīvotājiem. Pravietis pats bija svešinieks zemē, kur virsvaldība bija godkāribai un nežēlībai. Tā kā viņš visur redzēja varmācību un netaisnību, viņa dvēsele bija noskumusi, un viņš sēroja dienu un nakti. Bet redzētos simbolos viņam atklāja varu, kas ir augstāka par zemes valdniekiem.

Uz Ķebaras upes krasta Ecēhiēls redzēja, ka "vētra nāca no ziemeļu puses, un liels padebešis, un uguni laistījās, un spožums tam bija visapkārt, un pašā vidū spulgoja kā gaišs zelts iz uguns." Cetras dzīvas būtnes kustināja daudzus riteņus, kas atradās cits citā. Augstu pār tiem bija "redzams kā godības krēsls, kā safīra akmeņa izskats, un uz tā godības krēsla bija it kā cilvēks," "Un tur parādījās pie tiem ķerubiem tā kā cilvēka roka apakš viņu spārniem." (Ec. 1:4,26; 10:8) Riteņi bija tik mākslīgi sakārtoti, ka pirmajā brīdī likās, it kā tie būtu bez kādas kārtības, bet viņi kustējās pilnīgā saskaņā. Debesu būtnes, uzturētas un vadītas no rokas zem ķerubu spārniem, kustināja šos riteņus; pāri pār tiem uz safīra troņa bija Mūžīgais, un apkārt tronim bija varavīksne, dievišķīgās žēlastības zīme.

Tāpat kā riteņiem līdzīgie veidojumi tika vadīti no rokas zem ķerubu spārniem, tā arī cilvēcīgo notikumu sarežģītā spēle atrodas dievišķīgā pārraudzībā. Tautu cīņu un nemiera vidū virs ķerubiem sēdošais vēl arvien vada šīs zemes lietas.

Tautu vēsture runā uz mums, — to tautu, kas viena pēc otras ieņēma viņām nozīmēto laiku un vietu, neapzinīgi liecinādamas par patiesību, kuras iznākumu tās pašas nezina. Dievs ir nolīcis katrai tautai un katram atsevišķam cilvēkam vietu savā lielā plānā. Sodien cilvēkus un tautas mēro ar vēsturi Tā roka, kas nekad neklūdās. Visi caur sava paša izvēli noteic savu likteni, un Dievs pārrauga visu, lai Viņa nodomi tiktu piepildīti.

Vēsturi, kuru varenais Es esmu ir nospraudis savā vārdā no mūžības pagātnē uz mūžību nākotnē, apvienodams locekli pa loceklim pravietiskā ķēdē, stāsta mums, kur mēs atrodamies šodien laikmetu plūsmā, un kas sagaidāms nākotnē. Viss, ko pravietojumi ir iepriekš sludinājuši līdz pat mūsu laikiem, ka tas notiks, kas ir atzīmēts vēstures lappusēs, un mēs varam būt droši, ka viss tas, kam vēl jānāk, piepildīsies savā kartībā.

Izsacītais pravietojums tai laikā, kad Dieva spriedums par Izraēla pēdējo ķēniņu tika pasludināts, satur vēsti:

"Tā saka tas Kungs Kungs, liec nost savu galvas glītumu un ņem zemē kroni;... zemais tiks paaugstināts un augstais pazemots. Es likšu to postā, un šī nebūs kamēr nāk, kam tā tiesa pieder, — tam es to došu." (Ec. 21:26,27)

Kronis Izraēlim atņemts, pēc kārtas pārgāja uz Bābeles valsti, Medo-Persiju, Grieķiju un Romu. Dievs saka: "un šī nebūs, līdz kamēr nāk kam tā tiesa pieder, — tam es to došu."

Tad Dieva nodoms būs piepildīts. Viņa valstības pamatlikumus godās visi zem saules.

“Varas darbs tavā zemē vairs netaps dzirdēts, un ne posts, ne pazušana tavās robežās, bet tu nosauksi pestīšanu par saviem mūriem un slavu par saviem vārtiem.”

“Caur taisnību tu tiksī stiprināta.

Tu būsī tālu no bēdām, jo tev nav ko būties,

nu no briesmām, jo tās tev neuznāks.” (Jes. 60:18; 54,14)

Pravieši, kam tika atklātas šīs lielās ainas, vēlējās atklāt viņu svarīgumu. Viņi “jautājuši un pētījusi;... uz kuru vai kādu laiku norāda Kristus Gars viņos... Viņiem tika atklāts, ka tie nekalpo sev pašiem, bet jums tanīs lietās, ko jums tagad pauduši... Šais lietās pat arī eņģeļi kāro ieskatīties.” (1. Pēt. 1:10-12)

Priekš mums, kas stāvam viņu tiešās piepildīšanās priekšā, kāda dziļa nozīme, kāda liela interese ir šo nākošo lietu ainojumam — to notikumam, uz kuriem, kopš mūsu pirmo vecāku šķiršanas no Ēdenes, Dieva bērni ir raudzījušies, ilgojušies un lūguši!

Pārāk daudzi iegrimuši izpriešanās un nodevušies juteklībai. Aizņemti no redzamā un pārejošā, viņi ir pazaudējuši skatu uz neredzamo un mūžīgo. Par lietām, kuras baudu brīdī iznīkst, viņi upurē neiznīkstošas bagātības. Viņu prātiem jātiek paceltiem, viņu dzīves uzskatiem jāklūst plašākiem. Viņus jāpamodina no pasaules sapņu letarģijas.

No tautu paaugstināšanas un krišanas, kā to noskaidro Svētie Raksti, cilvēkiem vajadzētu mācīties, cik bezvērtīga ir tikai laicīga un ārēja godība. Bābele ar viņas varu un krāšņumu, kuram līdzīgu mūsu pasaule pēc tam vairs nekad nav pieredzējusi — varu un godību, kas tā laika cilvēkiem likās tik droša un pastāvīga, — cik pilnīgi tā ir pagājusi! Kā “zāles puķe” tā ir iznīkusī. Tā iznīkst viss, kas nepamatojas Dievā. Tikai tas, kas ir saistīts ar Viņa nodomu un izteic Viņa raksturu, var pastāvēt. Viņa pamatlikumi ir vienīgi pastāvīgie, ko mūsu pasaule pazīst. Šīs lielās patiesības ir tās, kas jāmācās veciem un jauniem. Mums jāmācās par Dieva nodomu izvešanu tautu vēsturē un nākamo lietu atklāsmē, lai mēs varētu novērtēt redzamās un neredzamās lietas pēc viņu īstās vērtības, lai mēs varētu mācīties, kas ir īstais dzīves mērķis, lai mēs pētidami laicīgās lietas mūžības gaismā, varētu rast tām viņu īstāko un cēlāko pielietojumu. Tādā kārtā šeit Viņa valstības pamatlikumus mācīdamies un kļūdamī par Viņa valstības pavalstniekiem un pilsoņiem, mēs varam būt gatavi Viņam atnākot ieiet līdz ar Viņu Viņa īpašumā.

Lai iemācītos mācības, lai padarītu darbu, lai panāktu rakstura pārveidošanu, atlikušais laiks ir pārāk īss sprīdis.

“Cilvēka bērns, redzi, Izraēla nams saka: tā parādīšana, ko šis redz, velkas uz ilgu laiku, un šis sludina par laikiem, kas ir tālu. Tāpēc saki uz tiem: tā saka tas Kungs, Kungs, neviens no maniem vārdiem nevilcināsies, tas vārds, ko es runāšu, notiks, saka tas Kungs, Kungs.” (Ec. 12:27,28)

BĪBELES MĀCĪBA UN PĒTĪŠANA

“Savu ausi griezt uz gudrību, un savu sirdi uz atzišanu, un tai pakaj dzīsies kā mantai.”

Bērnībā, jaunekļa un vīra gados Jēzus pētīja Svētos Rakstus. Kā mazu bērnu māte Viņu ikdienas savā klēpī mācīja no praviešu rakstu ruļļiem. Jaunībā agrs rīts un vakara krēsla atrada Viņu bieži vienu pašu kalnā nogāzē vai zem kokiem, pavadot klusu stundu lūgšanā un Dieva Vārda pētīšanā. Viņa darbības laikā Viņa labā Svēto Rakstu pazišana liecina par Viņa čaklumu to pētīšanā, un tā ka Viņš ieguva atzišanu tāpat kā mēs to varam iegūt, tad Viņa brīnišķīgās spējas, kā intelektuālās tā garīgās ir liecība par Bībeles kā audzināšanas līdzekļa vērtību.

Kad mūsu Debesu Tēvs deva savus vārdus, Viņš neaizmīrsa arī bērnus. Visā, ko cilvēki ir sarakstījuši, kur vēl varētu atrast kaut ko, kas tā aizgrābj sirdi, kaut ko, kas būtu vairāk piemērots pamodināt mazo interesi, kā Bībeles stāstī.

Ar šiem vienkāršiem stāstiem var noskaidrot Dieva bauslības varenos pamatlikumus. Tādā kārtā vecāki un skolotāji ar ainām, kas vislabāk piemērotas bērna saprašanai, var iesākt ļoti agri piepildīt Kunga paskubinājumu, zīmējoties uz Viņa pavēlēm: “Un tev tos būs piekodināt saviem bērniem un no tiem runāt sava namā sēžot un pa ceļu ejot, guļoties un ceļoties.” (5. Moz. 6:7)

Uzskatāmības mācības pielietošana, sienas tāfeles, kartes un gleznas noderēs par palīglīdzekli šo mācību izskaidrošanai un nostiprināšanai atmiņā. Vecākiem un skolotājiem vajadzētu pastāvīgi meklēt arvien noderīgākas metodes. Bībeles mācībai vajadzētu veltīt mūsu skaidrākās domas, labākās metodes un visnopietnākās pūles.

Lai pamudinātu un stiprinātu mīlestību Bībeles pētīšanai, liela nozīme ir lūgšanu stundu izlietošanai. Rīta un vakara lūgšanām vajadzētu būt visjaukākajām un visierosinošākajām dienas stundām. Visiem vajadzētu saprast, ka šīs stundās nav vietas nemierīgām un nelabām domām, ka vecāki un bērni sanāk kopā, lai sastaptos ar Jēzu, un ielūgtu mājās svētos eņģelus. Lai dievkalpojums ir īss un pilns dzīvības, gadījumam piemērots un laiku pa laikam savādāks. Visiem vajadzētu piedalīties Bībeles lasīšanā, mācīties un bieži atkārtot Dieva bauslību. Tas pamodinās bērnu interesi, ja viņiem dažreiz atļaus izvēlēties lasāmo gabalu. Jautājiet tiem par to, un atļaujiet arī viņiem jautāt. Miniet kaut ko, kas palīdzētu aino tādā nozīmi. Kad dievkalpojums tādā veidā nav par daudz garš, tad atļaujiet mazajiem piedalīties lūgšanā un ļaujiet tiem arī dziedāt līdz kaut arī vienu vienīgu pantu.

Lai padarītu šādu dievkalpojumu par to, kam tam jābūt, jāpiegriež vērība tā sagatavošanai. Vecākiem vajadzētu atļaut ikdienas laiku Bībeles pētīšanai kopā ar saviem bērniem. Bez šaubām, tas prasīs pūles, apdomāšanu un arī drusku upurus, lai to izvestu, bet pūles bagātīgi atmaksāsies.

Kā sagatavotos Viņa priekšrakstu mācīšanai, Dievs pavēl, lai vecāki tos glabātu savās sirdīs. "Šie vārdi, ko es tev šodien pavēlu, lai iet pie sirds," Viņš saka, "un tev tos būs piekodināt saviem bērniem." (5. Moz. 6:6,7) Lai ieinteresētu mūsu bērnus par Bībeli, mums pašiem par to jāinteresējas. Lai pamodinātu viņos mīlestību uz tās pētīšanu, mums pašiem tā jāmīl. Mūsu pamācībām pie viņiem būs tikai tik liela ietekme, cik to rādīs mūsu pašu priekšzīme un gars.

Dievs aicināja Ābrahāmu par sava vārda mācītāju. Viņš izredzēja to par lielas tautas tēvu tāpēc, ka Viņš redzēja, ka Ābrahāms pamācīs savus bērnus un saimi Dieva bauslības pamatlikumos. Un tas, kas piedeva Ābrahāma pamācībai spēku, bija viņa paša dzīves iespaids. Viņa lielā saime sastāvēja no vairāk nekā tūkstoš dvēselēm, no kurām daudzas bija ģimeņu galvas, un ne mazums bija tādu, kas bija tikko atgriezti no pagānisma. Šāda saime prasīja stingras rokas vadību. Vāji un nenoteikti paņēmieni nebūtu derējuši. Par Ābrahāmu Dievs sacīja: "Jo es to esmu atzinis, ka viņš saviem bērniem un savam namam pēc sevis pavēlēs." Viņš tomēr savu autoritāti izlietoja ar tādu gudrību un maigumu, ka ieguva sirdis. Dievišķīgā Sarga liecība skan: viņi sargās "Kunga ceļus, darot kas taisnība un tiesa." (1. Moz. 18:19) Bet Ābrahāma iespaids sniedzās pāri viņa paša saimes robežām. Visur, kur viņš uzcēla savu telti, blakus tai viņš uzcēla altāri upurēšanai un pielūgšanai. Kad telti nojauca, altāris palika, un dažs labs ceļotājs kānānietis, kas bija ieguvis Dieva atziņu caur Dieva kalpa Ābrahāma dzīvi, apstājās pie šī altāra, lai upurētu Jehovam.

Ne mazāk iespaidīga šodien būs Dieva Vārda mācība tad, kad tā atradīs uzticīgu atspoguļojumu skolotāja dzīvē.

Nepietiek zināt, ko citi domājuši vai mācījuši par Bībeli. Ikvienam būs tiesā jādod Dievam atbildēšana pašam par sevi, un tagad katram pašam priekš sevis jāmācās, kas ir patiesība. Bet lai studijām būtu sekmes, jābūt pamodinātai skolnieka interesei. Sevišķi tas, kam ir darīšanas ar bērniem un jaunatni, kas stipri atšķiras dotībā, audzināšanā un domāšanas veidā, tā ir lieta, ko nedrīkst atstāt neievērotu. Mācot bērnam Bībeli, mēs daudz ko varam iegūt, ja mēs ievērosim to, uz ko tiecas viņa prāts, lietas, par kurām viņš interesējas, un pamodina viņa interesi uzzināt, ko Bībele saka par šīm lietām. Tas, kas mūs radījis ar dažādām tieksmēm, savā Vārdā kaut ko dod katram. Kad skolnieki redz, ka Bībeles mācība griežas pie viņu pašu dzīves" tad māciet tiem skatīties uz to kā uz padomdevēju.

Palīdziet tiem arī novērtēt viņas brīnišķīgo skaistumu. Daudzas grāmatas bez īstas vērtības, kas ir uztraucošas un kaitīgas, tiek ieteiktas, vai vismaz pieļautas lietošanai, viņu iedomātās literārās vērtības dēļ. Kāpēc lai mēs varam vadīt mūsu bērnus dzert pie saduļķotām straumēm, kad viņi var atrast brīvu pieeju pie Dieva Vārda skaidrā avota. Bībelei ir tāda pilnība, tāds spēks, tāds domu dziļums, kas ir neizsmeļams. Pamudiniet bērnus un jaunatni meklēt viņas domu un izteiksmes bagātības.

Kad šo vērtību jaukums pievilks viņu prātus, viņu sirdis skars spēks, kas tās darīs maigas un pazemīgas. Tie jutīsies vilkti pie tā, kas viņiem tādā kārtā atklājies. Un ir maz tādu, kas negribēs zināt ko vairāk par Viņa darbiem un ceļiem.

Bībeles pētītāju vajadzētu mācīt tai tuvoties mācekļa garā. Mums vajadzētu izpētīt viņas lapas puses, nevis meklējot pierādījumus mūsu uzskatu uzturēšanai, bet lai uzzinātu, ko Dievs saka.

Īstu Bībeles pazišanu var iegūt vienīgi ar Svēta Gara palīdzību, caur kuru Dieva Vārds ticis dots, Un

lai šo atziņu iegūtu, mums pēc tās jādzīvo. Mums jāpaklausa visam tam, ko Dieva Vārds pavēl. Mēs varam atsaukties uz visu, ko tas apsola. Dzīvība, kuru tas sniedz, ir tā dzīvība, kuras spēkā mums būs dzīvot. Tikai tā vērtēdami Bībeli, mēs to varam pētīt ar sekmēm.

Bībeles pētīšana prasa no mums mūsu visčaklākās pūles un neatlaidīgākās domas. Tā kā kalnračis rokas zemē pēc dārgā zelta, tikpat nopietni un neatlaidīgi mums jādzēnas pēc Dieva Vārda bagātībām.

Ikdienas pētīšanai bieži visnoderīgākā metode ir pētīt pantu pēc panta. Lai skolnieks paņem vienu pantīņu un lai papūlas izlobīt domu, ko Dievs viņam šinī pantā ielicis, un tad lai kavējas pie Sīs domas, kamēr tā kļūst par viņa īpašumu.

Viena Svēto Rakstu daļiņa tā pētīta, kamēr viņas nozīme ir skaidra, ir vairāk vērts, nekā daudzu nodaļu izlasīšana bez noteikta mērķa un neiegūstot nekādas pozitīvas mācības.

Viens no garīgās nespējas un morāliskā vājuma galvenajiem iemesliem ir koncentrācijas trūkums vērtīgiem mērķiem. Mēs lepojamies ar literatūras plašo izplatīšanos; bet grāmatu pavairošana, pat tādu grāmatu pavairošana, kas pašas par sevi nav kaitīgas, var būt noteikts ļaunums. Līdz ar lielajiem iespaiduma plūdiem, kas pastāvīgi gāžas no spiestuvēm, veci un jauni pierod lasīt ātri un pavirši, un prāts zaudē spēju sakarīgi un patstāvīgi domāt. Tālāk, liela daļa periodisku izdevumu un grāmatu, kas līdzīgi Ēģiptes vardēm piepludina zemi, ir ne vien zemas, nevajadzīgas un vājinātājas, bet pat netīras un pazeminošas. Viņas ne tikai saindē un posta prātu, bet arī samaitā un iznīcina dvēseli. Prāts un sirds, kas nav nodarbināti un kam nav mērķa, kļūst ļaunumam par vieglu laupījumu. Sēnītes aug uz slimiem un beigtiem organismiem. Tas ir nenodarbinātais prāts, kas kļūst par sātana darbnīcu. Vadiet prātu uz augstiem un svētiem ideāliem, spraužat dzīvē ceļu mērķi, piešķiriet tai visu aptvērēju nozīmīgumu, tad ļaunais nevarēs nostiprināties.

Jaunatnei bez tam vajadzētu mācīt rūpīgi pētīt Dieva Vārdu. Uzņemts dvēselē tas izrādīsies par spēcīgu aizsargu pret kārdinājumiem. "Es paturu Tavus vārdus savā sirdī," saka dziesminieks, "ka negrēkoju pret tevi." "Pie cilvēku darbiem es sargos caur Tavas mutes vārdu no pārkāpēja pēdām." (Ps. 119:17,4)

Bībele pati sevi izskaidro. Rakstu vieta ir jāsalīdzina ar Rakstu vietu. Skolniekam vajadzētu iemācīties Svētos Rakstus uzskatīt kā kaut ko veselu, un saprast visu daļu attiecības. Tam vajadzētu iegūt atziņu par Bībeles lielo galveno tematu Dieva pirmatnējo nodomu pasaulei, par lielās cīņas izcelšanos un par pestīšanas darbu. Tam vajadzētu izprast to divu principu būtību, kas cīnās par virskundzību, un vajadzētu mācīties izsekot viņu darbībai cauri vēstures un pravietojumu ziņojumiem līdz lielajam iznākumam. Viņam vajadzētu redzēt, kā šī cīņa iespiežas cilvēka piedzīvojuma katrā pakāpē; kā viņš katrā dzīves darbībā pats parāda vienu vai otru no šiem pretējiem dzinūjiem, un kā viņš, gribot negribot, pats tagad izšķir, kurā cīnītāju pusē viņš tiks atrasts.

Katra Bībeles daļa ir dota caur dievišķu inspirāciju un ir derīga. Vecajai Derībai vajadzētu piegriezt ne mazāku vērību kā Jaunajai. Pētot Veco Derību mēs atradīsim irdzam dzīvus avotus tur, kur vienaldzīgs lasītājs saredz tikai tuksnesi.

Atklāsmes grāmata, sakarā ar Daniela grāmatu, prasa sevišķas studijas. Lai katrs dievbijīgs skolotājs apdomā, kā viņš visskaidrāk var izprast un pasniegt evaņģēliju, kuru mūsu Pestītājs nāca personīgi darīt zināmu savam kalpam Jānim, — "Jēzus Kristus atklājums, ko Viņam devis Dievs, lai rādītu saviem kalpiem, kam jānotiek drīzumā." (Atkl. 1:3) Nevienam nevajadzētu kļūt mazdūšīgam Atklāsmes grāmatas pētīšanā viņas noslēpumaino simbolu dēļ. "Bet ja kādam no jums trūkst gudrības, tas lai to lūdz no Dieva, kas visiem dod devīgi un nepārmezdams." (Jēk. 1:5)

"Svētīgs tas, kas lasa un tic, kas klausās pravieša vēstījuma vārdus un tur to, kas šeit rakstīts; jo noliktais laiks ir tuvu." (Atkl. 1:3)

Kad ir pamodināta īsta mīlestība uz Bībeli un kad skolnieks sāk saprast, cik plašs ir lauks un cik dārgas ir viņas bagātības, viņš gribēs satvert katru izdevību iepazīties ar Dieva Vārdu. Viņa pētīšana nenorobežosies ar sevišķu laiku un vietu. Un šī pastāvīgā pētīšana ir viens no vislabākajiem līdzekļiem, kā izkopt mīlestību uz Svētiem Rakstiem. Skolniekam vajadzētu savu Bībeli vienmēr turēt pie sevis. Kad jums rodas izdevība, izlasiet vienu Rakstu vietu un pārdomājiet par to. Staigādami pa ielu, gaidīdami dzelzceļa stacijā vai gaidīdami kādu cilvēku, izmantojiet izdevību iegūt kādu dārgu domu no patiesības mantnīcas.

Lielie dvēseles dzinēj spēki ir ticība, cerība un mīlestība; un tieši tās ierosina pareizi izvesta Bībeles

pētīšana. Bībeles ārējais skaistums, viņas gleznu un izteiksmes krāšņums ir, tā sakot, tikai kalums īstajam dārgakmenim — svētuma skaistumam. Viņas ziņojumos par cilvēkiem, kas staigāja ar Dievu, mēs varam uztvert Viņa godības atspulgu. Tai Vienā, kas ir "viscaur mīlīgs", mēs redzam Viņu, no kura viss debess un zemes jaukums ir tikai bāls atspīdums. "Bet es no zemes tikšu paaugstināts," Viņš sacīja, "un visus vilkšu pie sevis." (Jāņa 12:32) Kad Bībeles pētītājs ierauga Pestītāju, dvēselē ir pamodināts ticības, pielūgsmes un mīlestības noslēpumainais spēks. Skats ir vērsts uz Kristu un skatītājs pieaug tā līdzībā, ko Viņš pielūdz. Apustuļa Pāvila vārdi kļūst par dvēseles valodu: "Es visu uzskatu par zaudējumu, salīdzinot ar mana Kunga Kristus Jēzus atziņas visai augsto cildenumu... Lai atzītu Viņu un Viņa augšāmcelšanās spēku un Viņa ciešanu sadraudzību." (Fil. 3:8-10)

Debesu miera un prieka avoti, kas caur iedvesmas vārdu tiek atvērti dvēselē, kļūst par spēcīga iespaيدا straumi, kas nes svētības visiem, kas nonāk viņas tuvumā. Lai mūsu dienu jaunatne, kas uzaug ar Bībeli rokās, kļūst par viņas dzīvības devējas spēka saņēmējiem un tālāk vadītājiem; un kādas svētību straumes plūdis tad pār pasauli! Iespaidis, kura spējas iepriecināt un dziedināt, mēs tikko varam aptvert — dzīvā ūdens upes, kas "verd uz mūžīgu dzīvību."

6. FIZISKĀ KULTŪRA

"Mīļais, es tev novēlu visās lietās labklājību un veselību, tavai dvēselei jau klājas labi."

FIZIOLOĢIJAS PĒTĪŠANA

"Es Tev pateicos, ka es ļoti brīnīšķi esmu darīts."

Tā kā prāts un dvēsele izteicas caur ķermeni, arī intelektuālās un garīgās spējas lielā mērā ir atkarīgas no fiziskā spēka un aktivitātes. Viss, kas veicina fizisko veselību, veicina un arī stipra prāta un līdzsvarota rakstura attīstību. Bez veselības neviens nevar noteikti izprast vai pilnīgi izpildīt savus pienākumus pats pret sevi, citiem cilvēkiem vai pret savu Radītāju. Tāpēc veselību vajadzētu sargāt tikpat rūpīgi kā raksturu. Fizioloģijas un higiēnas zināšanām vajadzētu būt. visa audzināšanas darba pamatos.

Lai gan fizioloģijas fakti tagad tik vispārīgi ir saprotami, tomēr pastāv uztraucoša vienaldzība attiecībā pret veselības pamatlikumiem. Pat no tiem, kuriem ir šo pamatlikumu atziņa, ir tikai nedaudzi, kas tos pārvērš darbos. Tieksmēm un dziņām padodas tik akli, it kā dzīvi pārvaldītu drīzāk nejaušība, nekā noteikti un nemainīgi likumi.

Jaunatne dzīves svaigumā un spēkā maz aptver savas pāri plūstošās enerģijas vērtību. Manta, kas dārgāka par zeltu, kas progresam svarīgāka kā izglītība, stāvoklis vai bagātība, cik viegli ar to apietas, cik ātri izšķiež! Cik daudzi cilvēki, kas upurējuši veselību cīņā par bagātību vai varu, gandrīz aizsnieguši savu kāroto mērķi, vienīgi lai pakristu bezspēkā tad, kad citi, kam ir lielāka fiziska izturība, satver ilgi kāroto atalgojumu! Neveselīgu apstākļu dēļ, kas ceļas, neievērojot veselības likumus, cik daudzi ir nokļuvuši pie ļauniem paradumiem, pie atsacīšanās no katras cerības šīnī un nākamā pasaulē.

Fizioloģijas mācībā skolniekus vajadzētu vadīt pie tā, lai viņi saskata fiziskā spēka vērtīgumu, un kā to var uzturēt un attīstīt, lai visaugstākā mērā uzņemtos savu daļu dzīves lielajā cīņā.

Bērniem vajadzētu agri iemācīt vieglā un īsā veidā fizioloģijas pamatus. Šo darbu vajadzētu iesākt mātei ģimenē un rūpīgi turpināt skolā. Kad skolnieki kļūst vecāki, vajadzētu turpināt pamācības šīnī virzienā tikmēr, kamēr viņi spēj rūpēties par namu, kurā viņi dzīvo. Viņiem vajadzētu izprast, cik svarīgi ir aizsargāties pret slimību, uzturot katra orgāna veselību, un vajadzētu arī mācēt, ko darīt pie visparastākajām slimībām un nelaimes gadījumiem. Katrā skolā vajadzētu mācīt fizioloģiju, kā higiēnu un cik vien iespējams gādāt par mācību līdzekļiem, kas ilustrē ķermeņa uzbūvi, nozīmi un kopšanu.

Ir lietas, kuras parasti neietilpina fizioloģijas mācībā, bet kuras vajadzētu ņemt vērā — lietas, kurām ir daudz lielāka nozīme skolniekiem, nekā daudzām tehniskām lietām, kuras parasti māca zem šī nosaukuma. Kā visas audzināšanas pamatprincipu šīnī nozarē jaunatnei vajadzētu mācīt, ka dabas likumi ir Dieva likumi — tikpat dievišķīgi patiesi, kā desmit baušļu noteikumi. Likumus, kas pārvalda mūsu fizisko organismu, Dievs ir uzrakstījis uz katra ķermeņa nerva, muskuļa un dzīslas. Katra bezrūpīga vai apzināta šo likumu pārkāpšana ir grēks pret mūsu Radītāju.

Cik nepieciešami tad ir iegūt pamatīgas zināšanas par šiem likumiem. Daudz vairāk uzmanības, nekā parasti, vajadzētu piegriezt higiēnas pamatlikumiem, kas attiecas uz diētu, ķermeņa kustībām, bērnu

un slimnieku kopšanu, un daudzām citām līdzīgām lietām. Vajadzētu sevišķi izcelt gara ietekmi uz miesu, tāpat kā miesas iespaidu uz garu. Smadzeņu elektriskais spēks, vadīts caur intelekta aktivitāti, dzīvina visu sistēmu, un tāpēc ir nenovērtējams palīgs pretoties slimībām. To vajadzētu noskaidrot. Vajadzētu aizrādīt arī uz gribas spēku un pašsavaldīšanās svarīgumu arī veselības uzturēšanā un atgūšanā; dusmu, neapmierinātības, patmīlības vai nešķīstības nospiedošo un pat postošo ietekmi; un uz otru pusi brīnišķīgo dzīvinātāju spēku, kas ceļas no laba garastāvokļa, nesavtīguma un pateicības.

Bībelē ir kāda fizioloģiska patiesība, kuru mums vajadzētu aplūkot: "Priecīga sirds dziedina vainas."

Dievs saka: "Lai tava sirds patur manus baušļus, jo tie tev pieliks daudz dienu, un dzīvības gadus un mieru." "Jo tie ir dzīvība tiem, kas tos atrod, un visai viņu miesai zāles, kas dziedina." Svētie Raksti paskaidro, ka "laipnīga valoda" ir ne vien "dvēselei salda", bet "kauliem zāles, kas dziedina." (Sal pam. 17:22; 3:1,2; 4:22; 16:24)

Jaunatnei jāsaprot dziļā patiesība uz kā balstās Bībeles izteiciens, ka pie Dieva ir "dzīvības avots." (Ps. 36:10) Viņš ir ne vien visa pirmcēlonis, bet viņš ir arī dzīvība visam, kas dzīvo. Tā ir viņa dzīvība, kuru mēs uzņemam saules staros, ar tīro gaisu, ar barību, kas veido mūsu miesu un uztur mūsu spēkus, Caur Viņa dzīvību mēs eksistējam stundu stundā, mirkli mirklī. Visas Viņa dāvanas, ja vien tās nav grēka maitātas, tiecas uz dzīvību, veselību un prieku.

"Viņš visu ir jauki darījis savā laikā," (Sal. māc. 3:11), un patiesu skaistumu nodrošinās nevis Dieva darbu samaitājot, bet gan pieskaņojoties tā likumiem, kas radījis visas lietas, un kas priecājas par viņu skaistumu un pilnīgumu.

Kad mācās ķermeņa uzbūvi, vajadzētu vērst uzmanību uz brīnišķo līdzekļu piemērošanos mērķiem, uz dažādo orgānu harmonisko sadarbību un savstarpējo sakarību. Kad tādā kārtā ir pamodināta skolnieka interese un viņš ir izpratis fiziskās kultūras svarīgumu, skolotājs var daudz darīt, lai tiktu nodrošināta vajadzīgā attīstība un tas piesavinātos pareizus ieradumus.

Starp pirmajām lietām, pēc kurām jācenšas, būtu pareizs ķermeņa stāvoklis sēžot un stāvot. Dievs cilvēku radījis taisnu un Viņš vēlas, lai tam ir ne tikai fiziskais, bet arī intelektuālais un morālais labums, grācija un pašsavaldīšanās, drosmē un pašapziņa, kuru veicina lielā mērā taisna stāja. Lai skolotājs šai lietā audzina ar priekšzīmi un pamācību. Parādiet, kas ir pareiza stāja, un pastāviet uz to, lai to ieturētu.

Pēc pareizas stājas nākošā svarīgā lieta ir elpošana un balss izkopšana. Tas, kas taisni stāv un sēd, visdrīzāk elpos pareizi nekā citi. Skolotājam vajadzētu ieskaidrot saviem skolniekiem dziļas elpošanas svarīgumu. Rādiet, ka elpošanas orgānu veselīga darbība veicina asins cirkulāciju, stiprina visu ķermeni, rada ēstgribu, veicina sagremošanu un dod veselīgu, saldu miegu, tādā kārtā ne vien atspirdzinādama miesu, bet arī atsvaidzina un nomierina prātu. Un kad ir noskaidrots dziļas elpošanas svarīgums, tad vajadzētu pastāvēt uz tās pielietošanu. Vajadzētu izdarīt attiecīgus vingrinājumus, un tad raudzīties, lai dziļa elpošana kļūtu par pastāvīgu ieradumu.

Balss izkopšana ieņem svarīgu vietu fiziskā kultūrā, jo tā paplašina un stiprina plaušas, un tādā kārtā atvairā slimības. Lai varētu lasīt un runāt, raugieties uz to, lai tiktu pilnīgi nodarbināti vēdera muskuļi, un lai elpošanas orgāni nav ierobežoti. Galvenajam spiedienam vajadzētu būt uz vēdera un ne uz kakla muskuļiem. Tādā kārtā var aizkavēt rīkles un plaušu lieku nogurdināšanu un nopietnas slimības. Vajadzētu piegriezt nopietnu vēribu, lai izruna būtu skaidra, toņi pareizi veidoti un daiļskanīgi un runāšana nebūtu pārāk steidzīga. Tas veicinās ne vien veselību, bet lielā mērā pavairo skolnieka darba prieku un sekmes.

Mācot šīs lietas, rodas zelta izdevība rādīt ciskas sašņorēšanās ģeķību un jaunumu, kā vispār kuru katru citu ieradumu, kas traucē dzīvības funkcijas. Gandrīz nebeidzama rinda slimību ceļas no neveselīga apģērba; un taisni šinī lietā vajadzētu sniegt rūpīgas pamācības. Rādiet skolniekiem briesmas, kas ceļas, kad apģērba svars gulstas uz gurniem, vai arī ja saspiež kādu miesas orgānu. Drēbes vajadzētu pagatavot tā, ka iespējama dziļa elpošana un ka bez grūtībām rokas var pacelt pāri galvai. Plaušu saspiešana aizkavē ne vien viņu attīstību, bet traucē arī gremošanu un asinsriņķošanu, tādā kārtā vājinot visu miesu. Visi šādi ieradumi mazina miesas un gara spējas, un tā traucēdami audzēkņa attīstīšanos, bieži aizkavē viņa sekmes.

Pasniedzot veselības kopšanu, nopietnais skolotājs izlietos katru izdevību rādīt, cik nepieciešama ir pilnīga tīrība ne tikai personīgos ieradumos, bet arī cilvēka apkārtnē. Vajadzētu uzsvērt, cik liela vērtība ir ikdienas peldei veselības veicināšanā un garīgas darbības ierosināšanā. Vajadzētu piegriezt

vērību saulei un ventilācijai, guļamtelpas un virtuves higiēnai. Māciet audzēkņiem, ka veselīga guļamtelpa, pilnīgi tīra virtuve un garšīgi sagatavots un veselīgiem ēdieniem klāts galds darīs vairāk, lai nodrošinātu ģimenes laimi un katra saprātīga apmeklētāja cieņu, ne kā liels daudzums dārgu mēbeļu viesistabā. "Jo dzīvība ir labāka nekā barība, un miesa labāka, nekā apģērbs" (Lūk. 12:23), ir mācība, kas tagad ir vajadzīga ne mazāk kā tad, kad to deviņpadsmit gadu simteņus atpakaļ deva dievišķīgais Mācītājs.

Fizioloģijas skolniekam vajadzētu mācīt, ka viņa studiju mērķis ir ne tikai iemācīties faktus un pamatlikumus. Tas vien nesīs maz labuma. Viņš, varbūt, izpratīs ventilācijas svarīgumu, viņa istaba būs varbūt apgādāta ar tīru gaisu, bet ja viņš ar to pareizi nepildīs savas plaušas, viņam būs jācieš no nepilnīgas elpošanas sekām. Tā var arī izprast tīrības nepieciešamību, un var sagādāt visas nepieciešamās ērtības, bet visam tam nebūs nekāda nozīme, ja tās neizlietos. Mācot šos pamatlikumus, galvenais uzdevums ir noskaidrot skolniekam šo lietu svarīgumu tā, ka viņš apzinīgi izvedīs to dzīvē.

Ar visskaistāko un visiespaidīgāko ainojumu Dieva Vārds rāda, cik lielu svaru Dievs liek uz mūsu miesu, un kā Viņš skatās uz atbildību, kas gulstas uz mums, to uzturēt vislabākajā stāvoklī. "Jeb vai jūs nezināt, ka jūsu miesa ir Svētā Gara mājoklis, kas ir jūsos un ko jūs esat saņēmuši no Dieva, un ka jūs nepiederat sev pašiem." "Ja kas Dieva namu samaitā, to Dievs samaitās; jo Dieva nams ir svēts, tas jūs esat." (1. Kor. 6:19; 3:17)

Gādājiet, lai uz jūsu audzēkņiem atstāj iespaidu doma, ka miesa ir templis, kurā Dievs vēlas dzīvot, un ka to kā augstu un cēlu domu mājokli jātur tīru. Kad viņi fizioloģijas mācībā būs redzējuši, ka tie "ir ļoti brīnīšķi" (Ps. 139:14), darīti, tie tiks pildīti ar godbijību. Tie nemaitās Dieva roku darbu, bet centīsies darīt pie sevis visu, kas būs iespējams pašiem, lai piepildītu Radītāja krāšņo un vareno nodomu. Tā viņi nonāks pie uzskata, ka paklausība veselības likumiem nav vis upuris vai sevis aizliegšana, bet — kā tas patiesībā ir — nenovērtējama priekštiesība un svētība.

SĀTĪBA UN PAREIZS DZĪVES VEIDS

"Kas piedalās sacikstēs, tas ir visādi atturīgs."

Katram audzēknim vajadzētu saprast vienkāršas dzīves un cēlas domāšanas attiecības. Mums pašiem ir brīvība izvēlēties ļaut pārvaldīt savu dzīvi vai nu garam, vai miesai. Katram jauneklim vai jaunavai personīgi jāizvēlas, kas lai veido viņa dzīvi. Nevajadzētu taupīt nekādas pūles, lai palīdzētu jaunatnei saprast tos spēkus, ar kuriem tai ir jārēķinās, un tos iespaidus, kas veido raksturu un likteni.

Nesātība ir ienaidnieks, pret kuru visiem jāstāv apbruņotiem. Šī briesmīgā jaunuma ātrai pieaugšanai vajadzētu pamodināt uz cīņu katru, kas mīl savu tautu. Atturības mācības pasniegšana skolās ir solis pareizā virzienā; pamācību šīnī lietā vajadzētu sniegt katrā skolā un katrā ģimenē. Bērniem un jaunatnei jānoskaidro alkohola, tabakas un citu indīgu vielu lietošanas sekas, ka tas kaitē miesai, apmiglo prātu un kairina dvēseli uz juteklību. Vajadzētu skaidri aprādīt, ka tas, kas tādās lietās lieto, ilgi nespēj uzturēt savus fiziskos, garīgos un tikumiskos spēkus vislabākā stāvoklī.

Bet lai sasniegtu nesātības sakni, mums jāiet dziļāk par alkohola un tabakas lietošanu. Laiskums, dzīve bez mērķa jeb ļauna sabiedrība var būt šo netikumumu iemesls. Šīs lietas atrod bieži uz galda ģimenēs, kuras uzskata sevi par ļoti sātīgām. Viss, kas traucē sagremošanu, neparasti uzbudina garu, vai kaut kādā veidā vājina organismu un izjauc garīgu un miesīgu spēku līdzsvaru, vājina arī gara valdību pār miesu un tā tad ved nesātībā. Daža laba apsološa jaunekļa sabrukums ir cēlies no nedabīgās ēstgribas, kas cēlusies no neveselīga dzīves veida.

Ķīniešu tēja, pupiņu kafija, kairinātāji garšvielas, saldumi, smagi cepumi stipri maitā gremošanu. Arī gaļas barība ir kaitīga. Tās uzbudinātāja ietekme ir pietiekoša liecība, ka viņas lietošana nav ieteicama. Un plaši izplatītās dzīvnieku slimības rada divkāršas aizdomas pret gaļas barību. Gaļai ir īpatnība kairināt nervus, modināt kaislības, ar to stiprinot zemākās tieksmes.

Kas pieraduši pie bagātīgas kairinošas barības, pēc kāda laika atrod, ka kuņģis ar vienkāršu barību nav mierā. Viņš kāro arvien pēc izsmalcinātāka un kairinošāka. Jo vairāk bojā nervus un vājina miesu, jo nespēcīgāks būs gribas spēks pretoties nedabīgai kārei. Kuņģa maigā gļotāda tiek pārkairināta un iekaist, līdz beidzot pat viskairinošākā barība nevar apmierināt. Rodas slāpes, kuras var dzesināt tikai ar stipriem dzērieniem.

Vajadzētu sevišķi sargāties no šī jaunuma iesākšanās. Pamācot jaunatni, vajadzētu gaiši paskaidrot, kādas sekas ir katram mazam novirzienam no pareizā ceļa. Skolēniem vajadzētu mācīt vienkāršas,

veselīgas barības vērtību, kas atturēs tos no kāres pēc nedabīgi kairinošām baudvielām. Agrā jaunībā jāiemāca pašsavaldīšanās. Jaunatnei jāieaudzē pārliecība, ka tiem jābūt kungiem un ne vergiem. Dievs tos iecēlis par valdniekiem valstī, kas atrodas viņos pašos un tiem šis no debesīm nolemtais valdīšanas pienākums jāizpilda. Kad tādu pamācību sniegs uzticīgā garā, tad sekas sniegsies tālāk, nekā līdz jaunatnei vien. Viņu ietekme glābs tūkstošus vīrus un sievas, kas atrodas tuvu bojāejai.

Dzīves veida attieksmei uz garīgu attīstību jāpievērš daudz lielāka vērība, nekā tas noticis līdz šim. Garīgs apjukums un laiskums ir bieži diētas kļūdu sekas.

Bieži apgalvo, ka ēstgriba esot drošs vadonis barības izvēlē. Tas būtu taisnība, ja pastāvīgi būtu ievēroti veselības likumi. Bet no paaudzes uz paaudzi piekopto nepareizo ierašu dēļ ēstgriba ir kļuvusi tik samaitāta, ka tā pastāvīgi kāro pēc kaitīgiem apmierinājumiem. Tāpēc uz ēstgribu tagad vairs nevar palaisties kā uz vadītāju.

Mācoties veselības kopšanu, audzēkņiem vajadzētu mācīt arī dažādu produktu barības vērtību. Vajadzētu noskaidrot koncentrētas un kairinošas barības sekas, kurai trūkst zināmas sastāvdaļas. Ķīnas tēja, pupiņu kafija, smalka maize, etiķa ietaisījumi, rupjas sakņu šķirnes, konfektes, garšvielas, pastētes nesniedz miesai pareizas barības vielas. Dažs labs skolnieks nonācis spēka sabrukumā, lietodams šādu barību. Dažs labs panīcis bērns, kam trūkst miesas un gara spēki, ir nepietiekamas barības upuris. Labība, augļi, rieksti un dārzeņi pareizos savienojumos satur visas barības vielas, un pareizi sagatavoti, tie sastāda diētu, kas visvairāk veicina garīgos un fiziskos spēkus.

Jāievēro ne vien barības īpašības, bet arī jāpārbauda, vai tā piemērota zināmai personai. Personai, kura galvenokārt nodarbojas ar garīgu darbu, bieži jāatsakās no tādas barības, kuru bez kādas jaunas ietekmes var bagātīgi ēst tas, kas strādā fizisku darbu. Jāliek vērā arī barības vielu pareizs sakopojums. Personas, kas strādā garīgu darbu jeb kam jāsež, nevar ēst daudz un dažādu ēdienu vienā maltītē.

Jāsargās arī no pārēšanās, kaut arī tā būtu visveselīgākā barība. Daba nevar izlietot vairāk kā vajadzīgs ķermeņa dažādo orgānu uzbūvei; pārpalikums apgrūtina organismu. Par dažu skolnieku domāja, ka viņš sabrucis no pārpūlēšanās, kamēr īstais iemesls bija pārēšanās. Ja veselības likumiem pievērš vajadzīgo uzmanību, tad draudēs mazāk briesmu pārpūlēt garīgos spēkus. Daudz gadījumos, kur garīgie spēki vairs neklausa, īstā vaina ir kuņģa pārliecīga apgrūtināšana, kas piekausē ķermeni un vājina garu.

Daudzos gadījumos divreiz ēšana dienā ir labāka kā trīsreiz. Agras vakariņas traucē iepriekšējā ēdienreizē baudītās barības sagremošanu. Ēdot vakariņas vēlu, barība līdz gulēt iešanai vēl nav sagremota un tādā kārtā kuņģis nedabū vajadzīgo mieru. Miegis ir traucēts, smadzenes un nervi piekausēti, ēstgriba brokastīm samazināta, organisms nav atsvaidzināts un nav sagatavots priekšā stāvošās dienas pienākumiem.

Nevajadzētu piemirst, cik svarīgi ir ieturēt noteiktu, kārtīgu laiku ēšanā un gulēšanā. Tā kā ķermeņa uzbūve norisinās atdusas brīžos, tad sevišķi jaunībā ir vajadzīgs kārtīgs un pietiekams miegs.

Cik vien iespējams, jāsaugās no steidzīgas ēšanas. Jo īsāks ir ēšanas laiks, jo mazāk vajadzētu ēst. Ir labāk vienu ēdiena reizi izlaist, nekā ēst bez pietiekamas sakošļāšanas.

Ēšanas laikam vajadzētu būt sarunas un jautrības brīdim. Nevajadzētu pielaist to, kas mūs nospiež jeb sakaitina. Jāpiekopj uzticība, laipnība un pateicība pret visa laba devēju, tad sarunas būs patīkamas un domas atspirdzinošas, kas pacildina un nevis nogurdina.

Sātības un kārtības ievērošanai visās lietās ir brīnišķa vara; ar to tiks daudz lielākā mērā veicināts tas piemīlīgums un rakstura cēlums, kam tik liela nozīme dzīves ceļa nolīdzināšanā, nekā apstākļiem un mūsu apdāvinātībai. Tajā pašā laikā tā palīdz iegūt vajadzīgo pašsavaldīšanos, kura ir viena no visvērtīgākajām īpašībām, lai sekmīgi veiktu grūtos pienākumus, kas dzīvē gaida katru cilvēku.

Gudrības ceļi ir jauni ceļi un visas viņas tekas ir miers." (Sal. pam. 3:17) Lai katrs jaunielis, kura priekšā atveras izdevības, kuru gala mērķis ir augstāks nekā kronētiem valdniekiem, pārdomā mācību, kas izteikta gudrā vīra vārdos: "Labi tev zeme,... kam lielkungi īstā laikā ēd, stiprināties un ne plītēt." (Sal. māc. 10:17)

ATPŪTA

“Katram darbam ir nolikts laiks.”

Atpūta un izprieca nav viens un tas pats, Atpūta, ja viņa ir vārda īstā nozīmē, stiprina un paceļ. Aicinādama mūs prom no mūsu parastajām rūpēm un nodarbošanos, tā sagādā miesai un garam atspirdzinājumu, un tādā veidā dara mūs spējīgus atgriezties nopietnā dzīves darbā ar jaunu spēku. Uz otru pusi izprieču meklē baudas dēļ, un bieži noved līdz pārspilējumam; tā patērē spēkus, kas ir vajadzīgi derīgam darbam, un tādējādi izrādās par traucējumu dzīves īstām sekmēm.

Jādarbojas ir visam ķermenim un ja fiziskos spēkus neztur veselus ar kustībām un vingrinājumiem, tad arī garīgās spējas ilgi nezturēs savu augstāko spraigumu. Fiziskā bezdarbība, kas liekas gandrīz neizskaužama no skolas telpām — kopā ar citiem neveselīgiem apstākļiem — padara to par nepatīkamu vietu bērniem, sevišķi, tādiem, kam ir vājš organisms. Bieži ventilācija ir nepietiekama. Slikti veidoti sēdekļi pamudina ieņemt nedabīgu stāvokli, kas traucē plaušu un sirds darbību. Seit maziem bērniem ir jāpavada no trīs līdz piecām stundām dienā, elpojot gaisu, kas netīrumu piesātināts un, varbūt, slimības dīglu inficēts. Nav brīnums, ka tā skolas telpā bieži tiek likts pamats slimībai, kas turpinās visu mūžu. Smadzenes, vissvarīgākais no mūsu miesas orgāniem, no kurām ir atkarīga visa ķermeņa nervu izturība, bieži cieš vislielākās pārestības. Kad tām uzspiež vecumam nepiemērotu pārmērīgu darbību un pie tam neveselīgos apstākļos, tad tās kļūst vājinātas, un jaunas sekas bieži ir ilgstošas.

Bērnus nevajadzētu pārāk ilgi ieslēgt telpās, tāpat nevajadzētu no tiem prasīt, lai tie stingri piespiežas mācīties, kamēr nav likts labs pamats fiziskai attīstībai. Pirmajos bērna dzīves astoņos vai desmit gados lauks vai dārzs ir vislabākā skolas telpa, māte vislabākais skolotājs, daba vislabākā mācību grāmata. Pat tad, kad bērns ir diezgan vecs lai ietu skolā, viņa veselību vajadzētu uzskatīt par svarīgāku nekā grāmatu zināšanas. Viņam vajadzētu sagādāt vislabvēlīgākos apstākļus fiziskai un intelektuālai attīstībai.

Bērnām draud ne vien briesmas gaisa un kustību trūkuma dēļ. Gan augstākās, gan arī zemākās skolās šīs, veselībai tik nepieciešamās lietas vēl arvien atstāj pārāk bieži novārtā. Dažs labs students sēd dienu no dienas šaurā istabiņā, saliecies pār savām grāmatām, tā ieliektām krūtīm, ka viņš nevar nevar ievilkt pilnu dziļu elpu, viņa asinis rit kūtri, viņa kājas ir aukstas galva karsta. Ķermenis netiek pietiekami daudz barots, muskuļi panīkst, un viss organisms tiek vājināts un saslimst. Bieži šādi studenti kļūst par invalīdiem uz visu mūžu. Viņi būtu varējuši iznākt no skolas gan ar pavairotiem fiziskiem gan arī garīgiem spēkiem, ja viņi savas studijas būtu turpinājuši pareizos apstākļos, kārtīgi kustoties saulē un svaigā gaisā.

Studentam, kura laiks un līdzekļi ir ierobežoti un kas cīnās, lai iegūtu izglītību, vajadzētu saprast, ka tas laiks, ko viņi pavada fiziskā darbā, nav pazaudēts. Kas pastāvīgi mācīdamies, sēd pie savām grāmatām, pēc kāda laika atradīs, ka viņa prāts ir zaudējis spraigumu. Pievērsot vajadzīgo uzmanību fiziskai attīstībai, tiks tālāk uz priekšu dažādos priekšmetos nekā visu laiku pavadot pie mācībām. Pievērsoties tikai vienam priekšmetam, prāts bieži zaudē līdzsvaru. Bet katru spēju var droši vingrināt, ja intelektuālās un garīgās spējas vienlīdzīgi novērtē un maina mācību priekšmetus.

Fiziska bezdarbība mazina ne tikai intelektuālo, bet arī morālisko spēku. Smadzeņu nervi, kas saistīti ar visu organismu, ir tas līdzeklis, caur kuru debesis sadarbojas ar cilvēku un ietekmē iekšējo dzīvi. Viss, kas traucē elektriskās strāvas riņķošanu nervu sistēmā, vājinot dzīves spēkus un pamazinot intelekta mērenību, notrulina morālisko dabu.

Pārmērīgas studijas atkal, pavairodamas asins pieplūdumu smadzenēs, rada slimīgu kairinājumu, kas tiecas pamazināt pašsavaldīšanās spējas un pārāk bieži izlauž ceļu impulsiem un untumiem. Tā atver durvis nešķīstībai. Fizisko spēku nepareiza lietošana vai to pilnīga nelietošana nes lielā mērā atbildību par samaitāšanas vilni, kas pārplūšina pasauli. “Lepnība un maizes pilnība un dzīve bez bēdām” ir cilvēces progresa tādi paši nāvīgi ienaidnieki šinī paaudzē, kā tad, kad tie noveda Sodomu bojāejā.

Skolotājiem vajadzētu izprast šīs lietas un šinī ziņā pamācīt savus skolniekus. Māciet skolniekiem, ka pareiza dzīve ir atkarīga no pareizas domāšanas, un ka fiziska nodarbība ir nepieciešama domu šķīstīšanai.

Viņu skolniekiem piemērotas atpūtas jautājums ir viens no tiem, kas bieži skolotājiem rada grūtības. Vingrošana daudzās skolās aizpilda derīgu vietu, bet bez rūpīgas uzraudzības to bieži pārspilē. Vingrotavās daudzi jaunieši ar saviem spēka demonstrējumiem sev sagādājuši nelaimi visam mūžam.

Vingrošana vingrotavā, lai cik labi to arī izvestu, nevar atvietot atpūtu svaigā gaisā, un priekš tā

vajag mūsu skolām gādāt labākas izdevības, skolniekiem ir vajadzīgas spēcīgas kustības. Nav daudz jaunuma, no kuriem vajadzētu vairāk baidīties, kā no kūtrības un mērķu trūkuma. Tomēr lielākās daļas atlētisko sportu uzņemtais virziens sagādā nopietnas bažas tiem, kam jaunatnes labklājība ir sirdslieta. Skolotāji ir norūpējušies, vērojot šo sporta nodarbību ietekmi uz skolnieku sekmēm kā skolā, tā arī vēlākajā dzīvē. Sporta veidi, kas prasa tik daudz no viņu laika, novērš prātu no mācībām. Tie nepalīdz arī sagatavot jaunatni praktiskam, nopietnam dzīves darbam. To ietekme neved pie izsmalcinājuma, augstsirdības vai īstas vīrišķības.

Dažas no visiemīļotākajām izpriecām, kā kājbumba un bokss, ir kļuvuši par brutalitātes skolām. Tie attīsta tās pašas rakstura īpašības, kā senās Romas spēlēs.

Kāre valdīt, lepnums par tīri dzīvniecisko spēku, pārgalvīga dzīvības nevērtēšana, atstāj uz jaunatni demoralizējošu ietekmi, kas ir tiešām atbaidoši.

Citi sporta veidi, lai gan ne tik rupji, nez vai būs mazāk apšaubāmi tās pārmērības dēļ, kādas viņās pieļauj. Tie veicina mīlestību pēc izpriecām un stipriem pārdzīvojumiem, veicina nepatiku pret derīgu darbu, tieksmi izvairīties no praktiskiem pienākumiem un atbildībām. Tie tiecas iznīcināt patiku dzīves vienkāršai reālītai un viņas mierīgiem priekiem. Tādā kārtā tiek atvērtas durvis vieglprātībai un bez likumībai ar viņas briesmīgām sekām.

Izpriecu izbraukumi, kā tos parasti izved, arī ir traucējums īstai prāta un rakstura pieaugšanai. Izveidojas vaļīgā sabiedrība, tieksme uz pārmērībām un dzišanās pēc baudām, kā arī notiek pārāk bieži palaidnības, kas visu dzīvi ietekmē uz ļaunu. Šādu izpriecu vietā vecāki un skolotāji var daudz ko darīt, lai sagādātu veselīgu un dzīvinātāju izklaidēšanos.

Šinīs, kā visās citās lietās, kas saistās ar mūsu labklājību, Svētie Raksti ir nosprauduši ceļu. Agrākos laikos tautā, kas atradās Dieva vadībā, dzīve bija vienkārša. Tie dzīvoja visai tuvu dabai. Bērni piedalījās vecāku darbos un mācījās pazīt dabas mantnīcas jaukumus un noslēpumus. Lauku un mežu kļusumā viņi apcerēja tās lielās patiesības, kuras kā svēta manta pārgāja no paaudzes uz paaudzi. Šāda audzināšana deva stiprus cilvēkus.

Mūsu dienās dzīve ir kļuvusi mākslīga, un cilvēki ir deģenerējušies. Kaut gan mēs nevaram pilnīgi atgriezties pie agrāko laiku vienkāršām ierašām, mēs varam smelties no tām mācības, kas padarīs mūsu atpūtas brīžus par to, ko šis vārds nozīmē — par patiesiem miesas, prāta un dvēseles atspirdzināšanas brīžiem.

Ar atpūtas jautājumu saistās arī jautājums par mājas un skolas apkārtni. Šīs lietas vajadzētu ņemt vērā mājas vai skolas vietu izvēloties. Kam garīgā un ķermeņa labklājība ir svarīgāka kā nauda vai sabiedrības prasības un ierašas, vajadzētu meklēt saviem bērniem labumus, ko māca daba un atpūta viņā. Tas būtu liels palīgs audzināšanas darbā, ja katra skola būtu tā novietota, ka viņa varētu sniegt skolniekam zemi kopšanai un pieeju laukiem un mežiem.

Atpūtas ziņā skolnieks labākas sekmes varēs sasniegt skolotājam personīgi līdzdarbojoties. Nebūs daudz tik vērtīgu dāvanu, ko īstais skolotājs var sniegt saviem audzēkņiem, kā viņa paša sabiedrība. Tā ir patiesība zīmējoties uz pieaugušiem, un cik daudz vairāk uz jaunatni un bērniem, ka vienīgi nākdami draudzīgā satiksmē ar viņiem mēs viņus varam saprast; un lai varētu sniegt tiem vislielāko palīdzību, mums tie ir jāsaprot. Bet lai stiprinātu draudzības saites skolotāju un skolnieku starpā, nebūs daudz līdzekļu, kuriem būs tik liela nozīme, kā patīkama savstarpēja satiksme ārpus skolas telpas. Dažās skolās skolotāji ir vienmēr kopā ar saviem audzēkņiem viņu vaļas brīžos. Viņš piedalās viņu interesēs, pavada viņus viņu ekskursijās, un, šķiet, dara sevi tiem līdzīgu. Cik labi būtu mūsu skolām, ja šādu ieradumu ievestu vispārīgi. No skolotāja tas būtu liels upuris, bet viņš saņemtu bagātīgu atalgojumu.

Neviena atpūta, kas derīga tikai pašam, nebūs par tik lielu svētību bērniem un jaunatnei, kā tāda, kas dara tos derīgus citiem. Pēc dabas jūsmīgi un uzņēmīgi, jaunie ir ātri gatavi sekot ierosinājumam. Plānojot par augu kultūru, lai skolotāji cenšas pamodināt interesi uz skolas apkārtnes un telpu izdaiļošanu. Divkārtīgs labums celsies no tā. To, ko skolnieki cenšas izdaiļot, viņi negribēs samaitāt un izpostīt. Radīsies izsmalcināta gaume, kārtības mīlestība un rūpība; un izveidojies biedriskuma un sadarbības gars izrādīsies skolniekiem par svētību, kas tos pavadīs visu mūžu.

Tā arī var piešķirt jaunu interesi darbam dārzā vai arī ekskursijām pa laukiem un mežiem, kad skolniekus paskubina atcerēties tos, kas šķirti no šīm patīkamām vietām, lai arī tiem būtu līdzdalība krāšņās dabas jaukumos.

Uzmanīgais skolotājs atradīs daudz izdevību ierosināt skolniekus uz izpalīdzību. Sevišķi mazi bērni skatās uz skolotāju ar gandrīz neierobežotu uzticību un cieņu. Viss, ko viņš varētu likt priekšā, vai nu palīdzēt mājā, vai uzticīgi izpildīt savus dienas uzdevumus, kalpot slīmiem vai trūcīgiem — tas gandrīz vienmēr nesīs augļus, un tā atkal tiks nodrošināts divkārtējs labums. Laipnais priekšlikums iedarbosies atpakaļ viņa ierosinātājā. Pateicība un līdzdalība no vecāku puses darīs skolotāja nastu vieglāku un viņa ceļu gaišāku.

Ja ņemsim laiku atpūtai un fiziskai kultūrai, tad tas, dažreiz, bez šaubām, pārtrauks skolas darba noteikto ritumu, bet šis pārtraukums patiesībā nebūs traucējums. Stiprinot prātu un miesu, izkopjot nesavtīgu garu un saistot audzēkņus, un skolotājus ar kopējām interešu un draudzīgās satiksmes saitēm, laika un pūļu patēriņš atmaksāsies simtkārtīgi. Būs atrasta svētīga izpausme tai liekai enerģijai, kura tik bieži ir briesmu avots jaunatnei.

Kā aizsargam pret ļaunumu, prāta nodarbināšanai ar labo ir lielāka vērtība, nekā neskaitāmiem likumiem un noteikumiem žogiem.

AUDZINĀŠANA DARBAM

"Turiet par lielu godu... strādāt savām rokām."

Pie radīšanas darbs bija nolemts par svētību; tas nozīmēja attīstību, spēku un laimi. Grēka lāsta izsauktās pārmaiņas zemes virsū pārveidoja arī darba apstākļus. Tomēr, lai gan tagad darbu pavada pūles, nogurums un ciešanas, tas tomēr vēl arvien ir laimes un attīstības avots, Darbs ir arī aizsargs pret kārdināšanām. Darba disciplīna ierobežo baudkāri un veicina čaklumu, šķīstumu un noteiktību. Tādā kārtā darbs ir daļa no lielā plāna mūsu pacelšanai no kritušā stāvokļa.

Jaunatni vajadzētu audzināt, lai tā redz darba īsto cieņu. Rādiet tiem, ka Dievs pastāvīgi darbojas. Visas lietas dabā izpilda tiem uzlikto uzdevumu. Visa radība darbojas, un arī mums jādarbojas, lai izpildītu savu uzdevumu.

Savā darbā mums jābūt Dieva līdzstrādniekiem. Dievs mums dod zemi un tās bagātības, un mums tās jāizlieto savām vajadzībām. Dievs liek kokiem augt, bet mums tie jāapstrādā un jāceļ ēkas. Viņš zemē aplēpis zeltu un sudrabu, dzelzi un ogles, bet vienīgi ar pūlēm mēs tās varam iegūt. Rādiet, ka lai gan Dievs visas lietas radījis un tās pastāvīgi pārvalda, Viņš arī mums piešķirs varu, kas zināmā mērā līdzinās Viņa varai. Mums ir piešķirtas ievērojamas spējas pārvaldīt dabas spēkus. Kā Dievs no haosa radīja skaistu pasauli, tā arī mēs varam ar savu rīcību saglabāt kārtību un skaistumu. Lai gan tagad ļaunums visu samaitājis, tad tomēr mēs pie pabeigtiem darbiem jūtam prieku, līdzīgu tam, kādu Dievs izjuta, noskatoties uz skaisto, tikko radīto pasauli un redzot, ka viss bija "ļoti labs"

Parasti lietderīga nodarbošanās sniedz jaunatnei vislabākās izdevības ķermeņa vingrināšanai. Rotaļas mazam bērnam dod prieku un iespējas attīstībai. Viņa rotaļām vajadzētu būt tādām, kas veicina ne vien miesas augšanu, bet arī prāta un garīgās dzīves attīstību. Kad bērns pieaug spēkā un saprašanā, tad vislabākā atpūta viņam būs derīgs darbs kādā nozarē. Tas, kas vingrina rokas derīgumam un māca jaunos nest savu daļu no dzīves nastas, vislabāk veicinās gara un rakstura attīstību.

Jaunatnei jāiepotē atziņa, ka dzīve nozīmē nopietnu darbu, atbildību un apzinīgumu. Tiem vajadzīga audzināšana, kas tos darītu praktiskus — par vīriem un sievietēm, kas var stāties pretī neparedzētām grūtībām, Viņiem vajadzētu iemācīt ka sistemātisks, kārtīgs darbs vajadzīgs ne vien kā aizsargs dzīves varbūtībā, bet arī kā palīgs daudzpusīgai attīstībai.

Ar visu to, kas jau sacīts un rakstīts par darba cieņu, tomēr valda izjūta, ka darbs pazemina. Jaunekļi ļoti cenšas tapt par skolotājiem, kantoristiem, tirgotājiem, ārstiem un advokātiem, vai arī ieņemt kādu citu vietu, kas neprasa fizisku darbu. Jaunavas izvairās no mājas darbiem un cenšas pēc izglītības citās nozarēs. Tiem vajadzētu mācīties, ka nevienu vīrieti un sievieti nepazemina godīgs darbs. Kas pazemo, tas ir laiskums un nepatstāvība. Laiskums baro pašpeticību, un tā sekas ir tukša un nevērtīga dzīve — lauks, kas dod iespējas augt katram ļaunumam. "Jo zeme, kas uzsūkusi bieži līstošo lietu un audzē stādus, derīgus tiem, kuru dēļ tā arī tiek apstrādāta, saņem svētību no Dieva; bet kas ērkšķus un dadžus audzē, ir nederīga un lāstām tuvu tās gals ir ugunī." (Ebr. 6:7,8)

Daudzu mācību priekšmeti, kas prasa audzēkņa laiku, nenes tam nedz labumu, nedz laimi. Bet katram jauniešim ir no svara pamatīgi iepazīties ar ikdienas pienākumiem. Pie gadījuma jaunava var iztikt bez franču valodas un algebras zināšanām, vai pat bez klavieru spēlēšanas; bet tai ir nepieciešami, ka tā mācās cept labu maizi, pagatavot labi piestāvošas drēbes un veikli izpildīt daudzos mājturības pienākumus.

Visas ģimenes veselībai un laimei nekas nav tik svarīgi, kā izveicība un ķēkšas prasme un saprātīgums. Ar slikti sagatavotu, neveselīgu barību tā var mazināt, jā, pat izpostīt pieaugušo darba spējas, kā arī bērnu attīstīšanos. Turpretī pagatavojot organisma prasībām piemērotus, izskatīgus un garšīgus ēdienus, tā var darīt tikpat daudz laba, kā pretējā gadījumā slikta. Bieži vien dzīves laime ir atkarīga no uzticības sīkos ikdienas pienākumos.

Gan vīrieši, gan sievietes piedalās ģimenes nodibināšanā, tādēļ tāpat kā zēniem, tā arī meitenēm vajadzētu iepazīties ar mājturības pienākumiem. Gultas uzklāšana un istabas sakārtošana, trauku mazgāšana, ēdiena pagatavošana, savu drēbju mazgāšana un izlabošana ir darbs, kas nepadara zēnu mazāk vīrišķīgu; tas padarīs viņu tikai laimīgāku un noderīgāku. Ja meitenes savukārt var iemācīties iejūgt zirgu un braukt to, rīkoties ar zāģi un nereti tikpat izveicīgi kā ar grābekli un kapli, tās būs vairāk spējīgas pārvarēt dzīves grūtības.

Bērniem un jaunatnei vajadzētu mācīties no Bībeles, ka Dievs ir pagodinājis vienkāršā strādnieka darbu. Lai tie lasa par "pravieša bērniem" (1. Ķēn. 6:1-7), skolas audzēkņiem, kas paši cēla sev māju un priekš kuriem darīja brīnumu, lai paglābtu no pazušanas aizņemtu cirvi. Lai tie lasa par namdari Jēzu un telšu taisītāju Pāvilu, kas ar amatnieka darbu apvienoja visaugstāko dievišķīgo un cilvēcīgo kalpošanu. Lai viņi lasa par jaunekli, kura piecas maizes Pestītājs izlietoja lielajam brīnumam, ka Viņš ar tām paēdināja lielo ļaužu pulkus, par šuvēju Tabitu, kuru uzmodināja no nāves, lai viņa varētu turpināt gatavot nabagiem drēbes, par gudro sievu, kas aprakstīta Sakāmos vārdos, kas "gādā par vilnu un liniem, un strādā priecīgām rokām", kas "dod barību savai saimei un kalponēm piespriesto tiesu", kas "dēsta vīna dārzu... un neliek pagurt savām rokām", kas "sērdieņus mīlīgi apkāpj un pasniedz nabagiem roku", kas "skatās pēc visām sava nama gaitām" "un neēd savu maizi ar slinkumu". Par tādu Dievs saka: "Tā ir teicama! Teiciet viņu par viņas roku augļiem, un viņas pašas darbi lai viņu ļaudīs teic!" (Sal. pam. 31:15-31)

Katram bērnam ģimenei vajadzētu būt par pirmo praktisko skolu. Cik tālu tas iespējams, katrai skolai vajadzētu sniegt izdevības iegūt arī praktisku audzināšanu. Tāda izglītība lielā mērā aizpildītu vingrotavas vietu, pie kam viņai vel būtu tā priekšrocība, ka tā dod vērtīgu prasmi.

Audzinašana darbam pelna daudz lielāku vērtību kā līdz šim. Vajadzētu dibināt skolas, kas bez augstas intelektuālas un tikumiskas audzināšanas sniegtu arī vislabākās izdevības attīstīties fiziski un iemācīties kādu amatu. Vajadzētu mācīt zemkopību, amatus — kas sniegtu tik daudz derīgas nodarbības, cik vien iespējams — sniegtu arī zināšanas mājturībā, veselīgā ēdienu vārīšanā, šūšanā un apģērbu pagatavošanā, slimo kopšanā un tamlīdzīgas lietas. Vajadzētu gādāt par dārzēm, darbnīcām un ambulancēm, un darbam katrā nozarē vajadzētu noritēt sagatavotu skolotāju vadībā.

Katram darbam jābūt ar noteiktu mērķi, un tas jā dara pamatīgi. Lai gan katram cilvēkam ir vajadzīgas zināšanas dažādos amatos, ir tomēr nepieciešams, ka tas vismaz vienu prastu pamatīgi. Katram jauniešim, kas atstāj skolu, vajadzētu prast kādu darbu vai amatu, ar ko tas vajadzības gadījumā var nopelnīt sev uzturu.

Pret aroda izglītību skolās visbiežāk celtais iebildums ir tas, ka aroda iemācīšana ir saistīta ar lieliem izdevumiem. Bet sasniedzamais mērķis ir šo pūļu vērts. Neviens mums uzticētais darbs nav tik svarīgs, kā jaunatnes audzināšana, un izdevumi, kurus prasa šī darba pareiza izvešana, nav veltīgi.

Pat no finansiālo panākumu viedokļa izdevumi, kurus prasa apmācīšana arodā, izrādīsies par vispatiesāko taupību. Veseli pulki mūsu zēnu tādā veidā liktu atturēti no ielas stūriem un dzertuvēm. Izdevumi, kas celtos ierīkojot dārzus, darbnīcas un peldētavas, atmaksātos ar ietaupījumiem uz slimnīcām un labošanas iestādēm; un pati jaunatne, kas būtu pieradināta čaklam darbam un apmācīta derīga un ražīga darba nozarēs, kas gan var aprēķināt tās vērtību sabiedrībai un tautai?

Svaigā gaisā izvestās nodarbības, sniegdamas kustības visam ķermenim, ir vislabākā atpūta no mācīšanās. Neviens fizisks darbs nav tik vērtīgs kā zemkopība. Vajadzētu pielikt lielākās pūles, lai radītu un izsauktu interesi pret lauku darbiem. Skolotājam vajadzētu vērst uzmanību uz to, ko Bībele saka par lauksaimniecību; tas bija Dieva plāns, lai cilvēks strādātu zemi, ka pirmajam cilvēkam, visas pasaules valdniekam deva dārzu kopšanai un ka daudzi no pasaules lielākiem vīriem, tās īstie dižciltīgie, ir bijuši zemkopji. Rādiet izdevības, kādas sniedz šāda dzīve. Gudrais vīrs saka: "Zemei par labu ķēniņš, kam rūp zemes kopšana." (Sal. māc. 5:8) Un par to, kas kopj zemi, Bībele paskaidro: "Un viņa Dievs viņam rādījis, kā piederas, un viņu pamācījis." (Jes. 28:26) Un atkal, "kas vīģes koku kopj, ēdīs viņa augļus." (Sal. pam. 27:18) Tas, kas pelna savu uzturu kopjot zemi, izbēg daudzām kārdināšanām un priecājas par neskaitāmām priekštiesībām un svētībām, kas liegtas tiem, kam ir jāstrādā lielās pilsētās. Sinis milzu uzņēmumu un veikalnieciskās konkurences dienās nebūs

daudz tādu, kas varētu priecāties par tādu neatkarību un tik taisnīgu atalgojumu par savu darbu, kā to var zemkopis.

Mācot skolniekiem zemkopību, vajadzētu sniegt ne tikai teoriju, bet arī praksi. Tai pašā laikā, kad viņi mācās to, ko zinātne māca par augšanas īpašībām un tās sagatavošanu, dažādo labības šķirņu vērtību un par vislabākajām ražošanas metodēm, liekat viņiem praktiski izlietot savas zināšanas. Lai skolotājs piedalās skolnieka darbos un rāda, kādus panākumus var iegūt, lietpratīgi un saprātīgi pūloties.

Tā var pamodināt īstu interesi, cenšanos darīt darbu vislabākā veidā. Šāda cenšanās kopā ar kustību stiprinātāju spēku, sauli un svaigo gaisu radīs mīlestību uz lauku darbiem, kas dažam labam jaunietim liks izvēlēties šo nodarbošanos. Tādā kārtā var ierosināt iespaidus, kas sniegsies tālu un novērsīs tos izceļošanas plūdus, kas tik lielā mērā tiecas uz lielām pilsētām. Šādā kārtā šīs skolas lielā mērā palīdzēs arī atrast nodarbošanos bezdarbnieku masām. Tūkstoši bez palīga badā mirstošie, kas ikdienas papildina noziedznieku rindas, varēs iegūt uzturu laimīgā, neatkarīgā dzīvē, ja viņus mācīs krietni un čakli apstrādāt zemi.

Fiziskā aroda audzināšanas labumi vajadzīgi arī daudzu brīvo profesiju darbiniekiem. Cilvēkam var būt lieliska saprašana, viņš, varbūt, ātri uztver idejas, viņa zināšanas un prasme var viņam nodrošināt pieeju viņa izvēlētam aicinājumam, tomēr viņš var atrasties tālu no gatavības šim pienākumam. Izglītība, kas smelta pa lielākai daļai no grāmatām, ved pie paviršas domāšanas. Praktisks darbs prasa uzmanīgu novērošanu un neatkarīgu domāšanu. Pareizi izvests darbs tiecas attīstīt to praktisko gudrību, ko mēs saucam par veselo prātu. Tas attīsta spējas izplānot un tos izvest, stiprina drosmi un izturību un prasa takta un veiklības pielietošanu.

Ārsts, kas savas profesionālās zināšanas ir ieguvis praktiskos piedzīvojumos slimnieka istabā, ātri aptvers vajadzības brīdī sniegt īsto palīdzību; tam būs visas vajadzīgās īpašības, kuras tik pilnīgi var sniegt praktiska vingrināšanās.

Sludinātājs, misionārs, skolotājs atradīs, ka viņa iespaids pie ļaudīm lielā mērā pavairošies, kad būs redzams, ka viņam ir zināšana, prasme un veiklība, ko prasa ikdienas praktiskās dzīves pienākumi. Bieži pat misionāra panākumi, varbūt pat dzīvība, atkarājas no viņa praktisko lietu pazīšanas. Prasme sagatavot barību, palīdzēt nelaimes gadījumos un grūtībās, kopt slimniekus, celt māju, ja vajadzīgs celt baznīcu — bieži viss tas nosaka starpību starp panākumiem un neveiksmi viņa dzīves darbā.

Iegūstot izglītību, daudzi audzēkņi iegūtu ļoti vērtīgu audzināšanu, jo viņi varētu paši nopelnīt sev uzturu. Lai jaunekļi un jaunavas nostājas paši uz savām kājām un nevis taīsa parādus, vai ir atkarīgi no savu vecāku pašaizliedzības. Tā viņi mācīsies naudas, laika, spēka un izdevību vērtību, un būs mazāk padoti kārdināšanai palaisties slinkumā vai nodoties izšķērdībai. Tādā kārtā iegūtā taupība, čaklums, pašaizliedzība, praktiska darba veiksmē izrādīsies par ļoti svarīgu daļu apbruņojumā dzīves cīņai. Mācība pašiem sev palīdzēties, ko audzēkņi būs iemācījušies, ļoti lielā mērā aizsargās mācību iestādes no parādu nastas, zem kuras daudzas skolas ir cīnījušās, un kas ir mazinājušas viņu derīgumu.

Iemācat jaunatnei pārliecību, ka audzināšanas uzdevums nav iemācīt, kā izbēgt no dzīves nepatīkamiem uzdevumiem un smagām nastām, bet ka viņas uzdevums ir padarīt vieglāku darbu, iemācot labākus paņēmienus un augstākus mērķus. Mācat tiem, ka dzīves īstais uzdevums nav nodrošināt sev vislielāko peļņu, bet gan pagodināt savu Radītāju padarot savu daļu pasaules darbā un sniedzot palīdzīgu roku tiem, kas vājāk vai mazāk zina.

Viens no lielajiem iemesliem, kāpēc tā no augšienes noraugās uz fizisko darbu, ir tas nolaidīgais un mehāniskais veids, kādā to bieži izpilda. To dara vajadzības spiesti un ne no brīvas izvēles. Darītājs tajā neieliek sirdi un tā viņš nesaglābj pašcieņu nedz iegūst cieņu no citiem. Audzināšanai fiziskam darbam šo maldību vajadzētu izlabot. Tai vajadzētu attīstīt paradumu strādāt pamatīgi un noteikti. Audzēkņiem vajadzētu mācīties taktu un plānveidību; viņiem vajadzētu mācīties ietaupīt laiku un netērēt spēku velti. Viņiem vajadzētu iemācīt nevien vislabākās metodes, bet arī iedvest cenšanos iet uz priekšu. Lai viņu mērķis ir padarīt savu darbu tik pilnīgi, cik cilvēka smadzenes un rokas to var izdarīt.

Tāda apmācība darīs jaunatni par darba kungiem un nevis darba vergiem. Tā atvieglinās smagā darba darītāja likteni un padarīs cēlāku pat viszemāko nodarbošanos. Tas, kas darbu uzskata par vergošanu un stājas pie tā ar pašapmierinātu nemākulību, nepielikdams pūles to uzlabot, patiešām to atradīs par nastu. Bet tie, kas saskata zinātnei viszemākā darbā, saredzēs tanī cēlumu un skaistumu un izpildīs ar prieku to uzticīgi un sekmīgi.

Tā audzināts jaunietis, kāds arī nebūtu viņa dzīves aicinājums, tik ilgi, kamēr viņš paliks godīgs, aizpildīs savu vietu lietderīgi un pa godam.

7. RAKSTURA VEIDOŠANA

“Tad lūko, ka tu taisi pēc viņu priekšzīmes, kas tev kalnā ir rādīta.”

AUDZINĀŠANA UN RAKSTURS

“Un tavā laikā būs ticība, pestīšanas bagātība, gudrība un atzīšana.”

Īsta audzināšana neatmet zinātniskas atziņas vai literatūras sasniegumus. Bet spēku tā uzskata vērtīgāku par zināšanām, labsirdību vērtīgāku par spēku, raksturu vērtīgāku par prāta sasniegumiem.

Pasaulei nav tik daudz vajadzīgi vīri ar attīstītu prātu, kā vīri ar krietnu raksturu. Tai vajadzīgi vīri, kuru spējas pārvalda stingri pamatlikumi. “Gudrības iesākums ir: manto gudrību.” “Gudra mēle dara mācību mīlīgu. (Sal. pam. 4:7; 15:2) Īsta audzināšana sniedz šo gudrību. Tā māca, kā vislabāk izmantot ne tikai vienu, bet gan visus mūsu spēkus un sasniegumus. Tā aptver visu mūsu pienākumu loku pret mums pašiem, pret pasauli un pret Dievu.

Rakstura veidošana ir vissvarīgākais darbs, kas jebkad cilvēcīgām būtnēm ir uzticēts; šīs lietas rūpīga pētīšana nekad nav bijusi tik svarīga kā tagad.

Nekad neviena agrākā paaudze nav bijusi aicināta sastapties ar tik daudz svarīgiem notikumiem, nekad agrāk jaunekļiem un jaunavām nav bijis jāstājas pretī tik lielām briesmām kā tagad.

Un kāds virziens tiek dots audzināšanai šādā laikā? Kādu dzinuli visbiežāk skar? — Pašlabumu. Daudz, ko sniedz kā audzināšanu, ir īstas audzināšanas pretstats. Īsta audzināšana nostājas pretī savtīgai godkārībai, varas kārei, cilvēces tiesību un vajadzību neievērošanai, kas ir mūsu pasaules lāsts. Dieva dzīves plānā ir vieta katrai cilvēcīgai būtnei. Katrs var attīstīt savas spējas visaugstākā mērā; kas uzticīgi to dara, kaut viņa dāvana būtu lielas vai mazas, pelna godu. Dieva plānā nav vietas patmīlīgai sacensībai. “Tie, sevis pašus ar sevi mērodami, un paši sev pielīdzinādami,” (2. Kor. 10:12), nedara prātīgi. Viss, ko mēs darām, ir jādara “pēc tā spēka, ko Dievs pasniedz.” (1. Pēt. 4:11) Tas ir jādara “no sirds, it kā savam Kungam un ne cilvēkiem, jo jūs zināt, ka par atmaksu Kungs jums doš debess mantojumu, jo jūs kalpojat savam Kungam — Kristum.” (Kol. 3:23,24) Dārģa ir kalpošana, ko dara, un audzināšana, ko iegūst, izvedot šos pamatlikumus. Mūsdienā audzināšanā ir daudz kas citādi. Jau no agras bērnības bērnu paskubina uz izvērzišanos un sacensību. Tas veicina egoismu — visa ļaunuma sakni.

Tādā kārtā rada cīņu par pirmo vietu un pamudina uz “iekalšanu”, kas daudzos gadījumos kaitē veselībai un mazina derīgumu. Daudzos citos gadījumos tieksme izvērziēties, noved pie negodīguma, un tā, ka tā veicina godkārību un neapmierinātību, tā sarūgtina dzīvi, un palīdz piepildīt pasauli ar tiem nemierīgiem, dumpīgiem gariem, kas pastāvīgi apdraud sabiedrību. Briesmas neslēpjas vienīgi metodēs. Tās atrodas arī mācību priekšmetos.

Kādi ir tie darbi, pie kuriem liek kavēties jaunatnes prātiem viņas visuzņēmīgākos dzīvības gados? No kādiem avotiem jaunatni māca dzert literatūras un valodas studijās? — No pagānisma avotiem, no avotiem, kurus baro senā pagānisma samaitātība. Viņiem pavēl mācīties autorus, par kuriem bez šaubām ir zināms, ka tiem nav nekādas cieņas pret morāles pamatlikumiem.

Un par cik daudziem moderniem autoriem varētu sacīt to pašu! Cik daudziem valodas vijīgums un skaistums ir tikai maska priekš pamatlikumiem, kas savā īstajā kroplumā atbaidītu lasītāju!

Bez tiem ir arī vesels bars romānu rakstnieku, kas ieaijā patīkamos sapņos vaļības pilis. Šos rakstniekus varbūt nevar apsūdzēt par nemorāliskiem, bet viņu darbi nav mazāk ļaunuma piesātināti. Tas nolaupa tūkstošiem un atkal tūkstošiem laiku, enerģiju un pašsavaldīšanos, kas vajadzīgi dzīves nopietniem uzdevumiem.

Arī zinātnes mācīšanās, kā to parasti izved, saistīta ar tikpat lielām briesmām. Attīstības mācību un tai līdzīgas maldības pauž visās skolās, sākot ar bērnu dārzu līdz augstskolai. Tādā veidā zinātnes studijas, kurām vajadzētu sniegt dievatziņu, tiek sajauktas ar cilvēku spekulācijām un teorijām, un tas ved uz neticību.

Pat Bībeles studijas, kā tās bieži izved skolās, nolaupa pasaulei Dieva Vārda nenovērtējamās bagātības. "Augstākā kritika" ar saviem sadalījumiem, uzstādījumiem un pārveidojumiem iznīcina ticību Bībelei kā dievišķīgai atklāsmei; tā nolaupa Dieva vārdam spēku pārvaldīt, pacilāt un apgarot cilvēka dzīvi.

Jaunatnei izejot pasaulē, jāstopas ar daudz vilinājumiem uz grēku, — ar kāri uz naudas ierāšanu, uz izpriecām un baudām, uz greznumu, izšķērdību, izlēcieniem, krāpšanām, viltībām, laupīšanām un postu — un ar kādām mācībām tur tikai nav jāstopas!

Spiritisms apgalvo, ka cilvēki ir bezgrēcīgi pusdievi, ka "katrs prāts tiesās pats sevi", ka "īsta atzišana paceļ cilvēku pāri visiem likumiem", ka "visi izdarīti grēki ir nevainīgi", jo "viss, kas notiek ir pareizs", un, ka "Dievs nenosoda". Par vissamaitātākajiem cilvēkiem apgalvo, ka tie esot debesīs un ieņemot augstas vietas. Tādā kārtā spiritisms apgalvo visiem cilvēkiem: nav nozīmes ko tu dari, dzīvo kā tev patīk, debesis ir tava dzimtene. Daudzus tā noved pie ieskatiem, ka iekārošana ir visaugstākais likums, ka valjība ir brīvība un ka cilvēks ir atbildīgs vienīgi pats sev.

Ja tādas mācības dod pašā dzīves sākumā, kad tieksmes ir visspēcīgākās, un kad atturība un šķīstums ir visvairāk vajadzīgi, kur tad lai rod aizsardzību tikumībai? Kas aizkavēs pasauli, ka tā nekļūtu par otru Sodomu?

Tai pašā laikā anarhija lūko noslaucīt visus, ne tikai dievišķīgos, bet arī cilvēcīgos likumus. Bagātības un varas centralizācija, milzīgās kombinācijas padarīt dažus bagātus uz daudzu rēķina, nabadzīgo šķiru apvienošanās, lai aizstāvētu šavas intereses un prasības, nemiera, dumpju un asins izliešanas gars, pasaulplašā tās mācības izvešana, kas noveda pie franču revolūcijas, tas viss tiecas ievilkt visu pasauli cīņā, kas līdzīga tai, kurā savā laikā atradās Francija.

Ar tādiem iespaidiem šodien jāstopas jaunatnei. Lai varētu pastāvēt šādos apstākļos, viņiem tagad jāliek rakstura pamati.

Katrā paaudzē un katrā zemē rakstura veidošanas īstais pamats un paraugs ir bijis tas pats dievišķīgais likums: "Tev būs Dievu, savu Kungu mīlēt no visas sirds, un savu tuvāku kā sevi pašu." Lielais mūsu Pestītāja raksturā un dzīvē parādītais pamatlikums ir vienīgais drošais pamats un vadonis.

"Un tavā laikā būs ticība, pestīšanas bagātība, gudrība un atzišana" (Lūk. 10:27; Jes. 33:6) — tās gudrības un atzišanas, kuru vienīgi var sniegt Dieva vārds.

Tas ir tikpat patiesi tagad kā toreiz, kad šos vārdus sacīja Izraēlim par paklausību Dieva baušļiem: "Sī būs jūsu gudrība un jūsu saprašana laužu acīs." (5. Moz. 4:6)

Šeit ir vienīgais aizsargs personīgam godīgumam, ģimenes šķīstumam, sabiedrības labklājībai un tautas drošībai. Dzīves apjukuma, briesmu un pretrunīgo prasību vidū vienīgi drošais likums ir darīt, ko Dievs saka: "Kunga bauslība ir pilnīga", un "kas tā turas, tas nešaubīsies nemūžam." (Ps. 19:8; 15:5)

MĀCĪŠANAS METODES

"Ka tiem vēl nevēlējām tiek samaņa, jauniem atzišana un apdomīgs prāts."

Gadu simteņiem ilgi audzināšanā galveno vērību piegriezta atmiņai. Šo spēju vislielākā mērā piepūlēja, kamēr citi garīgie spēki netika attiecīgi attīstīti. Skolēni pavadīja laiku, cītīgi piebāžot prātu ar zināšanām, kas tiem vēlāk ļoti maz noderēja. Ja prātu apgrūtina ar lietām, kuras tas nevar sagremot un uzņemt, tad to novājina; tas top nespējīgs sekmīgam darbam un apmierinās, balstoties uz citu spriedumu un uztveri.

Redzēdami šīs metodes kaitīgumu, daži ir pārgājuši uz otru galējību. Pēc viņu ieskatiem cilvēkam jāattīsta vienīgi tas, kas atrodas viņā pašā. Tāda audzināšana pavedina skolēnu uz iedomību, un atgriez no patiesas atzišanas un spēka avota.

Audzinašana, kas balstās uz atmiņas vingrināšanu, un kurai ir tieksme mazināt patstāvīgu domāšanu, dod tādu morālisku iznākumu, kas vēl pārāk maz novērtēts. Ja audzēknis atsakās no spējām patstāvīgi spriest, tad viņš top nespējīgs atšķirt patiesību no maldiem un viegli krīt par upuri viltībai. Tas viegli ļauj vadīties no tradīcijām un ierāšām.

Tā ir pārāk bieži neievērota patiesība, ka maldība reti kad parādās, kas tā īstenībā ir. To pieņem tikai tad, kad tā sajaucas ar patiesību vai pieskaņojas tai. Ēšana no ļauna un laba atzīšanas koka bija par iemeslu mūsu pirmo vecāku postam. Un laba un ļauna sajaukuma pieņemšana ir mūslaiku cilvēku posts. Prāts, kas paļaujas uz citu spriedumu, agrāk vai vēlāk noteikti tiks novests uz neceļiem.

Spējas izšķirt pareizo un nepareizo mēs varam iegūt vienīgi paļaujoties uz Dievu. Katram pašam priekš sevis ir personīgi jāmacās no Viņa caur Viņa vārdu. Mūsu spriešanas spējas tika dota, lai mēs tās lietotu, un Dievs grib, lai mēs tās vingrinām. "Tad nāciet un tiesāsimies," (Jes. 1:18) Viņš uzaicina mūs. Paļāvībā uz Viņu mēs varam pieņemt gudrību un, atmetot ļaunu, pieņemt labu.

Katrai īstai mācīšanai no svara ir personīgais elements. Mācot ļaudis, Kristus rīkojās ar katru individuāli, Personīgā satiksmē un sabiedrībā Viņš audzināja savus divpadsmit mācekļus. Tas bija privātā sarunā, bieži tikai vienam klausītājam, kad Viņš sniedza savas visvērtīgākās pamācības. Godātajam rabīnam nakts sarunā uz Elļas kalna, nicinātai sievietei pie Ziharas akas Viņš atklāja savas vislielākās bagātības, jo šajos klausītājos Viņš redzēja uzņēmīgas sirdis, skaidru prātu un uzņēmīgu garu. Pat ļaūžu pulku, kas tik bieži sekoja Viņam pa pēdām, Kristus neuzskatīja par nedalītu ļaūžu pūli. Viņš runāja tieši uz katra saprašanu un skāra katra sirdi. Viņš novēroja savu klausītāju sejas, ievēroja iemirdzamies viņu acis, otro, piekrītošo skatu, kas liecināja, ka patiesība bija aizsniegusi dvēseli, un Viņa paša sirds stīgas ietrīcējās no līdzjūtības un prieka atskaņas.

Kristus atklāja iespējamības katrā cilvēcīgā būtnē. Viņu neatgrūda nepievilcīga āriene vai nelabvēlīga apkārtne. Viņš aicināja Mateju no muitas būdas un Pēteri un viņa biedrus no zvejas laivām, lai tie mācītos no Viņa.

Tā pati personīgā interese, tā pati uzmanība pret individuālo attīstību ir vajadzīga šodien audzināšanas darbā. Daži pēc izskata neapsološi jauni ļaudis ir bagātīgi apdāvināti neizlietotām spējām. Viņu spējas paliek apslēptas tāpēc, ka viņu audzinātājiem trūkst novērošanas spējas. Dažā labā zēnā vai meitenē, kas ārēji tik nepievilcīgi kā rupji aptēsts akmens, var atrast vērtīgu materiālu, kas spēj izturēt karstumu, vētras un spiediena pārbaudījumu. Īsts audzinātājs paturēs acis, kas no viņa skolniekiem var iznākt, atzīs, kāda vērtība ir materiālam, pie kura tas strādā. Viņam būs personīga interese pie katra skolēna, un tas centīsies attīstīt visas viņu spējas. Katra cenšanās rīkoties pēc pareiziem pamatlukumiem, cik nepilnīga tā arī nebūtu, atradīs pamudinājumu un stiprinājumu.

Katram jaunietim vajadzētu mācīt uzcītības nepieciešamību un spēku. No tās ir atkarīgs daudz vairāk, nekā no ģenialitātes vai apdāvinātības. Bez izturīga čakluma visspožākās dāvanas dos maz labuma, kamēr personas ar gluži parastām spējām, bet ar neatlaidīgām pūlēm, ir izdarījušas brīnumus. Un ģēnijs, par kura sasniegumiem mēs brīnāmies, gandrīz nav šķirams no nenogurstošām, mērķtiecīgām pūlēm.

Jaunatnei jāmacās spraut par mērķi attīstīt visas savas spējas, gan stiprākās, gan arī vājākās. Daudziem ir tieksme norobežot savas studijas uz zināmām nozarēm, kas tiem sevišķi patīk. No šīs kļūdas vajadzētu sargāties. Dabīgas spējas norada dzīves virzienu, un ja tās ir vērtīgas, tad tās vajadzētu rūpīgi izkopt. Tai pašā laikā arī jāpatur prātā, ka līdzsvarots raksturs un sekmīgs darbs kaut kurā nozarē lielā mērā ir atkarīgs no vienmērīgas attīstības, kas panākama ar pamatīgu, vispusīgu izglītību.

Skolotājam vajadzētu pastāvīgi censties pēc vienkāršības un iespaidīguma. Viņam vajadzētu daudz mācīt ar piemēriem, un pat, kad viņam ir darīšanas ar vecākiem skolniekiem, viņam vajadzētu uzmanīties, lai katrs paskaidrojums būtu vienkāršs un saprotams. Daudzi pat no vecākiem skolēniem saprašanā ir tikai bērni.

Audzinašanas darbā svarīgu lomu spēlē sajūsma. Šajā lietā derīgu mājienu atrodam kāda slavena skatuves mākslinieka piezīmē. Kenterberijas arhibīskaps tam jautāja, kāpēc aktieri teātra izrādē, runājot par izdomātām lietām, atstāj uz klausītājiem tik spēcīgu iespaidu, kamēr evaņģēlija sludinātāji, runājot par patiesām lietām, bieži atstāj tik mazu iespaidu? "Visā cieņā pret jūsu amatu atļaujiet man sacīt," atbildēja aktieris, "ka iemesls ir ļoti vienkāršs. Tas atrodams iejūsmināšanā. Mēs uz skatuves par izdomātām lietām runājam tā, it kā tās būtu patiesas, bet jūs uz kanceles runājat par īstām lietām, it kā tās būtu izdomātas."

Skolotājam viņa darbā ir darīšanas ar īstenām lietām, un viņam vajadzētu runāt par tām ar visu spēku un sajūsma, kādu var iedvest atziņa par viņu īstenību un svarīgumu.

Katram skolotājam vajadzētu raudzīties uz to, lai viņa darbam būtu noteikti panākumi. Pirms tas sāk

kādu priekšmetu mācīt, viņam prātā jātur kāds noteikts plāns, un tam noteikti jāzina, ko viņš grib panākt. Kādu priekšmetu izskaidrojot viņam nevajadzētu likties mierā, līdz skolēns saprot attiecīgo pamatlikumu, uztver tā patiesību, un ir spējīgs saprotami izskaidrot to, ko viņš mācījies.

Tik tālu, kamēr no acīm nav izlaists lielais audzināšanas mērķis, vajadzētu paskubināt jaunatni censties uz priekšu tiktāl, cik tālu sniedzas tās spējas. Bet pirms viņi ķeras pie augstākām studiju nozarēm, viņiem vajadzētu pārzināt zemākās. To pārāk bieži atstāj novārtā. Pat ģimnāziju un augstskolu audzēkņiem bieži trūkst zināšanas visparastākajos mācību priekšmetos. Daudzi audzēkņi ziedo savu laiku augstākai matemātikai, tajā pašā laikā nespēdami vest vienkāršus rēķinus. Daudzi studē retoriku, gribēdami piesavināties daiļrunības mākslu tad, kad viņi nav spējīgi kaut ko saprotami un izteiksmīgi izlasīt. Daudzi, kas ir pabeiguši retorikas kursu, nespēj pieklājīgi uzrakstīt pat vienkāršu vēstuli.

Pamatīgām zināšanām mācības priekšmetos vajadzētu būt par nosacījumu uzņemšanai augstākā kursā, bet arī par pastāvīgu turpināšanas un progresā pārbaudījumu.

Katrā izglītības nozarē ir priekšmeti, kas ir svarīgāki par tiem, kurus iegūstam tīri mehāniski iekāļot. Nemiet, piemēram, valodu.

Spējas tekoši un pareizi rakstīt un runāt savā dzimtajā valodā ir daudz svarīgākas nekā svešu dzīvu vai mirušu valodu iemācīšanās; bet tikai uz gramatikas likumu zināšanu vien dibināta valodas prasme nevar svarīgumā līdzināties valodas studijām no augstākā viedokļa. Ar šīm studijām lielā mērā saistās dzīves labklājība vai posts.

Galvenās prasības valodai ir tās, lai tā būtu šķīsta, laipna un patiesa, — "iekšējā skaistuma ārējā izteiksme." Dievs saka: "Beidzot vēl, brāļi, kas vien ir paties, kas svēts, kas taisns, kas šķīsts, kas patīkams, kam laba slava, ja ir kāds tikums un ja ir kas cildināms, par to domājiet." (Fil. 4:8) Un ja šādas ir domas, tad tāda arī būs izteiksme.

Vislabākā skola tādai valodas mācībai ir ģimene. Bet tā ka darbs ģimenē paliek bieži novārtā, tad skolotāju pienākums palīdzēt skolēniem piesavināties runāšanā pareizos ieradumus.

Audzinātājs var daudz ko darīt, lai mazinātu jauno paradumu — sabiedrības, vispārības un ģimenes lāstu — paradumu izsacīt dzelīgas piezīmes, aprunāt un zemi kritizēt. So jaunumu izravēšanai nevajadzētu taupīt nekādas pūles, ieaudziniet skolēniem, ka tādi ieradumi parāda izglītības, smalkjūtības un īstas labsirdības trūkumu. Tie padara cilvēku nederīgu īstai izglītībai, cienīgai sabiedrībai šinī pasaulē, kā arī sabiedrībai debesīs.

Mēs ar šausmām domājam par cilvēkēdājiem, kas, mīlojas pie savu "upuru vēl siltās, raustošās miesas, bet vai šādas rīcības sekas ir briesmīgākas par tām ciešanām un postu, kas nāk no motīvu nepareizas attēlošanas, nomelnošanas un rakstura kritizēšanas.

Liekat jaunatnei un bērniem mācīties, ko Dievs saka par šīm lietām:

"Nāve un dzīvība stāv mēles galā." (Sal. pam. 18:21) Svētos Rakstos apmelotāji ir ierindoti kopā ar "Dieva nicinātājiem, jaunumu izgudrotājiem," pieskaitīti tiem, kas ir pilni «bezprāta un nepastāvības, cietsirdības un nežēlības, kas "iestīguši skaudībā, slepkavībā, ķildās un ļaundarībās." Par tiem Dieva spriedums skan, "ka tie, kas tādas lietas dara, ir pelnījuši nāvi." (Rom. 1:29-32) Ko Dievs pieskaita Cīānas pilsoņiem ir tie, kas "patiesību runā no sirds dziļumiem, kas ar savu mēli citus neaprunā... un neceļ kauna valodu pret savu tuvāku." (Ps. 15:3)

Dieva vārds nosoda arī tādu nenozīmīgu frāžu un nodrāztu izteicienu lietošanu, kas saskaras ar nesevētumu. Tas nosoda lišķīgus glaimus, izvairīšanos no patiesības, pārspilējumus un nepareizu informāciju veikala lietās, ko parasti lieto sabiedrībā un veikalnieciskā satiksmē, "Bet lai jūsu vārds ir jā, jā! nē, nē! kas pāri par to, tas ir no ļauna." (Mat. 5:37)

"It kā kad par smieklu šautu ar šķēpiem un nāvīgām bultām, tāpat ir, kas savu tuvāku pievilis saka: vai to par smieklu vien nedarīju?" (Sal. pam. 26:18,19)

Cieši saistīts ar aprunāšanu ir apslēptais mājiens, viltīgais norādījums, ar ko sirdī netīrie mēģina norādīt uz jaunumu, kuru viņi nedrīkst atklāti izsacīt. Jaunatni vajadzētu mācīt sargāties no katras tuvināšanās šādiem ieradumiem tā, kā tie būtu vairījušies no spitālības.

Nav nevienas kļūdas valodā, kurai varbūt jauni un veci tik viegli pāriet pāri kā pārsteidzīgai,

nepacietīgai runāšanai. Viņi domā, ka tā jau ir pietiekama attaisnošanās, ja pasaka: "Es biju neuzmanīgs; es patiesībā nedomāju, ko es sacīju." Bet Dieva vārds to neņem viegli. Svētie Raksti saka: "Kad tu vīru redzi, kam pārsteidzīga mēle, tad no muļķa vairāk cerības, kā no tāda." (Sal. pam. 29:20)

"Kas prātu nemāk valdīt, ir izlauzta pilsēta bez mūriem." (Sal. pam. 25:28)

Vienā acumirkli ar pārsteidzīgu, nesavaldīgu un neapdomīgu mēli var padarīt ļaunumu, ko nevar iznīcināt visa mūža nožēla. Ak cik daudz sirdis ir salauztas, draugi ir atsvešināti, dzīves izpostītas ar to skarbiem, pārsteidzīgiem vārdiem, kas būtu varējuši atnest palīdzību un dziedināšanu!

"Dažs aplam runājot kā ar zobenu iedur; bet gudro mēle ir zāles, kas dziedina." (Sal. pam. 12:18)

Sevis audzināšana ir viena no tām rakstura īpašībām, kas piešķir dzīvei neapzinātu piemīlīgumu katrā bērnā. No visām rakstura pilnībām šī ir viena no visskaistākajām un katram īstam dzīves uzdevumam tā ir viena no visnepieciešamākajām īpašībām.

Bērniem ir vajadzīga atzinība, līdzjūtība un pamudinājums. Bet vajadzētu uzmanīties, lai neveicinātu uzslavas kāri. Nav gudri piegriezt viņiem sevišķu vērību, vai arī viņu klātbūtnē atkārtot viņu gudros izteicienus. Vecāki vai skolotājs, kas patur acīs patieso rakstura ideālu, un sasnieguma iespējas, nevar lutināt vai pamudināt uz iedomību. Tie negribēs pamudināt jaunatnē vēlēšanos vai cenšanos parādīt savas spējas vai sasniegumus. Kas paceļ skatu pāri par sevi, būs pazemīgs. Tomēr viņam piemītis cienība, kuru nevarēs apkaunot un mazināt ārējs greznums vai cilvēka lielums.

Rakstura daiļumu neattīsta patvaļīgi likumi vai priekšraksti. Tas aug, kavējoties šķīstā, cēlā un patiesā atmosfērā. Un visur, kur būs sirdsskaidrība un rakstura cēlums, tas atklāsies rīcības un runas šķīstumā.

"Kam šķīsta sirds un mute mīlīga, tam ķēniņš ir par draugu." (Sal. pam. 22:11)

Kā tas ir ar valodu, tā tas ir arī ar katru citu mācību priekšmetu, to var vadīt tā, ka tas veicina rakstura stiprināšanu un izveidošanu.

Nevienā mācību priekšmetā tas nav tik lielā mērā patiesība, kā vēsturē. To vajadzētu aplūkot no dievišķīgā viedokļa.

Kā to parasti māca, vēsture nav gandrīz nekas vairāk kā ziņojums par ķēniņu pacelšanos un krišanu, par galma intrigām, armiju uzvarām un zaudējumiem — stāsts par godkāri un mantkāri, pievilšanu, nežēlību un ašinsizliešanu. Ja to tā māca, tad iznākums var būt tikai noārdošs. Sirdi mokošo noziegumu, mežonību, nelietību un nežēlību uzskatījums iedēsta tādu sēklu, kas dažā labā dzīvē var atnest ļaunuma ražu.

Daudz labāk ir mācīties pazīt Dieva vārda gaismā tos cēloņus, kas pārvalda valstu uzplaukumu un krišanu. Lai jaunatne studē šos ziņojumus un redz, ka tautu īstais uzplaukums ir saistīts ar dievišķīgu pamatlikumu pieņemšanu. Lai tā pēti lielo reformāciju kustību vēsturi un redz, cik bieži šie pamatlikumi, kaut gan tos nicināja un ienīda un viņu aizstāvjus veda cietumā un uz ešafota, ir tomēr uzvarējuši caur šiem pašiem upuriem.

Šādas studijas dos plašu, aptvērēju dzīves uzskatu. Tās palīdzēs jaunatnei izprast kaut daļu no viņas saistībām un atkarības, cik brīnišķīgi mēs esam savienoti kopā lielajā sabiedrībā un tautu brālībā, un cik lielā mērā viena locekļa apspiešana vai pazemošana atnes zaudējumus visiem.

Rēķināšanas mācībā darbu vajadzētu darīt praktiski. Katram jauniem un katram bērnam vajadzētu atrisināt nevien izdomātus uzdevumus, bet vest arī noteiktu rēķinu par saviem paša ienākumiem un izdevumiem, Naudu izdodot, viņiem vajadzētu mācīties to pareizi izlietot. Zēniem un meitenēm, vienalga, vai tos apgādā viņu vecāki, vai arī tie paši sevi uztur, vajadzētu izvēlēties un nopirkt pašiem savu apģērbu, grāmatas un citas nepieciešamās lietas. Vezdami pārskatu par saviem izdevumiem, viņi iemācīsies naudas vērtību un izlietošanu tā, kā viņi nekādā citā veidā nebūtu to iemācījušies. Šāda audzināšana tiem palīdzēs atšķirt īstu taupību no sīkstulības, uz vienu, un izšķērdības, uz otru pusi. Pareizi ievadīta tā veicinās labdarības ieradumus. Tā palīdzēs jaunatnei iemācīties dot ne no acumirkliņa iespaida, kad viņas jūtas ir aizkustinātas, bet gan kārtēji un sistemātiski.

Šādā veidā katrs mācību priekšmets var kļūt par palīgīdzekli vislielākās problēmas atrisināšanai vīru

un sievu audzināšanā, — dzīves atbildību vislabākajai izpildīšanai.

UZVEŠANĀS

“Mīlestība neizturas netikli.”

Pieklājības nozīme tiek par maz vērtēta. Daudziem, kam ir laba sirds, trūkst laipnas izturēšanās. Daudziem, kas izsauc cieņu ar savu sirsnību un taisnīgumu, diemžēl trūkst priecīgs prāts. Šis trūkums samaitā viņu pašu laimi un padara mazvērtīgākus viņu pakalpojumiem citiem. Nepieklājīgais zaudē dažu labu no dzīves visjaukākajiem un vislabākajiem piedzīvojumiem bieži neapdomības dēļ. Vecākiem un skolotājiem vajadzētu sevišķi izkopt laipnību un pieklājību. Visiem var būt priecīga seja, laipna balss un pieklājīga izturēšanās, un visām šīm īpašībām ir liels spēks. Bērnus pievelk priecīga, saulaina izturēšanās. Parādiet tiem laipnību un sirsnību, un viņi atklās to pašu garu pret jums un citus pret citu.

Īstu pieklājību neiemācās izpildot tikai etiķetes noteikumus. Pieklājīgu izturēšanos vajadzētu vienmēr ievērot; visur, kur tas nav pret pamatlikumiem, vajadzētu pieskaņoties pieņemtām ierašām; bet patiesa pieklājība neprasa, lai pamatlikumus upurētu sabiedrības ierašām, Patiesa pieklājība neatzīst šķiras. Tā māca pascieņu, māca ievērot cilvēcīgo cieņu, un godāt katru kā lielās cilvēces brālības locekli.

Draud briesmas piešķirt pārāk lielu vērību manierēm un ārējām formām, un veltīt par daudz laika audzināšanai šīnī nozīmē. Nopietno pūļu dzīve, ko prasa katra jauna cilvēka grūtais, bieži nepatīkamais darbs, ko prasa pat dzīves parastie pienākumi un daudz vairāk vēl pasaules smagās nezināšanas un posta nastas vieglināšana — tas viss atstāj maz vietas pieņemtām parašām.

Daudzi, kas liek lielu svaru uz pieklājības noteikumiem, parāda mazu cieņu lietām, cik lieliskas tās arī nebūtu, kas neietilpst viņu mākslotā pieklājības kodeksā. Tā ir nepareiza audzināšana. Tā audzina kritizētāju lepnumu un šausirdīgu norobežošanos.

Īstas pieklājības būtība ir citu ievērošana. Īsta, paliekoša audzināšana ir tāda, kas paplašina līdzjūtības loku un paskubina uz vispārīgu laipnību. Nederīga ir tā sauktā kultūra, kas nedara jaunatni godbijīgu pret tās vecākiem, neliek novērtēt viņu izcilās īpašības, panesot viņu trūkumus, un neliek palīdzēt tiem viņu vajadzībās, kas nedara jaunatni atsaucīgu un maigu, augstsirdīgu un izpalīdzīgu pret jauniem, veciem un nelaimīgiem un pieklājīgu pret visiem.

Īstu domu un uzvešanās smalkumu var labāk mācīties dievišķīgā Mācītāja skolā, nekā ievērojot jebkādus pieklājības likumus. Kad Viņa mīlestība iemājo sirdī, tā piešķir raksturam to jaukos pamatvilcienus, kas veido to Viņa līdzībā. Šī audzināšana piešķir debesīs dzimušu cēlumu un īstas pieklājības izjūtu. Tā izdaiļo domāšanas veidu un piešķir tādu izturēšanās cēlumu, ko nevar panākt modernās sabiedrības paviršais slīpējums.

Bībele māca pieklājību un sniedz daudzus nesavtīga gara, maigas labvēlības un piemīlības piemērus, kas raksturo īstu pieklājību. Tas viss ir tikai Kristus rakstura atspoguļojums. Viss patiesais pasaules maigums un pieklājība pat pie tiem, kas Viņa vārdu neatzīst, nāk no Viņa. Un Viņš vēlas, lai šis rakstura īpašības pilnīgi atspoguļojas Viņa bērnos. Tas ir Viņa nodoms, lai mūsos cilvēki skatītu Viņa skaistumu.

Visvērtīgākais apcerējums par pieklājību, kas jebkad ir uzrakstīts, ir mūsu Pestītāja dotā jaukā pamācība, ko apustulis Pāvils izsacīja caur Svēto Garu, — vārdi, kurus vajadzētu neizdzēsami ierakstīt katrā, veca vai jauna, cilvēka atmiņā:

“Kā es jūs esmu mīlējis, lai arī jūs cits citu mīlētu.” (Jāņa 13:34)

“Mīlestība ir lēnprātīga,
mīlestība ir laipna, tā neskauž,
mīlestība nelielās, tā nav uzpūtīga,
Tā neizturas piedauzīgi, tā nemeklē savu labumu,
tā neskaistas, tā nepiemin jaunu,
Tā nepriecājas par netaisnību,
bet priecājas par patiesību.
Tā aplāj visu,
tā tic visu,
tā cer visu,
Tā panes visu.

Mīlestība nekad nebeidzas." (1. Kor. 13:4-8)

Godbijība ir otrs dārgs tikums, kuru vajadzētu centīgi izkopt. Patiesu godbijību Dieva priekšā iedveš Viņa bezgalīgā lieluma izjūta un izpratne par Viņa klātesamību. Vajadzētu dziļi iespiest katra bērna sirdī šo Neredzamā izjūtu. Bērnā vajadzētu mācīt uzskatīt par svētu lūgšanas stundu un vietu, un atklātos dievkalpojumu tātēpēc, ka tur ir Dievs. Kad godbijība tiek izteikta ar ķermeņa stāvokli un izturēšanos, tad arī tā izsauktā izjūta tiks padziļināta.

Būtu labi jauniem un veciem pētīt, labi pārdomāt un bieži atkārtot tos Svēto Rakstu vārdus, kas rāda, kā vajadzētu uzskatīt vietu, kas atzīmēta ar Dieva sevišķu klātbūtni.

"Novelc savas kurpes no kājām," Kungs pavēlēja Mozum pie degošā krūma, "jo tā vieta, kur tu stāvi ir svēta vieta." (2. Moz. 3:5)

Jēkabs pēc tam, kad viņš bija redzējis eņģeļu parādīšanu, izsaucās: "Tiešām Kungs ir šinī vietā, un es to neesmu zinājis... Seit ir tiešām Dieva nams, un še ir debesu vārti." (1. Moz. 28:16,17) "Bet tas Kungs ir savā svētā namā. Klusu Viņa priekšā, visa pasaule!" (Hab. 2:20)

"Jo tas Kungs ir lielais un stiprais Dievs. Un tas lielais Kēniņš par visiem Dieviem... Nāciet, pielūgsim, klanīsimies un metīsimies ceļos priekš Kunga, sava Radītāja."

"Viņš mūs ir darījis, un ne mēs paši, par saviem ļaudīm un savas ganības avīm, ieeita pa Viņa vārtiem ar pateikšanu, Viņa pagalmos ar teikšanu; pateicieties Viņam, slavējiet Viņa vārdu." (Ps. 95:3,6; 100:3,4)

Godbijību vajadzētu parādīt arī Dieva Vārdam. Nekad nevajadzētu šo vārdu izrunāt vieglprātīgi un neapdomīgi. Pat lūgšanā vajadzētu izsargāties no tā biežas un nevajadzīgas atkārtošanas. „Svēts un bijājams ir Viņa vārds.” (Ps. 111:9) Eņģeļi to izrunājot aizklāj savas sejas. Ar kādu bijību vajadzētu mums, kritušiem un grēcīgiem, izrunāt to ar savām lūpām! Mums vajadzētu cienīt Dieva vārdu. Pret Svēto Rakstu grāmatu mums vajadzētu izturēties ar cieņu, nekad nelietot to citām vajadzībām, vai apieties ar to nevēriģi. Nekad nevajadzētu citēt Svētos Rakstus jokiem, vai arī izlietot tos asprātībām. "Visi Dieva vārdi ir šķīsti." "Kā sudrabs mālu traukā kausēts un septiņkārt šķīstīts." (Sal. pam. 30:5; Ps. 16:31)

Bet pār visu māciet bērniem, ka īsta godbijība visvairāk parādās paklausībā. Dievs nav pavēlējis neko, kas ir nevajadzīgs, un nav citā veidā iespējams parādīt cieņu, kas Viņam tik patīkama, kā paklausot tam, ko Viņš ir sacījis. Cienīt vajadzētu arī Dieva pārstāvjus, — sludinātājus, skolotājus un vecākus, kas aicināti runāt un darboties Viņa vietā. Viņiem parādītā cieņā tiek pagodināts Dievs.

Sevišķi Dievs piekodinājis cienīt vecus cilvēkus. Viņš saka: "Sirmi mati ir goda kronis, uz taisnības ceļa to atrod." (Sal. pam. 16:31) Tie runā par izcīnītām cīņām un iegūtām uzvarām, par panestām nastām un par atvairītām kārdināšanām. Tie stāsta par nogurušām kājām, kas tuvojas dusai, par vietām, kas drīz būs tukšas. Palīdziet bērniem pie tā piedomāt, un viņi līdzinās veciem cilvēkiem viņu taka ar savu pieklājību un cieņu, un iegūs žēlastību un daiļumu savās jaunajās dzīvēs, ja viņi ievēros pavēli: "Priekš sirmas galvas tev būs uzcelties un veca vaigu godāt." (3. Moz. 19:32)

Tēviem, mātēm un skolotājiem vajag pilnīgāk novērtēt atbildību un godu, ko Dievs tiem uzlicis ar to, ka viņi dara sevi bērnam par Dieva pārstāvjiem. Ikdienas dzīvē parādītais raksturs bērnam paskaidros šos Dieva vārdus vai nu ar ļaunu vai labu: — "It kā tēvs apžēlojas par bērniem, tā tas Kungs žēlo tos, kas Viņu bīstas." "It kā tādu, ko māte iepriecina, tāpat es jūs iepriecināšu." (Ps. 103:13; Jes. 66:13)

Laimīgs tas bērns, kurā šie vārdi pamodina mīlestību, pateicību un uzticību, kam tēva un mātes un skolotāja maigums, taisnīgums un pacietība paskaidro Dieva mīlestību, taisnību un pacietību, bērns, kas no savu šīs zemes aizstāvju paklausības un uzticības mācās godināt savu Dievu. Kas bērnam vai skolniekam ir sniedzis šādu dāvanu, ir apbalvojis viņu ar mantu, kas ir dārgāka nekā visu laikmetu bagātības, — ar bagātību, kas tik pastāvīga kā mūžība.

APĢĒRBS UN AUDZINĀŠANA

"Pieklājīgās drēbēs", "Glītumā staigā ķēniņa meitas."

Neviena audzināšana nevar būt pilnīga, kas nemāca patiesos pamatlikumus par apģērbu. Bez šādas pamācības, audzināšanas darbs pārāk bieži kļūst aizkavēts un ačģārns. Greznošanās kāre un dzīšanās pēc modes, pieder pie skolotāja visniknākajiem pretiniekiem.

Mode ir pavēlniece, kas valda ar dzelzs roku. Daudzās ģimenēs vecāku un bērnu laiks un uzmanība ir pilnīgi aizņemti, lai izpildītu viņas prasības. Bagātie sacenšas savā starpā, lai pārspētu viens otru, sekodami viņas mūžam mainīgiem stiliem. Vidējās un nabadzīgākās šķiras cenšas aizsniegt mērķi, ko uzstādījuši tie, kas ir par viņiem šķietami pārāki. Kur līdzekļi vai spēki ir ierobežoti un tieksme pēc smalkuma ir liela, nasta kļūst gandrīz nepanesama.

Daudziem tas nav svarīgi, cik piemērots vai pat skaists kāds apģērba gabals būtu, bet tiklīdz mode mainās, to vajag pārtaisīt vai sviest projām. Saimes locekļi ir notiesāti uz nepārtrauktām pūlēm. Neatliek laika bērnu audzināšanai, nav laika Bībeles pētīšanai un lūgšanai, un nav laika iepazīstināt mazos ar Dievu no Viņa darbiem.

Neatliek laika un naudas labdarībai. Bieži pat ģimenes galds klāts trūcīgi. Ēdiens ir slikti izvēlēts un steidzīgi sagatavots, un dabas prasības tiek apmierinātas tikai pa daļai. Kā sekas rodas slikti ieradumi diētā, kas izsauc slimības, vai arī noved pie nesātības.

Patika lepni uzstāties izsauc izšķērdību, un dažā labā jaunietī nokauj dziņu pēc cēlākas dzīves. Tur, kur vajadzētu censties pēc izglītības, viņi agri iestājas kādā vietā, lai nopelnītu naudu un apmierinātu savu ģērbšanās kāri. Un caur šo kaislību dažā laba meitene ir novesta no ceļa.

Dažā tādā ģimenē ienākumiem uzstāda par daudz augstas prasības. Tēvs, nespēdams izpildīt mātes un bērnu prasības, ir kārdināts gūt netaisnu peļņu, un iznākums atkal ir negods un posts.

Modes vara netaupa pat svēto dienu un dievkalpojumu sapulces. Tās drīzāk sniedz vēl izdevību tās varas vēl lielākai parādīšanai. Dievnamu padara par tās parādes laukumu, un modi studē vairāk par svētrunu. Nabadzīgie, kas nevar tikt līdz modes prasībām, neapmeklē dievnamu pavisam. Dusas dienu pavada bezdarbībā un jaunatne to pavada sabiedrībā, kas to pat samaitā.

Skolā meitenes caur nepiemērotām un neērtām drēbēm nespēj nedz kārtīgi mācīties, nedz rotaļāties. Viņu domas ir nodarbinātas, un skolotājam ir grūts uzdevums pamodināt viņu interesi.

Lai pārvarētu modes burvību, skolotājs tik drīz neatradīs labāku līdzekli kā saskaņu ar dabu. Ļaujiet skolniekam izbaudīt tos jaukumus, ko var rast pie ezera, upes vai jūras. Liekat tiem kāpt kalnos, apbrīnot saulrieta krāšņumu, izpētīt meža un lauka bagātības, ļaujiet tiem priecāties pie augu un puķu audzēšanas, tad izzudīs kādas liekas lentas un cita kāda rotājuma svarīgums.

Vadiet jaunatni pie atziņas, ka drēbēs, tāpat kā uzturā, vienkāršība ir nepieciešama augstākam domu lidojumam. Rādiet tiem, cik daudz ir ko mācīties un darīt, cik dārgas ir jaunatnes dienas kā sagatavošanās dzīves darbam. Palīdziet viņiem ieraudzīt, kādas bagātības slēpjas Dieva vārdā, dabas grāmatā un lielu personību dzīves aprakstos.

Lieciet viņiem domāt par cietējiem, kam tie var sniegt palīdzību. Palīdziet viņiem izprast, ka katrs lats, ko izdod ārējai greznībai, tērētājam atņem iespēju pabarot izsalkušos, apģērbt kailos un iepriecināt bēdīgos. Viņi nedrīkst palaist garām dzīves krāšņās izdevības, likt panīkt savam prātam, bojāt savu veselību, postīt savu laimi, lai tikai paklausītu prasībām, kas nav pamatotas uz prātu, ērtībām un glītumu.

Tai pašā laikā jaunatni vajadzētu mācīt izprast dabas mācību. "Viņš visu ir jauki darījis savā laikā." (Sal. māc. 3:11) Apģērbā, tāpat kā visās citās lietās ir mūsu priekštiesība godāt mūsu Radītāju. Viņš grib, lai mūsu apģērbs būtu ne tikai glīts un veselīgs, bet arī piemērots un patīkams.

Par cilvēka raksturu spriež pēc viņa drēbēm; izsmalcināta gaume, izglītots prāts parādīsies vienkārša un piemērota apģērba izvēlē. Šķīsta vienkāršība apģērbā, savienota ar pazemīgu izturēšanos darīs daudz, lai apņemtu jaunu sievieti ar svētas atturības atmosfēru, kas būs viņai par vairogu tūkstošās briesmās.

Mācat meitenēm, ka māksla ģērbties ieslēdz arī prasmi pagatavot pašas drēbes. To vajadzētu uzskatīt par godu, pēc kura būtu jācenšas katrai meitenei. Tā ir izdevība būt derīgai un neatkarīgai, ko viņa nedrīkst palaist garām.

Ir pareizi mīlēt skaistumu un pēc tā ilgoties. Bet Dievs grib, lai mēs mīlam un cenšamies pēc augstākā — neiznīcīgā skaistuma. Cilvēka mākslas viskrāšņākajiem veidojumiem nav tāda skaistuma,

TICĪBA UN LŪGŠANA

“Ticība ir pajaušanās uz lietām, kas iespējamās. Un visu, ko jūs ticībā lūgsit, to jūs dabūsiet.”

Ticība ir uzticēšanās Dievam — ticēšana, ka Viņš mūs mīl un vislabāk zina, kas mums nāk par labu. Tāda ticība mūsu pašu ceļu vietā liek mums pieņemt Viņa ceļu. Mūsu nezināšanas vietā tā pieņem Viņa gudrību, mūsu vajības vietā Viņa spēku, mūsu grēcīguma vietā Viņa taisnību. Mūsu dzīvība, mēs paši jau Viņam piederam; ticība atzīst Viņa īpašuma tiesības un satver to svētības.

Patiesīgumu, godprātību, šķīstību ir apzīmējuši par dzīves panākumu noslēpumiem. Tā ir ticība, kas dara šos pamatlikumus par mūsu daļu.

Katra laba tieksme vai cenšanās ir Dieva dāvana. Ticība saņem no Dieva to dzīvību, kas vienīgi var izsaukt īstu pieaugšanu un krietnumu.

Vajadzētu labi noskaidrot, kā parādīt ticību. Katram Dieva apgalvojumam ir savi noteikumi. Ja mēs esam labprātīgi pildīt Viņa gribu, viss Viņa spēks pieder mums. Lai kādu dāvanu Viņš apsolītu, tā atrodama apsolījumā pašā: “Sēkla ir Dieva vārds.” Tikpat noteikti, kā ozols atrodams zilē, tā Dieva dāvanas atrodamas Viņa apsolījumā. Ja mēs pieņemam apsolījumu, tad mums ir dāvana. Ticība, kas mūs dara spējīgus saņemt Dieva dāvanas, jau pati par sevi ir Dieva dāvana, kas zināmā mērā ir dota līdz katrai cilvēcīgai būtnei. Tā aug, ja mēs to vingrinām, piesavinoties Dieva vārdu. Lai stiprinātu ticību, mums to bieži jāpieskaņo Dieva vārdam.

Bībeles pētīšanā audzēkņus vajadzētu vadīt pie tā, lai viņi saskata Dieva vārda spēku. Pie radīšanas “kad Viņš runā, tad notiek, kad Viņš pavēl, tad stāv.” (Ps. 33:9) “Viņš sauc vārdā to, kas vēl nav, it kā tas jau būtu, jo kad Viņš sauc, tad jau ir.” (Rom. 4:17)

Bieži tie, kas uzticējušies Dieva vārdam, lai gan paši par sevi pilnīgi bezspēcīgi, stāvējuši pretī visas pasaules varai, — Enohs, skaidrs savā sirdī, svēts savā dzīvē, cieši turēdams savu ticību taisnības triumfā pret samaitāto un zaimotāju audzi, Noa un viņa saime pret sava laika cilvēkiem ar vislielākajiem fiziskiem spēkiem un intelektuālām spējām, bet viszemāko tikumību, Izraēla bērni pie Sarkanās jūras, nespēcīgs, iebiedēts vergu pūlis pret visvarenākās pasaules nācijās vareno armiju. Dāvids, gana zēns, kam Dievs bija apsolījis troni, pret Saulu, iecelto valdnieku, kas visādi centās paturēt savu varu. Sadrahs un viņa biedri ugunī un Nebugadnēcars uz troņa. Dāniēls starp lauvām, pretī saviem ienaidniekiem ķēniņvalsts augstos amatos. Jēzus pret jūdu priesteriem un rakstu mācītājiem, kas piespieda pat Romas pārvaldnieku izpildīt viņu gribu. Pāvils ķēdēs, vests uz noziedznieka nāvi pret Neronu, pasaules valsts tirānu.

Tādus piemērus atrodam ne vien Bībelē. Katrs cilvēces attīstības pārskats ir ar tiem bagāts. Valdieši un hugenoti, Viklifs un Huss, Hiēronims un Luters, Tindels un Nokss, Cincendorfs un Veslejs un neskaitāmi citi, kas liecinājuši par Dieva vārda spēku pretim cilvēcīgai varai un politīkai, kas atbalstījusi ļaunumu. Šie ir pasaules īstie dižciltīgie. Tā ir pasaules ķēnišķīgā līnija. Sinī līnijā mūsdienu jaunatne ir aicināta ieņemt savu vietu.

Ticība ir vajadzīga tikpat daudz dzīves mazākās cik lielākās lietās. Visās mūsu ikdienas rūpēs un darbos Dieva uzturētājs spēks kļūst priekš mums par īstenību caur pastāvīgu uzticēšanos.

Skatīta no cilvēcīgās puses, dzīve mums visiem ir nezināma taka. Tā ir taka, pa kuru, kas attiecas uz mūsu dziļākiem piedzīvojumiem, mēs staigājam katrs par sevi. Mūsu iekšējīgā dzīvē neviena cilvēka būtne nevar iet. Kad mazs bērns iesāk šo ceļojumu, kurā agrāk vai vēlāk viņam jāizvēlas pašam savs virziens, pašam jānolemj dzīves iznākums mūžībai, cik nopietnām vajadzētu būt pūlēm viņa pajāvību pievērst drošajam Vadonim un Palīgam!

Kā vairogs pret kārdināšanām un kā paskubinājums uz šķīstību un patiesīgumu neviens cits iespaids nevar līdzināties Dieva klātbūtnes izjūtai; “Viss ir atklāts un atsegts Viņa acīm; Viņam mēs esam atbildīgi.” (Ebr. 4:13) “Viņa acis ir šķīstas, ka nevar ieredzēt ļaunumu, un grūtumu tu nevari uzlūkot.” (Hab. 1:13) Šīs domas bija Jāzēpa vairogs Ēģiptes samaitātībā. Uz kārdināšanas vilinājumu viņa atbilde bija noteikta: “Kā tad lai es tādu lielu ļaunumu daru un pret Dievu grēkoju?” (1. Moz. 39:9) Ja piekops tādu ticību, tad tas būs aizsargs katrai dvēselei.

Tikai Dieva klātbūtnes izjūta var atņemt bailes, kas nedrošam bērnam dzīvi varētu padarīt par nastu. Lai savā atmiņā viņš iespiež apsolījumu: “Kunga eņģelis apmetas ap tiem, kas Viņu bīstas, un tos izglābj.” (Ps. 34:8) Lai viņš lasa bērnišķīgo stāstu par Elīsu kalnu pilsētā, kur starp to un apbružoto ienaidnieku karaspēku visapkārt bija varens pulks eņģeļu. Lai viņš lasa, kā Pēterim cietumā un uz

nāvi notiesātam parādījās Dieva eņģelis, kā garām apbruņotiem sargiem cauri smagajām durvīm un biežajiem dzelzs vārtiem ar viņu aizšaujamiem un stieņiem eņģelis izveda Dieva kalpu drošībā. Lai viņš lasa par notikumu uz jūras, kad vētras mētātiem kareivjiem un jūrniekiem, kas bija noguruši no ilgās piepūlēšanās, nomoda un neēšanas, cietumnieks Pāvils, ceļā uz izmeklēšanu un notiesāšanu, sacīja šos lielos drosmes un cerības vārdus: "Turiet drošu prātu, jo nevienam no jums dzīvība nezudīs... Jo šinī naktī man piestājās viens eņģelis no tā Dieva, kam es piederu un arī kalpoju, sacīdams: Nebīsties, Pāvil! Tev jāstājas ķeizara priekšā, un, redzi, Dievs tev visus ir dāvinājis, kas līdz ar tevi brauc kuģī." Ticēdams šim apsolījumam, Pāvils apgalvoja saviem biedriem: "Nevienam no jums ne mats no galvas nenokritīs." Tā tas arī notika. Tāpēc, ka tanī kuģī bija viens vīrs, caur kuru Dievs varēja darboties, tika izglābti visi pagāniskie kareivji un jūrnieki. "Tā visi izglābās krastā." (Ap. d. 27:2-24,334,44)

Šīs lietas nav uzrakstītas, lai mēs varētu lasīt un brīnīties, bet lai šī pati ticība, kas darbojās Dieva kalpos senatnē, varētu darboties mūsos, Ne mazāk raksturīgā kārtā kā Viņš toreiz darbojās, Viņš darbosies tagad, ja vien būs ticīgas sirdis, kas ļausies izlietoties par Viņa spēka pārvadītājiem.

Māciet pašjāvību uz Dievu tiem, kas neuzticas paši sev, un kuriem pašpaļāvības trūkums liek izvairīties no rūpēm un atbildības. Tā dažs labs, kas citādi būtu tikai nulle, vai nevarīga nasta pasaulē varēs līdz ar apustuli Pāvilu sacīt: "Es visu spēju iekš Tā, kas man dod spēku." (Fil. 4:13)

Arī bērnam, kas ir viegli aizskarams, ticība slēpj dārgas mācības. Tieksme pretoties jaunumam vai netaisnību atriekt bieži ceļas no stipri izteiktas taisnības izjūtas un no darbīga, enerģiska gara. Šādam bērnam jā māca, ka Dievs ir mūžīgais taisnības sargs. Viņš ar maigumu rūpējas par būtņēm, kuras tas tik ļoti mīlējis, ka to izglābšanai nodevis savu Vismīlāko. Viņš atmaksās katram jauna darītājam. "Jo kas jūs aizkar, tas aizkar Viņa acs raugu." (Cak. 2:8) "Pavēli tam Kungam savu ceļu un ceri uz Viņu, tad Viņš gan darīs... Viņš liks aust tavai taisnībai kā gaismai un tavai tiesai kā dienas spožumam." (Ps. 37:5,6)

"Un tas Kungs būs patvērums tam nabagam, patvērums bēdu laikā. Un uz Tevi cerēs, kas Tavu vārdu pazīst, jo Tu, ak Kungs, neatstāj, kas Tevi meklē." (Ps. 9:10,11)

Līdzjutību, kādu Dievs parāda mums, Viņš pavēl, lai mēs parādām citiem. Lai tie, kas ir strauji, pašapmierināti, atriebīgi, raugās uz Lēnprātīgo, un Pazemīgo, kas kā jērs vests uz kaušanu, un kā avs neatdārīja savu muti savu cirpēju priekšā. Lai tie raugās uz Viņu, kas par mūsu grēkiem ir cauri durts un mūsu nastām apkrauts, un viņi mācīsies paciest, izturēt un piedot.

Caur ticību uz Kristu var novērst katru rakstura trūkumu, nomazgāt katru traipu, labot katru kļūdu, attīstīt katru teicamu rakstura īpašību.

"Un Viņā arī jūs esat kļuvuši pilnīgi." (Kol. 2:10)

Lūgšana ar ticību ir cieši savienotas, un tās kopīgi jāaplūko. Ticības lūgšana ir dievišķīga zinātne, tā ir zinātne, kas ir jāprot katram, kas grib darīt sekmīgu savu dzīves darbu. Kristus saka: "Visu, ko jūs lūgdami lūgsiet, ticiet, ka jūs dabūsi, tad tas jums notiks." (Mark. 11:24)

Viņš mums paskaidro, ka mūsu lūgšanai jābūt saskaņā ar Dieva prātu; mums jālūdz par lietām, ko Viņš ir apsolījis, un visu, ko mēs saņemam, jāizlieto, lai darītu Viņa prātu. Ja šos noteikumus izpilda, tad apsolījums ir nodrošināts.

Mēs varam lūgt pēc grēku piedošanas, pēc Svētā Gara, pēc gudrības un spēka darīt Viņa darbu, un pēc ikvienas dāvanas, ko Viņš apsolījis; tad mums jātic, ka mēs saņemsim, un jāpateicas Dievam, ka mēs esam saņēmuši.

Mums nevajag raudzīties pēc svētības ārējā pierādījuma. Dāvana slēpjas apsolījumā, un mēs varam stāties pie mūsu darba pārliecināti, ka to, ko Dievs ir apsolījis, Viņš spēj arī izpildīt, un ka dāvana, kas mums jau ir, kļūs par īstenību tad, kad tas visvairāk būs vajadzīgs.

Tā dzīvot no Dieva vārda nozīmē nodot Viņam visu dzīvi. Būs pastāvīga vajadzība un atkarība izjūta, un sirds ilgosies Dieva. Lūgšana ir nepieciešamība, jo tā ir dvēseles dzīvība. Lūgšanai ģimenē, lūgšanai atklātā vietā ir sava nozīme, bet satiksme ar Dievu klusībā ir tā, kas uztur dvēseles dzīvību.

Kad Mozus bija uz kalna ar Dievu, tad viņš redzēja tās brīnišķīgās celtnes paraugu, kam bija jāklūst par Dieva godības mājokli. Kalnā ar Dievu, satiksmes klusajā vietā — mums ir jāpārdomā Viņa krāšņie ideāli cilvēcei. Tā spēsim veidot mūsu rakstura celtni, ka pie mums varēs piepildīties Viņa

apsolījums: "Es viņos gribu mājot un viņu starpā staigāt, un es būšu viņu Dievs, un tie būs mani ļaudis." (2. Kor. 6:16)

Tās bija lūgšanas vientuļajās stundās, kad savas dzīves laikā Jēzus saņēma gudrību un spēku. Lai jaunatne seko Viņa piemēram, un atrod rītausmā un vakara krēslā klusu brīdi, satiekies ar savu Tēvu debesīs. Dienas gaitā lai tā paceļ savas sirdis uz Dievu. Pie katra soļa uz mūsu ceļa Viņš saka: "Es tas Kungs tavš Dievs satveru tavu roku... nebīsties, es tev palīdzu." (Jes. 41:13) Ja mūsu bērni varētu piesavināties šīs mācības savas dzīves rītā, kāds svaigums un spēks, kāds prieks un kāda laime strāvotu viņu dzīvē!

Šis ir mācības, ko var mācīt tikai tas, kas pats tas mācījies. Svēto Rakstu mācības neatstāj lielāku iespaidu uz jaunatni tāpēc, ka daudzi vecāki un skolotāji apliecina, ka viņi tic Dieva vārdam, kamēr viņu dzīve noliedz tā spēku. Laiku pa laikam panāk, ka jaunatne izjūt Dieva vārda spēku. Viņi redz, cik dārga ir Kristus mīlestība. Viņi redz Kristus rakstura skaistumu, redz Viņa kalpošanā nodotās svētītās dzīves iespējas. Bet uz otru pusi viņi redz to dzīves, kas teicās cienām Dieva likumus. Pie cik daudziem ir patiesi vārdi, kurus ir sacījis pravietis Ecēhiēls:

Tavi ļaudis "viens runā ar otru, ikviens ar savu brāli, un saka: nāciet, jel, dzirdēsim, kas tas tāds vārds, kas no tā Kunga nāk. Un tie nāks pie tevis, it kā ļaudis mēdz nākt, un sēž tavā priekšā kā mani ļaudis un klausu tavus vārdus, bet tos nedara; jo tie ir mīlīgi ar savu muti, bet viņu sirds dzenas mantai pakaj. Un redzi, tu esi tiem kā jauka dziesmiņa, kā skaista balss, kas labi skan, tādēļ tie klausu tavus vārdus, bet tos nedara," (Ec. 33:30-32)

Viena lieta ir, izturēties pret Bībeli kā pret grāmatu ar labām, morāliskām pamācībām, viņu ievērot, cik tālu tā saskan ar laika garu un mūsu stāvokli pasaulē; otra lieta ir, uzskatīt to, kā tas patiesībā ir, — par Dieva vārdu, par vārdu, kas ir mūsu dzīvība, vārdu, kam jāveido mūsu darbi, mūsu vārdi un mūsu domas. Uzskatīt Dieva vārdu kā kaut ko mazāku, nozīmē to atmest. Tie, kas saucas par ticīgiem, un šādā veidā atmet Dieva vārdu, ir viens no galvenajiem jaunatnes neticības un skepticisma iemesliem.

Nekad vēl agrāk neredzēta steiga pārņem pasauli. Briesmīgs spēks, kas sagrauj miesu, prātu un dvēseli, slēpjas izpriecās, naudas saraušanā, cīņā par varu un pašā cīņā par eksistenci. Dievs runā šīs ārpriekšējās trauksmes vidū. Viņš pavēl mums nākt savrup, lai satiktos ar Viņu. "Nostājaties un atzīstat, ka es esmu Dievs." (Ps. 46:11)

Daudzi pat savas lūgšanas brīžos nesaņem īstas svētības īstā satiksmē ar Dievu. Viņi ir pārāk lielā steigā. Ātriem soļiem viņi steidzas Kristus mīlošās klātbūtnes lokā, uzskavēdamies kādu mirkli svētajās robežās, bet viņi negaida padomu. Viņiem nav laika palikt pie dievišķīga skolotāja. Ar visām savām nastām viņi atgriežas pie sava darba.

Šie darbinieki nekad nevar sasniegt augstākos panākumus, kamēr viņi nebūs iemācījušies spēka noslēpumu. Tiem jāiedala sev laiks pārdomāt, lūgt un gaidīt, kamēr Dievs atjaunos fiziskos, intelektuālos un garīgos spēkus. Viņiem ir vajadzīgs Dieva Svētais Gars, kas viņus celtu uz augšu. To saņēmuši viņi būs pildīti ar jaunu dzīvību. Gurdenā miesa un nogurušās smadzenes būs atsvoidzinātas un nospīestā sirds atvieglināta.

Nevis vienu acumirkli kavēties Viņa klātbūtnē, bet gan nākt personīgā satiksmē ar Kristu, atrasties sadraudzībā ar Viņu — tā ir mūsu vajadzība. Tā būs laime bērniem mūsu mājās un audzēkņiem mūsu skolās, ja vecāki un skolotāji gūs savās pašu dzīvēs to dārgo piedzīvojumu, kas attēlots šādos Augstās dziesmas vārdos:

"It kā ābele starp meža kokiem,
tāds ir mans draugs starp tiem dēliem.
Es ilgojos sēdēt viņa pavēnī,
un viņa auglis manai mutei salds.
Viņš mani ved viņa namā,
un mīlestība ir viņa karogs pār mani." (Augstā dz.2:3,4)

DZĪVES UZDEVUMS

"Es dzenos pretim mērķim."

Panākumi kurā katrā nozarē prasa noteiktu mērķi. Tam, kas grib gūt īstus panākumus dzīvē, pastāvīgi jātur acu priekšā viņa cenšanās cienīgais mērķis. Sāds mērķis ir uzstādīts mūsdienu jaunatnei. No debesīm dotais uzdevums nest pasaulei evaņģēliju šīnī paaudzē ir cēlākais darbs, kādam cilvēki var tikt aicināti. Tas atver darba lauku katram, kura sirdi ir aizkustinājis Kristus.

Dieva nodoms bērniem, kas uzaug pie mūsu pavardiem, ir plašāks, dziļāks, augstāks, nekā mūsu aprobežotais skats var uztvert. Pagājušos laikos Dievs ir aicinājis tos, kurus Viņš ir redzējis uzticīgus, no viszemākā stāvokļa liecināt par Viņu pasaules augstākajās vietās. Dažs labs jauneklis šodien, kas uzaug kā Daniēls savā Jūdejas dzimtenē, pētīdams Dieva vārdu un Viņa darbus, un mācīdamies uzticīgas kalpošanas mācību, stāvēs vēl likumdevējās sapulcēs, tiesas zālēs vai ķēniņu galmos kā ķēniņu Ķēniņa liecinieks. Daudzus aicinās lielākam darbam. Visa pasaule atveras evaņģēlijam. Ētiopija izstiep savas rokas uz Dievu. No Japānas, Ķīnas un Indijas, no mūsu pašu kontinenta vēl aptumšotiem apgabaliem, no katras mūsu pasaules daļas nāk grēka sagrauztās sirds saucieni pēc atziņas par mīlestības Dievu. Miljoni un atkal miljoni nav nekad pat dzirdējuši par Dievu un Viņa mīlestību, kas atklāta Kristū. Viņiem ir tiesības saņemt šo atziņu. Viņiem ir līdzīgas tiesības uz Kristus žēlastību kā mums. Un pienākums atbildēt uz šiem saucieniem gulstas uz mums, kas esam saņēmuši šo atziņu, un uz mūsu bērniem, kam mēs varam šo atziņu sniegt tālāk. Katrai saimei un katrai skolai, visiem skolotājiem, vecākiem un bērniem, kam ir atspīdējusi evaņģēlija gaisma, šīnī izšķirošajā brīdī nāk jautājums, ko uzstādīja ķēniņienei Esterei tajā Izraēla vēstures izšķirošajā brīdī: "Un kas zina, vai tu šā laika labad neesi iecelta par ķēniņieni?" (Ēst. 4:14)

Tie, kas domā par evaņģēlija pasteidzināšanas vai aizkavēšanas sekām, domā par tām, zīmējoties uz sevi un pasauli. Maz, kas domā, ka to uzskata Dievs. Maz ir to, kas domā par ciešanām, ko grēks ir sagādājis mūsu Radītājam. Visas debesis cieta Kristum līdzī Viņa nāves cīņā, bet šīs ciešanas neiesākās un nebeidzās ar Viņa parādīšanos cilvēka veidā. Krusts parāda mūsu notrulinātiem prātiem tās ciešanas, kuras grēks no pat savas izcelšanās ir sagādājis Dieva sirdij. Dievam sār katra atkāpšanās no patiesā, katrs nežēlīgs darbs un katra cilvēces neveiksme Viņa ideālu sasniegšanā. Kad par Izraēli nāca grūtības, kas bija neizbēgamās sekas par viņu atkāpšanos no Dieva — apspiešana no viņu ienaidniekiem, varas darbi un nāve, — tad ir sacīts, ka "Viņam palika žēl par Izraēla bēdām." (Soģu 10:16) "Visās viņu bēdās Viņš par tiem bēdājās... un Viņš tos atpestīja un uzņēma, un tos nesa no veciem laikiem allažīn." (Jes. 63:9) Dieva "Gars aizlūdz par mums ar bezvārdu nopūtām." Tā "kā visa radība vēl aizvien līdz ar mums klusībā nopūšas un cieš sāpes," (Rom. 8:26,22) mūžīgā Tēva sirds līdzjūtībā cieš ar mums. Mūsu pasaule ir milzīga slimnīca, tāda posta aina, ka mēs nedrīkstam pat par to domāt. Ja mēs izprastu, kā tas patiesībā ir, tad nasta kļūtu pārāk šausmīga, Bet Dievs to visu jūt. Lai iznīcinātu grēku un tā sekas, Viņš nodeva savu mīļoto Dēlu, un Viņš ir devis iespēju, sadarbojoties ar Viņu, darīt šai posta ainai galu. "Un šīs valstības evaņģēlijs tiks sludināts visā pasaulē, par liecību visām tautām, un tad nāks gals." (Mat. 24:14)

"Eita pa visu pasauli un pasludiniet evaņģēliju visai radībai," (Mark. 14:15) skan Kristus pavēle Viņa sekotājiem. Visi gan nav aicināti būt par sludinātājiem vārda parastajā nozīmē, bet visi var būt Viņa līdzstrādnieki "prieka vēsts" pasludināšanā citiem cilvēkiem. Pavēle ir dota visiem, lieliem un maziem, mācītiem un nemācītiem, veciem un jauniem.

Šīs pavēles priekšā mēs varam izaudzināt dēlus un meitas dzīvei, kurai ir cienījams ārējais veids, dzīvei, kas ārēji apliecina Kristu; dzīvei, par kuru atskanēs tās spriedums, kas ir patiesība: "Es jūs nepazīstu!"

Tūkstoši to dara. Viņi iedomājas nodrošināt saviem bērniem evaņģēlija labumus, tai pašā laikā noliedzami evaņģēlija garu. Bet tā tas nevar būt. Tie, kas atmet priekštiesību būt par Kristus līdzstrādniekiem kalpošanā, atmet vienīgo audzināšanu, kas sniedz tiem sagatavošanos būt par Viņa godības līdzdalībniekiem. Viņi atmet audzināšanu, kas šīnī dzīvē sniedz rakstura stiprumu un cēlumu. Dažs labs tēvs un māte, kas gribējuši aiztaupīt saviem bērniem Kristus krustu, pārāk vēlu ir atzinuši, ka viņi tā tos nodevuši Dieva un cilvēku ienaidniekam. Tie ir apzīmogojuši savu bojā eju ne vien nākamajai, bet arī šai dzīvei. Kārdināšanas viņus pārvarēja. Viņi uzauga par lāstu pasaulei, par sārēm un kaunu tiem, kas deva viņiem dzīvību.

Pat, kad tie centušies sagatavoties Dieva darbam, nepareizas audzināšanas metodes daudzus ir novedušas uz blakus ceļiem. Dzīvi pārāk bieži uzskata kā sastāvošu no diviem atsevišķiem posmiem — mācīšanās laikmeta un darba laikmeta — no sagatavošanās un no sasniegumiem. Lai sagatavotos kalpošanas dzīvei, jaunatni sūta skolā, lai tā iegūtu zināšanas, mācoties no grāmatām. Šķirti no ikdienas dzīves pienākumiem viņi iegrīkst studijās, un bieži izlaiž no acīm mērķi. Viņu pirmās nodošanās dedzība izdziest, un pārāk daudzi pieķeras kaut kādam personīgam, egoistiskam

centienam. Pēc skolas beigšanas tūkstoši atrod, ka viņi zaudējuši sakaru ar dzīvi. Tie tik ilgi ir rīkojušies ar abstraktām un teorētiskām lietām, kad nu, kad visai būtnei jābūt pamodinātai, lai stātos pretī reālās dzīves asai sacensībai, viņi ir nesagatavojušies. Cēlā darba vietā, kuru viņi nodomājuši darīt, visa viņu enerģija nu ir vajadzīga vienkāršai cīņai par eksistenci. Pēc vairākkārtējas vilšanās, izmisuši pat par godīgas iztikas nopelnīšanu, daudzi iekļūst apšaubāmos un noziedzīgos pasākumos. Pasaulei tiek nolaupīta kalpošana, kuru tā būtu varējusi saņemt, un Dievam ir nolaupītas dvēseles, kuras Viņš ilgojas pacelt un pagodināt kā savus pārstāvjus.

Daudzi vecāki kļūdās, šķirdami bērnus, kad tie domā par viņu izglītošanu. Viņi nes gandrīz visus iespējamus upurus, lai nodrošinātu vislabākās izdevības bērnam, kas ir apdāvināts un spējīgs. Bet šīs izdevības iedomājas nevajadzīgas tiem, kas ir mazāk apsološi. Spriež, ka dzīves parasto pienākumu izpildīšanai pietiek mazāka izglītība.

Bet kas ir spējīgs izraudzīt no kādas ģimenes bērniem tos, uz kuriem gulsies vissvarīgākās atbildības? Cik bieži cilvēku spriedums šeit ir izrādījies maldīgs! Atceraties Samuēla piedzīvojumu, kad viņš tika sūtīts svaidīt vienu no Isajas dēliem par ķēniņu. Septiņi stalti jaunekļi pagāja tam garām. Kad viņš skatījās uz pirmo, kas bija patīkams vaigā un stalts augumā, un ar ķēnišķu izturēšanos, pravietis izsaucās: "Tiešām, šis ir tā Kunga priekšā Viņa svaidītais!" Bet Dievs sacīja: "Neuzlūko viņa ģīmi, nedz viņa lielo augumu, jo es viņu esmu atmetis. Jo tas nav tā kā cilvēki redz. Jo cilvēks redz, kas priekš acīm, bet tas Kungs uzlūko sirdi. Un par visiem septiņiem liecība skanēja: "Kungs nevienu no šiem nav izredzējis." (1.Sam. 16:6,7,10) Un tikai tad, kad ataicināja Dāvidu no ganāmpulkiem, pravietim atļāva izpildīt viņa uzdevumu.

Vecākiem brāļiem, no kuriem Samuēls būtu izvēlējis, nebija to īpašību, ko Dievs uzskatīja par nepieciešamām savas tautas valdniekam. Lepnus sava labuma meklētājus, pašpaļāvīgus, viņus nobīdīja pie malas tā viena dēļ, ko viņi gandrīz neievēroja, kas bija uzglabājis savas jaunības vienkāršību un sirsnību. Tāpēc, ka viņš bija mazs savās acīs. Dievs viņu varēja sagatavot ķēniņa atbildībām. Tā arī šodien Dievs redz dažāda laba vecāku neievērotā bērņā daudz lielākas spējas par tām, ko parāda citi, par kuriem domā, ka tie ir ļoti apsološi.

Un zīmējoties uz dzīves iespējām, kas gan ir spējīgs izšķirt, kas ir liels un kas ir mazs? Cik dažs labs strādnieks dzīves neievērojamā stāvoklī attīstīdams spējas par svētību pasaulei, sasniedz panākumus, kurus var apskaust pat ķēniņi!

Tādēļ ļaujiet katram bērnam saņemt audzināšanu augstākai kalpošanai. "No rīta sēj savu sēklu un neliec mierā savu roku vakarā; jo tu nezini, kā jo labi izdosies, vai šā vai tā." (Sal. māc. 11:6)

Mūsu spējas ir tās, kas nosaka sevišķo, mums dzīvē ierādīto vietu. Ne visi sasniedz to pašu attīstību, vai arī dara ar līdzīgām sekmēm to pašu darbu. Dievs nesagaida, ka īzaps sasnietu ciedra lielumu, vai arī olīva slaikās palmas augstumu. Bet katram vajadzētu tiekties tieši tik augstu, cik cilvēcīgo spēju savienošanas ar dievišķīgām dara viņu spējīgu to sasniegt. Daudzi neklūst par to, par ko viņi varētu kļūt, tādēļ ka tie neizveido savas dotības. Viņi nesatver dievišķīgo spēku, kā viņi to varētu. Daudzus novērs no tā virziena kurā viņi varētu sasniegt vislabākos panākumus. Meklēdami lielāku godu vai patīkamāku nodarbošanos, viņi iesāk kaut ko, kam viņi nav piemēroti. Dažs labs cilvēks, kura spējas ir piemērotas kādam citam uzdevumam, godkāres dēļ cenšas pēc mācītu vīru stāvokļa, un cits, kas varētu būt sekmīgs zemkopis, amatnieks vai slimnieku kopējs, slikti izpilda sludinātāja, jurista vai ārsta pienākumus. Ir atkal citi, kas būtu varējuši izpildīt atbildīgas vietas, bet kas enerģijas, čakluma vai izturības trūkuma dēļ apmierinās ar vieglāku vietu.

Mums jāseko vairāk Dieva nozīmētajam dzīves plānam. Darīt mūsu vislabāko tai darbā, kas atrodas vistuvāk, nodot Dievam savus ceļus un ņemt vērā Viņa aizgādības norādījumus, tie ir noteikumi kas nodrošina pareizo vadību nodarbošanās izvēlē.

Tas, kas nāca no debesīm, lai būtu mums par priekšzīmi, pavadīja gandrīz trīsdesmit savas dzīves gadus parastā mehāniskā darbā. Bet pa šo laiku Viņš pētīja Dieva vārdu un darbus, palīdzēja visiem un mācīja visus, kas bija Viņa ietekmes lokā. Kad iesākās Viņa atklātais darbs, Viņš staigāja apkārt dziedinādams slimos, iepriecinādams bēdīgos, un pasludinādams evaņģēliju nabagiem. Tas arī ir visu Viņa sekotāju darbs.

"Bet lielākajam jūsu vidū," Viņš sacīja, "būs būt kā jaunākajam, un vadonim kā tādām, kas kalpo, jo... es esmu jūsu vidū kā tāds, kas kalpo." (Lūk. 22:26,27)

Mīlestība uz Kristu un uzticība tam jr visas patiesās kalpošanas avots. Viņa mīlestības skartā sirdī dzimst vēlēšanās darboties Viņam. So vēlēšanos vajadzētu pamodināt un pareizi vadīt. Ja ģimenē,

kaimiņos, skolā, ir nabagi, apbēdināti, neprašas vai nelaimīgie, to nevajadzētu uzskatīt par nelaimi, bet par dārgu izdevību kalpošanai.

Šajā darbā, tāpat kā katrā citā, prasmi iegūst darbu darot. Izpildot dzīves ikdienas pienākumus un kalpojot trūcīgiem un cietējiem, nodrošina šai ziņā panākumus, Bez tā bieži pat vislabāk domātās pūles ir veltīgas un pat kaitīgas. Ūdenī, un ne uz sauszemes, cilvēki. Iemācās peldēt.

Kāds cits pienākums, ko bieži ņem pārāk viegli — kuru jānoskaidro jaunatnei, kas pamodināta Kristus prasībām — ir pienākumi, kādi ir draudzes locekļiem pret draudzi.

Ļoti ciešas un svētas ir Kristus un Viņa draudzes attiecības — Kristus ir līgavainis un draudze ir līgava. Viņš ir galva un draudze ir miesa. Savienība ar Kristu tāpat ieslēdz savienību ar Viņa draudzi.

Draudze ir organizēta kalpošanai. Kalpošanas dzīvē Kristus savienība ar draudzi ir viens no pirmajiem soļiem. Uzticība Kristum prasa uzticīgu draudzes pienākumu izpildīšanu. Tā ir svarīga daļa katrā audzināšanā, un draudzi, kas ir Mācītāja dzīvības pilna, tas spiedīs tieši darboties priekš pasaules ārpusē.

Ir daudzas nozares, kurās jaunatne var rast izdevības sekmīgi palīdzēt. Lai tie organizējas pulciņos sekmīgai kalpošanai, un sadarbošanās izrādīsies par palīgu un paskubinājumu. Vecāki un skolotāji, interesēdamies un piedalīdamies jaunatnes darbā, varēs tiem sniegt palīdzību, pateicoties saviem lielākiem piedzīvojumiem, un var palīdzēt tiem darīt viņu pūles sekmīgākas labam.

Pazīšanās ir tā, kas izraisa simpātijas, un simpātijas ir sekmīgas kalpošanas avots. Lai pamodinātu jaunatnē un bērnos līdzjūtības un upura garu priekš miljoniem cietēju tālās pagānu zemēs. Iepazīstiniet tos ar šīm zemēm un viņu iedzīvotājiem. Sinī ziņā daudz ko varētu paveikt mūsu skolās. Tur, kur pārāk kavējas pie vēstures Aleksandru un Napoleonu varoņdarbiem, liekat skolniekiem labāk studēt tādu vīru biogrāfijas, kā apustulis Pāvils un Mārtiņš Luters, kā Mofāts, Livingtons un Kerijs, un liekat mācīties tagadējo ikdienas pieaugošo misijas panākumu vēsturi. Neapgrūtiniet viņu atmiņu ar vārdu teoriju krājumu, kam nav nekādas nozīmes viņu dzīvei, un pie kuriem viņi ārpus skolas telpas reti kad domās atgriezīsies, bet liekat tiem mācīties par visām zemēm, misijas centienu gaismā, un iepazīstiniet tos ar tautām un viņu vajadzībām.

Evanģēlija nobeigšanas darbā ir apstrādājams plašs darba lauks; un vairāk kā jebkad agrāk, darbam ir jānāk talkā vienkāršajiem ļaudīm. Tāpat kā jaunatne, tā arī gados vecākie tiks aicināti no tīruma, no viņa kalna, no darbnīcas, un Mācītājs sūtīs viņus pasludināt savu vēsti. Daudziem no tiem ir bijušas mazas izdevības izglītoties, bet Kristus redz visos īpašības, kas tos dara spējīgus izpildīt Viņa uzdevumu. Ja tie ar visu savu sirdi ķeras pie darba un turpina mācīties, Kristus tos darīs spējīgus darboties Viņam.

Tas, kas pazīst pasaules posta un izmisuma dziļumus, zina, ar kādiem līdzekļiem atnest glābšanu. Viņš visur redz dvēseles tumsībā, grēka, bēdu un sāpju nomāktas. Viņš arī redz viņu iespējas. Viņš redz augstumus, kurus tie var sasniegt. Lai gan cilvēcīgās būtnes nelietīgi izlietojušas Dieva žēlastību, izšķiedušas savas spējas, un pazaudējušas Dievam līdzīgas cilvēcības cieņu, tomēr ar viņu atpestīšanu jāpagodina Rādītājs.

Tiem, kas spēj just līdzī neprašām un maldīgiem, Kristus uzliek nastu darboties to labā, kam palīdzība vajadzīga zemes atstātājās un tumšajās vietās. Viņš būs klāt lai palīdzētu tiem, kuru sirdis ir pieejamas iežēlai, kaut arī viņu rokas būtu cietas un neveiklas. Viņš darbosies caur tiem, kas var saredzēt žēlastību postā, un ieguvumu zaudējumā. Kad iet garām pasaules Gaisma, tad saredz priekštiesību pārbaudījumos, kārtību sajukumā, sekmes šķietamā neveiksmē. Grūtības izrādīsies par apslēptām svētībām, bēdas par žēlastību. Vienkāršās tautas darbinieki, dalīdamies savu tuvāku bēdās, kā viņu Mācītājs dalījās visas cilvēces bēdās, ticībā redzēs Kristu darbojamies kopā ar tiem.

“Kunga lielā diena ir tuvu un ļoti steidzas.” (Cef. 1:14) Jābiedina visa pasaule.

Tūkstošiem un atkal tūkstošiem — jauniešiem un gados vecākiem, — jānodod sevi šim darbam, kad viņi sagatavojušies, cik labi spējuši. Daudzas sirdis jau atsaucas uz Lielā Mācītāja aicinājumu, un viņu skaits pavairošies. Lai katrs kristīgs audzinātājs sniedz šādiem darbiniekiem līdzjūtību un sadarbību. Lai viņš paskubina un palīdz jaunatnei, kas atrodas Viņa aizgādībā, iegūt sagatavošanos, lai varētu stāties rindās.

Nav darba nozares, kurā jaunatnei būtu iespējams saņemt lielākas svētības. Visi, kas iestājas kalpošanā, kļūst par Dieva palīdzētāju roku. Viņi ir eņģeļu līdzstrādnieki, jeb drīzāk tie ir cilvēciski

ieroči, ar kuriem eņģeļi izved savus uzdevumus. Eņģeļi runā ar viņu balsīm un darbojas ar viņu rokām. Un cilvēciskie darbinieki, darbodamies līdz ar Debesu spēkiem, saņem viņu audzināšanas piedzīvojumu labumus. Kā audzināšanas līdzeklis, kāds "universitātes kurss" var līdzināties šim?

Ar tādu darbinieku armiju, kāda varētu būt mūsu jaunatne, ja tā būtu pareizi audzināta, cik drīz vēsts par krustā sisto, un drīzi atkal nākošo Pestītāju varētu tikt nesta visai pasaulei!

Cik drīz varētu nākt gals — gals ciešanām, bēdām un grēkam! Cik drīzi, kāda īpašuma vietā šeit, kas grēka un sāpju aptraipīts, mūsu bērni varētu saņemt savu mantojumu, kur "taisnie iemantos zemi un dzīvos iekš tās mūžam," kur "neviens iedzīvotājs nesacīs es esmu vājš," un kur "vairs netaps dzirdēta ne raudāšanas balss, ne kaušanas balss." (Ps. 37:29; Jes. 33:24; 65:19)

8. PALĪGSKOLOTĀJS

"Kā tēvs mani sūtījis, tā es jūs sūtu."

SAGATAVOŠANĀS

"Centies cienīgi parādīties Dieva priekšā."

Bērna pirmā skolotāja ir māte. Bērna vislielākās uzņēmības un visstraujākās attīstības laikā viņa audzināšana, pa lielākai daļai, atrodas mātes rokās. Viņai ir pirmajai dota izdevība veidot raksturu uz labu vai uz ļaunu. Viņai vajadzētu saprast, cik liela vērtība ir viņas izdevībai, un tai jābūt spējīgākai par katru citu skolotāju, izlietot šo izdevību vislietderīgāk. Tomēr nav neviena cita, par kura sagatavošanu tik maz domā. Tā, kuras ietekme audzināšanā ir visstiprākā un tālu sniedzošākā, ir arī tā, kuras atbalstīšanai vismazāk sniedz sistemātiskas pūles.

Mātes, kurām ir uzticētas rūpes par mazo bērnu, pārāk bieži nepazīst viņu fiziskās vajadzības; tās maz ko zina par veselības likumiem vai attīstības noteikumiem. Ne labāk tās arī spēj rūpēties par viņa intelektuālo un garīgo pieaugšanu. Tās, varbūt, ir spējīgas vadīt veikalus, vai arī spīdēt sabiedrībā; tām, varbūt, ir ievērojami sasniegumi literatūrā un zinātnē, bet par bērna audzināšanu tām ir maz saprašanas. Pa lielākai daļai šī trūkuma dēļ, sevišķi kad nepiegiež vajadzīgo vērību fiziskai attīstībai dzīves pirmajos gados, tik liela daļa cilvēku mirst bērnībā, un no tiem, kas sasniedz pilngadību, ir tik daudzi, kuriem dzīve ir par nastu.

Bērna pirmās, "kā arī vēlākās audzināšanas atbildība gulstas tikpat labi uz tēviem kā mātēm, tāpēc abiem jābūt rūpīgi un labi sagatavotiem šim darbam. Pirms vīri un sievas uzņemas atbildību kļūst par tēviem un mātēm, tiem vajadzētu rūpīgi iepazīties ar fiziskās attīstības likumiem — ar fizioloģiju, higiēnu, ar iespaidiem, kas iedarbojas uz bērnu jau pirms viņa dzimšanas, ar iedzimtības likumiem, veselības kopsānu, apģērbu, vingrošanu un slimību ārstēšanu; viņiem vajadzētu pazīt garīgās attīstības un morāliskās audzināšanas likumus.

Šo audzināšanas darbu Mūžīgais uzskatīja par tik svarīgu, ka Viņš sūtīja vēstnešus no sava godības krēsla pie kādas nākošās mātes, lai atbildētu tai uz viņas jautājumu: "Kāds tikums tad būs tam zēnam, un kāds būs viņa darbs?" (Soģu 13:12) un lai pamācītu kādu tēvu par apsolītā dēla audzināšanu.

Audzināšana nekad nepanāks to, ko tā varētu panākt, kamēr pilnīgi neatzīs vecāku darba svarīgumu un kamēr vecāki nesaņem izglītību audzināšanas svētiem pienākumiem.

Vispārējais uzskats ir, ka skolotājam ir pamatīgi jāizglītojas un jāsapatavojas; bet ļoti maz ir to, kas atzīst, kas šai sagatavošanā ir visnepieciešamākais. Kas pareizi novērtē atbildību, kas saistās ar jaunatnes audzināšanu, atzīs, ka nepietiek vienīgi ar izglītošanos zinātnes un literatūras nozarēs. Skolotāja izglītībai jābūt daudz plašākai par izglītību, ko var iegūt mācoties no grāmatām. Viņam vajadzīgs ne vien stiprs, bet arī attīstīts prāts, tam jābūt arī plaša vēriena cilvēkam; tam jānododas savam darbam ne vien ar visu savu sirdi, bet tam jābūt arī atsaucīgam un augstsirdīgam.

Vienīgi Dievs, kas radīja prātu un noteica tā likumību, spēj visā pilnībā izprast prāta vajadzības un vadīt tā attīstību. Tikai Viņa dotie audzināšanas pamatlikumi, ir vienīgais drošais vadonis. Katram skolotājam nepieciešams pazīt šos pamatlikumus un pieņemt tos tā, ka tie kļūst par viņa paša dzīves virzītājspēku.

Piedzīvojumi praktiskā dzīvē ir nepieciešami. Kārtība, pamatīgums, noteiktība, pašsavaldīšanās, sirsnīgums, saulaina un taisna daba, pašuzpurēšanās, godīgums, pieklājība, ir nepieciešamas

īpašības.

Tāpēc, ka jaunatne visapkārt redz mazvērtīgus raksturus un tik daudz izlikšanās, ir jo vairāk vajadzīgs, lai skolotāja vārdi, attieksme un uzvešanās attēlotu cēlo un patieso. Bērni ļoti ātri uztver liekuļotu izlikšanos, vai arī kādu citu vājību vai trūkumu. Skolotājs nevar iemantot savu skolēnu cienību citādi, kā parādot savā pašā raksturā pamatlikumus, kurus viņš cenšas tiem iemācīt. Tikai tad, kad viņš to dara savā ikdienas satiksmē ar tiem, viņš var iegūt labu un paliekošu iespaidu.

Gandrīz visas citas īpašības, kas lielā mērā sekmē skolotāja panākumus, balstās uz viņa labo veselību. Jo labāka viņa veselība, jo labāks būs arī viņa darbs.

Tik nogurdinošas ir viņa atbildības, ka tam no savas puses jāpieliek sevišķas pūles, lai uzglabātu savu spēku un svaigumu. Bieži viņam pagurst sirds un viņš zaudē domu asumu, un viņam uzmācas gandrīz nepārspējama tieksme būt nospiestam, vienaldzīgam, vai ātri sakaitinātam. Viņa pienākums nevien pretoties tādām garastāvoklim, bet arī izvairīties no šī stāvokļa iemesliem. Viņam jāuztur sirds skaidra, maiga, uzticīga un līdzjūtīga. Lai viņš vienmēr varētu būt noteikts, mierīgs un priecīgs, viņam jāuztur smadzeņu un nervu vingrums.

Tā kā viņa darba kvalitāte ir daudz svarīgāka par kvantitāti, viņam jāšargās no pārstrādāšanās, no tā, lai viņš savos pienākumos neuzņemtos pārāk daudz. Viņam jāšargās pieņemt citas atbildības, kas to darītu nespējīgu viņa darbam un no nodošanās izpriecām un tādai sabiedriskai dzīvei, kas to drīzāk nogurdina, nekā atspirdzina.

Kustības svaigā gaisā, sevišķi strādājot derīgu darbu, ir viens no labākiem līdzekļiem miesas un gara atsvaidzināšanai. Un skolotāja piemērs iedvesīs skolēniem arī interesi un cieņu pret fizisku darbu.

Katrā nozarē skolotājam vajadzētu ļoti noteikti ievērot veselības pamatlikumus. Viņam tas jādara ne tikai tāpēc, ka tas atnes viņam pašam labumu, bet arī iespaida dēļ, kādu tas atstāj uz skolēniem. Viņam vajadzētu būt apvaldītam visās lietās. Ēšanā, apģērbā, darbā, atpūtā viņam vajadzētu būt par labu priekšzīmi.

Fiziskajai veselībai un rakstura krietnumam vēl vajadzētu pievienot augstās literārās spējas. Jo vairāk skolotājam ir īstu zināšanu, jo labāks būs viņa darbs. Skolas telpa nav paviršam darbam.

Skolotājs, kas apmierinās ar paviršām zināšanām, savā darbā, nepanāks nekā laba un krietna. Bet skolotāja krietnums nav atkarīgs tik daudz no viņa tiešā zināšanu daudzuma, cik no mērķa, pēc kura viņš tiecas. Īsts skolotājs neapmierināsies ar nodrāztām domām, ar kūtru prātu vai vāju atmiņu. Tas pastāvīgi centīsies pēc augstākiem sasniegumiem un labākām metodēm. Viņa dzīve ir pastāvīga pieaugšana. Tāda skolotāja darbā ir spirtums, dzīvinātājs spēks, kas pamodina un apgaro viņa skolniekus.

Skolotājam jābūt piemērotam savam darbam. Viņam ir vajadzīga gudrība un takts, lai mācētu apieties ar dvēselēm. Lai cik lielas būtu viņa zināšanas zinātniskā laukā, cik spožas viņa īpašības citādā ziņā, tad tomēr, ja viņš neiegūs savu skolnieku cieņu un uzticību, viņa pūles būs veltīgas.

Ir vajadzīgi skolotāji, kas spēj ātri saskatīt un uzlabot katru izdevību darīt labu. Tādi, kas sajūsmu apvieno ar patiesu cieņu, kas var uzturēt kārtību, un kas "spēj mācīt", kas var ierosināt uz domāšanu, pamodināt enerģiju un radīt drosmi un dzīvību.

Skolotāja apstākļi varbūt ir bijuši šauri, tā, ka viņš nav piesavinājies tik augstu izglītību, kāda būtu vēlama, bet ja tas mācījies pazīt cilvēka dabu, ja tam ir īsta mīlestība uz savu darbu, ja viņš izprot šī darba lielumu, un ja viņam ir apņemšanās izglītoties tālāk, ja viņš ir gatavs strādāt nopietni un neatlaidīgi, tad viņš sapratīs savu audzēkņu vajadzības, un ar savu līdzjūtīgo, progresīvo garu tos apgaros sekot viņam, kad viņš cenšas tos vest uz priekšu un uz augšu.

Bērni un jaunatne, kas nodoti skolotāja gādībā, ir ļoti dažādi savās gara dāvanās, ierašās un audzināšanā. Dažiem trūkst noteikta mērķa vai stipru pamatlikumu. Tos ir jāpamodina viņu atbildībām un iespējām. Ļoti maz tādu bērnu, kas mājās tikuši pareizi audzināti. Daži ir bijuši mājas lutekļi. Visa viņu audzināšana ir bijusi pavirša. Tā ka viņiem atļāvuši vaļu sekot savām tieksmēm, vairīties no atbildībām un grūtībām, viņiem trūkst noteiktības, pašaieliedzības un izturības. Disciplīnu tie tad uzskata par nevajadzīgu ierobežojumu. Citi atkal pārāk daudz rāti, un padarīti mazdūšīgi un bailīgi. Patvaļīgi ierobežojumi un bargums attīstījuši viņos stūrgalvību un spītību. Ja šos samaitātos raksturus pārveido, tad šo darbu pa lielākai daļai jādara skolotājam. Lai to sekmīgi veiktu, viņam ir vajadzīga līdzjūtība un izpratne, kas to darītu spējīgu izsekot tām kļūdām un maldībām, kas parādās

viņa audzēkņos. Tāpat viņam ir vajadzīgs arī takts un izveicība, pacietība un noteiktība, kas to padara spējīgu sniegt katram nepieciešamo palīdzību: svārstību un omulību mīlētājam tādu pamudinājumu un palīdzību, kas to ierosina uz darbību, mazdūšīgam līdzjūtību un atzinību, kas tanī radīs uzticību, un tā iedvesīs centību.

Skolotāji nepieņem bieži vien draudzību ar saviem skolniekiem. Viņi parāda pārāk maz līdzjūtības un maiguma, un par daudz stingrā tiesneša cieņas. Lai gan skolotājam jābūt stingram un noteiktam, viņš nedrīkst būt sīkumains vai kundzisks. Būt cietam un bargam, stāvēt tālu no saviem audzēkņiem, vai izturēties pret viņiem vienaldzīgi, nozīmē aizsprostot ceļus, pa kuriem skolotājs varētu ietekmēt tos uz labu.

Ne zem kādiem apstākļiem skolotājs nedrīkstētu parādīt partejiskumu. Lutināt patīkamo, apsološo skolnieku un būt kritiskam, nepacietīgam vai nevērīgam pret tiem, kam visvairāk ir vajadzīgs paskubinājums vai palīdzība, nozīmē parādīt pilnīgu skolotāja darba nesaprašanu. Tieši tad, kad ir darīšanas ar maldīgo un izaicinošo, raksturs tiek pārbaudīts, un tad atklājas, vai skolotājs tiešām piemērots savam uzdevumam.

Liela ir to atbildība, kas uzņemas vadīt kāda cilvēka dvēseli. Īsti tēvi un mātes uzskata to kā pienākumu, no kura viņi nekad nevar tikt pilnīgi atsvabināti. Bērna dzīvē no viņa pirmās līdz pēdējai dienai izjūtams to saišu stiprums, kas viņu sien pie vecāku sirds; tēva vai mātes rīcība, vārdi, vai pat skats turpina veidot bērnu uz labu vai uz ļaunu. Arī skolotājam ir daļa šinī atbildībā, un viņam pastāvīgi jāsaprot šis atbildības svētums. Viņš nedrīkst izlaist no acīm sava darba mērķi. Viņam nav jāizpilda tikai savi dienas uzdevumi, lai izpatīktu savam darba devējam, lai uzturētu skolas cieņu, bet viņam vērā jāņem arī savu skolnieku, kā atsevišķu īpatņu, visaugstākais labums, pienākumi, ko dzīve tiem uzliks, darbs un sagatavošanās, kas ir nepieciešama. Darbs, ko viņš dara dienu no dienas, ietekmēs viņa skolniekus, un caur tiem darīs uz citiem iespaidu, kas nebeigs izplatīties un pastiprināties līdz laika beigām. Ar sava darba augļiem viņam būs jāstāpās tanī lielā dienā, kad katru vārdu un darbu atkal vedīs Dieva priekšā.

Skolotājs, kas to saprot, neizjutīs, ka viņa darbs ir pabeigts kārtējām mācību stundām nobeidzoties un kad viņa skolnieki uz kādu laiku neatrodas vairs viņa tiešajā uzraudzībā. Viņš nesīs šos bērnus un jaunatni sirdī. Viņa pastāvīgās rūpes un cenšanās būs, kā nodrošināt viņiem viscēlākos un visaugstākos sasniegumus.

Tas, kas sasniedz sava darba izdevības un priekštiesības, neļaus nekam nostāties ceļā viņa nopietniem centieniem papildināt savu izglītību. Viņš netaupīs pūles, lai aizsniegtu vislielāko pilnības stāvokli. Viņš pats centīsies būt tāds, par kādiem vēlēšies izaudzēt savus skolniekus.

Jo dziļāka būs skolotāja atbildības izjūta, un jo nopietnākas pūles tas veltīs sevis izveidošanai, jo skaidrāki tas uztvers un asāki nožēlos trūkumus, kas kavē viņa derīgumu. Kad viņš skatīsies uz sava darba lielumu, tā grūtībām un iespējām, viņa sirds bieži izsauksies; "Kas šim darbam ir derīgs?"

Dārgo skolotāj, kad tu izjūti spēka un vadības vajadzību — vajadzību, kuru nevar aizpildīt neviens cilvēcisks avots — es lūdzu, ņem vērā tā apsolījumu, kas ir brīnišķīgs Padomdevējs.

"Redzi," Viņš saka, "es tavā priekšā esmu devis atvērtas durvis, ko neviens nevar aizslēgt." (Atkl. 3:8)

"Piesauc mani, tad es tev atbildēšu." "Es tev došu saprašanu un tev mācīšu to ceļu, pa kuru jāiet; es došu padomu, mana acs būs pār tevi." (Ps. 32:8)

"Un redzi, es esmu pie jums ikdienas līdz pasaules galam." (Mt. 28:20)

Kā uz visaugstāko sagatavošanos tavam darbam es norādu tev uz visu skolotāju Skolotāja vārdiem un metodēm. Es lūdzu tevi skatīties uz Viņu. Tur ir tavš patiesais ideāls. Skaties uz to, kavējies pie tā, līdz dievišķīgā Skolotāja gars piepildīs tavu sirdi un dzīvi.

"Spoguļodamies tā Kunga spožumā, topam pārvērsti Viņa paša līdzībā." (2. Kor. 3:18) Šeit slēpjas tavas varas noslēpums par taviem skolniekiem.

Atspoguļo Viņu.

SADARBĪBA

“Mēs savā starpā esam locekļi.”

Rakstura izveidošanā nekam nav tik liela nozīme kā ģimenes ietekmei. Skolotāja darbam vajadzētu papildināt vecāku darbu, bet nevis ieņemt tā vietu. Visās lietās, kas attiecas uz bērna labklājību, vecāku un skolotāju pūlēm vajadzētu apvienoties.

Saskaņotai sadarbībai vajadzētu iesākties ģimenē tēva un mātes attieksmēs. Savu bērnu audzināšanā uz viņiem gulstas kopēja atbildība, un viņu pastāvīgā cenšanās lai ir darboties kopīgi. Viņiem vajadzētu sevi nodot Dievam un meklēt no Viņa palīdzību, lai atbalstītu viens otru. Lai viņi māca savus bērnus būt uzticīgiem Dievam, uzticīgiem pamatlikumiem, uzticīgiem pret sevi un pret visiem, ar kuriem tiem ir saistības. Sādi audzināti bērni, sūti skolā, neradīs nekādas nekārtības vai rūpes. Viņi būs par atbalstu saviem skolotājiem un par priekšzīmi un pamudinājumu citiem skolniekiem.

Vecāki, kas sniedz šādu audzināšanu, nebūs tie, ko mēs atradīsim starp skolotāja kritizētājiem. Viņi izjūt, ka gan viņu bērnu intereses, gan taisnīgums pret skolu prasa, lai viņi, cik vien iespējams, atbalsta un godā tos, kas dalās viņu atbildībās.

Daudzi vecāki kļūdas šīnī ziņā, un ar savu pārsteidzīgo, nedibināto kritiku tie bieži gandrīz pilnīgi iznīcina uzticīgā, pašizliedzīgā skolotāja ietekmi.

Daudzi vecāki kļūdas šīnī ziņā, un ar savu pārsteidzīgo, nedibināto kritiku tie bieži gandrīz pilnīgi iznīcina uzticīgā, pašizliedzīgā skolotāja ietekmi

Daudzi vecāki, kuru bērni tikuši samaitāti tāpēc, ka tiem ir atļauta pārāk liela vaļa, atstāj skolotājam nepatīkamo uzdevumu, izlabot viņu nolaidību un tad ar savu pašu izturēšanos viņi padara skolotāja uzdevumu gandrīz neiespējamu. Viņu kritika un skolas vadības nopaļāšana paskubina bērnus uz nepaklausību, un nostiprina viņus sliktos ieradumos.

Ja kritika vai aizrādījums zīmējoties uz skolotāja darbu kļūst nepieciešams, tad to viņam vajadzētu sniegt personīgi. Ja tam nav panākumu, tad šo lietu vajadzētu nodot tiem, kas ir atbildīgi skolas vadībā. Neko nevajadzētu sacīt vai darīt, lai mazinātu bērna cieņu pret to, no kura atkarājās tik lielā mērā viņu labklājība.

Ja vecāki, kas tik labi pazīst savu bērnu raksturus un viņu fiziskās īpašības vai vājības, pasaka to skolotājam, tad tā būs viņam liela palīdzība. Ir jānožēlo, ka tik daudzi to neizprot. Lielākā daļa vecāku izrāda pārāk mazu interesi, lai iepazītos ar skolotāja īpašībām, vai arī piedalītos viņa darbā.

Tā kā vecāki tik reti iepazīstas ar skolotāju, tad ir jo svarīgāki, ka skolotājs cenšas iepazīties ar vecākiem. Viņam vajadzētu apmeklēt savus skolniekus mājās, un iepazīties ar iespaidiem un apstākļiem, kuros audzēkņi dzīvo.

Nākot personīgā satiksmē ar viņa mājas dzīvi, viņš varētu stiprināt tās saites, kas vieno to ar viņa audzēkņiem; un viņš var arī mācīties, kā vissekmīgāk rīkoties ar viņu dažādām tieksmēm un temperamentiem.

Interesēdamies par viņu audzināšanu mājās, skolotājs sniedz divkāršu labumu. Daudzi vecāki, iegrīmuši darbā un rūpēs, izlaiž no acīm savas izdevības ietekmēt savu bērnu dzīvi uz labu. Skolotājs var darīt daudz, lai pamodinātu šos vecākus izmantot savas iespējas un priekštiesības. Viņš atradīs citus, kuriem viņu atbildības izjūta ir smaga nasta, un kas ir tik ļoti norūpējušies, lai viņu bērni kļūst par labiem un derīgiem cilvēkiem. Bieži skolotājs var palīdzēt šiem vecākiem nest viņu nastas, un apspriedzāties kopīgi, gan skolotājs, gan vecāki gūs pamudinājumu un stiprinājumu.

Jaunatnes mājas audzināšanā sadarbības princips ir nenovērtējams. No viņu pirmajiem dzīvības gadiem bērniem vajadzētu ieaudzināt izjūtu, ka viņi ir ģimenes locekļi. Pat mazos vajadzētu audzināt, lai viņi piedalās dienas darbos, un likt viņiem izjust, ka viņu palīdzība ir nepieciešama un tiek vērtēta. Lielākiem bērniem vajadzētu kļūt par savu vecāku palīgiem, iekļaujoties viņu plānos, un daloties viņu atbildībās un nastās. Tēviem un mātēm jāņem laiks pamācīt savus bērnus. Lai viņi rāda bērniem, ka viņi vērtē bērnu palīdzību, vēlas viņu uzticēšanos un priecājas par viņu līdzdalību. Un bērni nebūs neatsaucīgi. Tā ne tikai atvieglinās vecāku nastas un dos bērniem nenovērtējamu praktisku audzināšanu, bet tā stiprinās arī ģimenes saites un padziļinās rakstura pamatus.

Sadarbībai vajadzētu būt skolas telpas garam, viņas dzīves likumam. Skolotājs, kas panāk savu skolnieku līdzdarbību, nodrošina nenovērtējamu palīdzību kārtības uzturēšanā. Pakalpodams skolas telpā dažs labs zēns, kura kustīgums noved pie nerātnībām un nepaklausības, atrastu izeju savai liekajai enerģijai. Lai vecākie skolnieki palīdz jaunākiem, stiprie vājiem, un lai katru, cik vien iespējams, aicina darīt kaut ko tādu, ar ko viņš sevišķi izceļas. Tas pacels pašapziņu un vēlēšanos būt derīgam.

Gan jaunatnei, gan arī vecākiem un skolotājiem būtu ļoti derīgi pētīt mācības par sadarbību, kas mācītas Svētajos Rakstos. No Rakstu daudzajiem piemēriem ievērojiet saiešanas telts celšanu — šo rakstura izveidošanas līdzību — kurā visa tauta apvienojās, "ikviens, kam bija labprātīga sirds, un ikviens, kam gars bija labprātīgs." (2. Moz. 39:21) Lasiet, kā no gūsta pārnākušie atjaunoja Jeruzalemes mūrus. Nabadzības, grūtību un briesmu vidū lielo uzdevumu sekmīgi izveda tāpēc, ka "ļaudis jo priecīgi sāka strādāt." (Neh. 4:6) Nemiet vērā mācekļu līdzdalību Pestītāja brīnumā, kad Viņš paēdināja lielo ļaužu pulku. Barība pavairojās Kristus rokās, bet mācekļi saņēma klaipus un izdalīja gaidošam pūlim.

"Mēs esam savā starpā locekļi." Tādēļ, ka "katrs ir dāvanu saņēmējs, kalpojiet ar to cits citam, kā labi dažāda veida Dieva žēlastības namturi." (Ef. 4:25; 1.Pēt. 4:10)

Labi varētu vārdus, kas uzrakstīti par seno laiku elku taisītājiem — tikai ar cienīgāku mērķi — piemērot mūsu dienu rakstura veidotājiem:

"Viens palīdzēja otram un sacīja uz savu brāli: esi stiprs!" (Jes. 41:6)

DISCIPLĪNA

"Norāji, brīdini, paskubini visā pacietībā un visos mācības veidos."

Viena no pirmajām mācībām, kas bērnam jā mācās, ir paklausība. Pirms viņš ir diezgan vecs, lai spriestu, viņu jā māca paklausīt. Ar laipnām, neatlaidīgām pūlēm to ir jā dara par paradumu. Tādā kārtā var novērst, pa lielākai daļai, radušos konfliktus starp gribu un autoritāti, kas tik lielā mērā rada atsvešināšanos no vecākiem un skolotājiem, sarūgtinājumu pret tiem, un pārāk bieži izsauc arī pretošanos autoritātei vispār, cilvēcīgai un dievišķīgai.

Disciplīnas mērķis ir audzināt bērnam pašsavaldīšanos. Viņam vajadzētu mācīt patstāvību un kontroli pār sevi. Tiklīdz viņam ataut saprašana, viņa prātu vajadzētu vadīt uz paklausību. Apiešanās ar bērnu lai ir tāda, kas rāda, ka paklausība ir taisnīga un saprātīga. Palīdzat viņam saskatīt, ka visas lietas ir pakļautas likumam, un ka nepaklausība galu galā noved pie nelaimes un ciešanām. Kad Dievs saka: "Tev nebūs!", tad Viņš mīlestībā biedina mūs no nepaklausības sekām, lai mūs paglābtu no sāpēm un zaudējuma.

Palīdziet bērnam atzīt, ka vecāki un skolotāji ir Dieva pārstāvji, un, ka tik ilgi, kamēr viņi darbojas saskaņā ar Dievu, viņu likumi mājās un skolā ir arī Dieva likumi. Kā bērnam jā paklausīja vecākiem un skolotājiem, tā atkal tiem savukārt jā paklausīja Dievam.

Gan skolotāju gan arī vecāku pūlēm un domām vajadzētu būt virzītām uz to, kā vadīt bērna attīstību, netraucējot to ar pārmērīgu uzraudzību. Par daudz liela stingrība ir tikpat ļauna, kā pārāk maza. Cenšanās lauzt "bērna gribu" ir šausmīga kļūda. Ir dažādi raksturi. Ar piespiešanu var panākt ārēju padošanos, bet pie daudziem bērniem iznākums būs vēl noteiktāka iekšēja saslēšanās. Pat ja tēvs, māte vai skolotājs panāktu gribēto ar varu, iznākums bērnam varētu būt ne mazāk kaitīgs. Tādas cilvēcīgas būtnes audzināšanai, kas jau ir sasniegusi saprāta gadus, vajadzētu atšķirties no mēma kustoņa dresēšanas. Kustoni māca tikai padoties savam kungam. Kustoni kungs ir prāts, spriedums un griba. Šī metode, kuru dažreiz pielieto bērna audzināšanā, padara tos mazliet labākus par automātiem. Prāts, griba, sirdsapziņa padoti citam. Tas nav Dieva prāts, ka tādā veidā valdītu pār kādu saprātīgu būti. Tie, kas vājina vai iznīcina individualitāti, uzņemas atbildību, kas var novest tikai pie ļauna. Bērni, atrazdamies zem uzraudzības, var izlikties kā labi iedresēti kareivji; bet kad piespiešana beidzas, izrādās, ka raksturam trūkst vajadzīgā spēka un noteiktības. Ja jaunieši nepazīst citu ierobežojumu, kā tikai vecāku vai skolotāju prasības, tad viņš nav nekad iemācījies valdīt pār sevi. Kad to vairs nav, viņš nezina, kā izlietot savu brīvību un nododas pārmērībām, kas ved postā.

Tā kā gribas pakļaušana dažiem skolniekiem ir daudz grūtāka nekā citiem, skolotājam vajadzētu padarīt paklausību viņa pavēlēm tik vieglu, cik vien iespējams. Gribu vajadzētu vadīt un veidot, bet ne ignorēt un apspiest. Pasargājiet gribas spēku; dzīves cīņā tas būs vajadzīgs.

Katram bērnam vajadzētu izprast, kas ir īsts gribas spēks. Viņu vajadzētu vest pie atziņas, cik liela atbildība saistās ar šo dāvanu. Griba ir cilvēka dabā valdītājs spēks, — spēks izlemt vai izvēlēties. Katrai cilvēcīgai būtnei, kurai ir saprāts, ir iespējams izvēlēties labo. Katrā dzīves piedzīvojumā uz mums atskan Dieva vārds: "Izvēlaties sev šodien, kam jūs gribat kalpot." (Joz. 24:15) Katrs var nostādīt savu gribu Dieva gribas pusē, var izvēlēties Viņam paklausīt; un tā saistījies ar dievišķīgiem spēkiem viņš var stāvēt tur, kur nekas nevar piespiest viņu darīt ļaunu. Katrā jaunietī, katrā bērņā likts spēks, ar Dieva palīdzību izveidot nevainojamu raksturu un dzīvot derīgu dzīvi.

Tēvs, māte un skolotājs, kas caur šādu pamācību audzina bērnu uz paškontroli, būs tas, kas atnesīs vislielāko labumu un gūs paliekošas sekmes. Paviršam novērotājam viņa darbs var izlikties nenozīmīgs. To varbūt novērtēs ne tik augsti kā tā darbu, kas tur bērna prātu un gribu absolūtā paklausībā. Bet vēlākie gadi rādīs labākās audzināšanas metodes panākumus.

Audzinašams savu skolnieku, gudrais audzinātājs centīsies iedvest uzticību un stiprināt goda jūtas. Bērniem un jaunatnei dara lielu labumu, ja viņiem uzticas. Daudziem, pat maziem bērniem ir stipra goda izjūta; viņi vēlas, lai pret viņiem izturas ar uzticību un cieņu, un uz to tiem arī ir tiesības. Viņiem nevajadzētu likt izjust, ka viņš nevar iet vai nākt, bez kā viņus uzmanītu. Aizdomas samaitā, izsaukdamas tieši tos ļaunumus, kurus grib aizkavēt. Skolotājs, kam ir kontakts ar audzēkņiem, neuzmanīs vis pastāvīgi, it kā sagaidāms ļaunu, bet izprātis nemierīga prāta darbību un radīs iespaidu, kas darbosies ļaunumam pretī. Liekat jaunatnei izjust, ka viņai uzticas, un nebūs daudzi, kas necentīsies izrādīties šīs uzticības cienīgi.

Šī paša pamatlikuma dēļ ir labāk lūgt, kā pavēlēt. Tam, pie kā griežas tādā kārtā, ir izdevība pierādīt, ka viņš ir uzticīgs pareizajiem pamatlikumiem. Viņa paklausība ir drīzāk labprātīgas izvēles, nekā pavēles iznākums.

Likumiem, kas pārvalda klases telpu, vajadzētu, cik vien iespējams, izteikt savas skolas noskaņojumu. Katru skolā izteiktu pamatlikumu vajadzētu audzēkņu priekšā izteikt tā, lai audzēknis varētu pārliecināties par prasības taisnīgumu. Tādā kārtā viņš izjutīs atbildību raudzīties uz to, ka noteikumus, kurus viņš pats ir palīdzējis veidot, ievēro. Noteikumiem vajadzētu būt noteiktiem un labi apsvērtiem, un kad tie reiz ir doti, tad no viņiem nevajadzētu atkāpties.

To, ko tas atrod par neiespējamu grozīt, prāts mācās atzīt un tam piemērojas. Bet neņoteiktas prasības modina vēlēšanos un cerības izvairīties, un sekas ir nemiers, pretī runāšana un nepaklausība. Ne vecāki, nedz skolotājs, kam viņu aizgādībā uzticēto labklājība ir sirdslieta, nevarēs samierināties ar stūrgalvīgo spītību, kas izaicina autoritāti, kas visādi izlokās, vai arī ķeras pie dažādām izrunām, lai izbēgtu paklausībai. Tā nav mīlestība, bet jūtēlība, kas dzen jokus ar aplamībām, kas ar glaimiem vai kukuļiem mēģina nodrošināt padevību, un beidzot saņem kādu atvietošanu prasītā vietā.

"Ģeķiem grēku upuris nelīdz." (Sal. pam. 14:9) Mums būtu jāsaprot, ka grēku viegli. Šausmīga ir viņa vara pār netaisnības darītāju. "Bezdievīgo gūstīs viņa paša noziegumi un ar savu grēku saitēm viņš taps saistīts." (Sal. pam. 5:22) Vislielākā netaisnība, ko var nodarīt bērnam vai jaunatnei, ir atļaut viņam sapīties ļaunu ieradumu valgos.

Jaunatnei ir iedzimta brīvības mīlestība; viņa ilgojās pēc brīvības, un viņiem jāsaprot, ka šīs nenovērtējamās svētības var iegūt vienīgi paklausot Dieva likumam. Šis likums ir patiesās brīvības un svabadības aizsargs. Tas norāda un aizliedz tās lietas, kas pazemo un verdzina, un līdz ar to sniedz paklausīgajam aizsardzību pret ļaunā varu.

Dziesminieks saka: "Es staigāšu bez bēdām, jo es meklēju Tavas pavēles." "Tavas liecības ir mans prieks un padoms." (Ps. 119:45,24)

Centoties izlabot ļaunumus, mums vajadzētu izsargāties no tieksmes meklēt kļūdas vai nopajāt. Pastāvīga nopajāšana samulsina, bet nelabo. Daudzām un bieži jūtīgākām dvēselēm skarbas nejutīgas kritikas atmosfēra ir liktenīga centībai. Puķes neuzplaukst, kad pūš stindzinošs vējš.

Bērns, ko rāj par kādu sevišķu kļūdu, nonāk pie uzskata, ka šī kļūda ir viņa īpatnība, kaut kas tāds, pret ko vēltīgi cīnīties. Tā rodas mazdūšība un bezcerība, ko bieži apslēpj zem ārējas vienaldzības vai bravūras.

Rājiena īstais mērķis ir sasniegts vienīgi tad, ja pārkāpēju ved pie tā, ka viņš saredz savu kļūdu un kad viņā rodas griba to izlabot. Kad tas ir panākts, tad norādiet viņam uz piedošanas un spēka avotu. Cenšaties saudzēt viņa pašcieņu, un iedodiet viņam drosmi un cerību.

Šis darbs ir visskaistākais, visgrūtākais, kas cilvēcīgām būtnēm jebkad ticis uzdots. Tas prasa vislielāko smalkjūtību, vissmalkāko uztveri, cilvēka dabas pazīšanu, debesīs dzimušu ticību un pacietību, kas gatava strādāt, būt nomodā un gaidīt. Tas ir darbs, par kuru nekas nevar būt svarīgāks.

Tiem, kas vēlas valdīt pār citiem, vispirms jāvalda sevi pašus. Rīkoties uztraukumā ar bērnu vai jauniešu nozīmē tikai sacelt viņā pretestību. Kad tēvs, māte vai skolotājs kļūst nepacietīgs un viņam draud briesmas runāt neprātīgi, lai viņš labāk paliek klusu. Klusēšanai ir liels spēks.

Skolotājam ir jāsaprot, ka jāatbilst dabām un apcietinātām sirdīm. Bet kad viņam ir darīšanas ar tādām, viņam nekad nevajag aizmirst, ka viņš pats reiz bijis bērns, kuram arī bija vajadzīga disciplīna. Pat tagad, ar visām savām vecuma, audzināšanas un piedzīvojumu priekštiesībām, viņš bieži maldās, un viņam ir vajadzīga žēlastība un pacietība. Audzinot jaunatni, viņam vajadzētu apdomāt, ka tam ir darīšanas ar tādām, kam ir tieksmes uz ļaunu, līdzīgas viņam pašam. Tiem ir gandrīz viss vēl jāmacās, un dažiem ir daudz grūtāk mācīties kā citiem. Ar neapdāvināto skolnieku viņam vajadzētu būt pacietīgam, nepārmest viņa nezināšanas, bet izmantot katru izdevību, lai iedvestu viņam drosmi. Ar jūtīgiem, nervoziem skolniekiem viņam jāapejas maigi. Paša nepilnību izjūtai vajadzētu pamudināt viņu pastāvīgi parādīt simpātijas un pacietību pret tiem, kas arī cīnās ar grūtībām. Pestītāja pamatlikumam: — "Kā jūs gribat, lai ļaudis jums dara, tāpat darāt viņiem." (Lūk. 6:31) vajadzētu arī būt par pamatlikumu visiem, kas uzņemas jaunatnes vai bērna audzināšanu. Tie ir Kunga ģimenes visjaunākie locekļi, dzīvības žēlastības līdzmantinieki. Kristus likumu vajadzētu svēti ievērot attiecībā pret visneapdāvinātāko, visaušīgāko, un pat pret maldīgo un spītīgo.

Šis pamatlikums spiedīs skolotāju, cik vien iespējams, atklātībā neizpaust skolnieka kļūdas un maldības. Viņš centīsies izvairīties no norāšanas vai sodīšanas citu klātbūtnē. Viņš neizslēgs nevienu audzēkni, kamēr nebūs pielietojis visas pūles viņa labošanai. Bet kad kļūst redzams, ka audzēknis pats nekādu labumu nesaņem, kamēr viņa spītība un autoritātes nicināšana apdraud sagraut skolas kārtību un viņa iespaids pielīp citiem, tad viņa izslēgšana kļūst nepieciešama. Bet daudzas atklātas izslēgšanas kauns novestu pie galējas pārgalvības un posta. Ļoti daudzos gadījumos, kad aizsūtīšana ir nenovēršama, lietu nevajadzētu darīt atklātu. Pēc sazināšanās un apspriešanās ar vecākiem, lai skolotājs privāti nokārto skolnieka aizbraukšanu.

Šinī laikā, kur jaunatnei draud īpašas briesmas, kārdināšanas to apņemt no visām pusēm, un lai gan ir tik viegli peldēt līdzī, ir vajadzīgas vislielākās pūles, lai cīnītos straumei pretī. Katrai skolai vajadzētu būt "glābšanas pilsētai" kārdinātāi jaunatnei, vietai, kur pret viņas neprātībām izturas ar pacietību un gudrību. Skolotāji, kas saprot savas atbildības, izmetīs no savas sirds un dzīves visu, kas tos varētu aizkavēt sekmīgi audzināt spītīgos un nepaklausīgos. Mīlestība un maigums, pacietība un pašsavaldīšanās, būs vienmēr viņu runas likums. Iežēla un līdzjūtība būs apvienotas ar taisnīgumu. Kad būs nepieciešams norāt, viņu valoda nebūs pārspīlēta, bet pazemīga. Lēnprātīgi viņi pārkāpējam atklās viņa kļūdiņas un palīdzēs viņam atveseļoties. Katrs patiess skolotājs izjutīs, ka, ja viņam vispār ir jāmalda, tad ir labāk maldīties uz žēlastības, nekā uz stingrības pusī.

Daudzi jaunieši, ko uzskata par nelabojamiem, savās sirdīs nav tik cieti, kā viņi liekas. Daudzus, kuros vairs neredz nekādu cerību, var labot ar gudru disciplīnu, Bieži viņi ir taisni tie, kurus laipnība visdrīzāk atkausē. Skolotājam vajag iegūt kārdinātā uzticību, un attīstīdams un atzīdams labo raksturā, viņš daudzos gadījumos var izlabot ļauno, nepievēršot tam uzmanību.

Dievišķīgais Skolotājs panes maldošos cauri visām viņu ačgārnībām. Viņa mīlestība neatdziest, Viņa pūles tos mantot nebeidzas. Ar izstieptām rokām Viņš gaida, lai saņemtu atkal un atkal maldīgos, dumpīgos un pat atkritējus. Viņa sirdi aizkustina maza bērna nevainība, ar kuru slikti apietas. Cilvēcīgu ciešanu sauciens nekad neskan Viņa ausij par velti. Lai gan tie ir dārgi Viņa acīs, tomēr Viņa mīlestību un līdzjūtību pievelk skarbie, nelaiptie un spītīgie raksturi, jo Viņš raugās uz sekām izejot no iemesla. Tas, kas visvieglāk kārdināms, un visvairāk padots maldībai, par to Viņš sevišķi rūpējas.

Tēvam, mātei un katram skolotājam vajadzētu Kristus īpašības, kas uzņem uz sevi apbēdinātā cietēja un kārdinātāja nastu. Viņam vajadzētu būt tādām, kas "var iežēloties par nezinātājiem un maldīgajiem, tāpēc ka arī Viņš pats bija vājības apņemts." (Ebr. 5:2) Jēzus apietas ar mums daudz labāk, nekā mēs to esam pelnījuši, un kā Viņš ir apgājies ar mums, tāpat mums jāapejas ar citiem.

Vecāku vai skolotāja rīcības veids nav attaisnojams, ja viņš nelīdzinās veidam, kā līdzīgos apstākļos Pestītājs būtu rīkojies.

Pēc audzināšanas mājā un skolā visiem ir jāsastopas ar dzīves skarbo skolu. Kā tai stāties saprātīgi pretī ir mācība, kuru vajadzētu noskaidrot katram bērnam un katram jaunietim. Tas ir patiesība, ka Dievs mūs mīl, ka Viņš darbojas mums par labu, un ja mēs būtu paklausījuši vienmēr Viņa likumam, mēs nekad nebūtu pazinuši ciešanas. Un arī tas ir ne mazāk patiesi, ka šinī pasaulē, kā grēka sekas, ciešanas, grūtumi, nastas ir ienākuši katrā dzīvē. Mēs varam bērniem un jaunatnei sniegt labumu visam mūžam, mācīdami drošsirdīgi stāties pretī šīm grūtībām un nastām. Kaut gan mums viņiem jāparāda līdzjūtība, tā tomēr nekad nedrīkst būt tāda, kas audzina sevis žēlošanu.

Viņiem ir drīzāk vajadzīgs tas, kas tos stiprina un ierosina un nevis vājina. Viņiem vajadzētu mācīt, ka šī pasaule nav vis parādes laukums, bet gan kaujas lauks. Visi ir aicināti panest grūtumus kā labi kareivji. Tiem jābūt stipriem un jāstāv kā vīriem. Mācat tiem, ka īstais rakstura pārbaudījums atrodams labprātībā uzņemties nastas, ieņemt grūtas vietas, darīt to darbu, kas ir jādara, lai gan tas neatnes šīs pasaules atzinību vai atalgojumu.

Pareizais veids tikt galā ar grūtībām ir nevis mēģināt tām izbēgt, bet tās pārvarēt. Tas attiecas uz visām disciplīnām, uz agrākajām tāpat kā uz visvēlākajām. Ja bērna pirmā audzināšana ir nokavēta, un kā sekas tam ir nostiprinājušies jauni ieradumi, tas padara vēlāko audzināšanu daudz grūtāku un dara disciplīnu pārāk bieži par sāpīgu procesu. Zemākai dabai tas ir sāpīgi, jo tā parasti stājas pretī dabīgām vēlēšanām un tieksmēm, bet sāpes jāaizmirst augstākā prieka priekšā.

Mācat bērnam un jaunietim, ka katra uzvarēta kļūda, nepareizība, katra grūtība kļūst par pakāpienu uz labākām un augstākām lietām. Tieši ar šādiem piedzīvojumiem ir sasnieguši panākumus visi, kas dzīvojuši vērtīgu dzīvi.

Mums nav jāskatās uz "to, kas ir redzams, bet uz to, kas nav redzams. Jo redzamais ir laicīgs, bet neredzamais mūžīgs," (2. Kor. 4:18) Maiņa, ko mēs izdarām, noliedzami patmīlīgas vēlēšanās un tieksmes, ir nevērtīgā un pārejošā apmaiņšana pret dārgo un paliekošo. Tas nav upuris, bet bezgalīgs ieguvums.

"Kaut kas labāks" ir audzināšanas devīze, visas patiesas dzīves likums. Par visu, ko Kristus no mums prasa, lai mēs atsakāmies, tai vietā Viņš piedāvā — kaut ko labāku. Bieži jaunatne lolo mērķus un centienus, dzenas pēc izpriecām, kas neliekas būt jaunas, bet kas nav arī augstākais labums. Viņi novērš dzīvi no viņa cēlākiem mērķiem. Patvarīgi līdzekļi vai tiešā apsūdzība varbūt nesasnies to un nevadīs šo jaunatni atsacīties no tā, ko viņi uzskata par dārgu. Vadiet tos uz kaut ko labāku nekā uz greznošanos, godkāribu vai pašapmierinātību. Vedat tos sakarā ar īstāku skaistumu, ar augstākiem pamatlīkumiem un cēlāku dzīvi. Vadiet to, lai tie uzskata To, kas ir "viscaur mīlīgs". Kad skats reiz vērsts uz Viņu, tad dzīve atrod savu viduspunktu. Jaunatnes sajūsma, augstsirdīgā nodošanās, kaislīgā dedzība šeit atrod savu īsto mērķi. Pienākums kļūst par līksmi un upuris par prieku. Pagodināt Kristu, kļūt Viņam līdzīgam, darboties priekš Viņa ir dzīves augstākā godkāre un viņas labākais prieks.

"Jo Kristus mīlestība mūs spiež." (2. Kor. 5:14)

9. AUGSTĀKAIS KURSS

"Nemūžam nav dzirdēts, nedz samanīts, nedz acīm redzēts cits Dievs, kā vien Tu, kas tā dara tam, kas Viņu gaida."

MŪŽĪBAS SKOLA

"Tie skatīs Viņa vaigu, un Viņa vārds būs tiem uz pierēm."

Debesis ir skola; viņas studiju lauks ir pasaules telpa; tās skolotājs Mūžīgais. Šīs skolas nodaļa bija dibināta Ēdenē, un kad pestīšanas plāns būs pabeigts, tad audzināšana tiks atjaunota Ēdenes skolā.

"Ko acs nav redzējusi un auss nav dzirdējusi, un kas neviena cilvēka sirdī nav nācis, to Dievs ir sagatavojis tiem, kas Viņu mīl." (1. Kor. 2:9) Vienīgi Viņa vārdā, var mantot par šīm lietām atziņu; bet pat tas sniedz tikai daļas atklāsmi.

Patmas pravietis apraksta šīs mūžības skolas vietu šādi: "Es redzēju jaunu debesi un jaunu zemi, jo

pirmā debess un pirmā zeme bija zudusi un jūras vairs nav... Un es redzēju svēto pilsētu, jauno Jeruzalemi nokāpjām no debesīm no Dieva, sagatavotu kā savam vīram greznotu līgavu.” (Atkl. 21:1,2)

“Pilsētai saules un mēness gaismas nevajag, jo Dieva spožums to apgaismo, un viņas gaisma ir tas Jērs.” (Atkl. 21:23)

Starp Ēdenē nodibināto skolu sākumā un mūžības skolu atrodas visa šīs pasaules vēstures gaita — cilvēces pārkāpumu, ciešanu un dievišķīgā upura vēsture, un uzvara pār nāvi un grēku.

Ne visi šīs pirmās Ēdenes skolas apstākļi būs atrodami nākošās dzīves skolā. Laba un jauna atzīšanas koks nesagādās izdevības kārdināšanai. Tur nebūs neviens kārdinātājs un nebūs iespējas darīt jaunu. Katrs raksturs ir izturējis jaunā pārbaudījumu un neviens vairs nav uzņēmis pret tā varu.

“Tam, kas uzvar, es došu ēst no dzīvības koka, kas ir Dieva paradīzē.” (Atkl. 2:7) Dzīvības koka dāvana Ēdenē bija saistīta ar noteikumiem, un beidzot to atņēma. Bet nākošās dzīves dāvanas ir pilnīgas un mūžīgas.

Pravietis redzēja “dzīvības ūdens upi, tā bija skaidra kā kristāls un iztecēja no Dieva Jēra goda krēsla.” “Un upei abās pusēs bija dzīvības koks.” (Atkl. 22:1,2) “Nāves vairs nebūs, nedz bēdu, nedz vaidu, nedz sāpju vairs būs, jo kas bijis, ir pagājis.” (Atkl. 21:4)

“Tavi ļaudis būs visnotaļ taisni,
tie turēs to zemi par īpašumu mūžam,
tie būs manis dēstīts zars,
un manu roku darbs,
man par godu.” (Jes. 60:24)

Atkal pielaists Dieva klātbūtnē cilvēks, kā sākumā, kļūs pamācīts no Dieva. “Tādēļ ļaudis manu vārdu pazīs tai dienā, ka es tas esmu, kas saka, še es esmu.”

“Redzi, Dieva mājoklis pie cilvēkiem, Viņš dzīvos viņu vidū, un tie būs Viņa ļaudis, un Dievs pats būs ar viņiem.” (Atkl. 21:3)

“Šie ir tie, kas nākuši no lielām bēdām un savas drēbes mazgājuši un tās balinājuši Jēra asinīs. Tāpēc tie ir Dieva goda krēsla priekšā un kalpo Viņam dienām un naktīm Viņa namā... Tiem vairs nebūs bada, tiem vairs neslāps, ne saule, ne cits kāds karstums tos nespiedīs. Jo Jērs, kas pašā vidū, goda krēsla priekšā, tos ganīs un tos vadīs pie dzīvības ūdens avotiem.” (Atkl. 7:14-17)

“Mēs tagad visu redzam mīklaini, kā spogulī, bet tad vaigu vaigā; tagad mēs atzīstam tikai pa daļai, bet tad atzīsim pilnīgi, kā mēs paši esam atzīti.” (1. Kor. 13:12)

“Tie skatīs Viņa vaigu un Viņa vārds būs tiem uz pierēm.” (Atkl. 22:4)

Tad, kad plīvurs, kas aptumšo mūsu skatu, būs atņemts, un mūsu acis redzēs to skaistuma pasauli, no kuras mēs tagad uztveram tikai caur mikroskopu atsevišķus stariņus, vai kad mēs skatāmies uz debesu godību, kuru mēs varam izpētīt tikai caur teleskopu, kad grēka nāves dvesma būs atņemta, visa zeme parādīsies “Kunga, mūsu Dieva, skaistumā” — kāds plašs lauks atvērsies mūsu studijām! Tur zinātnieks varēs lasīt radīšanas pārskatu un neatradīs neko, kas atgādinās jaunuma likumību. Viņš varēs klausīties dabas skaņās, un nesadzirdēs nevienu žēlabu, vai sāpju un bēdu skaņu. Visās radītās lietās viņš varēs saredzēt vienu rokrakstu — Dieva vārdu skaidri rakstītu plašajā pasaules telpā, un nedz zemē, nedz jūrā, nedz debesīs nebūs vairs ne vēsts no jaunuma. Tur dzīvos Ēdenes dzīvi, dzīvi dārzā un laukā. “Un tie uztaisīs namus un dzīvos iekš tiem, tie dēstīs viņa dārzus un ēdīs viņu augļus. Tie neuztaisīs, lai cits tur dzīvotu, un nedēstīs, lai cits to ēstu; jo manu ļaužu mūžs būs kā koku mūžs, un mani izredzētie baudīs savu roku darbu.” (Jes. 65:21,22)

Tur “nedaris jaunu, un nedaris posta visā manā svētā kalnā, saka tas Kungs,” (Jes. 65:25) Tur cilvēks atgūs savu zaudēto kēnišķību un zemākie radījumi atkal atzīs viņa virsvaldību, plēsīgie paliks maigi un bailīgi droši.

Pētītājam tur atvērsies vēsture ar bezgalīgu plašumu un neizsakāmu bagātību. Šeit no Dieva vārda izdevīgās platformas audzēknim ir sagādāts skats uz plašo vēstures lauku, un viņš var iegūt zināmu atziņu par pamatlikumiem, kas pārvalda cilvēcīgo notikumu gaitu. Bet viņa skats vēl ir apmiglots, un viņa atziņa nepilnīga. Tikai tad, kad viņš stāvēs mūžības gaismā, viņš redzēs skaidri visas lietas.

Tad viņa priekšā atklāsies, kā noritēja cīņa priekš laikmetu sākumiem, un kas beigsies tikai tad, kad izbeigsies laiks.

Tiks atklāta visa vēsture par grēka izcelšanos, par liktenīgo viltību viņas blēdīgā darbībā un patiesības vēsture, kas neatkāpdamās no savas pašas taisnās gaitas, ir sastapusi un uzvarējusi maldību. Aizkars, kas atrodas starp redzamo un neredzamo pasauli tiks atvilkts, un brīnišķīgās lietas tiks parādītas vienīgi tad, kad Dieva aizgādība būs redzama mūžības gaismā, un mēs sapratīsim, ko mēs esam parādā Viņa eņģeļu gādībai un starpniecībai. Debesu būtnes ņēmušas savu līdzdalību cilvēku lietās, Tās ir gan parādījušās tērpā, kas spīdēja kā zibens, gan nākušas pie cilvēkiem ceļinieku drēbēs. Tās ir pieņēmušas cilvēku mājokļu viesmīlību; viņi ir bijuši par vadoņiem ceļiniekiem, kam uzbrukusi nakts. Viņi ir izpostījuši postītāja nodomus un novērsuši pretinieka sitienus.

Lai gan šis pasaules valdnieki to nezina, tomēr viņu padomēs eņģeļi ir bijuši runas vīri. Cilvēku acis uz viņiem ir raudzījušās, ausis ir uzklausījušas viņu uzsaukumus. Sēžu zālēs un tiesās debesu sūtņi ir iestājušies par vajāto un apspiesto lietu. Viņi ir aizkavējuši nodomus un atvairījuši ļaunumus, kas būtu atnesuši netaisnību un ciešanas Dieva bērniem. Viss tas tiks atklāts audzēkņiem debesu skolā.

Katrs atpestītais sapratīs eņģeļu kalpošanu savā pašā dzīvē.

Kas tā būs par varenu sarunu ar eņģeļi, kas bija viņa sargs no tā pirmajiem brīžiem, kas sargāja viņa soļus un aplāja viņa galvu briesmu dienā, kas bija ar viņu nāves ēnas ielejā, un kas atzīmēja viņa dusas vietu, un kas bija pirmais apsveicot to viņa augšāmcelšanās rītā; un no šī eņģeļa viņš mācīsies dievišķīgās starpniecības vēsturi atsevišķu cilvēku dzīvē un debesu līdzdalību pie katra cilvēces pasākuma!

Tad noskaidrosies visas mūža piedzīvojuma neizprastās lietas. Kur mēs redzējam sajukumu un vilšanos, aizkavētus mērķus un samaitātus plānus, nāks redzams liels un visu pārvaldītājs, uzvarētājs mērķis — dievišķīgā saskaņa.

Tur visi, kas ir darbojušies nesavtīgā garā, redzēs savu pūļu augļus, būs redzams katra pareiza principa un katra cēla darba iznākums. Kaut ko no tā mēs jau redzam šeit. Bet cik maz no pasaules cēlākā darba panākumiem šīnī dzīvē atklājas darītājam! Cik daudzi nesavtīgi un nenogurstoši pūlas priekš tiem, kas viņiem ir nesasniedzami un par kuriem viņi nekā nezina! Vecāki un skolotāji guļ savu pēdējo miegu un viņu mūža darbs liekas būt bijis veltīgs; viņi nezina, ka viņu uzticība ir atvērusi svētību avotus, kas nekad nevar beigt tecēt; vienīgi ticībā viņi redz bērnus, ko viņi ir audzinājuši, topam par svētību un apgarotājiem saviem tuvākiem, un ka šī ietekme pavairojas tūkstoškārtīgi. Dažs labs strādnieks raida pasaulē spēka, cerības un drosmes vēstis, vārdus, kas nes svētību sirdīm katrā zemē, bet par sekām viņš vientulībā un slepenībā pūlēdamies zina maz ko. Tā dāvanas tiek pasniegtas, nastas nestas, darbs padarīts. Cilvēki izsēj sēklu, no kuras citi pāri viņu kāpiem ievāc svētīgu un bagātīgu ražu. Viņi dēsta kokus, lai citi var ēst augļus. Viņi ir apmierināti, šeit zinot, ka viņi ir iedarbinājuši spēkus uz labu. Visa šī darbība un sekas būs redzamas mūžībā.

Par katru dāvanu, ko Dievs ir devis, un kas ved cilvēkus pie nesavtīgām pūlēm, Debesīs ved pārskatu. Izsekot tam plašajā sazarojumā, redzēt tos, kas caur mūsu pūlēm tikuši pacelti un darīti cēlāki, saskatīt viņu vēsturē patieso principu iedarbību, tas viss būs viens no Debesu skolas mācību priekšmetiem un atalgojumiem.

Tur mēs pazīsim, tāpat kā mēs esam pazīti. Mīlestība un līdzjūtība, kuru Dievs ir ielicis dvēselē, tur atradīs savu visīstāko un visjaukāko izpausmi. Skīstā satiksme ar svētajām būtnēm, saskanīgā sadraudzībā ar svētajiem eņģeļiem un visu laikmetu uzticīgajiem, svētā sadzīve, kas saista kopā visu saimi debesīs un virs zemes, tas viss pieder pie nākošās dzīves piedzīvojumiem.

Tur būs mūzika un dziesmas, tāda mūzika un tādas dziesmas, kuras, atskaitot Dieva atklāsmi, neviena mirstīga auss nav dzirdējusi, nedz arī prāts uztvēris.

Tur būs dziedātāji un instrumentu spēlētāji, "un dziedot un dejojot sauks." (Ps. 87:7)

"Tie paceļ savu balsi un dzied priedīgi par tā Kunga godību." (Jes. 24:14)

"Jo tas Kungs iepriecinās Ciānu, viņš iepriecinās visas viņas tukšās vietas un darīs viņas tukšnesi kā Ēdeni un viņas lauku kā tā Kunga dārzu prieku un līksmību tur atradīs, pateikšanu un slavas dziesmu." (Jes. 51:3)

Tur attīstīsies visi spēki, pavairosies katra spēja. Izvedīs vislielākos uzņēmumus, sasniegs visaugstākos mērķus, realizēs visaugstākos centienus. Un tomēr tur atkal pacelsies jauni augstumi ko aizsniegt, jauni brīnumi, kurus apbrīnot, jaunas patiesības, ko izprast, jauni mērķi, kas veicinās miesas, prāta un dvēseles spēkus.

Visas pasaules telpas bagātības būs pieejamas Dieva bērnu izpētīšanai. Ar neizsakāmu līksmi viņi iepazīsies ar nekritušo būtnu priekiem un gudrību. Mums būs daļa pie bagātībām, kas iegūtas laikmetu laikmetos, kas pavadīti Dieva rokas darbu aplūkošanā. Un mūžības gadi, ritot uz priekšu, turpinās atnest arvien krāšņākas atklāsmes. Vairāk par visu ko lūdzam vai saprotam” Ef. 3:20. būs mūžīgi mūžos Dieva dāvanu izdalīšana.

“Viņa kalpi tam kalpos.” (Atkl. 22:3) Dzīve zemes virsū ir iesākums dzīvei debesīs; audzināšana zemes virsū ir ievadījums debesu pamatlikumos. Mūža darbs šeit ir sagatavošanās dzīves darbam tur. Kas mēs tagad esam raksturā un svētā kalpošanā, ir droša priekšzīme tam, kas mēs būsim.

“Tā kā Cilvēka Dēls nav nācis, lai Viņam kalpotu.” (Mat. 20:28) Kristus darbs šeit zemes virsū ir Viņa darbs augstībā, un mūsu atalgojums par darbošanos kopā ar Viņu šinī pasaulē būs lielāks spēks un plašākas priekštīesības darboties kopā ar Viņu tai pasaulē, kas nāks.

“Jūs esat mani liecinieki, saka tas Kungs, ka es esmu Dievs.” (Jes. 43:12) Tie mēs būsim arī mūžībā.

Kāpēc pieļāva lielajai cīņai turpināties cauri gadu simteņiem? Kāpēc sātana eksistenci neizbeidza tūlīt pēc viņa sacelšanās? — Tas bija tāpēc, lai universs varētu pārlicināties par Dieva taisnīgumu Viņa rīcībā pret ļaunu, lai grēks varētu saņemt mūžīgu pazudināšanu. Pestīšanas plānā ir augstumi un dziļumi, kurus nekad nevar izsmelt pati mūžība, brīnumi, kuros ielūkoties kāro arī eņģeļi. No visām radītām būtnēm vienīgi atpestītie no saviem paša piedzīvojumiem ir mācījušies pazīt īsto cīņu ar grēku. Viņi ir darbojušies līdz ar Kristu, un, stājušies Viņa ciešanu sadraudzībā, ko pat eņģeļi nevarēja darīt, vai viņiem nebūs kāda liecība par pestīšanas zinātņi, kaut kas, kam būs arī kāda vērtība nekritušām būtnēm?

Pat tagad, “visām varām un spēkiem debesīs, Dieva daudzkārtējā gudrība”, ir darīta zināma “ar draudzes starpniecību”. Un Viņš “mūs ir uzmodinājis un paaugstinājis debesīs... lai nākamajos laikmetos Kristu Jēzū mums parādītu savas žēlastības un laipnības pāri plūstošo bagātību.” (Ef.3:10; 2:6,7)

“Viņa svētā vietā ikviens slavē Viņa godu” (Ps.29:9); un dziesma, kuru dziedās atpestītie, viņu piedzīvojumu dziesma izteiks Dieva godību; “Lieli un brīnišķīgi ir Tavi darbi, ak Kungs Dievs, Visuvarētais, taisni un patiesi ir Tavi ceļi, Tu mūžīgais ķēniņš. Kas lai nebīstas un nepagodina Tavu vārdu, jo Tu vienīgais esi svēts,” Mūsu dzīvē šeit, lai gan tā ir pārejoša, grēka ierobežota, vislielākais prieks un visaugstākā audzināšana ir kalpošanā. Un nākotnes stāvoklī, cilvēcības robežu nesaistītā, vislielākais prieks un visaugstākā izglītība tiks atrasta kalpošanā, — un vienmēr, kad mēs liecināsim, mēs mācīsimies no jauna, “cik vareni liela ir šī noslēpuma godība”, kas ir “Kristus jūsos, apskaidrošanas cerība”. (Kol. 1:27)

“Vēl nav atklājies, kas mēs būsim; mēs zinām, ka, kad tas atklāsies, mēs būsim Viņam līdzīgi, jo mēs redzēsim Viņu, kāds Viņš ir.” (1. Jāņa 3:2)

Tad, sava darba panākumos Kristus skatīs savu atalgojumu. Tanī lielā pulkā, kuru neviens cilvēks nevar izskaitīt, kas nostādīti “nevainīgi un līksmi Viņa godības priekšā”, Viņš, kura asinis mūs atpestījušas un kura dzīve mūs mācījusi “tādēļ, ka Viņa dvēsele grūti strādājusi, redzēs prieku pa pilnam.” (Jes. 53:12)

PIELIKUMS